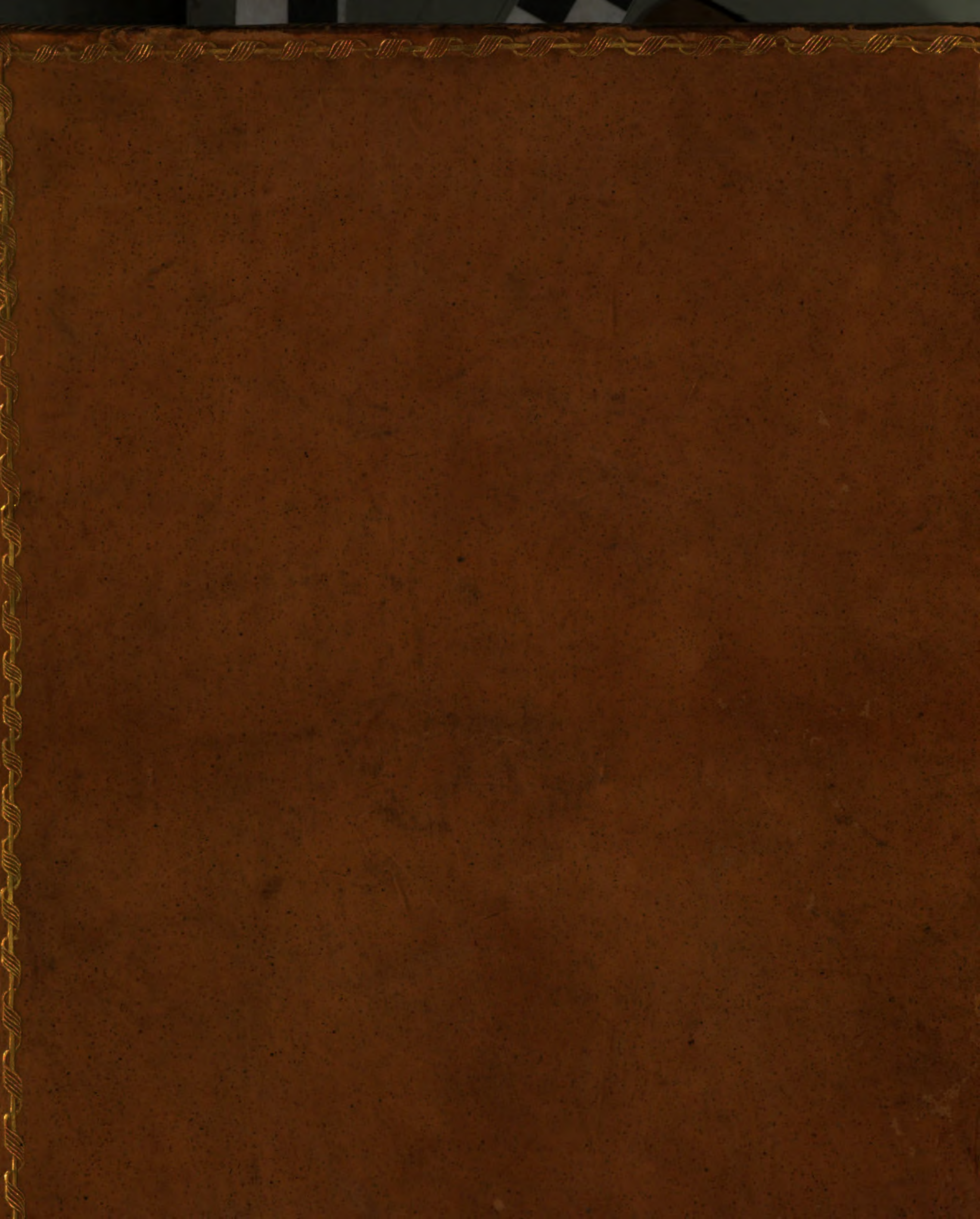
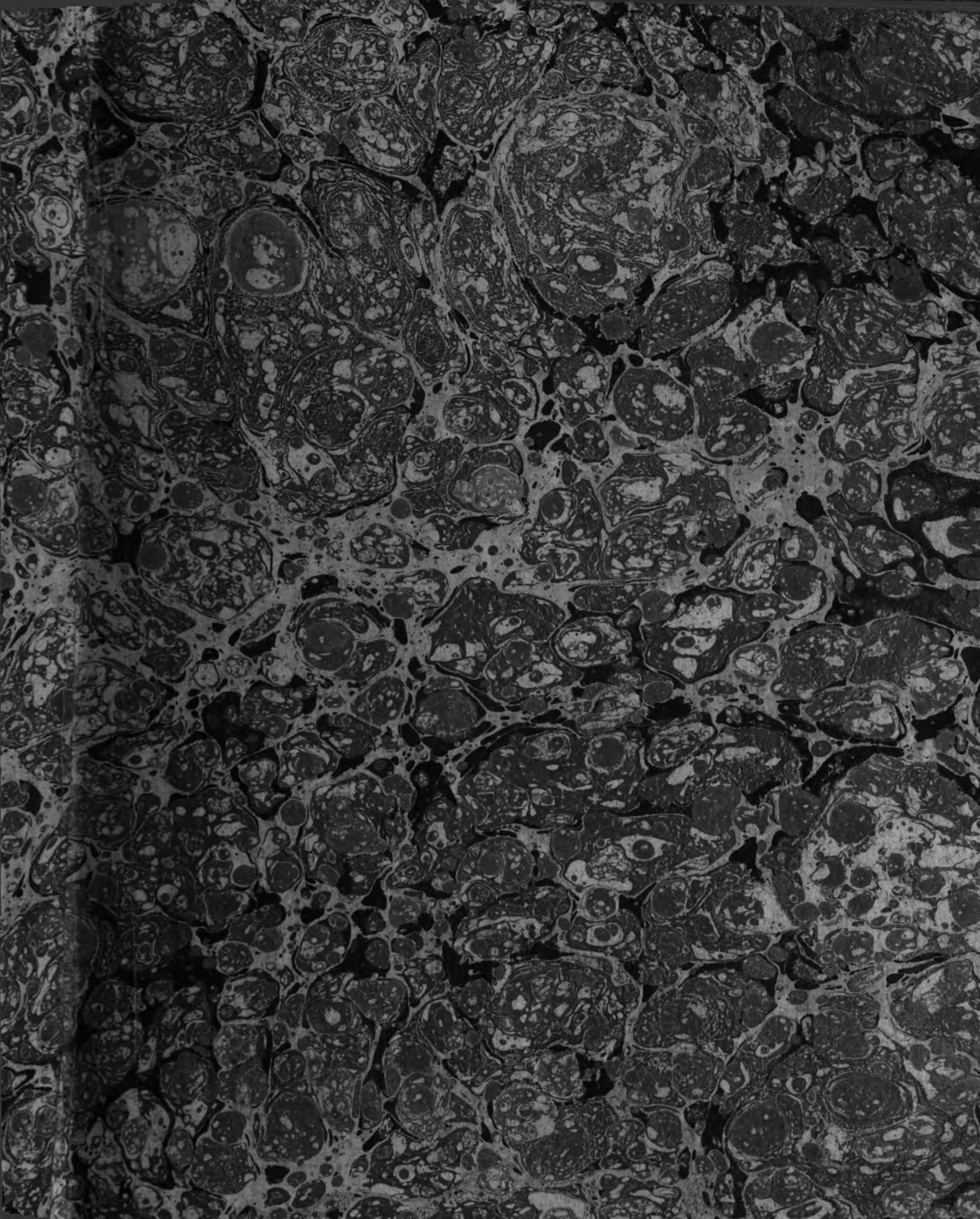






I #95

EVANGELISCHE

GEZANGEN.

EVANGELISCHE
GEZANGEN,

OM NEVENS

HET BOEK DER PSALMEN

BIJ DEN OPENBAREN GODSDIENST

IN DE

NEDERLANDSCHE HERVORMDE GEMEENTEN

GEBRUIKT TE WORDEN;

OP UITDRUKKELIJKEN LAST VAN

ALLE DE SYNODEN

DER

VOORNOEMDE GEMEENTEN

BIJEEN VERZAMELD EN IN ORDE GEBRAGT
IN DE JAREN 1803, 1804 EN 1805.

TE AMSTERDAM, BIJ
JOHANNES ALLART.
MDCCCVI.



De Gecommitteerden der gezamenlijke Synoden van de Nederlandſche Hervormde Gemeenten houden geene afdrukken van dit Evangelisch Gezangboek voor echt, dan die door eenen hunner onderteekend zijn. A. Rutgers.

AAN DE NEDERDUITSCHE HERVORMDE GEMEENTEN IN ONS VADERLAND.

GELIEFDEN IN DEN HEERE JEZUS CHRISTUS!

Een der voornaamſte gedeelten van onze openbare godsdienstoefening is het gemeenſchappelijk gezang: hierdoor brengt de geheele gemeente openlijk hare hulde toe aan God en den Heere Jezus Christus, onzen dierbaren Zaligmaker, door den Heiligen Geest; hierdoor verklaart zij haar geloof in, en haar vertrouwen op Hem, die ons zoo lief heeft gehad, dat Hij zijn eengeborenen Zoon voor ons heeft overgegeven, opdat wij zouden leven door Hem; hierdoor wordt zij verſterkt in het geloof aan die waarheden, die een milde bron van allen wezenlijken troost en blijdſchap zijn in leven en in ſterven; hierdoor wordt haar ijver opgewekt, aangevuurd en onderhouden, om het pad van geloof en godzaligheid, in afhangen van Gods goeden Geest, ſtandvastig te bewandelen, hare heiligmaking te voleindigen, en zoo geſchikt te worden voor die zaligheid, tot welke wij door Jezus Christus geroepen worden. Trouwens, bij het openbaar kerkgezang vereenigen zich niet alleen de dicht- en toonkunst, om de aandoeningen onzer zielen in beweging te brengen; maar ook het gemeenſchappelijk zingen, en onze bijzondere deelneming daar aan, de menigte der ſtemmen, de plegtigheid der vergadering, de ſtatelijkheid van de plaats en den tijd, de belangrijke inhoud, benevens het doel van het gezang, en andere omſtandigheden meer, die op het hart werken, geven aan het gezang den voorrang, boven andere deelen der godsdienstoefening. Niet ligt zal er iemand gevonden worden, wiens gemoed eenige indrukken van gods-

dienst

dienst heeft, die niet meermalen dezen veelvermogenden invloed van het gezang op zijn eigen hart ondervonden heeft, en door het zingen der Psalmen, tot dus verre alleen onder ons in gebruik, in eene aanmerkelijke mate gesticht is. De Psalmen, die dit boven alle andere dichtstukken vooruit hebben, dat zij van een goddelijke herkomst zijn, behelzen zoo veel schoons, zoo vele treffende uitboezemingen van velerlei godsdienstigen aard, dat zij daardoor uitnemend geschikt zijn; om het echt godsdienstig gevoel bij ons te verwekken, te verlevendigen en te bevestigen.

Geen wonder dan, dat de Nederlandsche Kerk, overtuigd van de hooge waarde der Psalmen, tot hare stichting van dezelve heeft gebruik gemaakt, en zich niet weinig verheugde, toen zij, voor ruim dertig jaren, eene zoo schoone berijming van dezelve ontvangen heeft: doch, dewijl de Christenheid, door alle eeuwen heen, geestelijke gezangen bij de Psalmen gevoegd heeft; daar alle de Protestantsche Kerken buiten 's lands Evangelische Gezangboeken hebben; en de Hervormde Engelsche en Walsche gemeenten in ons Land derzelver nuttig gebruik hebben ingevoerd; ja zelfs achter ons gewoon Psalmboek eenige gezangen gevoegd zijn; zoo is het niet vreemd, dat een aanzienlijk deel onzer gemeenten, opgewekt door de proeven van gezangen, in den geest en toon van het vervulde Evangelie gestemd, reeds lang naar een Evangelisch Gezangboek verlangd heeft.

Alle de Nederlandsche Synoden hebben, om aan dit verlangen te voldoen, ons benoemd en gelast een zoodanig Evangelisch Gezangboek te vervaardigen. Wij, vereerd met dat vertrouwen, hebben deze zeer moeijelijke taak, onder Gods zegen, ten einde mogen brengen, en danken den hemelschen Vader, dat Hij ons bewaard en onder dezen arbeid gesterkt heeft; zoo dat wij allen, de Groninger Hoogleeraar LUBBERS *alleen uitgezonderd, die door zijnen medearbeid aan de nieuwe Psalmberijming de Nederlandsche Kerk aan zich verpligt heeft, het einde van ons werk mogten zien.*

Schoon

Schoon wij meermaalen in de gelegenheid zijn geweest, te betreuren, dat de Nederlandsche dichters over het geheel zoo weinig hebben gedaan voor het kerkgezang, hebben wij nogtans het genoegen gehad, eenige schoone gezangen te vinden in de werken van Lodensteijn, Vollenhoven, Sluiter, Schutte, van Alphen *en anderen, die nog in leven zijn, welke, door de noodige veranderingen in den vorm, voor het kerkgebruik zijn gereed gemaakt, en nu niet weinig strekken tot aanprijzing van dezen bundel. Voor het overige hebben sommige leden van onze Vergadering, of oorspronkelijke stukken, of navolgingen en vertalingen geleverd, 't welk ook door andere dichters en dichteressen geschied is, die wij openlijk daarvoor onzen dank betuigen: wij hebben van dezen arbeid zoodanig gebruik gemaakt, als wij meenden met de stichting onzer gemeenten meest overeentekomen, zonder dat wij eenigzins aan andere stukken, die niet door ons gebruikt zijn, den roem, dien ze als dichtstukken verdienen, willen onttrekken.*

Wij bieden aan onze Geloofsgenooten dit Evangelisch Gezangboek, ten hunnen dienste vervaardigd, met zoo veel te grooter gerustheid aan, als zij zullen zien, dat wij geene andere gezangen hebben geplaatst, dan die met de belijdenis der Nederlandsche Hervormde Kerk, uitgedrukt in hare formulieren, overeenkomen. Trouwens, gelijk wij voor ons in deze belijdenis van harten instemmen, zoo beseffen wij tevens, hoe weinig wij haar belang zouden behartigd hebben, indien wij de leerstukken, die onze belijdenis kenmerken, en die een' zoo vermogenden invloed hebben op de heiliging van ons hart, en op onzen troost in leven en in sterven, niet klaar en krachtig hadden willen voorstellen.

Ja, wij meenden met grond te mogen vertrouwen, dat onze liederen, aldus vervaardigd, onder Gods zegen van groot nut zouden kunnen wezen, om de zuiverheid der leer, midden in den stroom van velerlei gevaarlijke nieuwigheden, in onze gemeenten te bewaren; gelijk de oude en latere kerkgeschie-

denis, zoowel als de ondervinding van den tegenwoordigen tijd, leeren, dat zulke liederen daartoe altijd van groote nuttigheid geweest zijn.

Er zal eenig onderſcheid van toon en wijs van ſpreken in een en ander lied gevonden worden; in het eene, bij voorbeeld, een toon, die meer hoog en dichterlijk is, in het andere een toon, die meer eenvoudig is: dan, en de onderſcheidene dichterlijke vernuften, waaraan wij de gezangen verſchuldigd zijn, en de natuur der onderwerpen zelve gaven daartoe aanleiding; wij konden juist hierdoor voor allerlei ſoort van kerkleden des te nuttiger zijn. Uiterſten hebben wij getracht te vermijden.

Wat taal en ſpelling betreft; reeds bij den aanvang onzer werkzaamheden, in den jare 1803, *hadden wij daaromtrent bepalingen gemaakt, die, gedurende den voortgang onzer verrigtingen, grootendeels bevonden werden overeentekomen met de onlangs algemeen aangenomene regelen, die door den Hoogleeraar* SIEGENBEEK *zijn voorgedragen, en hebben getracht hierin met de meeste naauwkeurigheid te werk te gaan.*

Wat de Melodijen aangaat; wij hebben ons niet alleen bediend van de aangenaamſte onzer gewone pſalmwijzen, maar ook van de meest bekende zangwijzen in de Hoogduitſche Kerken gebruikelijk; doch hebben getracht te zorgen, zoo wel voor de gemakkelijkheid, als voor de welluidendheid; en wenſchen hierdoor zoo veel te meer toegebragt te hebben tot opwekking van den heiligen zanglust.

Wij erkennen, ons werk zal op verre na niet volmaakt zijn; dan het hoofddoel onzer werkzaamheden, de ſtichting der Gemeenten, en hare opbouwing in dat geloof aan de genade, 't welk heiligt en zaligt, heeft ons, in deze en gene gevallen, wel iets doen opofferen aan de uiterſte kieschheid in de Dichtkunde, en deze wederom aan die der Taal; zoodat wij ons wel eens vrijheden hebben moeten veroorloven, welke wij anders niet zouden genomen hebben.

Even

Even datzelfde hebben wij ons ook veroorloofd ten aanzien van den ſpreektoon in de liederen zelven, die niet altijd de toon is van eene ſprekende gemeente, maar toch altijd van eenen ſpreker in en met de gemeente; waarvan men nog daarenboven dit voordeel heeft, dat onderſcheidene gezangen ook voor het meer bijzonder of huisſelijk gebruik kunnen dienen, waartoe wij dezelve ook meenen te mogen aanprijzen.

Ontvangt dan, zeer geliefde Geloofsgenooten! dit gezangboek, met hetwelk wij nogmaals op de plegtigſte wijze betuigen, niets anders, dan de eer van God en onzen gezegenden Zaligmaker, en uwer aller leering en ware ſtichting bedoeld te hebben: de ondervinding zal u leeren van hoe groote nuttigheid het voor uw hart, onder den goddelijken zegen, wezen zal, wanneer het zonder vooroordeel gebruikt wordt.

Vergunt ons in het bijzonder de vrijheid, dat wij u onzen arbeid, bij de godsdienſtige opvoeding uwer kinderen, met allen nadruk aanprijzen: jonge harten, in welke de zaden van godsdienſtige kennis en godsvrucht vroeg geſtrooid zijn, kunnen, onder Gods zegen, daarvan, zoo lang zij leven, groote nuttigheid hebben. Den troost voor onze harten te genieten, dat wij in dit gewigtig ſtuk aan het welzijn van het opkomende geſlacht medegearbeid hebben, is een van onze allervurigſte wenſchen.

God zegene ons werk daartoe! Hij zegene zijne Kerk in dit Land, ook door het gebruik van deze gezangen, om zijns Zoons wil, door zijnen Heiligen Geest! Amen.

Gegeven in onze algemeene Vergadering in den Haag, dezen 6 Sept. 1805.

Uit aller naam

A. VAN DEN BERG, *Præſes.*
J. A. LOTZE, *Scriba.*
J. SCHARP, *Scriba.*

VER-

VERKLARING

GEVOEGD ACHTER HET

AUTHENTIQUE AFSCHRIFT

DER

EVANGELISCHE GEZANGEN.

Wij ondergeschrevene Predikanten en Ouderlingen, door alle de Synoden der Nederlandsche Hervormde Gemeenten, volgens derzelver bijzondere Resolutien, gecommitteerd en geauctoriseerd tot het verzamelen en vervaardigen van een *Evangelisch Gezangboek*, om, benevens het Boek der Psalmen, bij den openbaren Godsdienst gebruikt te worden, daartoe opzettelijk alhier in *den Haag* vergaderd, verklaren de voorstaande *Evangelische Gezangen*, overeenkomstig onze gedane keuze, gemaakte veranderingen, aangenomene spel- en schrijfregels geboekt te zijn, en dus voor het eenige echte afschrift van dezelve te houden; als mede dat wij met alle naauwkeurigheid hebben toegezien, dat daarin niets mogte voorkomen, eenigzins strijdig met de aangenomene leer der Nederlandsche Hervormde Kerk, zoo als die naar Gods Woord, in den Heidelbergschen Catechismus, de Belijdenis des geloofs, en de Canones van het Synode Nationaal, te *Dordrecht* in de jaren 1618 en 1619 gehouden, vervat is; gelijk wij ook in gemoede verklaren, dat in dezelve niets gevonden

wordt,

wordt, in het allerminste afwijkende van de bovengemelde Formulieren van eenigheid: het welk alles wij getuigen met onderteekening onzer handen.

(Is geteekend)

Wegens de Synode van GELDERLAND:

AHAZUËRUS VAN DEN BERG, *Predikant te Arnhem.*

PETRUS ISAÄCUS DE FREMERIJ, *Profesſor en Predikant in den Bosch.*

Wegens de Synode van ZUIDHOLLAND:

JAN SCHARP, *S. S. Theol. Doctor en Predikant te Rotterdam.*

MATTHIAS JORISSEN, *Predikant in 's Gravenhage.*

PIETER LEONARD VAN DE KASTEELE, *Oud-Ouderling in 's Hage.*

Wegens de Synode van NOORDHOLLAND:

ENGELBERTUS MATTHIAS ENGELBERTS, *Predikant te Hoorn.*

ABRAHAM RUTGERS, *Predikant te Haarlem.*

Wegens ZEELAND:

HERMANNUS ADRIANUS BRUINING, *Predikant te Vere.*

PETRUS JANSSEN, *Predikant te Bergen op Zoom.*

Wegens de Synode van UTRECHT:

GERHARDUS MASMAN, *Predikant te Utrecht.*

JO-

JOHANNES ANTHONIJ LOTZE, *voorheen Predikant aan den Maartensdijk, nu Theol. Doctor, Profesſor en Academie-Prediker te Franeker.*

BAREND TAAIJ, *Predikant te Rhenen.*

Wegens de Synode van VRIESLAND:

MARCUS JAN ADRIANI, *Predikant in Aengwirden.*

BERNARDUS VAN WEEMEN, *Predikant te Leeuwarden.*

Wegens de Synode van OVERIJSSEL:

RHIJNVIS FEITH, *Oud-Ouderling te Zwolle.*

Wegens de Synode van Stad en Landen van GRONINGEN:

HERMAN MUNTINGHE, *Theol. Doctor, Profesſor der H. Godgeleerdheid en Kerkelijke Geſchiedenisſen, en Academie-Prediker te Groningen.*

JOHANNES RUTGERS, *Predikant te Groningen.*

Wegens de Synode van DRENTHE:

GERARDUS SMIT, *Predikant te Meppel.*

(Lager ſtaat)

De bovenſtaande onderteekening is geſchied in de algemeene Vergadering der Gecommitteerden voornoemd, den 6 September 1805.

mij preſent

J. SCHARP,
Scriba.

EVAN-

INTEEKENAREN.

N A A M L IJ S T

D E R

I N T E E K E N A R E N.

Abrahams, (Wed. Johs.) Boekverkoopster te Middelburg.

Aitton.

A. J. B., te Utrecht, 3 *Exempl.*

Alberda, (W.) Secretaris te Ferwert.

Aller, (Maria Catharina van) te Rotterdam.

Alphen, (Mejuff. P. C. van) te Rotterdam.

Alst, (L. van Staveren van)

Alting, (J.) te Amsterdam.

Alvarez, (P. C.) te Rotterdam.

Appelius, Predikant te Lange en Korte Zwaag, 2 *Exempl.*

Augustini, (J. L.) Boekverkooper te Haarlem, 5 *Exempl.*

Backer, (Maarten) te Amsterdam.

Bade, (A.) te Harderwijk.

Barneveld, (Johannes van)

Beaufort, (Mr. J. F. de) Heer van Duivendijke, te Zeijst.

Beek, (A. E. van) te Utrecht.

Beekhuis, (A.) Schoolmeester van het Burgerweeshuis te Groningen.

Benthem, (S. van) Boekverkooper te Middelburg.

Beth, Tammesz., (H.) te Noordwijk binnen.

Biet, (Mevrouw de Wed. van der) te Amsterdam.

Bengum, (T. van) te Embden.

Boer, (E. W.) te Amsterdam.

Boerse, (P.) te Haarlem, 2 *Exempl.*

Boex, (Joannes)

Bols, geb. de Gruijter, (Mevr. A. R.) te Utrecht.

Bonte, (E.) Boekverkooper te Dordrecht, voor Jan van der Elst.

Bosboom, (Frans Johannes) Vendumeester in den Haag.

Bouricius, (Joh.) te Leeuwarden.

Brandsma, (B.) Predikant te Wijnjeterp.

Bransma, (P.) Boekverkoper te Leeuwarden.

Braspot, (F. W.) Koopman te Meppel.

Breebaart, (J.) Boekverkoper te Hoorn.

Brink, (A.) Predikant te Leeuwarden.

Broedelet, (D.) Predikant te Velzen.

Broek, (G. J. van den) V. D. M. te Wapserveen.

Brouwer, Junior, (Wed. P.) te Haarlem.

Bruyn de Neve, (A. de) Med. Doct. te Rotterdam.

Buning, (C.) Predikant te Koekange.

Burgmans, (Sophia Elisabeth Henriette) te Rotterdam.

C. A. de W., te Utrecht.
Calis, (Jan) Koopman te Rotterdam.
Collot d'Escurij, (de Heer Mr. H.) Secretaris van de Weeskamer te Rotterdam.
Campen, (Hend.) te Embden.
Campingh, (J.) Predikant te Ruinen.
Cantzlaar, (Jan) Koopman te Rotterdam.
Cappenberg, (E. G.) te Amsterdam.
Carsten, (Hugo Christiaan) Scholtus op het Hoogeveen.
Changuion en den Hengst, Boekverkoopers te Amsterdam.
Cock, (C. de) Oud-Dessave van Colombo op het Eiland Ceilon, te Groningen.
Coerman, (P.) Chir. et Pharmac. te Noordwijk binnen.
Coeverden, (W. C. van) Heer van Gramsbergen.
Conrad, (F. W.) Generaal Opziener van Rhijnland, enz.
Corbelijn, (J. J.) Boekverkooper te Vlissingen.
Cornel en van Baalen, Boekhandelaars te Rotterdam, 7 *Exempl.*

Damme, (Corn. Jan) Notaris te Middelburg.
Dannenberg, (Corn.) Kamerbewaarder der Marine te Rotterdam.
Dodewaard, (J. A. van) Koopman te Rotterdam.
Donker, (A.) te Rotterdam.
Donkersloot, (W.) Chir. en Operat. te Rotterdam.
Doorn, (Hendrik Jansen van) te Andels.
Doornbosch, (Jan Pieter) Predikant op het Hoogeveen.
Dorhout, (Ambrosius) Predikant te Harlingen.
Driel, (J. van) Schout en Secretaris aan den Koorndijk.
Drijfhout, (Mr. Antoni Gerard) Raad der Gemeente in den Haag.
Duijveland, (C. J. van) Koopman te Rotterdam.
Dijkman, (Frans) Koopman te Rotterdam.
Dijkman, (Jan) Koopman te Rotterdam.

Eeckhoff, (E.) Boekverk. te Embden, 6 *Exempl.*
Eland, (Arij) Graanhandelaar te Rotterdam.
Espaul, (Mr. P. de l')
E. W. F.
Eijk, (J. van) Predikant te Loosduinen.
Eijk, (P. G. Sprenger van) Predikant te Rotterdam.
Eijtelwein, (J. F.) te Arnhem.

Fabius, (Mevrouw de Wed.) te Zwolle.
Forsten, (Mevrouw A.) Wed. van wijlen den Heer T. Modderman, te Groningen.
Fortuin, (C.) Predikant te Amsterdam.
Fremerij, (Joannes de) S. S. Theol. Prof. en Predikant te Middelburg.

Gallé, (J. Æ.) Predikant te Ruinerwold.
Gervais, (P. J.) Schout bij Nacht in dienst der Bataafsche Republiek, te Doesburg.
Gerwen, (Mr. A. van)
Ginkel, (J. P. van) te Rotterdam.
Goens, (J. W. van) Predikant te Elburg.
Goljenboom, (J.) Boekverkoper te Emden, 2 *Exempl.*
Graadt W. F. (G.) Predikant te Hedel.
Graeuwen, (P. 's) Med. Doct. en Stads Vroedmeester te Middelburg.
Gritters, (Egbert) Schoolmeester en Voorzanger te Meppel.

Groen-

Groenwoudt, (Paulus) te Hoorn.
Groeneveld, (Corn.) Herbarius te Noordwijk binnen.

Haerſolte, (A. van) te Zwolle.
Haerſolte, tot den Doorn, te Zwolle.
Halbes, (P.) te Bakkeveen.
Halm, (Mevrouw de Wed. van) geb. Meurs, te Groningen.
Ham, (Pieter) Pondgaarder te Rotterdam.
Hardenbroek, (Freule Sophia van) te Utrecht.
Harencarſpel, (F. J. van) Predikant te Nijmegen.
Heeckeren, (Freule F. van) te Zutphen.
Heer, (J. de) Predikant te Geldermalſum.
Hege, (J. H.) te Rotterdam.
Heim, (Mr. G. J. H. van der)
Hellendoorn, (Hendrik)
Hemsdaal, (G. W. van) Boekverk. te Schiedam.
Heij, (Johannes van der) Boekverkooper te Amſterdam.
Heijman, (A. J.) Predikant te Middelburg.
Hofſtede, (Mr. J) Ontfanger Generaal der Landſchap Drenthe, te Asſen.
Hogenbrug, (de Wed.) te Jorwert.
Hogerwaard, (H. A.)
Hol, (H. de) Predikant te Staphorst.
Honert, T. Hz. (J. van den)
Hoog, (Mr. P. H.)
Hoog, (Thomas) Predikant te Rotterdam.
Hoogſtraten, (Mr. S. van)
Hope Heijliger, (Thomas)
Houwink, (R.) Koopman te Meppel.
Hubert (J. E.)
Huiskes, (E. H.) te Groenlo.
Huls, (C. G. van) Predikant te Over- en Neder-Asſelt.
Hulst, (N. van der) Apothecar te Rotterdam.
Hurgronje, (A. J. Snouck) S. S. Theol. Doct. en Predikant te Middelburg.

Jannette.
J. G., te Utrecht.
J. G., geb. D. G. (Mevrouw)
Jonge, (Warner de) van het Hogeveen.
Isſelmuden, (S. G. van)

Kantelaar, (N.)
Kappelhoff, Dirksz. (Jacobus)
Keller, (J. J.)
Keller, (P. M.) Koopman te Rotterdam.
Ketwich, (A. van) te Amſterdam.
Keijzer, geb. van Dorp, (Mejuffrouw Beatrix) te Rotterdam.
Kleijnhans, (H. J.)
Klopman, (W.) te Zwolle.
Kloppenburg, (J.) Papierverkooper te Rotterdam.
Koens, (J. G.) te Embden.

Lambrechtſen, (Mr. N. C.) Raad der Stad Middelburg.
Landt, (P. A.) te Rotterdam.
Lang, (Ericus de) Med. Doct. te Middelburg.
Ledeboer, (A.) te Zwol.
Leemaan, (J. W. van Irhoven) V. D. M. te Bergen op den Zoom.
Leeuwenberg, (Ph.) te Rotterdam.

Lespierre, (T. J. J. van Leenhof de) Secretaris der Stad Doesburgh.
Liebert, (Johannes) te Middelburg.
Lier, (Mr. J. H. P. van) Raad in den Etstoel te Assen.
Limburgh Oosterhuis, (J.) S. S. Theol. Stud. te Groningen.
Linden, (F. H. van der) Predikant te Nijeveen.
Lindenhoff.
Lockhorst, (Pieter van) Boekhandelaar te Amersfoort, 2 *Exempl.*
Loeff, (L. L.)
Loeff, (A. Schim van der) Predikant te Spaarnwoude en Sparendam.
Loeff, (M. M. van der) Notaris en Makelaar te Rotterdam.
Loon, (J. H. van) te Leijden.
Lootens, (Jacobus) Organist te Goes.
Lubbers, (B.) Onderwijzer te Meppel.
Lubbers, (W.) Organist en Schoolmeester te Zwartsluis.
Lijnden tot Lunenburg, (J. H. van)

Maas, (Nic.) Raad der Justitie te Batavia.
M. A., te Utrecht.
Macqaij, (H.) Predikant te Embden.
Manger, (H.) Predikant te Haarlem.
Mareeuw, (J. W.) te Middelburg.
Martini, (Sebilla) te 's Bosch.
Martinius, (P. A.) Makelaar te Rotterdam.
Masman, (Gerhardus) Predikant te Utrecht, 3 *Exempl.*
Meder, (H) Predikant te Embden, 2 *Exempl.*
Meerten, (Mr. H. E. van)
Mesch, (Q. C. van der Boon) voormaals Bailliuw en Raad der Stad Veere, thans Practizeerend Advocaat.
Metzlar, (A.)
Metzler, (Jacob Caspar) Predikant te Harlingen.
Moens, (Simon Bernelot) Koopman te Rotterdam.
Moltmaker, (H.) Lit. Hum. Stud. te Groningen.
Momma, (W. C.)
Muntingh, (D. v. Hicht) te Terwert.
Muntinghe, (H.) Predikant te Zuidwolde.
Muntinghe, (A. J.) Predikant te Oldenhove.
Muntinghe, (B.) Ontfanger en Boekhouder van de Stads Waag te Groningen.
Muntz, (Joh.) te Rotterdam.

N. N.
N. N., te Utrecht.
N. N., te Utrecht.
N. N., te Embden.
Nielo, (d'Erven F. A.) te Amsterdam.
Nilant, (L. H. C)
Noordink, (Joh. Bern.) Predikant bij de Hervormde Gemeente in den Haag.
Noot, (van der)

Oort, (H.) Predikant te Zwolle.
Oort, Junior, (G. van) Organist van de Wester Kerk te Amsterdam.
Oortwijn, (M. L.) Schout te Staphorst.
Oosterhoud.
Oudshoff, (Wouter) te Rotterdam.
Oukoop, (Wed. A.) Boekverkoopster te Breda.
Overdorp, (J. L.) Predikant te Noordwijk binnen.

Over-

Overgaauw, (Pieter) Koopman te Rotterdam.
Oijen, (L. van) Secretaris van Wethouders te Rotterdam.

Paardt, (Johannes van der) Hoog- en Nederduitsch Voorzanger in de N. Z. Capel, en Meester in 't Aalmoesſeniers Weeshuis, te Amſterdam.
Paasſchen, te Zwolle.
Pabst, geb. van Fridagh, (Mevrouw van) te Zwolle.
Pannekoeke, (C.)
Pantekoek, (C.) Predikant te Embden.
Pelink, (Jan) Predikant te Havelte.
Pellecom, (A. N. van) Predikant te Kortenhoef.
Penninga, (J.) V. D M. te Jorwert.
Penninga, (J.) V. D. M. te Montgum.
Plettenberg, geb. Feith, (Mevrouw van) te Zwolle.
Pot, (Juff. C. T. J.) te Zwolle, 2 *Exempl.*
Prangan, (C) Predikant te Dwingelo.
Prins, (P.) Predikant te Dieveren.
Prinſen, (Mejuff. J. A.)
Proper, (Juff.) te Zwolle.

Quack, (Johan Christiaan Willem) Predikant te Zetten, Andels en in Doornik.
Quant. (Carel)

Raal, (A. van) te Noordwijk binnen.
Rademaker, (Gerrit) Predikant op het Hoogeveen.
Reijnders, te Utrecht.
Riemsdijk, (G. A. van) Predikant te Meppel.
Ris, (Pieter) te Hoorn.
Rogge, (A.) te Zardam.
Rook, (Mr. Jacob de) te Z. Bommel.
Roos, (G.) Boekverkooper te Amſterdam.

Santen, (J. van)
Schmidt, (Fredrik Hendrik)
Schregardus, (Mr. A.) te Schiedam.
Schreuder, (Gerrit) Predikant te Vledder.
Sikkens, (E.) Oud-Scholtus van de Smilde.
Slothouder, (J. C.) Rector te Meppel.
Sluijter, (J. A.) Boekverkooper te Amſterdam.
Smeer, (F.) Koopman te Rotterdam.
Smit. (W.)
Smits, (J.) Koopman te Rotterdam.
Smits, (W.) te Rotterdam.
Sonsbeek, (Abr. van) Burgemeester te Zwollé.
Spall, (A. van) op 't Hoogeveen in Drenthe.
Spiering, (Mejuffrouw) te Zwolle.
Staverman, (H. J.) Predikant te Colderveen.
Staverman, (R. J.) Predikant te Beilen.
Sterke, (Mevr. Anna van der Aar de) Wed. 's Gravezande, te Delft.
Stil.
Struijk, (M. van) Oud-Bailliuw, Schout en Secretaris te Noordwijk binnen.
Swalm, (J. A.) Boekverkoper te Amſterdam.
Swalué, (N.)

Tavenier, (G.) Apothecar te Haarlem.
Tavenraat, (Jacobus) Ouderling te Rotterdam.
Taijſpil, Jansz., (F.) te Amſterdam.

Them-

Themmen, (J. H.) te St. Jacobi Parochie.
Themmen, (W.) Raad der Stad Amſterdam.
Thomasſen à Thuesſink, (G. J.)
Tigges, (J. C.)
Troost, (G.) Koopman te Rotterdam.
Tijën, (G. van) Boekdrukker te Amſterdam.

Valat, geb. Vitringa, (R. E. de) te Dinxterveen.
Valk, (P. van der) te Schiedam.
Veer, (K. de) te Noordwijk binnen.
Velſen, (J. U. Thode van) V. D M. te Oudkerk.
Velzen. (Simon van)
Verbaan, (Maarten) Koopman te Rotterdam.
Verbrugge, (J. N.) Notaris te Rotterdam.
Verkouteren, (J.) Boekverk. te Bergen op Zoom.
Vermande en Zoonen, (L.) Boekverk. te Hoorn.
Verſter, (Anna Catharina) op het Hoogeveen.
Verweij, (Bernardus) Predikant te Bolswart.
Verweij. (H. A)
Vicq, (Mr. G. van Breedenhoff de) Vrijheer van Oosthuizen, enz. enz. te Hoorn.
Visch, (J.) Boekverkooper te Utrecht, 4 *Exempl.*
Visſering, (J.) te Embden.
Vletter. (J. W. de)
Vletter. (W. C. de)
Voorduin, (A.) Predikant te Utrecht.
Vos, (G.) Schout te Nijeveen.
Vos, (Mr. L.) te Nijeveen.
Vreeburg, (Johannes)
Vries, (J. G. de) Executeur te Ferwert.
Vries, (Mr. Thade de) te Edam.
Vries, Junior, (Jan de) Koopman te Meppel.
Vijfiluk, (H.) Clercq der Marine te Rotterdam.

Wal, (J. de) te Leeuwarden.
Wal, (J. van de) Boekhandelaar te Gorinchem.
Walland. (Mr. John)
Walrée en Comp., (J. van) Boekverkoopers te Haarlem.
Wapperom. (J. J.)
Weegel, (B. van) Boekdrukker te Amſterdam, 2 *Exempl.*
Wentholt. (J. S.)
Werff, Pz. (Hendrik)
Werff, (H. van der) te Rotterdam.
Westplate, (Johannes) te Middelburg.
Wetſtein, (Rudolf Hendrick de) te Leiden.
Wiarda, (P.) Boekverkooper te Leeuwarden.
Wiardi, (Meindert) Raad der Stad Haarlem.
Wiardi Beekman, (Meindert) te Haarlem.
Wiere, (A. van der) te Middelburg.
Wilbrink, (J.) Predikant te Steenwijk.
Wildringh, (H. J.) Predikant te Boerlo, in 't Graafſchap Zutphen, 4 *Exempl.*
Winter, (A. P. de) Boekverkooper te Middelburg.
Wolfferts, (J.) Muziekonderwijzer te Rotterdam.
Wijckel, (W. D. van)
Wijgink, (L. R.) te Groenlo.
Wijk, Junior, (J. van) te Rotterdam.
Wijnoxbergen, (Adr. van) Med. Doct. te Rotterdam.

IJsſum, (J. van) te Rotterdam.
IJzendijk, (A. van) Predikant te Amſterdam.

Zeeman, (H. Voogd) te Schiedam.

EVANGELISCHE GEZANGEN.

VAN GOD EN ZIJNE VOLMAAKTHEDEN.

I.

AAN GOD.

1.

Halléluja! lof zij den Heer!
Aanbidt den Vader, geeft Hem eer,
  Den Schepper aller dingen!
Den roem van zijn barmhartigheid,
Zijn wijsheid, magt en majesteit
  Moet al het schepsel zingen.

2.

Halléluja! lof zij den Zoon!
Gedaald van 's hemels hoogen troon,
  Tot heil van stervelingen:
Hem, die voor onze zonden stierf,
En 't leven door zijn' dood verwierf,
  Moet al het schepsel zingen.

3.

Halléluja! den Geest zij eer!
Als in zijn' tempel daalt Hij neêr
  In 't hart van stervelingen:
Hem, die ons troost en leert en leidt,
En voor den hemel toebereidt,
  Moet al het schepsel zingen.

4.

U, Vader, Zoon en Geest zij prijs!
U lof en dank op Englen wijs
  Gebragt door stervelingen:
Heer! driemaal heilig! wees geëerd!
Uw' roem, daar Gij als God regeert,
  Moet al het schepsel zingen.

II.

AAN GOD.

1.

Den hoogen God alleen zij eer!
Elk kniel' voor Hem aanbiddend neêr!
  Elk moet Hem dank bewijzen!
Ja Hem, die ons zoo eindloos goed
Verzorgt en in gevaar behoedt,
  Moet al het schepsel prijzen.
Heft aan, heft aan! roemt zijn gena'!
Hij sloeg ons mededoogend ga',
  Hij schonk ons zijn bescherming.
Zingt dan den hoogen God ter eer!
Aanbidt Hem! buigt u dankend neêr!
  Looft God! looft zijn ontferming!

2.

Ja, Vader! ja, ons lied zijt Gij!
Wij eeren uwe heerschappij,
  O Bron van licht en leven!
Uw grenzenlooze magt gebiedt;
Daar rijzen werelden uit niet,
  Van uwen glans omgeven.
't Is wijs en goed al wat Gij werkt,
Gij heerscht alom en onbeperkt,
  U loven alle tongen!
U Vader! wien 't heelal vereert,
U danken wij, dat Gij regeert,
  Nooit wordt uw lof volzongen.

3.

Geloofd zij 's Vaders eenge Zoon!
Hij bragt ons van zijns Vaders troon
De rijkste zegeningen:
Hem, onzen helper in den nood,
Hem, onzen redder van den dood,
Moet al wat ademt zingen.
Verlosser, Midlaar, Hoofd en Heer!
Voor U knielt uw gemeente neêr,
Lofzingend in uw wooning.
Eens wordt alom U toegebragt
Lof, eer, en heerschappij en magt;
Zoo heerscht G' als aller Koning.

4.

Den Heilgen Geest zij eer en prijs!
Hij wil door godlijk onderwijs
Ons in zijn waarheid leiden.
Hij, van ons erfdeel 't onderpand,
Hij wil ons door zijn eigen hand
Ten hemel toebereiden.
O Geest van God! bestuur ons hart,
Verbeter ons, troost ons in smart,
Schenk moed en kracht in lijden!
Zoo zullen wij, door U geleid,
Eens in volmaakte zaligheid
Ons eindeloos verblijden.

5.

Zingt, aard en hemel! zingt uw' Heer!
Het driemaal heilig meld' zijn eer!
Zingt Hem op hooge toonen!
De lof van God vervull' 't heelal,
Die is, die was, die komen zal,
En onder ons wil woonen.

III.

AAN GOD.

1.

Wij loven U, o God! wij prijzen uwen naam!
U, eeuwig Vader! U verheft al 't fchepfel zaam.
Zingt Serafs Englen zingt! heft magten aan en troonen!
Onafgebroken rijz' uw lied op hooge toonen!
Gij, driemaal heilig zijt G', o God der legerfcharen!
Dat aard en hemel fteeds uw grootheid openbaren.

2.

U looft d'Apostelfchaar in heerlijkheid, o Heer!
Profeten, Martelaars vermelden daar uw eer.
Door heel uw Kerk wordt fteeds, daar boven, hier beneden,
In ftrijd en zegepraal, uw groote naam beleden;
Zij looft, o Vader! U, oneindig in vermogen,
Onpeilbaar in verftand, onmeetbaar in meêdoogen.

3.

U, Vader! U zij lof, op een' verhoogden toon!
Lof uwen eigenen, uw' eengeboornen Zoon!
Lof uwen Geest, die ons ten Trooster is gegeven,
Ten Leidsman op den weg naar 't eeuwig zalig leven!
U looft uw Kerk alom, waar gij die ook vergaârde,
U loov', wat loven kan, in hemel en op aarde.

4.

U, Christus onzen Heer, bekleed met majefteit!
U, 's Vaders eengen Zoon, zij lof in eeuwigheid!
Het menschdom lag in fchuld en vloek voor God verloren,
Gij werdt, den mensch tot heil, uit eene maagd geboren;
Gij hebt aan 't kruis voor ons den dood zijn magt ontnomen,
Zoo baandet G' ons den weg om weêr tot God te komen.

5.

Gij zit in heerlijkheid aan 's Vaders regterhand,
Tot dat G' als Regter eens de laatfte vierfchaar fpant:
Laat ons in geenen nood uw' bijftand ooit ontberen!
Gij kocht ons met uw bloed; blijf, Heiland! ons regeren,
Blijf ons, uw erfenis, door uwe magt bewaren,
Wil, met uw heilgen, ons voor uwen troon vergaâren.

6.

Wij zegenen, o Heer! uw goedheid al den dag!
Geef, dat eeuw in eeuw uit ons lied U loven mag,
Geef, dat we bij uw komst onftraflijk wezen mogen!
Ontferm, ontferm U, Heer! toon ons uw mededoogen!
Op U fteunt onze hoop, o God van ons vertrouwen!
Zij worden nooit befchaamd, die op uw goedheid bouwen.

IV.

GODS VOLMAAKTHEDEN.

1.

De Heer is God, en niemand meer;
Verheerlijkt Hem, gij vromen!
Wie is, als aller fchepslen Heer,
Zoo heerlijk, zoo volkomen?
De Heer is groot, zijn naam is groot,
De luister zijner deugden groot,
Oneindig groot zijn wezen.

2.

Hij is, en blijft al wat Hij is,
Tot in all' eeuwigheden;
Wie zal zijns naams geheimenis
Ontdekken, wie ontleden?
Wij menfchen zijn van gistren, wij!
Maar, eer het aardrijk was, was Hij,
Ja! eerder, dan de heemlen.

3.

Zijn' troon omringt een glansrijk ſicht,
Te ſchittrend voor onz' oogen;
Zelfs Englen dekken 't aangezigt,
Aanbiddend neêrgebogen:
Der heemlen boog omvat Hem niet,
Hij is onzigtbaar, 't ſchepſel ziet
Hem enkel in zijn werken.

4.

Waar waren wij, had zijne kracht
Ons niet gevormd ten leven?
Hij kent ons, kent al 't geen zijn magt
Ooit aanzijn heeft gegeven:
Bij Hem is wijsheid en verſtand,
Bij Hem is ſterkte; zijne hand
Omſpant en aard en hemel.

5.

Hij is, hoe ver Hij ſchijnen moog,
Nabij, waar w' ons bewegen;
Geen nacht bedekt ons voor zijn oog,
Hij ziet al wat wij plegen:
Voor Hem verbergt geen duisternis;
De kiem zelfs der gedachten is
Niet voor zijn oog verborgen.

6.

Wie, buiten U, zal voor den val
Deez' aard, o God! behoeden?
Wie, buiten U, dit gansch heelal
Altegenwoordig voeden?
Gij ſlaat de ganſche ſchepping ga'
Gij zijt barmhartig, vol gena',
Een vader, een ontfermer.

7.

Gij zijt regtvaardig, heilig, goed,
Bij reinen wilt Gij woonen;
Hem, die uw' wil met vreugde doet,
Zult G' ook met vreugde kroonen:
Gij hebt d'onſterflijkheid alleen,
Hoogst zalig zijt G' in eeuwigheên,
O rijke Bron van vreugde!

8.

Of, zou de gloed dier majeſteit
Mij zondaar ook verteren?
Neen! nu 't geloof uw heerlijkheid
In Christus mag vereeren,
Nu klimt mijn lied: de Heer is groot!
De Heer is onuitſpreeklijk groot!
Oneindig groot in liefde!

V.

GODS GROOTHEID.

1.

Oneindig, onbegrijplijk Wezen!
't Heelal gehoorzaamt uw gebied;
Maar d'uiterst' einden van uw ſchepping
Omſchrijven uwe grootheid niet.
Gij leeft en heerscht, waar ſtofjes zweven,
Waar geesten denken, grenzenloos:
Maar 't heerlijk licht van uwe wooning
Bedekt voor 't ſchepſel U altoos.

2.

Zelſs gij kunt onzen God niet kennen,
  Gij Geesten van het hemelhof!
Gij zijne grootheid niet bevatten,
  En wat zou dan de zoon van ſtof?
Vrijmagtig, eeuwig, onbeſchrijflijk
  Voor menſchentong en Englenſtem,
Beſtaat Hij enkel door zich zelven,
  En al, wat is, beſtaat door Hem.

3.

Hij wenkt; en millioenen wezens
  En werelden, als 't zand der zee,
Zijn door dien wenk aan 't niet onttogen,
  En Hij deelt zich aan allen meê:
En zulk een God gedenkt ook mijner!
  Hij ſchiep het ſtof, Hij ſchiep ook mij.
Dacht Gij ook aan een' worm, een made?
  Oneindig God! dacht Gij aan mij?

4.

Maar, toen die God voor mij, godloozen,
  Zijn' Zoon ter kruisſtraf overliet,
Zoo groot, zoo godlijk, zoo oneindig
  Zie ik Hem in de ſchepping niet.
'k Aanbid U, nooit begrepen Liefde!
  Ik zink, mijn Vader, God en Heer!
Voor U, in ſprakelooz' aanbidding,
  Bedwelmd door uwe grootheid, neêr.

VI.

GODS EEUWIGHEID.

1.

Oneindig Wezen! door geen' tijd
Beperkt, of ooit bewogen,
Het denkbeeld, dat Gij eeuwig zijt,
Verzwelgt mijn denkvermogen.
Al peinz' ik eeuwen zonder tal,
Ik weet niet, hoe ik 't vatten zal,
Gij waart en blijft fteeds eeuwig.

2.

Geen nieuwe zon fchoot nog haar licht
Op hare wereldbollen,
Men hoorde nog geen lofgedicht
Van Englentongen rollen;
Het drooge was nog niet, geen meir
Dreef nog op 't vlakke ginds en weêr,
En toen reeds waart Gij eeuwig.

3.

Gij zaagt reeds van all' eeuwigheid,
't Aanftaand heelal verfchijnen;
Maar blijft dezelfde Majefteit,
Wat word', of moog verdwijnen.
Van d'Engel tot den worm in 't zand,
Bepaalt Gij ieders lot en ftand,
En noemt het al bij name.

4.

Uw wereld duurt reeds eeuwen voort,
Door U fteeds onderhouden;
Haast komt haar einde naar Uw woord,
Reeds zien wij haar verouden:
Maar nimmer groeit uw jaartal aan,
Gij zult in eeuwigheid beftaan,
Gij zult dezelfde blijven.

5.

Ja, eeuwig blijft Gij 't geen Gij zijt,
Wat heb ik dan te vreezen?
Gij zult, in nood en dood, altijd
Mijn rots, mijn toevlugt wezen.
Uw trouw en uw erbarming is
Zoo eeuwig, als uw wezen is:
Heil mij! die daar op bouwe!

6.

Mijn ligchaam sterft, maar niet mijn geest,
Dien zal ik U vertrouwen.
O troost! daar Gij mij zelf op weest,
Eens zal ik U aanschouwen!
Mijn ligchaam rust slechts voor een poos,
Dan zal ik bij U eindeloos,
Volmaakt gelukkig leven.

7.

Schoon alles om mij heen vergaat,
'k Heb geen vergaan te vreezen;
Voor uwen troon, die eeuwig staat,
Zal ik ook eeuwig wezen.
Gij hebt de hoogste zaligheid
Uw vrienden eeuwig toegezeid;
Ook mij, ook mij voor eeuwig!

8.

O God! die mij d'onsterflijkheid
Daar boven eens zult schenken,
Houd mij voor uwe komst bereid,
Laat mij daar aan steeds denken:
Die zij mijn troost, mijn dierbaarst goed,
Die sterke mij met kracht en moed,
Om tot uw eer te leven.



VII.

VII.

GODS OVERALTEGENWOORDIGHEID.

1.

Op bergen en in dalen,
  En overal is God!
Waar wij ook immer dwalen,
  Of zitten, daar is God;
Waar mijn gedachten zweven,
  Of ſtijgen, daar is God;
Omlaag en hoog verheven,
  Ja, overal is God!

2.

Zijn trouwe Vaderoogen
  Zien alles van nabij;
Wie ſteunt op zijn vermogen,
  Dien dekt en zegent Hij:
Hij hoort de jonge raven,
  Bekleedt met gras het dal;
Heeft zelfs voor wormen gaven,
  Ja, zorgt voor 't gansch heelal.

3.

Gij aardrijks woest gewemel,
  Gij, die in 't water zweeft,
Of onder zijnen hemel,
  Of in zijn' hemel leeft,
Gij alle zijne werken
  Ontdekt bij dag en nacht,
In 't voeden, hoeden, ſterken,
  De goedheid zijner magt.

4.

Roem, Christen! aan mijn ſlinke,
En regter zijd' is God;
Waar 'k magtloos nederzinke,
Of bitter lijd', is God:
Waar trouwe vriendenhanden
Niet redden, daar is God;
In dood en doodſche banden,
Ja, overal is God!

VIII.

GODS ONVERANDERLIJKHEID.

1.

O God! eer 't aardrijk was gegrond,
Eer G'al, wat eenmaal niet beſtond,
Uit niet riept in het wezen;
Eer d'aanvang was van plaats en tijd,
Waart G'alles, wat Gij heden zijt,
Oneindig, nooit volprezen.

2.

En dan, als van 't geſloopt heelal
Geen ſpoor meer over wezen zal,
Zult Gij dezelfde blijven:
Uw grootheid en uw wonderkracht
Verbergt geen ondoordringbre nacht,
Zijn in geen perk t'omſchrijven.

3.

Gij zijt, en niets beſtaat als Gij,
En aard en hemel gaan voorbij
Als dampen, die verdwenen:
Hun zijn is als d'ontleende glans
Der wolken aan den hemeltrans,
Van 't zonnelicht beſchenen.

4. Gij

4.

Gij zijt al 't geen Gij eeuwig waart,
Behoeft noch hemelheir noch aard,
  Noch duizend wereldklooten:
Geen schepping, hoe volmaakt z'ook zij,
Voegt iets tot uw volmaaktheid bij,
  Niets kan haar ooit vergrooten.

5.

U zelv' genoeg, U zelv' gelijk,
Schoon alles buiten U bezwijk',
  Schoon werelden verouden,
Gij blijft; uw Evangeliewoord
Zal eeuwig met U ongestoord
  Zijn kracht en stand behouden.

6.

Dat berg en heuvel nederstort',
Dat klip en rots verbrijzeld word',
  Dat aard en zee verdwijnen;
O God! uw eeuwig heilverbond
Rust op een' onverwrikbren grond,
  Dien niets kan ondermijnen.

7.

Wat klaag ik in 't verdwaasd gemoed,
Wat zucht ik dan om nietig goed
  Van 't onbestendig leven!
Wat jaag ik naar een broos genot,
Als of mij van geen duurzaam lot
  Verzeekring waar gegeven!

8.

Wat klaag ik, die uw woord ontving
Van volle schuldvernietiging,
  Door Jezus bloed verkregen,
Van eeuwig erfdeel in het licht
Van uw vertroostend aangezigt,
  Ver boven aardschen zegen!

9.

Gewis, mijn misdrijf is geboet;
Gij hebt m'om Jezus dierbaar bloed
Genadig aangenomen;
Uw liefde leidt mij bij de hand,
En ik, ik heb het onderpand
Van uw gena' bekomen.

10.

Ja, U behoor ik, U, mijn God,
Befchikker van geheel mijn lot!
Van U zal niets mij fcheiden:
De wereldvreugd vergaat met haar,
Maar Gij zijt onveranderbaar;
Uw heil wil ik verbeiden.

IX.

GODS ALWETENDHEID.

1.

Waar zijn de wijzen, die mij zeggen
Al 't geen de hooge Godheid kent?
Wat ftervling weet mij uit te leggen,
Waar Gods verftand begint en endt?
Hem, in 't onnaakbaar licht gezeten,
Heeft nimmer menfchenoog gezien.
Hoe is zijn naam? zoudt gij hem weten?
Wat eindig fchepfel noemt mij dien?

2.

Zoo ik d'ontelbre ftarrenheiren,
Elk deeltje van het licht der zon,
Elk zandj' aan d'oevers van de meiren,
Van hunnen oorfprong, tellen kon;
Zoo zou ik mooglijk wijzer wezen,
Dan immer mensch of Engel wordt,
Maar 'k fchoot bij U, alwetend Wezen!
Nog onbegrijplijk veel te kort.

3.

Uw alziend' oogen, Heer! doorloopen
  't Heelal, hoe groot, hoe uitgebreid:
Voor U ligt ieder ſchepſel open,
  En ieder punt van d'eeuwigheid.
O Gij, die 't al weet op te noemen,
  Wat was, wat is, wat worden zal,
Wie kan naar eisch uw kennis roemen?
  God! uw verſtand heeft geen getal.

4.

Ja, U bewondren, U vertrouwen
  Is 't eerst, dat mij mijn hart gebiedt;
Met eerbied mag ik U beſchouwen,
  Maar U begrijpen kan ik niet.
Naar 't heerlijk licht van uwe wooning
  Zoek ik met onverzaadbren lust:
Dat ziet G' en brengt, tot mijn belooning,
  Verſtand en hart in U tot rust.

5.

Uw alziend oog ſchrikt m'af van 't kwade,
  Van zelfsbedrog en huichlarij;
Ik denk, Gods oogen ſlaan mij gade,
  Hoe diep ik ook verborgen zij.
Voor Hem kan mij geen afgrond dekken,
  Geen valſche ſchijn bedriegt zijn oog,
Dat oog zou mij nog ſchrik verwekken,
  Waar 't mooglijk, dat ik d'aard ontvloog.

6.

Wie kan zijn eigen hart vertrouwen,
  Zijn hart, zoo vol arglistigheid?
Gij blijft het, Heer! geheel doorſchouwen,
  Daar 't voor U naakt en open leit.
Treft Gij mij aan op booze wegen,
  Zoo leid mij op de regte baan;
Dan lacht mij in het eind de zegen
  Van ongeveinsde godsvrucht aan.

X.

GODS ALMAGT.

1.

Oneindig' God! het nietig ſtof
Poogt tot uw' zetel doortedringen,
Om ſtaamlend uwe grootheid lof,
Uw almagt glorie toetezingen.
Och! dat ons hart opregt uw eer bedoel',
Zijn niet beſeff', zijn onmagt diep gevoel'!

2.

Uw oppermagt reikt verder, Heer!
Dan aarde, zee, en hemel reiken;
Uw adem werpt den ceder neêr,
En velt de honderdjarig' eiken:
Daar ſiddren wij, en toch vertoont die kracht
De ſchaduw ſlechts van uw geduchte magt.

3.

Natuur voelt op uw enkel woord
Zich tot uw godlijk doel beperken;
Gij zet uw wijz' ontwerpen voort,
En 't gansch heelal moet medewerken:
Gij ſpreekt, het is; Gij wenkt, het ſtaat reeds daar,
Wat immer was, en zonder U nooit waar.

4.

Uw wil riep zonnen uit het niet,
Daar dreven z'op uw welbehagen;
En waar het oog uw' hemel ziet,
Hij meldt de magt, die hem blijft ſchragen;
Meldt, dat de wenk, die hem heeft uitgerekt,
Hem en zijn heir ten eeuwgen pijlaar ſtrekt.

5. Gij

5.

Gij schreeft natuur haar wetten voor,
En sints kon niets haar' loop beletten;
Maar, waar 't uw wijsheid ooit verkoor,
Onthief één wenk haar aan die wetten:
Dan staafdet Gij uw eindloos albestuur
Als Opperheer en Schepper der natuur.

6.

Maar meest in uw genaderijk
Vertoont uw almagt liefdemerken;
Uw lokken is geen' dwang gelijk,
Gij werkt het willen en het werken:
Uw liefde wekt in ons dien liefdegloed,
Dat ook ons hart U eeuwig lieven moet.

7.

Zoo vaak dan 't hart tot Jezus vlugt,
En zich beveelt aan zijn genade,
Of op uw woord vertrouwend zucht,
Dat ons uw bijstand koom te stade;
Dan breekt uw magt der zonden heerschappij,
En maakt de ziel ten eeuwgen leven vrij.

8.

Erbarmer! o die liefdemagt
Verheerlijk' zich door heel ons leven!
Gij werkt al 't goed, en elke kracht
Ter deugd is ons door U gegeven.
Hij, die 't getrouwst op aard zijn taak verrigt,
Is 't meest aan U en uw gena' verpligt.



X I.

GODS HEILIGHEID.

1.

Heilig' God! voor wien ſteeds waarheid,
Reinheid van het harte geldt;
Eeuwig Licht! daar niets dan klaarheid,
Niets dan vlekloos licht uit welt,
Laat uw heiligheid, o Heer!
Onze harten meer en meer
Zoo beſtralen, zoo verhoogen,
Dat zij heilig worden mogen.

2.

Heilig is, o God! uw wezen,
Reiner, dan het zonnelicht:
Englen zelfs, hoe rein in wezen,
Dekken voor U 't aangezigt:
Wij zijn nietig, onrein ſtof,
Onbekwaam tot uwen lof,
Vol van zonden, vol van vlekken,
Die ons angst en ſchrik verwekken.

3.

Nooit kunt G'iets beminnen, Vader!
Hoe volkomen 't ons ook ſchijn',
Wat uw heiligheid niet nader',
U niet poog gelijk te zijn.
Och! neem U dan onzer aan,
Die op 's levens donkre paân
Uit ons zelven niets vermogen,
Niets, dat goed is in uw oogen.

4. Wat

4.

Wat uw rein verstand ooit denke,
  Dat is heilig, rein en goed,
Wat uw wil tot aanzijn wenke,
  Dat is heilig, rein en goed:
  Ons verstand is zwak en klein,
  Onze wil is diep onrein;
Ach! dit moet, bij zoo veel vlekken,
Smart en vrees in ons verwekken.

5.

O, verzacht die vrees, die smarten!
  Is hier onze kracht te klein,
Schep Gij zelf ons reine harten,
  Gij zijt rein, maar maakt ook rein:
  Wasch ons diep onrein gemoed,
  Wasch het rein in Jezus bloed,
Heer! uw goede Geest geleide
Ons verstand en harte beide.

6.

Heilig God! doe ons gelijken
  Naar uw godlijk deugdenbeeld:
Heiligst'! alle smet t' ontwijken
  Zij, wat ons hier 't meeste streelt,
  Tot wij eens voor uwen troon,
  Gansch verlost door uwen Zoon,
Onder reine Hemellingen,
't Heilig, Heilig, Heilig zingen.



XII.

GODS GOEDHEID.

1.

O goedheid Gods! nooit regt geprezen!
Heet hij een mensch, dien gij niet treft?
Hoe ſnood ondankbaar moet hij wezen,
Die 't hart niet vrolijk tot u heft!
Neen! alles aan God dank te weten
Zij ſteeds mijn pligt, mijn werk, mijn lied!
De Heer heeft nimmer mij vergeten;
Vergeet, mijn ziel! den Heer ook niet!

2.

Wie wou mij wonderbaar bereiden?
Die God, die mij niet noodig heeft.
Wie wou mij zoo geduldig leiden?
Hij, wien mijn hart zoo vaak weerſtreeft.
Wie ſterkt in mijn gemoed den vrede,
Wie ſchoort mijn' geest met nieuwe kracht,
Wie deelt mij zoo veel zegen mede?
Is 't niet zijn arm, zoo ſterk van magt?

3.

Sla 't oog, mijn ziel! op 't ander leven,
Uw toegewezen erfenis,
Waar gij, met heerlijkheid omgeven,
God eeuwig ziet, gelijk Hij is.
Die hoop mag u met regt verblijden,
't Is u ten duren prijs gekocht:
Want daarom moest de Christus lijden,
Op dat gij zalig worden mogt.

4.

En dezen God zou ik niet eeren,
Ik zou zijn goedheid niet verſtaan?
Hij zou mij raden, ik niet leeren?
Den weg, dien Hij mij wijst, niet gaan?
Zijn wil beſtier' mijn hart en zinnen,
Zijn woord blijv' mij beſtendig bij!
God moet ik boven alles minnen,
En mijnen naasten, zoo als mij.

5.

Dit is mijn dank, dit zijn behagen,
Ik moet volkomen zijn als Hij;
Mag ik mij naar dit doel gedragen,
Dan prijkt zijn heerlijk beeld in mij:
Leeft zijne liefd' in mijne ziele,
Zij leert mij doen, wat Hij gebiedt,
En ſchoon ik vaak uit zwakheid viele,
Toch heerscht in mij de zonde niet.

6.

Dat uwe zorg en trouwe hoede,
Mijn God! mij ſteeds voor oogen zij!
Die ſterke mij geſtaâg in 't goede,
Dat ik U heel mijn leven wij'!
Die leide mij in blijde dagen,
Die trooste mij in tijd van nood,
En leer' mij zonder ſchrik verdragen
Het aaklig denkbeeld van den dood!

XIII.

GODS GETROUWHEID.

1.

God ſprak (men ſtell' op berg en rots
Zijn woord in eeuwig ſchrift;
En ieder, die dat ſchrift aanſchouwt,
Die leze, wat Hij ſprak:)

2.

„ Eens wordt de ſterkſte rots vergruisd,
„ En 't hoogst gebergt ſtort in;
„ Maar mijn genaverbond met u,
„ Opregten! wankelt niet.

3.

„ Treedt heen door gloeijend vuur en vlam,
„ Door waterſtroom en zee;
„ En 't vuur verzengt u zelfs geen hair,
„ En 't water ſchaadt u niet.

4.

„ Treedt ſtout door 't ijslijk ſchrikdal heen
„ Der ſchaduwe des doods;
„ Vreest daar geen kwaad, ik ken die paân,
„ Ik zal daar bij u zijn.

5.

„ Schoon 't alles 't onderst boven raak',
„ 't Gebergt in zee verzink',
„ En d'aard zich uit haar plaats verzett',
„ Ik zal uw toevlugt zijn!"

6.

Elk leez' dit als het woord van God,
En neem 't geloovig aan:
Want eeuwig en onwankelbaar
Is, wat Jehova ſpreekt.

7. Ja,

7.

Ja, zijn verbond ſtaat eeuwig vast,
Zoo ſtaat geen berg, geen rots;
En toeft Hij al, Hij kent zijn' tijd,
Hij komt, Hij komt gewis.

VAN DE SCHEPPING EN VOORZIENIGHEID.

XIV.

LOF DES SCHEPPERS.

1.

O eindelooze Majeſteit!
W'aanbidden uwe heerlijkheid,
Zoo groot, als onbegonnen!
Zijt Gij bedekt voor 't ſterflijk oog,
Uw naam gloeit aan den hemelboog
In duizend, duizend zonnen.
O hemel, aarde, zee! hoe luid
Roept gij uws Scheppers glorie uit!
In u zien Hem onz' oogen:
Gij meldt een wijsheid, die niet feilt,
Een liefde, die geen Engel peilt,
Een eeuwig alvermogen.

2.

Wie bragt, o licht! op 't enkel woord,
„ Wees!" u uit zijne ſchatten voort,
Toen Gij nog waart verborgen?
O zon! wie teekend' u het ſpoor
Door d'ongemeten ruimte voor,
En roept u elken morgen?

O

O ſtarren! die den donkren nacht
Verheerlijkt door uw ſtille pracht,
  Wien volgt gij op zijn wenken,
En loopt en wendt in uwe vaart,
Als benden, die ten ſtrijd geſchaard,
  Op 't woord huns veldheers zwenken?

3.

„ God, God!" roept elk, „ ons wrocht zijn hand,
„ Wij allen zijn van zijn verſtand
  „ Een enkele gedachte!"
Dus juichen z'allen uwen lof,
En wij, wij voelen ons in 't ſtof,
  Oneindig'! uw geſlachte.
Wat nacht zich om ons henen ſtort',
Een wijz' en liefdrijk' oorzaak wordt
  Ook van den mensch geprezen.
O ſtervling! hoe gij hier ook ſchreit,
God riep u tot aanwezigheid,
  Het doel moet godlijk wezen!

4.

Ja, groote Schepper van 't heelal!
W'ontzonken door den diepſten val
  Aan onzen eerſten luister.
De trekken van uw heerlijk beeld,
Ons eens zoo glansrijk meêgedeeld,
  Verzwolg een aaklig duister:
Maar in dien nacht van 't bangst verdriet
Ontzonken w'aan uw liefde niet;
  Wij durven wederkeeren,
Daar w'U op een' genadetroon,
Gegrond in 't bloed van uwen Zoon,
  Ook als Herſchepper eeren.

5. Nog

5.

Nog ſpreekt uw almagt: „ Er zij licht!”
En nacht en duisternisſe zwicht
In onze donkre harten,
En onder eenen tranenvloed,
Dien 't waar berouw ons weenen doet,
Kiemt ons geluk uit ſmarten.
Dan zien w' in Jezus, onzen Heer,
In U den lieven Vader weêr,
Die alles heeft vergeven;
En ons, door U ter deugd bereid,
Door deze zigtbre ſchepping leidt
Tot een onſterflijk leven.

6.

Hoe blinkt in bloem, in gras, in kruid,
Dan een weldadig' almagt uit,
Waarop wij veilig bouwen!
Hoe blinkt ons dan in zon en maan
En ſtarren loutr' ontferming aan,
Die uitlokt tot vertrouwen!
Gij houdt wat G'eenmaal ſchiept in ſtand,
En laat de werken uwer hand,
Oneindige! niet zinken.
Ook wij, een prooi des diepſten noods,
Zien uit het lage ſtof des doods,
Een eedler ſchepping blinken.

7.

Hoe heerlijk zijn uw werken, Heer!
U dank', U loov', U prijz', U eer',
Wat is, wat was of worde!
Gij ſchept uit lijden hemelvreugd,
Uit zond' een' hooger' trap van deugd,
En uit verwarring orde.

D O

O zaligheid van ons geslacht!
Hoe zwijmt bij 't heil ons aangebragt,
Hier lof en dank te gader!
In Adam door den dood geveld,
In Jezus schooner weêr hersteld!
Lof, Halleluja, Vader!

X V.

LOF DES SCHEPPERS.

1.

Hoe blinkt uw majesteit alom
In 't onbegrensde heiligdom
Der schepping, eeuwig' Koning!
Straalt ons bij nacht de hemel aan,
Dan zien wij maan en sterren staan,
Als wachters voor uw wooning:
Verlicht de zon ons oog bij dag,
Zij leert ons, vrolijk met ontzag,
In haar uw licht aanschouwen;
Zij is de spiegel, die ons 't beeld
Van uwe volheid mededeelt,
En uitlokt tot vertrouwen.

2.

Bij 's werelds aanvang sprak uw mond:
„ Het licht zij daar!" en 't was terstond,
De duisternis werd luister:
Zoo zal eens 't heil ons toegezeid,
Op uw bevel, met majesteit
Verrijzen uit het duister.
Laat, Heer! uw licht zijn' zachten gloed
In ons verkleumd en stug gemoed,
Door levenswekking, toonen;
Dan zal ons hart, dat U verwacht,
In 't licht uws aanschijns, ook bij nacht,
Getroost en zeker woonen.

3. In

3.

In mensch en dier, in bloem en kruid
Blinkt wijsheid en vermogen uit,
  Uw liefde fchept hun leven;
Aan 't fchepfel reikt Gij voedfel toe,
En, nimmer ledig, nimmer moe',
  Stelt Gij uw eer in 't geven:
Dit predikt ons het gansch heelal,
En zee, en woud, en berg, en dal;
  De ftemmen vloeijen zamen;
Zij roepen luide: wordt verlicht!
En zeg, o mensch! met toeverzigt
  Op Gods beloften, Amen.

4.

Nog heeft de fchepping fchooner' glans
Voor ons, nu wij aan 's hemels trans
  De wooningen aanfchouwen
Van Hem, die fchuld om niet vergeeft,
En daar als onze Vader leeft,
  Aan wien w' ons lot betrouwen:
't Verhelderd oog zoekt nu alom,
Om Jezus in dat heiligdom,
  Door 't ftil geloof, te vinden;
Tot Hij ons zelf in heerlijkheid,
Door 's hemels ruime velden, leidt
  Als zijn verhoogde vrinden.

5.

De rijke, vrolijke natuur
Doe ons haar fchoonheid, uur op uur,
  Vollediger bevatten;
Hoe meer zij ons den Schepper toont,
Hoe meer zij onze vlijt beloont,
  Hoe hooger wij haar fchatten.

Een zoon beſchouwt zijns vaders magt,
Zijn' rijkdom, wijsheid, lieſd' en pracht,
Met oogen nooit verzadigd;
Hoe ſcherp beluistert hij die ſtem,
Die van zijn' vader ſpreekt tot hem,
Zijns vaders eer verdadigt.

6.

Als wij in ſtroom of waterval,
In zee, in ſtorm, bij rots of dal
Gods majeſteit bewondren,
Dan zwelt een traan in 't kinderoog;
Ja, moedig hooren wij omhoog
Den God der eere dondren.
Is Hij een God, die ons behoedt,
Maar elken vijand vlugten doet
Als golven voor de winden;
Dan is Hij 't ook, aan wien w' in nood,
Ook in den ſtrijd met hel en dood,
Een rots der eeuwen vinden.

7.

Vertoont ons worm, en rups, en mier,
En vlieg, en mug, ja 't kleinſte dier
Zijn wijz' en goede wetten,
Dan ſtremt ons onze kleinheid niet,
Om ons vertrouwen, bij verdriet
En leed, op Hem te zetten.
In Jezus Christus zijn wij groot,
Hij Midlaar, 's Vaders Troongenoot,
Verhoogd' ons tot zijn leden:
Zou God, daar Hij zijn' Zoon bemint,
Aan hun, die Hij in Hem bemint,
Zijn' rijkdom niet beſteden?

8. Laat

8.

Laat eens de glans van zon en maan
Bij 's werelds avond ondergaan,
Ons zal geen licht ontbreken,
Als 't Lam de kaars is daar omhoog:
Daar zal eerst voor 't verhelderd oog
De fchepping zigtbaar fpreken;
Daar zal natuur op ieder blad,
Dat zij op aard verzegeld had,
Geheimen ons doen lezen.
Hier is de wijsgeer flechts een kind;
Maar die hier Jezus meest bemint,
Zal daar de wijste wezen.

XVI.

GODS VOORZIENIGHEID.

1.

God is mijn lied,
Hij is de God der krachten;
Heer is zijn naam, groot zijn zijn werken t'achten,
Het gansch heelal is zijn gebied.

2.

Hij fpreekt als Heer,
En wereldftelfels worden,
Hij fpreekt als Heer, en uit zijn' ftand en orden
Keert alles tot zijn niet ftraks weêr.

3.

Zijn kleed is 't licht,
En zijne keus de beste;
Hij heerscht als God, en zijnes zetels veste
Is op de trouw en 't regt gefticht.

4.

Oneindig rijk,
Volzalig, nooit volprezen,
Voor d'eeuwen God, om eeuwig God te wezen,
O Heer! wie is aan U gelijk?

5.

't Zij klein of groot
Op aard, in zee of hemel,
Hij kent het al, al hun gemengd gewemel,
Wat is, of was ligt voor Hem bloot.

6.

Om mij in 't rond
Schept Hij mij rust en zegen,
Hij geeft mij kracht en hulp op al mijn wegen,
En mij, en u kent Hij gegrond.

7.

Steeds aan mijn zij',
Waar ik mij ook begeve,
Waar ik omhoog, waar in de laagte zweve,
Al waar ik ben, verzelt Hij mij.

8.

Hij kent ons hart,
Ons wenſchen, bidden, ſmachten;
Wat kwaad wij doen, wat goed wij ooit betrachten,
En ijlt ter hulp in onze ſmart.

9.

Hij woog mij af,
Wat mij zijn gunst wou geven,
Schreef in zijn boek, hoe lang ik hier zou leven,
Lang, eer Hij mij het aanzijn gaf.

10.

Niets, niets is 't mijn,
Maar alles Gods geschenken,
Mijn hart, o Heer! zal eeuwig aan U denken,
Uw lof op mijne lippen zijn.

11.

Wie kent de pracht,
Waarmeê uw wondren pronken?
Elk stofje zelfs, dat G'aanzijn hebt geschonken,
Verkondigt zijnes Scheppers magt.

12.

In gras en halm
Zien wij zijn wijsheid pralen;
Gij lucht, gij zee, gij velden, bergen, dalen!
Gij zijt zijn loflied, gij zijn psalm.

13.

Gij drenkt het land,
Schenkt blijdschap allerwegen,
En dag en nacht, en koorn en wijn, en zegen
Ontvangen wij van uwe hand.

14.

Valt hier op aard
Geen musch, dan met uw' wille,
Heer! dat mijn hart zich met dien troost dan stille,
Dat d'eigen zorg ook mij bewaart.

15.

Is God mijn schild,
Wil God mijn Redder wezen,
Wat heb ik dan met mijnen God te vreezen,
Wat woede d'afgrond om mij spilt?

XVII.

XVII.

GODS VOORZIENIGHEID.

1.

Wie maar den goeden God laat zorgen,
En op Hem hoopt in 't bangst gevaar,
Is bij Hem veilig en geborgen,
Dien redt Hij godlijk, wonderbaar:
Wie op den hoogen God vertrouwt
Heeft zeker op geen zand gebouwd.

2.

Wat baat ons al 't zwaarmoedig vreezen?
Wat baat ons 't zuchten wee en ach!
Vergeefs zou al ons kermen wezen,
Al kermden w' ook den ganſchen dag:
De last des jammers, dien men draagt,
Drukt maar te meer, hoe meer men klaagt.

3.

Men blijv' eerbiedig God verbeiden,
En zwijg' den Heer ootmoedig ſtil;
Hij zal ons naar zijn' raad geleiden,
't Is goed en heilig, wat Hij wil;
Vertrouw het aan zijn wijsheid vrij,
Hij weet, wat elk het nuttigst zij.

4.

Zeg nimmer in uw droefeniſſen,
„ De man, dien 't wel gaat, is Gods kind;
„ Ik moet gewis zijn liefde miſſen,
„ Want voorſpoed volgt dien God bemint."
Hoe donker hier Gods weg ook ſchijn',
Hij toont eens, wie zijn kindren zijn.

5. 't Is

5.

't Is ligt voor God, en wie zal 't wraken,
Wie klagen over ongelijk,
Als Hij den rijken arm wil maken,
Of ook den armen groot en rijk?
Ligt niet in 't geen ons treuren doet
Voor ons de kiem van 't heilzaamst goed?

6.

Treed vrolijk voort op 's Heeren wegen,
En neem uw' pligt getrouw in acht;
't Wordt eindlijk alles u ten zegen
Wanneer gij biddend daarop wacht:
Wie ſteeds geloovig op Hem ziet,
Begeeft, verlaat Hij eeuwig niet.

XVIII.

GODS VOORZIENIGHEID.

1.

Wil, groote God! in onze loſgezangen
Den diepen dank van nietig ſtof ontvangen,
't Welk Gij, zoo hoog, zoo groot in majesteit,
Bekroont met heil en goedertierenheid.

2.

Uw alziend oog aanſchouwt ons in genade,
Het ſlaat ons ſteeds alom naauwkeurig gade;
Terwijl uw gunst, waar door al 't ſchepſel leeſt,
Ons leven, vreed en vreugd, ja alles geeft.

3.

Voor onze voet baant Gij ons effen wegen,
Die Gij beſtrooit met heil en milden zegen;
Dus leidt Gij ons, wat eer! met uwe hand,
Vol liefd' en trouw, naar 't hemelsch vaderland.

4.

Nooit voelen wij de kleinſte zieleſmarte,
De flaauwſte wensch ontſtaat nooit in ons harte,
Die Gij, zoo 't maar uw wijze liefde duldt,
Niet ſtraks geneest, of liefderijk vervult.

5.

Gij ziet de kracht, het woelen onzer lusten,
Die ons zoo zeer, zoo menigmaal ontrusten;
Gij ziet het ook, hoe zeer dat kwaad ons ſmart,
En kent den ſtrijd daar tegen van ons hart.

6.

Gij weet, hoe graag wij naar uw voorſchrift leefden,
En naar het doel van onze roeping ſtreefden,
En, welk een troost! als onze voet vertraagt,
Dan voelen wij, dat uwe kracht ons ſchraagt.

7.

Voert Gij ons ooit in ongeval of lijden,
Of geeft Gij ons een' zwaaren ſtrijd te ſtrijden,
Gij ſchikt den ſtrijd altoos naar onze kracht,
En 't wordt ons heil, het geen men rampſpoed dacht.

8.

't Bepaald getal van onze levensjaren
Zult Gij ons, zelfs elk' oogenblik, bewaren;
Zoo ſtaat het vast, dat nimmer ongeval,
Of menſchenhand ons leven korten zal.

9.

Zoo ziet Gij ons, zoo blijft Gij voor ons waken,
Met eene trouw, die alles wel zal maken;
Zoo leidt Gij ons, zelfs door den grootſten nood,
Tot aan, tot in, tot over graf en dood.



XIX.

XIX.

GODS VOORZIENIGHEID.

1.

O God! gelijk Gij ons het leven
Ten regten tijdſtip hebt gegeven
  Met wijsheid, magt en menſchenmin;
Zoo telt Gij ook naauwkeurig d'uren,
Hoe lang ons aanzijn hier zal duren,
  Met wijsheid, magt en menſchenmin.

2.

Wie, wie van alle menſchenkindren
Kan ooit uw' vrijen raad verhindren?
  Geheel ons lot is in uw hand;
Uw wenk doet, Heer! ons ademhalen,
Uw wenk doet ons ten grave dalen,
  Uw wil, uw raad houdt eeuwig ſtand.

3.

De maat van onze levensjaren,
Van onze rampen en bezwaren,
  Hebt Gij ons wijslijk toegedeeld;
Uw tuchtigen was enkel liefde,
En, waar de ſmart ons immer griefde,
  Gij hebt die wonde weêr geheeld.

4.

Gij hebt, o albeſtierend' Koning!
De' plaats beſtemd van ieders wooning,
  Den kring, waarin hij werken moet,
De maat bepaald dier zegeningen,
Die wij uit uwe hand ontvingen;
  En al, wat Gij bepaalt, is goed.

5.

Wat troonen zinken, Heer der heeren!
Gij blijft in eeuwigheid regeren,
Uw is de kracht, de majesteit:
't Moet alles voor uw wenken bukken,
Niets kan zich aan uw magt ontrukken;
Maar deze magt werkt zaligheid.

6.

O Vader! wat wij ooit bedoelen,
Van U afhanklijk ons te voelen
Zij onze blijdschap hier beneên;
Woudt G'altijd onzen wensch verhooren,
Dan was 't geluk voor ons verloren:
Uw wijsheid kent ons heil alleen.

7.

Laat nimmer ons te dwaas begeeren,
Dat G'onze dagen moogt vermeêren,
Noch jagend wenschen naar den dood:
In uwe hand zijn w'altijd veilig,
Al wat Gij doet is wijs en heilig,
En liefd' is al, wat Gij besloot.

8.

Leer ons dan steeds op U vertrouwen,
Op uw bestelling hope bouwen,
Geef ons, dat wij den kostbren tijd
Getrouw in uwen dienst besteden,
Om door 't geloof Hem natetreden,
Door wien Gij onze Vader zijt.

9.

Zoo zal ons hart den dood verachten,
En vrolijk op uw toekomst wachten:
Och! houd ons steeds voor U bereid;
Zoo zij ons sterven, vroeg of spade,
Om Jezus bloed, door uw genade,
Een ingaan in de zaligheid.

XX.

RUST IN GODS BESTUUR.

1.

Ons hart verheugt zich, dat bij God
't Bestuur is van geheel ons lot,
Dat Hij ons vreugd, of ongeval,
Naar wij behoeven, zenden zal.

2.

Hij, die ons gansch bestaan doorziet,
Houdt ook de schaal van ons verdriet;
Zijn wijsheid weet, of ongeneugt
Ons best bereidt voor hemelvreugd.

3.

Hij, die zijn' eigen' weg wil gaan,
Ziet dwaallicht vaak voor starren aan,
En, gaat hij op dat schijnsel door,
Dan dwaalt hij ligt van 't regte spoor.

4.

God kent alleen het naaste pad,
Dat uitloopt op de hemelstad;
Hij weet, wanneer in ons gemoed,
Of smart, of blijdschap voordeel doet.

5.

Daar die verwachting in ons leeft,
Behaagt ons alles, wat Hij geeft:
Wijl elke last, ons opgeleid,
Ons vormt tot hooger zaligheid.

6.

Hij, die ons leidt door 't aardsche dal,
Die nimmer ons verlaaten zal,
Heeft zijne liefd' en trouw verpand
Voor onze komst in 't vaderland.

7. Waar

7.

Waar ons geen ſchepſel helpt, helpt Hij,
Als alles vlugt, ſtaat Hij nabij;
In rust en vreugd, in nood en ſtrijd,
Blijft Hij dezelfde t' aller tijd.

8.

Als wij de doodsvallei betreên,
Laat ons elk aardſche vriend alleen,
Maar Hij, de beste vriend in nood,
Verzelt ons over graf en dood.

9.

Komt! treên wij dan gemoedigd voort,
In vast vertrouwen op zijn woord;
Hoe moeilijk ons de weg ook ſchijn',
Het eind zal zeker zalig zijn.

XXI.

TEVREDENHEID IN GODS BESCHIKKING.

1.

Heilig, heerlijk Opperwezen!
  Die het groot heelal gebiedt,
Alles moog verdonkring vreezen,
  Maar dat vreest uw luister niet:
Zitten wij in treurig duister,
  Nog behoudt dat eeuwig licht
Al zijn' glans en al zijn' luister,
  Waardig aller lof en dicht.

2. Gij

2.

Gij alleen zijt alles waardig,
  Wij, die ſtof zijn, niet met al;
Alles zij ten dienst U vaardig,
  Of het ſta, dan of het vall';
Zoo uw luister maar mag blinken,
  Doe dan vrij al wat Gij doet;
Of wij drijven, of wij zinken,
  Wat Gij doet is even goed.

3.

Zou die ootmoed ons niet voegen?
  Wij zijn niet, dan voor den Heer;
In uw' wil is ons genoegen,
  En ons heil is in uw eer,
En uw eer in al uw werken,
  Zelfs als Gij ons zinken doet:
Kunnen wij uw' lof maar ſterken,
  Wat Gij doet is even goed.

4.

Diepe wijsheid zijn uw paden,
  Wijsheid zonder eind of paal
Zijn, o hooge God! uw daden,
  Zijn uw wegen altemaal;
Zijn ze zuurheid, zijn ze zoetheid,
  Wij aanbidden, zwijgen ſtil:
Want de wezenlijke Goedheid
  Maakt het goed met dat Zij 't wil.

5.

Wie zou dan uw doen bedillen?
  Kwaad, zegt ſomtijds ons gevoel
Op uw godlijk doen en willen;
  Maar die wijsheid mist haar doel.
Konden w'ooit de reden ramen,
  Waarom dus de Hemel koos,
Ach! hoe zouden wij ons ſchamen,
  Onze zin bleek zinneloos.

6. Vaak

6.

Vaak, door eigenheid bedrogen,
  Waanden wij, des Heeren eer,
Wijsheid, goedheid, alvermogen
  Bleek op andre wijs veel meer;
Maar wij lieten ons verleiden,
  En wij feilden in dien vond,
Omdat anders, dan wij zeiden,
  In dien raad geschreven stond.

7.

Raad, dien schepslen nooit doorgronden,
  Raad, waardoor de hemel staat,
Onuitspreeklijk wijze vonden
  Van des aardbols wigt en maat,
Waardoor 't al is afgeteekend,
  Kunstig op zijn plaats gesteld,
Eeuw en dag en uur berekend,
  Starrenheir en stof geteld.

8.

Onbegrijplijk hoog beramen,
  Raad, waarnaar de hemel zweeft,
Al het schepslenheir te zamen
  Zich beweegt en roert en leeft,
Die de raadren en de veren
  Van dit magtig uurwerk drijft,
Zoo dat, in hun talloos keeren,
  Niets verwrikt, of achterblijft.

9.

Ja, wij bukken voor dien wijzen,
  Dien bepaalden raad, die wis
Al ons lieven, al ons prijzen,
  Meer dan alles waardig is;
Wie zou ooit, om eigen voordeel,
  Wenschen, dat die keten brak,
Of dat schatten in zijn oordeel
  Ligter, dan zijn ongemak?

10. Nut-

10.

Nutter ging nog, een' der dagen,
Dit geheele wereldrond,
Dan uw godlijk welbehagen,
Dan een ſtip daarvan, te grond.
Hier verdwijnt, wat ooit moog blinken,
Vrienden, rijkdom, eer of ſtaat,
Laat het vallen, laat het zinken,
Niets beſta dan deze raad.

XXII.

DE BESTE KEUZE.

1.

Rust, mijn ziel! uw God is Koning,
Heel de wereld zijn gebied;
Alles wisſelt op zijn wenken,
Maar Hij zelf verandert niet.

2.

Ieder woelt hier om verandring,
En betreurt ze dag aan dag,
Hunkert naar het geen hij zien zal,
Wenscht terug 't geen hij eens zag.

3.

Rust, mijn ziel! uw God is Koning,
Wees te vreden met uw lot;
Zie, hoe alles hier verandert,
En verlang alleen naar God.

XXIII.

TEGEN ONMATIGE ZORGEN.

1.

Wat zwoegt een handvol ſtofs, tot mensch
Bezield voor oogenblikken,
Om hier de toekomst naar zijn' wensch
En klein ontwerp te ſchikken!
Daar wijsheid, die geen' eindpaal heeft,
En tijd en eeuwigheid doorzweeft,
't Heelal beſtuurt en regelt.

2.

Een blik op d'eindelooze baan
Van 't vast geſternt daar boven,
Waar zonnen op Gods wenk ontſtaan,
En op Gods wenk verdooven,
Stelt mij mijn kleinheid in den dag,
Die luttel weet, die niets vermag,
En toch met God durft twisten.

3.

Mijn ziel! pleeg met d'ervaring raad,
Dan wordt uw klagen prijzen;
Hoe vaak deed God uit ſchijnbaar kwaad
Het heerlijkst goed verrijzen!
Oog Jozef, Mozes, David na,
Staar Jezus aan op Golgotha,
En leer Gods weg aanbidden.

4.

Waar toe u dan beangst, bedroefd
In dit kortſtondig leven?
Uw Vader weet, wat gij behoeft,
En zal 't u zeker geven.
Alleen Hij kent uw duurzaam nut;
Zijn wijsheid blijv' in nood uw ſtut,
Op haar verlaat g'u veilig!

5. Wat

5.

Wat ziet gij van de toekomst toch,
  Wat van den dag van morgen?
Uw vrees en hoop zijn zinbedrog,
  En dwaasheid al uw zorgen.
Volbreng alleen getrouw uw' pligt,
En eens wordt u het duistre licht,
  Wat d'uitkomst hier moog wezen.

6.

Uw verdre zorg is louter trots,
  Uw pogen ſtout vermeten;
Of waant g'in 't liefdrijk plan uws Gods
  Het miertje zelfs vergeten?
Neen, aan 't geluk van 't groot geheel
Strekt ieders heil ten onderdeel,
  Zijn liefd' omvat die allen.

7.

Zou ik, wie ooit hier twijflen moog,
  Uw trouw, mijn God! verdenken,
Nadat uw goedheid U bewoog,
  Om mij uw' Zoon te ſchenken?
De flaauwſte twijfling waar hier hoon;
Of zoudt Gij met uw' eigen' Zoon
  Niet alles aan mij ſchenken?

8.

Maar, Vader! daar wij om U heen
  Een vlekloos licht aanſchouwen,
Wat, dan een rein gewiſſ' alleen,
  Kan ooit op U vertrouwen?
Och geef, dat mijn onrein gemoed,
Ontzondigd in mijns Heilands bloed,
  Zich naar uw wetten rigte!

9.

Dan rust ik in uw' Vaderſchoot
  Met al mijn angst en zorgen;
Dan ben ik boven nood en dood
  In uwen Zoon geborgen:
Dan blijft Gij, wat mij ooit ontvall',
Mijn rots, mijn deel, mijn eenig' al,
  Voor dit en 't eeuwig leven.

XXIV.

BEMOEDIGING.

1.

Als de nacht van bange zorgen
  't Uitzigt uwer hoop bedekt,
Als de lichtſtraal van den morgen
Ons, uit dezen nacht van zorgen,
  Slechts tot nieuwe zorgen wekt:
Ach! wie geeft dan nog voor menſchen
  Troost in zulk een bitter lot?
Ja, aan d'eindpaal uwer wenſchen,
Christen! ſtaat er hulp voor menſchen,
  Staat uw Vader en uw God.

2.

O! wat hoop aan u in 't leven,
  In dit veege jammerdal,
Op uw moeilijk pad gegeven
Tot een leidſtar door dit leven,
  Als 't u donker vallen zal!
Jezus! in uw magtig' armen
  Wordt de zoetſte troost geſmaakt,
Als zich niemand ſcheen t'erbarmen,
Hebben uwe magtig' armen
  IJzeren ketens losgemaakt.

3. Hoop

3.

Hoop op Hem! uit al de zorgen,
Die deez' droevig' aarde geeft,
Rijst het licht eens van dien morgen,
Dat men, na een' nacht van zorgen,
Eeuwig zonder zorgen leeft.
Sterveling! de weg door 't leven,
Door dit donkre tranendal,
Doe u niet voor d'uitkomst beven;
Kies dien Leidsman naar dat leven,
Waar men nooit meer zorgen zal.

XXV.

ONDER RAMPEN.

1.

Geef, Jezus! dat ik in mijn' nood
Op U altijd moog ſtaren;
Wat leed blijft bij het leed nog groot,
Dat U is wedervaren?
Daar bij is al mijn lijden klein,
En Gij waart heilig, ik onrein,
Ik niets dan rampſpoed waardig.

2.

Zou, met het oog tot U gewend,
Mijn hart nog angstig klagen?
Gij hebt van mijn verdiend' ellend
Den zwaren last gedragen.
Wat mij nog drukt, is weldaad, Heer!
Het zuivert, heelt, maar doodt niet meer,
Geheiligd door uw lijden.

3.

Door U geleerd ken ik in God
  Den allerbesten vader,
En ieder onſpoed in mijn lot
  Brengt mij zijn liefde nader;
Hij leidt mij op door ramp en druk,
Tot ware deugd en rein geluk:
  Daar voor zal ik Hem danken.

4.

Zou ik, in 't prangen van mijn' nood,
  Den bittren heildrank ſchroomen,
Daar Gij door uw' verzoeningsdood
  Het wrangſt' aan hebt ontnomen?
Neen, ſtarend op dat liefdepand,
Kus ik de vaderlijke hand,
  In 't midden van mijn lijden.

5.

Mogt ik maar onder tegenheên
  In deugd en godsvrucht winnen,
En U, mijn' Leidsman hier beneên,
  Steeds vuriger beminnen!
Met U, wat zegt mij aardsch' ellend?
Met U bereik ik 't zaligst end,
  Met U blijf ik verwinnaar.

6.

Zoo juich ik midden in 't verdriet,
  Waar andren angstig vreezen.
Mijn Vader! och verlaat mij niet,
  Kastijd mij, waar 't moet wezen;
Dat ik, voor eigenliefde doof,
Aan uwe liefd' alleen geloov',
  En aan uw trouw, o Vader!

XXVI.

XXVI.

ONDER RAMPEN.

1.

O Gij! die mijn ellende,
Mijn bange dagen ziet,
Tot wien ik d'oogen wende
In nachten van verdriet,
Verhoor, o God! mijn ſmeeken,
Waar alles mij ontvlugt;
Aanſchouw de tranenbeken
Van 't hart, dat tot U zucht.

2.

Ach, Heer! waar ſtraalt erbarmen,
Waar lacht mij redding aan,
Dan in uw Vaderarmen,
Die mij nog open ſtaan?
Mijn angst en al mijn zorgen,
De nood, die 't hart beknelt,
Zijn niet voor U verborgen,
Die mijne tranen telt.

3.

Och! leer mij in mijn nooden
Op U alleen te zien,
Mijn' eigen' wil te dooden,
En d'uwen hulde biên.
Toon mij bij al uw ſlagen,
Dat Gij nog vader zijt.
Wat kan mijn hart niet dragen,
Zoo lang m'uw wil verblijdt?

4.

Ja, bron en ſteun mijns levens,
Mijn Vader en mijn God!
Uw liefd' en wijsheid tevens
Beſtuurden ſteeds mijn lot.
Wat rampen mij beſtrijden,
Wat om mij zamenſpant,
De beker van mijn lijden
Komt van een vaderhand.

5.

Ook bij mijn bangſte ſmarten
Blijſt G'op mijn heil bedacht;
Gij plaagdet nooit van harten
Het menſchelijk geſlacht:
Het leed, dat zelfs den boozen
Hier ſtrekt tot tuchtiging,
Werd door uw hand gekozen
Tot hun verbetering.

6.

Gij huwd' aan zonde ſmarte,
Aan zeedlijk kwaad hier pijn,
Opdat in 't eind hun harte
Er aan geſpeend zou zijn.
Dan juichen z'om een lijden,
Dat zoo veel heils verving,
Daar Englen zich verblijden
Om hun verbetering.

7.

En zou dan 't hart verſagen,
Dat op uw' naam vertrouwt,
Als 't onder uwe ſlagen
Een vaderhand aanſchouwt?
Zou ramp de hoop vermindren
Van 't hart, aan U gewijd?
Neen! 't zijn uw liefſte kindren,
Die Gij het meest kastijdt.

8. Ja

8.

Ja Vader, trouwe Vader!
Reeds juichen hart en mond:
Nooit was uw liefd' ons nader,
Dan toen G'ons lijden zondt.
Wat ons hier nog verbeide,
Wij ſtellen 't in uw hand,
En treên op uw geleide
Gerust naar 't vaderland.

XXVII.

ONDER RAMPEN.

3.

Leer ons, Vader! U verbeiden,
Volgen, waar Gij ons wilt leiden,
Steunen op uw trouw en magt,
Pſalmen zingen in den nacht,
Hooren, wat Gij ons wilt leeren,
Uw bevel met daden eeren,
En, voor d'uitkomst willig blind,
Stil zijn als 't geſpeende kind.

2.

Leer ons warsch zijn van het zorgen
Voor den naderenden morgen,
Bij het kwaad, dat ons ontmoet,
Stil gelooven, God is goed:
Biddend waken, moedig ſtrijden,
Needrig wachten, hopend lijden,
Vrolijk zijn met ſtil ontzag,
Leer ons, Heer! dit elken dag.

XXVIII.

TROOST IN TWIJFELMOEDIGHEID.

1.

Moet gij ſteeds met onſpoed ſtrijden,
Christen! treur niet om uw lot,
Hulp ontbreekt u nooit in 't lijden:
Moet gij ſteeds met onſpoed ſtrijden,
Wees te vreden met uw lot,
O, uw Redder is uw God!

2.

Is de nood zoo hoog gerezen,
Dat gij nergens uitkomst ziet,
Nog hebt gij geen kwaad te vreezen:
Is de nood zoo hoog gerezen,
Dat gij nergens uitkomst ziet,
God, uw God vergeet u niet.

3.

Vest in bang' en droeve dagen
Al uw hoop op Hem alleen,
Schroom niet Hem om hulp te vragen:
Vest in bang' en droeve dagen
Al uw hoop op Hem alleen,
Hij kan helpen, Hij alleen.

4.

'k Weet zijn woord is Ja en Amen,
Zijn beloften feilen niet,
Nimmer zal Hij ons beſchamen:
'k Weet zijn woord is Ja en Amen,
Zijn beloften feilen niet,
Zalig hij, die tot Hem vliedt!

5.

Ja, in duizend bange ftonden
  Heeft Hij fteeds getroost, gered,
Eeuwig wordt Hij trouw bevonden:
Ja, in duizend bange ftonden
  Heeft Hij fteeds getroost, gered,
  Op het kinderlijk gebed.

6.

Weg dan met uw bange zorgen,
  Volg gehoorzaam zijn gebod,
Vrees niet voor den dag van morgen,
Laat Hem, uwen Vader, zorgen:
  Volg gehoorzaam zijn gebod,
  Hij, uw Redder, is uw God.

XXIX.

DANKLIED.

1.

Vloei nu, laat u niet bedwingen,
  Stille traan! voor God gefchreid,
Vloei nu, vloei nu onder 't zingen
  Van het lied der dankbaarheid:
Tot een eeuwig-zalig leven
Is mijn aanzijn mij gegeven;
  'k Voel verrukt reeds hier beneên,
  Wat ik word' voor eeuwigheên.

2.

Elke dag geeft mij genoegen,
  Stof van danken ieder uur,
Zelfs de fmart, die mij deed zwoegen,
  Wordt mij zegen op den duur:

Ruisschen in deez' dorre landen
Ook geen bronnen door de zanden,
Heeft de nacht niet zelfs zijn licht,
Schoon de zon schuilt voor 't gezigt?

3.

Zijn niet alle mijne zinnen
Bronnen van vermaak voor mij?
Elk geluk, dat wij gewinnen,
Wie verleent het ons, dan Gij?
Hebt Gij, Heer! mij met het leven
Deze zinnen niet gegeven,
Mij genot voor elke kracht,
Als een vader, toegebragt?

4.

Heer! hoe vele blijde dagen
Vloeiden zonder tegenheên,
Zonder kommer, zonder klagen,
Als een klare beek daarheen!
Kwelden m'immer leed of zorgen,
't Was slechts kort, en elken morgen,
Als mij uwe zon verheugt,
Spelt ze mij vernieuwde vreugd.

5.

Wilt Gij, boven 't geen ik denke,
Boven 't geen ik bidden mag,
Mij niet haav' en voedsel schenken,
Schut en hulp op elken dag?
Komt Gij mij met uwen zegen
Onverwacht niet telkens tegen,
Was U ooit gevaar te groot,
Waarin Gij geen' bijstand boodt?

6. Van

6.

Van de velden, uit de ftroomen,
Uit de diepten van de zee,
Uit de wolken, van de boomen
Deelt G' ons milden zegen meê;
Jaren, maanden, dagen, ftonden,
Altijd, Vader! ondervonden
Wij uw liefde, wij uw magt:
Eeuwig zij U eer gebragt!

7.

Maar wat weldaân ons omringen,
Nog ontbreekt ons fteeds, o fmart!
't Wijs gebruik dier zegeningen,
Met een regt tevreden hart:
Daarom vlieten, daarom vloten
Rijke bronnen, ongenoten,
Ons voorbij aan alle kant,
Als een woudftroom in het zand.

8.

Veiligheid in onze landen,
Orde, wet, en regt, en wacht,
Deze fterke, vaste banden
Voor het menfchelijk geflacht,
Vrienden, die ons hart verblijden,
Die ons troosten in ons lijden,
Raad en hulp, ja eindloos meer
Hebben wij van U, o Heer!

9.

Hebt G' ons in dit droevig leven
Reeds zoo veel geluk bereid;
O! wat heil zult G'ons eens geven
In de zalig' eeuwigheid,
Als w' aan 't einde van dit ftrijden,
Als verwinnaars, ons verblijden
Bij 't ontvangen van de kroon
Uit de hand van uwen Zoon!

10.

Vloeit nu, laat u niet bedwingen,
Stroomt nu onder 't lofgezang,
Dat wij God ter eere zingen,
Vreugdetranen van mijn' dank!
Tot een eeuwig zalig leven
Is mijn aanzijn mij gegeven:
'k Voel verrukt, in 't aardſche dal,
Wat ik eeuwig worden zal.

XXX.

BLIJDSCHAP IN GOD.

1.

Deez' aarde zij een tranendal,
Verdriet en moeite zij het al,
Wat haar genot ons ooit kan geven;
De Christen mag er vrolijk leven,
Hij vindt, bij 's werelds eb en vloed,
In God voor 't hart een vaster goed,
Een goed, dat met de reinſte vreugd
Hem zelfs voor d'eeuwigheid verheugt.

2.

Ja, wereldvreugd is ſmart hier bij,
Hoe ſtreelend haar genot ook zij;
Men vindt ſteeds doornen aan haar rozen,
Zij doet in 't eind van ſchaamte blozen,
Z'ontrooft ons allen zielenvreê:
Maar vreugd in God brengt zielrust meê,
Een zielrust, die geen weêrga' heeft,
Die voorſmaak van den hemel geeft.

3. Al

3.

Al wordt de ziel door zondenſchuld
Met droefenis en rouw vervuld,
Dit treuren zelfs geeft meerder vreugde,
Dan hier den zondaar ooit verheugde:
Het vast geloof aan Gods gena'
Op 't offerbloed van Golgotha
Geeft vreugd aan 't hart, hoe 't oog ook ſchreit,
Zulk treuren zelfs is zaligheid.

4.

Die vreugd in 't hart kweekt ware deugd,
Geen deugd voor God, dan met die vreugd;
Gij, Vader! wacht die van uw kindren,
En nooit zal zij in 't hart vermindren,
Dat kinderlijk tot U zich wendt,
In Christus U als Vader kent,
En, bij het vlieden van het kwaad,
Zich daaglijks meer op U verlaat.

5.

De zorg eens aardſchen vaders ſpreidt
Door 't huisgezin tevredenheid,
En kindren ſmaken ſtil genoegen,
Als zij naar 's vaders wil zich voegen;
Maar meer genoegen ſmaakt uw kind,
Dat in uw zorg zijn ruste vindt,
Daar d'almagt in zijn' nood voorziet;
Zoo zorgen aardſche vaders niet.

6.

Gij, die geen vogelken vergeet,
Offchoon het van geen zaaijen weet,
En leliën, die nimmer ſpinnen,
Zoo kleedt, dat zij 't van Vorsten winnen;
Hoe waardig zijt Gij, dat ons hart,
In hoe veel levenszorg verward,
Op U voor voedſel, voor kleedij,
Voor alles zonder kommer zij.

7. Wat

7.

Wat immer ons op aard' ontbreekt
Is U bekend; uw almagt fpreekt,
Straks dient ons alles op uw wenken:
Wat zult G' ons met uw' Zoon niet fchenken?
Ja, hemel, aarde, leven', dood,
Is alles 't onz'! In allen nood
Is 't vreugd in U, die fterkte geeft;
't Is ons genoeg, Gij, Vader leeft!

ELLENDE EN VERLOSSING.

XXXI.

ONZE BESTEMMING.

1.

O fterveling! gevoel uw waarde;
Wat u in 't ftof nog vleit,
Uw hart is veel te groot voor d'aarde,
Gij leeft voor d'eeuwigheid:
De tijd, die alles weg doet zinken,
Bepaalt uw grootheid niet;
Gij ziet voor uw volmaking blinken
Een eindeloos verfchiet.

2.

Zoudt g'om een wuft geluk hier flaven,
Dat bij 't genot reeds vliedt,
En met een handvol ftofs begraven
Wat eeuwig' aanwinst biedt?

Uw

Uw hart, dat eindloos blijft begeeren,
Is niet bestemd voor schijn;
Uw grootsche taak is hier te leeren
Aan God gelijk te zijn.

3.

Daartoe wordt g', onder smart en strijden,
Gevormd en opgevoed;
Daartoe vergoot, bij 't vreeslijkst lijden,
Uw Heiland eens zijn bloed;
Daartoe roept God en sterkt u tevens
Door d'Evangelieblaâ´n;
Daartoe biedt Hij den Geest des levens
U als uw Vader aan.

4.

Dit aanzijn zal u ras begeven,
O mensch! gebruik het wijs;
Het heeft, verknocht aan 't volgend leven,
Een' eindeloozen prijs:
De kleinst' ontwikkling houdt haar waarde,
Wat ooit de tijd verstoort;
Maar 't zaad, dat hier verstikt in d'aarde,
Brengt nimmer vruchten voort.

5.

Het stof moog met den wind verwaaijen,
Tot vroeger stof vergaârd;
De mensch zal eenmaal zeker maaijen,
Wat hij hier zaaid' op aard:
Hier hangen van geringe schreden
Vaak deugd en ondeugd af,
Van oogenblikken eeuwigheden
Aan gindsche zij' van 't graf.

6.

Och! dat wij nimmermeer vergeten,
Als ons de zonde vleit,
Hoe zij der rust van ons geweten
Haar doodlijk strriknet spreidt,

Hoe diep wij van 't geluk vervielen,
Hoe duur wij zijn verlost,
En wat de redding onzer zielen
Aan Jezus heeft gekost.

7.

O Gij, aan wien wij deugd en leven
En alles zijn verpligt,
Getrouwe Heiland! leer ons ſtreven
Naar 't rijk door U geſticht;
Dat wij den prijs der menschheid voelen,
Zoo hoog door U vereerd,
En altijd dat geluk bedoelen,
Dat d'eeuwigheid vermeêrt.

8.

Dan zal ons hart het ſtof verachten,
Dat dwazen aan zich boeit,
En naar de zalig' oorden ſmachten,
Waar 't heil gedurig groeit;
Dan zullen w', onder 't aardsch gewemel,
Op d'aangewezen baan
Voorſpoedig rijpen voor den hemel,
En dien eens binnengaan.

XXXII.

REGTHEID EN VAL.

1.

Heer! uw ſchepping, aard en hemel,
Was nu volbragt, en aard en hemel,
En alles, wat Gij ſchiept, was goed;
Ook de mensch, uw beeld op aarde,
Beſtemd tot heil van hooger waarde,
Was, Heer! U waardig, regt en goed,
Voorzien van kracht en licht
Tot elken reinen pligt,

U ter eere:
Uw Adam was,
Uw Eva was
In alle neiging onbevlekt.

2.

Geen de minfte lust tot zonden
Werd in 't onfchuldig hart gevonden,
Zij minden U, U, Heer! alleen,
Vrij van fterven, vrij van zorgen,
En vrolijk als de fchoonfte morgen,
Die ooit d'onfchuldig' aard befcheen;
Zij kenden ramp noch druk,
Daar ftroomen van geluk
Voor hun vloeiden,
Door dat genot
Steeds meer tot God,
Meer tot volmaaktheid opgeleid.

3.

Maar die rein gefchapen menfchen,
Gelukkig boven alle wenfchen,
Door helfche list te fnood verleid,
Durfden Gods gebod vertreden,
En ftortten uit die zaligheden
In jammer en ellendigheid:
Die afval ftaat ons duur;
Daar, mensch! is uw natuur
Diep bedorven,
Met zond en fchuld
Voor God vervuld,
En onbekwaam tot eenig goed.

4.

Treuren wij! want wie zou 't wagen
De hooge Godheid aanteklagen,
De mensch is fchuldig, God is goed;
Laat ons onzen val betreuren,

Maar 't hoofd ook dankbaar opwaarts beuren,
Zelfs nog is God voor zondaars goed:
Door Jezus Christus bloed
Is onze schuld geboet,
Welk een liefde!
Nog hier op aard,
Hoe zeer onwaard,
Vernieuwt zijn Geest ons naar zijn beeld.

XXXIII.

ZEDELIJK BEDERF.

1.

Mijn God! hoe krachtloos, hoe ontaard
Maakt mij 't vergif der zonden!
Wordt ergens zoo betreurenswaard
Een schepsel Gods gevonden?
Ach! Adams val heeft mij zoo zeer
Bedorven, dat ik U, o Heer!
Kan vreezen, noch beminnen.

2.

Hoe zeer is mijn verstand verblind,
Mijn wil een slaaf der lusten,
Laat, buiten 't kwaad, dat hij bemint,
Mij armen nergens rusten;
'k Ontzeg aan Gods bevel gehoor,
Maar liefelijk klinkt in mijn oor
De lokstem der verleiding.

3.

Hoe vaak gaaft Gij mij raad en licht
In mijne duisternisse;
Maar altijd wederstond ik pligt,
Gevoel, verstand, gewisse:
Vol onrust, tot ik 't kwaad volbragt,
Had wederstand hier zelden kracht,
De zonde zegenpraalde.

4. Wie

4.

Wie deez' ellend' ook loochnen moog,
Ik niet, o God! mij armen,
Mij opend' uw ontferming 't oog,
Geloofd zij uw erbarmen!
Ik kreeg verlichting, en mijn hart
Gevoelde mijn bederf met ſmart,
Den jammer mijner zonden.

5.

Gij trokt mij, Heer! en ſteldet mij
Den weg des heils voor oogen;
Gij hebt, o ja! zoo goed waart Gij,
Mijn trotsch gemoed gebogen:
'k Nam uw gena' in Christus aan,
En ſtraks vond ik mij aangedaan
Met lust en kracht ten goede.

6.

Verbreek in mij nu, voor altijd,
De neiging tot de zonden,
Geef mij, dat ik in dezen ſtrijd
Verwinnaar word' bevonden;
Verſterk mijn kracht tot alle goed,
Dat ik, met een opregt gemoed,
Godvruchtig voor U wandel'.

7.

Nog immer zweef ik in gevaar,
Nu zwak, dan traag in 't werken:
O God! Gij kent dat groot gevaar,
Bewaar mij, wil mij ſterken;
Maak mij voorzigtig, welbedacht,
En tegen 't kwaad ſteeds op de wacht,
En kloek van moed in 't ſtrijden.

8.

Verflaauw ik, help mij zwakken gaan,
Och! blijf mijn krachten ſtijven,
Spoor zelf mijn hart tot bidden aan,
Zoo moog ik ſtaande blijven;
Of val ik, Vader! vat mijn hand,
Dat ik naar 't hemelsch vaderland
Mijn reis met vreugd volbrenge.

XXXIV.

ZEDELIJK BEDERF.

1.

Wij werpen ons voor U ter neêr,
Door ſchuldbeſef verſlagen:
Ontferm U, och! ontferm U, Heer!
Och hoor, verhoor ons klagen!
Wij zijn 't niet waardig, neen, o neen!
Dat Gij ons voor uw oogen
Zoudt gedoogen,
Doch waar, o God! dan heen?
Waarheen met zoo veel zonden?

2.

Ach! ons verſtand, door waan misleid,
Door zinlijkheid verdonkerd,
Miskent, o God! uw heerlijkheid,
Hoe helder die ook flonkert;
Het eert uw heilge wetten niet,
Hoe rein die in onz' oogen
Schittren mogen;
Gij ziet het, God! Gij ziet,
Hoe diep wij zijn gezonken!

3. Ons

3.

Ons hart, waarin de zonde leeft,
Aan 't kwaad ten prooi gelaten,
Verwerpt den raad, dien Gij ons geeft,
Bemint, wat G'ons leert haten.
O God! o God! wat hulp, wat raad!
Waar vinden wij het ende
Dier ellende?
Ons denken zelfs is kwaad,
Ja, tegen U vijandig!

4.

Wij komen nogtans tot uw' troon,
Met al die fchuld gevloden;
Gij laat ons immers in uw' Zoon
Als zondaars tot U nooden:
Wij komen, Heer! op uw gebod,
O Heer! wil ons vergeven,
Schenk ons 't leven;
Des zondaars dood, o God!
Kan U toch niet behagen.

XXXV.

BELIJDENIS VAN ZONDEN.

1.

Almagtig' God! door waar berouw bewogen
Belijden wij voor uwe heilig' oogen,
Dat w'onrein ftof, rampzaalge zondaars zijn,
In fchuld en fmet ontvangen en geboren,
Geneigd tot kwaad, en die de kracht verloren
Tot alle goed, dat meerder is, dan fchijn.

2.

Dit diep bederf, die bron van all' ellenden,
Doet daaglijks ons uw reine wetten ſchenden,
En woelt en woedt in opſtand met uw eer:
Dit diep bederf blijft elke heilbron ſtoppen,
Het doet in ons een bang geweten kloppen,
't Stort in een poel van jamren ons ter neêr.

3.

Dan, Heer! een waar gevoel van onze zonden,
Een hartlijk leed, dat w'uwe wetten ſchonden,
Doen ons voor U beſchaamd, veroordeeld ſtaan.
Ontfermend' God! kom ons met uw genade
In onz' ellend en diep bederf te ſtade,
Gij, Gij alleen biedt ons nog redding aan.

4.

Hoe gansch onwaard w'uw gunst ook wezen mogen;
Verheerlijk nog aan ons uw mededoogen,
O Gij! die ſteeds erbarmer zijt geweest;
Vertroost ons hart door vaderlijk vergeven,
En ſchenk, vermeêr ons voorts door al ons leven
De gaven, Heer! van uwen goeden Geest.

5.

Zoo treur' in ons een diep getroffen harte,
Zoo voelen wij die ongeveinsde ſmarte,
Die ons ſteeds meer der zonde ſterven doet:
Zoo zullen wij die eedle vruchten dragen,
Die U, o God! om Jezus wil, behagen,
En blijken zijn van een vernieuwd gemoed.

✣

XXXVI.

Het EVANGELIE.

1.

Heugelijke tijding,
Bron van hartverblijding,
Evangeliewoord,
Woord van God gegeven,
Woord van eeuwig leven!
Zalig, die u hoort;
Zalig hij,
Wiens harte gij,
Met een onverwrikt vertrouwen,
Leert op God te bouwen!

2.

Door zijn vredeboden
Doet God zondaars nooden
Tot het hoogſte goed:
God heeft ons vergeven,
God ſchenkt ons het leven,
Door des Heilands bloed.
Ja, de Heer
Wil nog veel meer,
Boven bidden, boven denken,
Alles aan ons ſchenken!

3.

Hoe ook afgezworven,
Hoe geheel bedorven,
Hoe gehecht aan 't kwaad;
Wilt gij zalig wezen,
Niets hebt gij te vreezen,
Hier is hulp en raad;
God vergeeft,
De Midlaar leeft,
Zelfs heeft Hij 't rantſoen gevonden
Voor de grootſte zonden!

4.

Zalig, die 't gelooven!
Troost, hun nooit t' ontrooven,
Wekt hen ſteeds tot vreugd;
Kracht tot goede werken
Voelen z' in zich ſterken,
Kracht tot liefd' en deugd:
Door Gods kracht,
In hun volbragt,
Komen zij gedurig nader
't Beeld van hunnen Vader.

5.

Woord, waarop wij bouwen,
Daar wij op vertrouwen,
Evangeliewoord!
Bergen mogen wijken,
Gij zult nimmer wijken,
Want gij zijt Gods woord!
Dat ons, Heer!
Den troost dier leer
Geene twijfling ooit ontroove!
Sterk ons in 't geloove!

XXXVII.

ZONDE EN GENADE.

1.

O zonde! bron van al d'ellende,
Die 't vlugtig menschdom, ſints 't u kende,
Verzinken doet in leed,
'k Heb duizendmaal u afgezworen;
Wat kon m' op nieuw in u bekoren,
Dat ik voor u mijn' God vergeet?

2.

Die eeuwig' onrust van mijn harte,
Die ſtille, diep verborgen ſmarte,
Die alle vreugd ontvlugt,
En mij zoo vaak voor 't beste Wezen
Als voor een' dwingeland doet vreezen,
Is, wreede zond'! uw wrange vrucht.

3.

Ach! om mij voor 't verderf te winnen,
Begoochelt zij mijn wuste zinnen,
En 'k zie 't bedrog niet door;
Schoon 'k weet, dat zij met duurzaam wroegen
Een vlugtig oogenblik genoegen
Voor 't hart beloont, dat haar verkoor?

4.

Geen opzet baat, waar z' aan komt lokken;
Mijn hart, van diep bederf doortrokken,
Staat haar vervoering bij:
Daar zinken wil en krachten beide,
En, wat ik gistren nog beschreide,
Wordt heden ligt weêr lust in mij.

5.

Mijn Heiland! hoor mijn angstig smeeken;
Gij slechts, Gij kunt die banden breken,
Niet ik, niet ik, ó Heer!
Och! leer m'aan Gods gena' gelooven,
Dan kom ik eens haar kracht te boven,
En zonde heerscht in mij niet meer.

6.

Schoon niets mijn snoodheid evenaarde,
Genade ziet niet neêr op waarde,
Daar allen zondaars zijn:
Nooit heeft ze, dan om niet, vergeven,
Opdat zij, op de zee van 't leven,
Voor alle vleesch ter noordstar schijn'.

7.

Hoe 't ongeloof zich, onder 't roemen,
Getrouwheid met zich zelf moog noemen,
En zijn gestalten kroon';
Zijn needrigheid is hoovaardije,
Z' ontwringt gena' haar heerschappije,
Uw albetalend bloed ten hoon.

8.

Zou 't zondig ſtof aan zich nog denken,
Waar God het godlijk wil beſchenken?
Dit waar te ſnood een waan:
Gods liefd' is aan zich zelv' verbonden,
Eén ſchuld en millioenen zonden
Verzinken in dien oceaan.

9.

Oneindig' God! bij uw genade
Wat komt in zich den worm te ſtade?
Gij ziet op zondaars neêr.
Ach! eer ik 't aanzijn mogt erlangen,
Had ik vergeving reeds ontvangen:
Ik ben hier niets; Gij alles, Heer!

10.

Mijn Jezus! ſchoon 'k U niets kan toonen,
Dan zonden, die dit hart bewoonen,
En niet een' enklen traan;
Och! leer m' ook daar mij zelv' vergeten,
Om, aan uw' kruispaal neêrgezeten,
Niets dan genade ga' te ſlaan.

11.

Dan zal de zond' in mij verkwijnen;
Dan zal haar heerſchappij verdwijnen;
Of, ſluipt z'ook in mijn leên,
'k Zal, in U veilig en geborgen,
Met al mijn nooden, al mijn zorgen,
Tot een' vergevend' Vader treên.

12.

Dan zal de dood mij niet verſchrikken,
Al zonken ook mijn laatſte blikken
Nog op bederf ter neêr:
De grond, waarop ik eeuwig bouwe,
Ligt niet in mij, ligt in Gods trouwe;
En daar alleen op ſterf ik, Heer!

XXXVIII.

XXXVIII.

ALLES IS GENADE.

1.

Alle roem is uitgesloten!
Onverdiende zaligheên,
Heb ik van mijn' God genoten,
'k Roem in vrije gunst alleen;
Ja, eer ik nog was geboren,
Eer Gods hand, die alles schiep,
Iets uit niet tot aanzijn riep,
Heeft zijn liefde mij verkoren:
God is liefd', o Englenstem,
Menschentong, verheerlijkt Hem!

2.

Met mijn' zwaren val bewogen
Bood Gods liefde mij de hand;
O ontfermend mededoogen,
Liefde boven mijn verstand!
Vijandschap was mijn bedenken,
Vleeschlijk, onder 't kwaad verkocht,
Had ik nimmer Hem gezocht,
Hij wou m' eerst zijn liefde schenken:
God is liefd', o Englenstem,
Menschentong, verheerlijkt Hem!

3.

Zoo, zoo lief had God de wereld,
Dat Hij zijnen eigen' Zoon
Voor die afgevallen wereld
Overgaf aan smaad en hoon;
Ja, toen wij nog zondaars waren,
Schonk d'Ontfermer ons gena',
Stierf zijn Zoon op Golgotha,
Stierf voor ons, die zondaars waren:
God is liefd', o Englenstem,
Menschentong, verheerlijkt Hem!

4.

'k Bleef Gods roeping nog weêrstreven,
Maar, verzoend door Jezus bloed,
Schonk Hij mij geloof ten leven,
En vernieuwing van gemoed;
'k Zag mijn schuld met schaamt' en rouwe,
'k Zag, wat God m' in Christus gaf;
'k Lei mijn' snooden argwaan af
En geloofd' aan 's Vaders trouwe:
God is liefd', o Englenstem,
Menschentong, verheerlijkt Hem!

5.

Om te sterven aan de zonden,
Schenkt zijn liefde mij den Geest,
Wiens vertroosting al de wonden
Van mijn zondig hart geneest,
Die mij 't waar geluk leert kennen,
Mij vervult met Christuszin,
En door dankbre wedermin
Mij aan zijnen dienst wil wennen:
God is liefd', o Englenstem,
Menschentong, verheerlijkt Hem!

6.

Dat heet gadelooz' ontferming,
Dat, genade, rijk en vrij!
God schenkt redding, schenkt bescherming,
Schenkt z' aan zondaars, schenkt z' ook mij;
Dan zelfs, als mijn onvermogen,
Als mijn diep bederf mij smart,
Toont mij 't godlijk Vaderhart
Zijn verlossend mededoogen:
God is liefd', o Englenstem,
Menschentong, verheerlijkt Hem!

7. Kan

7.

Kan een vrouw haar kind vergeten,
Als haar zuigling fchreit van pijn?
Zou z'een ware moeder heeten,
En zoo weinig moeder zijn?
Maar, al kon dit mooglijk wezen,
Vader! die mijn nooden ziet,
Vader! Gij vergeet mij niet;
Neen, dit heb ik nooit te vreezen:
God is liefd', o Englenftem,
Menfchentong, verheerlijkt Hem!

8.

Zal eens 't graf mijn ftof verzaamlen,
Juichend zal, in ftervenspijn,
't Laatfte woord, dat ik zal ftaamlen,
Vrije gunst, genade! zijn;
Ja, die zal ik eeuwig danken,
Waar 'k den Vader en den Zoon
Eeuwig lofzing voor den troon,
Dan herhaal ik nog die klanken:
God is liefd', o Englenftem,
Menfchentong, verheerlijkt Hem!

XXXIX.

VERLOSSING.

1.

Jezus neemt de zondaars aan!
Roept dit troostwoord toe aan allen,
Die van 's levens regte baan,
Op den dwaalweg zijn vervallen:
't Regte pad leert Hij hen gaan,
Jezus neemt de zondaars aan!

2.

Geen genade zijn wij waard;
Maar in d'Evangeliebladen
Heeft ons God zijn gunst verklaard:
Dat wij, hoe met ſchuld beladen,
Dan geloovig tot Hem gaan!
Jezus neemt de zondaars aan!

3.

Als een herder wil Hij trouw
't Schaap, in een woestijn aan 't dwalen,
Daar 't zich zelf verliezen zou,
Van den doolweg wederhalen,
Brengen op de regte baan:
Jezus neemt de zondaars aan!

4.

Komt gij allen, komt tot Hem!
Zondaars, komt! wat zou u hindren?
Jezus roept u, hoort zijn ſtem,
Hij maakt zondaars tot Gods kindren,
Vrij moogt gij tot Jezus gaan;
Jezus neemt de zondaars aan!

5.

O! dit geeft mij nieuwen moed
Bij de grootheid van mijn zonden.
Door zijn godlijk offerbloed
Heeft Hij mijn rantſoen gevonden:
Nu kan ik er vast op gaan,
Jezus neemt de zondaars aan!

6.

Ja, nu ſpreekt mijn hart mij vrij,
Wie bij God mij aan mogt klagen:
Die eens vonnist over mij,
Die heeft zelf mijn ſchuld gedragen.
Niets kan mij nu eeuwig ſchaân,
Jezus neemt de zondaars aan!

7.

Jezus neemt de zondaars aan;
Mij ook heeft Hij aangenomen,
Mij den hemel opgedaan;
'k Mag vertrouwend tot Hem komen:
'k Juich dan, zelfs aan 't eind der baan,
Jezus neemt de zondaars aan!

XL.

VERLOSSING.

1.

Zoo slaat G'uw oog,
Nog van omhoog,
O God! op zondaars neder!
Het schuldig kind
Van Adam vindt
In U een' vader weder!

2.

Zijn afval bragt,
Al 't nageslacht
In eindelooz' ellenden:
Ontaard als hij,
Volharden wij
Uw reine wet te schenden.

3.

Door zinlijkheid
En waan verleid
Tot ongeregtigheden,
Wordt dag aan dag
Uw hoog gezag
Te snood door ons vertreden.

4.

Ons wreevlig hart,
Te diep verward
In wereldliefd' en lusten,
O God! ontziet
Uw hoogheid niet,
Wil niet in U berusten.

5.

Aan 't aardsch genot
Verkleefd, o God!
Ziet G'ons de zonde dienen:
Zoo tergen w'U;
En kan dan nu
Die mensch nog iets verdienen?

6.

Verdienen? Neen!
Gena' alleen
Doet ons op redding hopen,
Zet in uw' Zoon
Tot uwen troon
Den weg voor zondaars open.

7.

't Geloove juich',
Aanbidd' en buig'
Zich voor die liefde neder:
Zoo komen wij,
Van ſchulden vrij,
Tot U als Vader weder.

♣

XLI.

X L I.

DE ONTFERMER.

1.

Juicht heemlen op een' hoogen toon,
Om 't heil, waartoe wij zijn verheven!
De Regter zelf gaf ons zijn' Zoon
Tot onzen troost in dood en leven;
Opdat Hij voor de zonden ſtierf,
En 't leven door zijn' dood verwierf.

2.

Wij hebben regt door dezen dood
Op eeuwig ſtooreloos verblijden,
En zouden w'om den minſten nood,
Dien w'immer in dit leven lijden,
Straks klagen: „ ach! de Heer vergeet,
„ Verlaat de zijnen in hun leed?"

3.

„ Maar kan een moeder haren zoon,
„ Haar' lieven zuigling ooit vergeten?
„ En ware 't al, dat zij haar' zoon,
„ Haar' eerstgeboornen kon vergeten;
„ Ik, zegt de Heer, vergeet u niet,
„ Ik, zegt de Heer, verlaat u niet."

4.

Dat hebt Gij zelf, o God! verklaard,
Wij mogen 't op uw woord gelooven;
Wat ramp ons hier ook wedervaart,
Niets kan ons van dien troost berooven:
Sterk dat geloof uw' naam ter eer,
Ja, Amen! wij gelooven 't, Heer!



XLII.

TROOST DER VERLOSSING.

1.

O denkbeeld, dat ons leven geeft!
Wat ſtervling waant u door te denken,
Dat God zoo lief de wereld heeft,
Om ons zijn' Zoon te ſchenken?

2.

Gij boven 't perk der eindigheid
Omringd van heilge duisternisſe,
Gij treft ons door uw majeſteit,
En ſtilt ons het gewisſe.

3.

Van 't wonder zamenſtel der zon
Kon ik verſtomd nooit reden geven;
Maar 'k zag haar ſchijnſel, en ik kon
Bij hare warmte leven.

4.

Zoo kan mijn geest Gods hoogen raad
In Jezus offer niet doorgronden;
Maar 't hart heeft van die liefdedaad
Het godlijk' ondervonden.

5.

Als ik dien troost des levens mis,
Als Jezus niet voor mij wou ſterven,
Niet God, niet mijn Verlosſer is,
'k Moet dan in wanhoop ſterven.

6.

Zoo 'k in zijn woord Gods zin niet ken,
Moet al mijn kennis dwaling heeten,
En 'k zal, wat God is, wat ik ben
En worden zal, niet weten.

7. Neen,

7.

Neen, dezen troost der Christenheid
Zal mij geen ſpotter ooit ontrooven;
Neen, ik gevoel zijn godlijkheid,
'k Gevoel z', en blijf gelooven.

8.

'k Ben 't eigendom van 's Vaders Zoon,
Door wien ik 't eeuwig leven erve;
Dit is mijn troost, mijn roem, mijn kroon,
Mijn leven, als ik ſterve.

9.

Hij geeft ons zijnen Geest, het pand,
Waaraan wij zijne liefde merken,
En vormt ons door zijn eigen hand
Tot alle goede werken.

10.

Als ik met vreugd zijn' wil betracht,
In goed te doen mij mag vermaken,
'k Voel dan een goddelijke kracht,
'k Mag rust en vrede ſmaken.

11.

Als mij 't gevoel der zonde krenkt,
En ik tot Jezus kruis mag treden,
'k Zie daar, dat Hij aan mij gedenkt,
Mij hoort op mijn gebeden.

12.

Ik weet het, dat mijn Heiland leeft,
En dat ik, uit het ſtof verrezen,
Als Hij zich ten gerigt begeeft,
Bij Hem altijd zal wezen.

13.

Zou ons geloof en liefde nu,
Daar G'ons zoo lief hebt, ooit verkouden?
Geef, dat w'in liefd', o God! aan U
En aan uw woord ons houden.

14.

Vervul mijn hart met lof en dank,
Zoo dikwijls ik uw' naam ook noeme,
En maak, dat ik mij levenslang
Bij elk in U beroeme.

15.

Ja, zoo ik ooit mogt waardig zijn,
Dat mij om U hier ſmaad verbeidde;
Bewaar mij, dat geen ſmaad of pijn
Mij van uw liefde ſcheide.

16.

Is 't hart niet altijd even blij,
De kracht van mijn geloof ſoms kleiner;
Verſterk, volbreng uw werk in mij,
En maak mij daaglijks reiner.

17.

Schonk God ons zijn' geliefden Zoon,
Zoo mag ik op mijn ſterfbed denken,
Zou zulk een God ons met zijn' Zoon
Niet alle dingen ſchenken?



XLIII.

ZIELVERHEFFING TOT JEZUS.

1.

Hoog, omhoog, het hart naar boven!
  Hier beneden is het niet:
't Ware leven, lieven, loven
  Is maar, daar men Jezus ziet.
  Wat men hoor' of zie op aard,
  Is ons kostlijk hart niet waard:
Wil men leven, lieven, loven;
Hoog, omhoog, het hart naar boven!

2.

Pracht en ſchoonheid moog wat ſchijnen,
  't Is aan d'ijdelheid gelijk;
Bij 't gebruik zal 't al verdwijnen,
  Goud en zilver is als ſlijk:
  Niets, o Jezus! dan uw bloed,
  Geeft voldoening aan 't gemoed;
Wat wij lieven in dit leven,
Niets kan ons voldoening geven.

3.

't Eeuwig leven, eindloos heerlijk,
  Dat ons na dit leven wacht,
Is voor 't hart alleen begeerlijk,
  Werkt onzichtbaar, maar met kracht.
  Sluiten wij ſlechts 't vleeschlijk oog,
  't Ware leven is omhoog;
't Leven, dat wij lieven, loven,
't Heerlijk leven is daar boven!

4.

Zalig heil, dat w'eenmaal erven!
  Gode leven, zonder pijn,
Zonder moeite, ziekt' of fterven,
  Eeuwig zonder zonde zijn,
  Leven in volmaakte deugd,
  Vrolijk zijn in 's hemelsvreugd;
Loven, lieven wij dit leven,
Dat ons Gods gena' zal geven!

5.

Jezus! bron dier hemelvreugde,
  Die ons hart eens fmaken zal;
Wat ons ooit op aard verheugde,
  Gij verheugt ons boven al!
  Daar Gij ons reeds hier bereidt
  Voor des hemels heerlijkheid,
Waar w' U eeuwig lieven, loven,
Jezus! trek ons hart naar boven!

6.

Och! dat aller menfchen tongen,
  Aller Englen zang, o Heer!
Zamenftemden, zamen zongen
  Eeuwig tot uw' lof en eer!
  Zonder einde geeft uw lof,
  Jezus! ons de rijkfte ftof:
Trek tot U ons hart naar boven,
Dat w' U eeuwig lieven, loven.



XLIV.

AAN JEZUS.

1.

Wij knielen voor uw' zetel neêr,
Wij Heer! en al uw leden,
En eeren U als onzen Heer,
Met liedren en gebeden.
Dat alle magt, hoe hoog, hoe groot,
Voor U, o Gods getuige,
O eerstgeboren' uit de dood!
Zich diep eerbiedig buige.

2.

Die ons, gewasſchen in uw bloed,
Tot Priesters hebt verheven,
En ons den hoogen rang, den moed
Van Koningen gegeven;
U zij de roem, U zij de lof!
U d'eerkroon opgedragen,
Geheel deez' aard en 't hemelhof
Moet van uw eer gewagen.

3.

U, die als Heer der heerlijkheid
Verreest tot heil der volken,
Verwachten wij in majeſteit
Eens weder op de wolken.
Hij komt! elks ooge zal Hem zien,
Ook die Hem heeft doorſteken;
Elk zal Hem juichend hulde biên,
Of om ontferming ſmeeken.

4.

Hoe ras of traag de tijd verdwijnt,
Die dag zal zeker komen;
Het licht, dat aan de kim verschijnt,
Wordt reeds van ver vernomen.
Ja, Halleluja! ja Hij komt!
Juicht, menschen, Englen, zamen!
Juicht met een vreugd, die 't al verstomt,
Juicht allen, Amen! Amen!

XLV.

AAN JEZUS.

1.

Gij Jezus! die ten troon verheven,
Door duizend, duizenden omgeven,
Geplaatst zijt aan Gods regterhand,
En daar uw vreugde ziet volmaken,
Nu al die duizenden reeds smaken
De vruchten van uw offerand.

2.

Gij ziet ook duizend, duizend zielen
Hier op uw voetbank nederknielen,
En bij die duizenden ook mij:
Voor U, die met uw bloed en tranen
Den toegang ons tot God woudt banen,
Voor uwe voeten knielen wij.

3.

Wij knielen neder op die aarde,
Die aan 't heelal een schouwspel baarde,
Waar al wat groot is voor verdween;
Toen bij 't gejuich der Hemellingen,
Die 't heil der aardbewooners zingen,
D'Oneindig' in het vleesch verscheen.

4. Die

4.

Die eer was aan deez' aard beſchoren,
Hier werdt Gij, Jezus! Gij geboren,
  Gij, die ons beter zijt, dan 't licht;
Hier zien w' uw liefde nederdalen,
En hier met al haar' luister pralen
  Gods grootheid in uw aangezigt.

5.

Dit aardrijk, ja! heeft U zien leven,
Maar doornen U in 't vleesch gegeven,
  Het zag uw liefd' en 't zag uw' ſtrijd;
Het heeft uw bloedzweet ingedronken,
En 't zag, dat Gij, aan 't kruis geklonken,
  't Vertrouwen van het menschdom zijt.

6.

Al moest het gansch heelal bezwijken,
De liefde, die G'op aard liet blijken,
  Is duurzaam als uw majeſteit:
Zij, met uw menschheid niet geboren,
Ging met uw ſterfuur niet verloren,
  Z' is 't kenmerk uwer godlijkheid.

7.

Hier op deez' aard, die wij bewoonen,
Daar zond' en dood haar krachten toonen,
  Hier toont G' ons, wat genade zij;
En op deez' aard, waar Gij woudt lijden,
En ons van zond' en dood bevrijden,
  Hier zingen, hier aanbidden wij.



XLVI.

JEZUS GROOTHEID.

EERSTE AFDEELING.

1.

Kom, Christenſchaar! kom, knielen wij
Voor Jezus, onzen Koning!
't Heelal erkent zijn heerſchappij,
Al is een ſtal zijn wooning.

2.

Zijn grootheid ſchittert niet door pracht,
Zijn kroon is niet bepereld;
Zijn koningrijk, zoo lang verwacht,
Is niet van deze wereld.

3.

De grootheid, daar de mensch op ziet,
Daar Vorsten roem op dragen,
Die is de ware grootheid niet,
Die Jezus kan behagen.

4.

Een Vorst heet groot, wien alles dient,
Wien ganſche volken vreezen;
Maar Jezus komt, om 's menſchen vriend,
En 's Vaders knecht te wezen.

5.

Hij komt, behoeftig en gering,
En zendt zijn Englen henen,
Opdat zij, aan den veldeling,
Niet bij zijn krib, verſchenen.

6.

Hij, die der zee haar palen zet,
Als God der eere dondert,
Woont in 't verachte Nazaret,
Miskend en afgezonderd.

7. Hier

7.

Hier leert Hij ons reeds in zijn jeugd,
Wat mensch te zijn, beteekent,
Hij, die de godsvrucht en de deugd,
Als mensch, zijn grootheid rekent.

8.

Hier gaf een zachte needrigheid,
Die zich met wijsheid paarde,
Aan d'ijver voor Gods majesteit
Een onbekende waarde.

9.

Ja, wie met godsvrucht immer spott',
Hier blonk zij zonder zonden,
En hier heeft z' ook gena' bij God,
En bij den mensch gevonden.

TWEEDE AFDEELING.

10.

Geen heerschzucht vormt Hem tot den troon,
Maar ootmoed tot het lijden;
Hij wacht uit 's Vaders hand zijn kroon,
Maar wacht die kroon na 't strijden.

11.

En al zijn strijd is voor Gods eer,
Dat elk zijn' Vader prijze;
Gods liefd' is d' inhoud van zijn leer,
Gods wil te doen zijn spijze.

12.

Hij, gansche nachten in 't gebed,
Wil in weldadigheden,
Alom, waar Hij zijn voeten zet,
Den ganschen dag besteden.

13.

Die alle lofſpraak ſcherp verbood,
Maar God in 't weldoen diende,
Verbreekt de kluisters van den dood,
En maakt de blinden ziende.

14.

Als burger van zijn vaderland,
Als Leeraar toont zijn leven,
Dat in zijn binnenst ingewand
Gods wetten zijn geſchreven.

15.

Zijn wensch is d' eisch van Gods gebod,
Hij kent geen andre wenſchen;
Hij doet al wat Hij doet, om God,
En niets om gunst van menſchen.

16.

Al vloekt de boosheid Hem het meest,
Bij 't zien der grootſte krachten;
Hij blijft ontfermend en geneest
All', die zijn hulp verwachten.

17.

Hij, ſchoon met almagt aangegord,
Hij duldt, vol mededoogen,
Hoe fel Hij ook beledigd word',
Zijn haters voor zijn oogen.

18.

Hij, die de zonde nooit verbloemt
In vreemden noch in vrinden,
Maar 't onregt altijd onregt noemt,
En Isrels leidsliên blinden;

19.

Die onverſchrokken, wee u! zegt,
Verflaauwt niet in 't vermanen;
Maar ſtort, daar d' ondeugd doornen vlecht,
Om hun gevaar, nog tranen.

20.

Geen' mensch, hoe groot zijn schuld ook waar,
Ontzegt Hij zijn ontferming;
Den diepst verachten Tollenaar
Verleent Hij zijn bescherming.

21.

Hij, vol van God, aan allen goed,
Brengt hen der Godheid nader,
't Zij Hij bestraft, of wondren doet;
Die Hem ziet, ziet den Vader.

DERDE AFDEELING.

22.

O Zoon van God! o eeuwig Woord!
Wiens oogen 't al regeren,
Wiens stem de gansche schepping hoort,
Dien w' als den Vader eeren!

23.

Hoe groot U uw vemeedring maakt
Kan God alleen waarderen;
Uw Vader weet, wat Gij verzaakt,
Die kan alleen U eeren.

24.

Hij, die zelf God, wat God is, weet,
't Geen schepsels vruchtloos wenschen,
Hij kent den prijs, dien Gij besteedt,
O eeuwig God! voor menschen.

25.

Gij, die 't gesternt voor U ontbiedt,
De zonnen maakt tot lichten,
En d' Englen in uw rijksgebied
Gebruikt als bliksemschichten.

26.

Gij vindt, daar Gij Gods troon verlaat,
En ſterven komt op aarde,
Daar G'U met 's menſchen ſchuld belaadt,
In niets, dan menschheid, waarde.

27.

Wij zinken voor uw voeten neêr,
Terwijl de Hemellingen,
Als 't hoogſte toppunt van uw eer,
Uw zondaarsliefde zingen.

28.

Gij, door die liefd' ondenkbaar groot,
Gij ſchuwt geen ſmaad, geen lijden,
Geen' angst, geen kruis, geen' vloek, geen' dood,
Zoo 't zondaars kan bevrijden.

29.

Zoo 't zondaars redt, zijt Gij bereid
De zond' op 't kruis te dragen;
Gij, 't beeld van 's Vaders heerlijkheid,
Gij 's Vaders welbehagen!

30.

Gij, die, als Hij, de zonde haat,
Wilt U zoo diep verzaken,
Dat G' onbeſmet U zelven laat
Voor ons tot zonde maken.

31.

Uw liefd' is groot, is groot als Gij,
Door d'eeuwen nooit volprezen;
Oneindig als uw heerſchappij,
Onpeilbaar als uw wezen.

VIERDE AFDEELING.

32.

Buig, zondig menschdom! buig u neêr,
Ons heil is in 't gelooven,
Zing Jezus liefde, zing zijn eer,
Al gaat z' uw' lof te boven.

33.

Bidt aan, verbaasd, verrukt van geest,
Bidt aan, verloste fcharen!
Ziet, hoe uw zonden 't allermeest
Zijn grootheid openbaren.

34.

Aanbidt Hem, zondaars! als uw' vriend,
Aanbidt Hem in zijn wonden;
Ziet in zijn' dood, wat gij verdient,
Hij fterft voor uwe zonden!

35.

Ziet, hoe geducht zijn lijden is,
En leert de zonden haten;
Hij wordt, in nare duisternis,
Om haar van God verlaten.

36.

En daar ook blijft uw Jezus groot:
Men fpot, daar Hij vertrouwde,
En eischt, bij 't grimmen van den dood,
„ Dat Hij zich zelv' behoude."

37.

Maar Hij, wiens adem 't aardrijk fchudt,
Die dood en graf deed beven,
Die mensch werd tot zijns vijands nut,
Wil fterven en vergeven.

38.

Hij ſterft, gelijk Hij heeft geleefd,
Gelasterd, maar geduldig,
Behoeftig, maar aan God verkleefd,
Menschlievend en onſchuldig.

39.

Hij ſterft en geeft zijn' Vader d'eer,
Door 't menschdom ſnood geſchonden,
Hij ſterft, en geeft aan 't menschdom meer,
Dan z' ooit in Eden vonden.

40.

't Heelal zag nooit gehoorzaamheid
Tot zulken top geklommen,
Daar d'Englen voor de majeſteit
Van Jezus deugd verſtommen.

41.

Z'aanbidden Hem als 's werelds licht,
Terwijl zij 't kruis omringen,
En met gedoken aangezigt
Hem driemaal heilig zingen.

42.

Ja, d'Englen zingen daar een lied,
Schoon met onzigtbre koren,
Het klinkt, al hoort de Jood het niet,
Den Heiden zelfs in d' ooren.

43.

Gods Englen zweven Jezus na,
Min om zijn Godheid t' eeren,
Dan om van Hem op Golgotha
Gehoorzaamheid te leeren.

44.

Ja, uw gehoorzaamheid zoo groot,
Als nooit Gods oogen zagen,
Immanuel! verwint den dood,
En doet ons d' eerkroon dragen.

VIJFDE AFDEELING.

45.

Uw Vader is met U voldaan,
Dat 's in uw heilig' oogen,
O Heiland! op uw gloriebaan,
't Geen 't meest U kan verhoogen.

46.

Hij zelf verheft uw heiligheid,
En wil uw menschheid kroonen
Met zulk een' glans en majesteit,
Als slechts bij God kan woonen.

47.

Hij plaatst U aan zijn regterhand,
Terwijl de Hemellingen,
Ter eere van uw offerand,
Deez' nieuwen lofzang zingen:

48.

„ Het Lam, voor ons op aard geslagt,
„ Is eeuwig waard t'ontvangen
„ De wijsheid, rijkdom, eer en kracht,
„ En dankbre lofgezangen!

49.

„ Hij overwon met leeuwenmoed
„ De hel en al haar magten,
„ Hij kocht ons Gode met zijn bloed
„ Uit allerlei geslachten.

50.

„ Triomf! als Priesters naadren wij,
„ Gereinigd van de zonden,
„ Als Koningen gekroond en vrij,
„ Van allen dwang ontbonden!

51.

„ Het Lam verwon al wat op aard
„ Het Godsrijk zocht te ſtuiten:
„ Triomf! triomf! het Lam is waard
„ Gods zegelen t'ontſluiten!"

52.

Komt, ſtrijdgenooten! ook een lied
Hier in deez' aardſche wooning,
Al zien wij Jezus luister niet,
Hij is ook onze Koning!

53.

Hier opent Hij Gods raadsbeſluit,
Beſlist het lot der ſtaten,
Schept natien, delgt volken uit,
En vormt zich onderzaten.

54.

Al d' eeuwen liggen bloot voor Hem,
Zijn wijsheid bindt die zamen;
Hij zal door d'Evangelieſtem
Het ongeloof beſchamen.

55.

Zijn Kerk, gevestigd in zijn bloed,
Zal voor geen' vijand bukken;
Geen list, geen magt, hoe fel zij woed',
Zal z' ooit aan Hem ontrukken.

56.

Hij, die als Hoogepriester leeft,
En met zijn' Geest ons zegent,
Hij is 't, die moed en ſterkte geeft,
Wat kwaad ons ook bejegent.

57. Hij

57.

Hij meet de maat van al de smart,
Die ooit ons hart bestormde,
En heeft den toegang tot dat hart,
Dat Hij als Schepper vormde.

58.

Die in ons oog de moeite leest,
Toont ons zijn medelijden;
Hij is, als wij, verzocht geweest,
En sterkt ons, als wij strijden.

59.

Hij is 't, die al ons lief en leed
Beschikt, of wil gehengen,
Om op het spoor, dat Hij betreedt,
Ons weêr tot God te brengen.

60.

Triomf! die voor ons stierf regeert!
Hij brengt ons telkens nader,
En, als het graf ons stof begeert,
Voor eeuwig bij den Vader.

ZESDE AFDEELING.

61.

Triomf! die ons het graf ontsloot
Vernietigde de zonden!
Triomf! voor eeuwig is de dood
Door Jezus dood verslonden!

62.

Hij is 't, die op de wolken komt!
Buigt, Christnen! buigt u neder
Voor Hem, voor wien 't heelal verstomt;
Hij komt! ja, Hij komt weder!

63.

Hij komt en draagt de gloriekroon,
God toont zijn welgevallen,
En geeft aan Hem, des menschen Zoon,
Het oordeel over allen.

64.

Al 't hemelheir, geheel de hel,
Al d'aard voor Hem gebogen,
Erkennen Hem d'Immanuël,
Wiens grootheid wij verhoogen.

65.

Hij vonnist, en de hemel juicht:
„ Hij is die eere waardig!"
Hij vonnist, en 't heelal getuigt:
„ Zijn vonnis is regtvaardig!"

66.

Hij vonnist, Hij, de vriend van God,
De vriend ook van de menschen!
Waar kan de zondaar beter lot,
Waar beter' Regter wenschen?

67.

Kom, Christenschaar! kom, waken wij!
Hij let op onze gangen,
Hij, onze Regter, is nabij,
Hij, 't voorwerp onzer zangen!



XLVII.

JEZUS LOF OP AARDE.

1.

Zing, Christenſchaar! de ſchoonſte ſtof,
Zing Jezus naam, zing Jezus lof!
  Hij kwam voor ons op aarde,
Hij, uit den hemel neêrgedaald,
Heeft hier voor ons 't rantſoen betaald
  Van goddelijke waarde.
Al wierd deez' aard, door onze ſchuld,
Met ſmart, en angst, en vloek vervuld,
  Al ſtaamlen onze tongen,
Hier op deez' aard, daar Jezus leed,
Daar Jezus aan Gods eisch voldeed,
  Hier zij zijn lof gezongen.

2.

Gij Zoon van God! Gij mensch als wij,
Gij Jezus! onze roem zijt Gij,
  Gij 's Vaders eer op aarde!
Gij grootst, daar Gij U diepst verzaakt,
Hebt hier door lijden U volmaakt,
  En gaaft der menschheid waarde.
O welk een heil! o welk een eer!
Valt, volken! valt voor Jezus neêr,
  Aanbidt den Zoon des menſchen.
Ons heil ſtaat vast voor d'eeuwigheid,
Gods Zoon voldeed Gods majeſteit;
  Wat kan men grooter wenſchen?

3.

Deez' aard, waar Gij uw lijden leedt,
Uw lesſen gaaft, uw wondren deedt,
Waar 's Regters vloek U griefde;
Deez' aarde, die uw bloedzweet dronk,
Waarin uw lijk ten grave zonk,
Verkondig' uwe liefde:
Dat elke knie voor U zich buig',
Dat elke tong uw' lof getuig',
Elk hart, U opgedragen,
Zij U een lied, zij U tot vreugd,
En wij, och! dat w' in liefd' en deugd,
Uw beeld op aarde dragen.

XLVIII.

Aan den VERLOSSER.

1.

Zingt, zingt blij te moe',
Adams dankbre zonen!
Jezus glorie toe!
Uit het laagſte ſtof
Klink' uws Redders lof,
Waar ook menſchen woonen.

2.

Zingt des Hoogſten Zoon,
Ons van God gegeven!
Van zijn' hoogen troon,
Op gena' gegrond,
Stroomt voor 't wereldrond
Eeuwig heil en leven.

3.
Juicht dien Koning aan,
Die, hoe hoog verheven,
Zondaars wil ontſlaan:
Elk, die tot Hem vlugt,
Welk een ſtraf hij ducht',
Alles wil vergeven.

4.
Die ons door zijn bloed
Kocht tot onderdanen,
En ons ſtug gemoed,
Tot de reinſte deugd,
Tot de hoogſte vreugd,
Hier den weg wil banen.

5.
Die ons, bij de hand,
Door dit moeilijk leven,
Leidt naar 't vaderland;
En, wie op Hem bouwt,
Woord en trouwe houdt
Tot in 't eeuwig leven.

6.
Ach! ons ſchamel lied,
Vurigst aangevangen,
Meldt uw liefde niet.
Och, vergeef ons, Heer!
Onzen dank, onz' eer,
Onze lofgezangen.

7.
Wat, wat zien w' in 't ſtof,
Heiland! van uw waarde!
Wat is hier uw lof!
Van 't verloſſingswerk,
Jezus! ziet uw Kerk
Slechts een ſtip op aarde.

8.

Wat Gij ons geflacht,
Toen de dood U griefde,
Heer! hebt aangebragt,
Meldt flechts d'eeuwigheid:
Niets, dan d' eeuwigheid,
Meldt een eeuwge liefde.

9.

Welk een licht hier fchijn',
Wat wij heilrijks wenfchen,
Alles, wat wij zijn,
Zijn wij U verpligt,
U alleen verpligt,
Redder van de menfchen!

10.

Ja, U kiest ons hart
Eeuwig tot zijn' Koning!
Onder vreugd en fmart
Geld' uw liefd' ons 't meest,
Strekk' ons hart uw' Geest
Eeuwig tot een wooning!

XLIX.

AAN JEZUS DEN VERLOSSER.

I.

Verlosfer. Vriend! o hoop, o lust
Van die U kennen, neem het lied,
Dat U in 't ftof een ftervling biedt,
Een zondaar, die uw voeten kust:
Een zondaar, een verlost', o Heer!
En nu geen zondaar meer.

O! neem het aan,
Gij laat geen' bidder ſtaan,
Gij hoort in Hemellingen
Verloste zondaars zingen;
O! neem het aan.

2.

Ja, 't was uw lust, een mensch te zijn!
Uw Vader heeft, op uw gebed,
Zijn eer gehandhaafd, ons gered;
Uw liefd' ontzag, noch leed, noch pijn:
Daar traadt Gij op, met moed en kracht,
Tot heil van ons geſlacht.
Wij zijn verlost,
Maar 't heeft uw' dood gekost,
Gij leeft, Gij leeft! en 't leven
Wordt ons teruggegeven;
Wij zijn verlost!

3.

Nu leeft Gods Zoon in menschlijk vleesch!
Hij ſtierf voor ons, maar leeft bij God,
En ſterft niet meer. O zalig lot!
Gods Zoon, dat d' aard haar' Schepper vreez'!
Gods Zoon, verhoogd in heerlijkheid,
Heeft mij daar plaats bereid;
Ik ben zijn vriend!
Hij, wien al 't ſchepſel dient,
Der Englen hoofd en Koning,
Verwacht mij in zijn wooning;
Ik ben zijn vriend!

4.

Bedreigt mij leed, ontmoet mij ſmart,
Ik vrees geen kwaad, maar klaag het Hem:
Hoe groot in eer, Hij hoort mijn ſtem;
Hoe ver van d' aard, Hij kent mijn hart,

8.

Wat Gij ons geslacht,
Toen de dood U griefde,
Heer! hebt aangebragt,
Meldt slechts d'eeuwigheid:
Niets, dan d' eeuwigheid,
Meldt een eeuwge liefde.

9.

Welk een licht hier schijn',
Wat wij heilrijks wenschen,
Alles, wat wij zijn,
Zijn wij U verpligt,
U alleen verpligt,
Redder van de menschen!

10.

Ja, U kiest ons hart
Eeuwig tot zijn' Koning!
Onder vreugd en smart
Geld' uw liefd' ons 't meest,
Strekk' ons hart uw' Geest
Eeuwig tot een wooning!

XLIX.

AAN JEZUS DEN VERLOSSER.

1.

Verlosser. Vriend! o hoop, o lust
Van die U kennen, neem het lied,
Dat U in 't stof een stervling biedt,
Een zondaar, die uw voeten kust:
Een zondaar, een verlost', o Heer!
En nu geen zondaar meer.

dden:

vrij;
ons bidden!
en magt
toegebragt!

Gods Zoon vergeet den broeder niet,
Dien Hij op aarde liet;
Hij is mijn hoop,
Hij wiesch mij met zijn' doop,
Hij geeft mij brood en beker,
'k Ben van zijn liefde zeker;
Hij is mijn hoop!

5.

Waar is een vreugd, een kalmt', een heil,
Zoo zalig, als dit hoogst genot?
Het vloeit uit God, en keert tot God,
Het heeft, noch maat, noch perk, noch peil:
In Jezus is mijn zalig lot
Verborgen bij mijn' God;
Hij is mijn lust,
Ook als mijn ftof eens rust.
O! prijst Hem, mijn gezangen!
Ik blijf zijn komst verlangen;
Hij is mijn lust!

L.

AAN JEZUS.

1.

Halleluja! lofgezongen
Jezus Christus onzen Heer!
Paart, verlosten! hart en tongen,
Juicht zijn liefd' en magt ter eer!
Hem, die redt uit alle nooden,
Die waarachtig en getrouw,
Vastheid geeft aan 't Godsgebouw;
Hem, den eerstling uit de dooden,
Hem, den Koning van 't heelal,
Wien 't heelal eens eeren zal.

2. Hal-

2.

Halleluja! onze zangen
Zijn voor eeuwig Hem gewijd,
Die het Godsrijk heeft ontvangen,
Als den loon op zijnen ſtrijd;
Die aan 't kruis zich liet verhoogen,
En ons minde tot den dood,
Met een liefd' ondenkbaar groot,
Met een godlijk mededoogen;
Hem, die ons onrein gemoed
Heeft gewasſchen in zijn bloed.

3.

Halleluja! 't loflied rijze!
Hem, die onze banden ſlaakt,
Hem, die ons, zijn' naam ten prijze,
Koningen en Priesters maakt;
Die ons opkweekt onder lijden,
En ons, door zijn' Geest beſtuurd,
Door zijn' kruisdood aangevuurd,
Waken, bidden leert en ſtrijden:
Hem zij heerlijkheid en magt,
Eeuwig, eeuwig toegebragt.

4.

Amen! Jezus Christus! Amen!
Ja, Gij zult in 't groot heelal
't Rijk der duisternis beſchamen,
Tot het niet meer wezen zal.
Woon, o Heiland! in ons midden:
Onder uwe heerſchappij
Zijn wij zalig, zijn wij vrij;
Leer ons ſtrijden, leer ons bidden!
Amen! heerlijkheid en magt
Word' U eeuwig toegebragt!

LI.

JEZUS TROUWE.

1.

Jezus is mijn Heer en Koning,
Die mij wooning
In zijns Vaders huis bereidt;
Wat mij hier ook moog ontbreken,
In die ſtreken
Wacht mij rust en zaligheid.

2.

Zonde, zwakheid, angst en zorgen
Voor den morgen
Van den dag, die nog niet is,
Mogen aan mijn blijdſchap knagen;
't Licht zal dagen
Midden uit de duisternis.

3.

Mijn verwachting zal niet wijken,
Niet bezwijken,
'k Sta op eene rots gegrond;
Jezus heeft mijn' naam ten leven
Opgeſchreven,
Hij, die nooit beloften ſchond.

4.

Dit geeft lust, en moed, en krachten,
Om te wachten
Tot mijn proeftijd is vervuld,
Vol te houden in het ſtrijden,
En, in 't lijden,
Hoop te voegen bij geduld.

5.

Als gevaren mij omringen,
Wil ik zingen
Van genade, trouw en magt;
Zelfs in onbewoonde ſtreken
Vloeijen beken,
Lichten ſtarren nacht op nacht.

6.

Dat mijn ziel, met woord en daden,
Op mijn paden
Zich dan gansch aan Hem gewenn';
Laat vooral mijn laatſte dagen
Blijken dragen,
Dat ik Jezus eigen ben.

GELOOF EN VERTROUWEN.

LII.

DE GELOOFSARTIKELEN.

1.

Ik geloof in God den Vader,
Die, almagtig, wijs en goed,
Aard en hemel heeft geſchapen,
Nog beſtuurt en blijven doet;
Door Hem leef, beweeg m', en ben ik,
Hij beſchikt en ſtuurt mijn lot,
Dat blijf ik Hem toevertrouwen
Als mijn' Vader en mijn' God.

2. Ik

2.

Ik geloof in Jezus Christus,
  D'eengeboren' Zoon van God,
Door wien alles is geworden,
  't Woord bij God, en zelf ook God;
'k Eer dien Zoon, gelijk den Vader,
  'k Buig mij dankbaar voor Hem neêr,
Die mij vrijkocht en verloste,
  Hem erken ik voor mijn' Heer.

3.

Van den Heilgen Geest ontvangen,
  En geboren uit een maagd,
Is Hij vleesch voor ons geworden,
  Hij zoo diep voor ons verlaagd:
Ja, Gods Zoon werd onze broeder,
  Zoo bemint Hij Englen niet;
Englen zijn wel hooger wezens,
  Maar Gods Zoon hun broeder niet.

4.

Jezus, onze Zaligmaker,
  Leed vervolging, ſmaad en hoon;
God verzoende zich de wereld
  Door den kruisdood van zijn' Zoon:
Onder Pontius Pilatus
  Heeft Hij onze ſchuld betaald,
Is geſtorven, is begraven,
  Is ter helle neêrgedaald.

5.

Hij verrees ten derden dage,
  Wien de dood niet houden kon,
Die, door ſterven en herleven,
  Dood en graf en hel verwon:
Zoo bleek Hij Gods Zoon te wezen,
  Zoo is Hem ons heil betrouwd,
Hem, wiens ſterven ons verzoende,
  Hem, wiens leven ons behoudt.

6.

Hij voer op ten hoogsten hemel,
Door de heemlen doorgegaan;
Aan Gods regterhand gezeten
Nam Hij 't roer der schepping aan:
Zoo werd Hij ten Heer en Christus,
Door Gods Englen toegejuicht,
't Voorwerp van der menschen hulde,
Voor wien eens 't heelal zich buigt.

7.

Eenmaal zal Hij wederkomen,
Eenmaal houdt Hij, 's menschen Zoon,
Plegtig oordeel over allen,
Rigt Hij levenden en doôn,
Elk naar 't geen hij deed in 't ligchaam,
Zoo beslist Hij ook mijn lot:
Maar dit troost mij, Hij, mijn Regter,
Heeft mijn schuld betaald bij God.

8.

Ik geloof van ganscher harte
In den Heilgen Geest, dien Geest,
Die Gods Kerk en heilgezanten
Steeds ten Leeraar is geweest;
Die ook mij wil troosten, leiden,
En, betracht ik eenig goed,
Beide 't willen en 't volbrengen
Godlijk in mij werken moet.

9.

Ik geloof een Kerk, die heilig,
Christlijk is, en algemeen,
In geloof, en hoop, en liefde,
En in zalig uitzigt één:
Ook der heiligen gemeenschap,
Zamen één van zin en hart,
Deelend' in elkanders vreugde,
Deelend' in elkanders smart.

10.

Ik geloof de schuldvergeving
  Enkel om des Midlaars bloed;
In mijn eigen werk en waarde
  Is geen troost voor mijn gemoed,
Alles, alles is genade:
  Hoe straffchuldig ik dan zij,
Ja, mijn Vader! ik geloove,
  Al mijn schuld vergeeft Gij mij.

11.

Ik geloof, dat dit mijn ligchaam,
  Schoon tot stof en asch vergaan,
In den jongsten aller dagen
  Weêr verheerlijkt op zal staan;
Dan onsterflijk, onverganklijk,
  Kent het geen verderfenis,
Dan zal 't schoon en heerlijk wezen,
  Als mijns Heilands ligchaam is.

12.

Ik geloof een eeuwig leven,
  Mij door Jezus zelv' bereid,
Ongekende hemelvreugde,
  Stoorelooze zaligheid,
Leven zonder ooit te sterven,
  Vreugde zonder eind of paal.
Zond' en dood! waar is uw prikkel?
  Graf! waar is uw zegepraal?

13.

Eeuwig, onbegrijplijk Wezen,
  Vader, Zoon en Heilge Geest!
Leer mij daaglijks meer U kennen,
  U gelooven allermeest;
't Heil van zondaars voert uw liefde
  Tot den allerhoogsten top:
Amen! godlijk Evangelie!
  Amen! zegt mijn ziel daarop.

L I I I.

GELOOF AAN GOD.

1.

Mijn God! wat ooit in mij verdoov',
Dat ik altijd aan U geloov',
Aan deugd en eeuwig leven;
Dan zal 't gevoel van mijn waardij,
Hoe hobblig hier mijn pad ook zij,
Mijn' boezem nooit begeven.
Op welk een' nacht mijn oog ook zink',
Schoon ook geen ſtar meer voor mij blink',
Met U zal ik niet vreezen:
Zweeft Gij m' in nood nog voor 't gezigt,
Dan zal, wat om mij vall' of zwicht,
Mijn deugd beveiligd wezen.

2.

Gij, algenoegzaam in U zelv',
Die 't wormpje ſchiept, en 't ſtargewelf
Met zonnen hebt ontſteken,
Zijt ook mijn Schepper, ook mijn ſtof
Bezield' uw liefde tot uw' lof,
Niets kan dien band verbreken.
Gedachte, die mijn ziel verrukt,
Hoe diep in 't ſtof ter neêrgedrukt,
In troost niet aftemeten!
„ Ik nietig ſtipjen in 't heelal
„ Ben, onder 't maatloos ſchepslental,
„ Niet van mijn' God vergeten!"

3. O!

3.

O! zoo mijn hart, nog afgeleid
Door mijne diep' onwaardigheid,
Uw liefde kon mistrouwen;
Hoe zinkt mijn laatfte twijfling neêr,
Als ik op uw gefchenk, o Heer!
De gift uws Zoons, mag fchouwen:
Och! dat ik ftarend' op dien Zoon,
Altijd tot uw' genadetroon
Vertrouwend, vrolijk nader',
En, veilig in uw' liefdefchoot,
Tot U nog ftamel' in den dood,
„ Mijn Schepper en mijn Vader!"

LIV.

NOODZAKELIJKHEID DES GELOOFS IN JEZUS CHRISTUS.

1.

Waar toe toch al dat angstig fchroomen?
Komt twijfelzucht ons ooit te fla'?
Wie moet niet als een zondaar komen,
Niet enkel leven door gena'?
O zalig hij, die, uit zijn nooden
Tot Jezus en zijn heil gevloden,
Daar dankbre liefdetranen fchreit!
Op 't woord des Vaders te vertrouwen,
En door 't geloof den Zoon t' aanfchouwen
Is hier de weg tot heiligheid.

2. Geen

2.

Geen heiligheid wordt hier gevonden,
Die niet op dezen wortel groeit;
Hier aan is alle deugd verbonden,
Die immer voor den hemel bloeit.
Vergeefs is al het moedloos duchten,
Vergeefs 't wanhopig kermen, zuchten,
Niets buiten Jezus heelt de smart;
De vrees van een geprangd geweten
Moog naar Gods wet uw daden meten,
't Geloof alleen vertroost het hart.

3.

't Geloof ja, leert ons heilig leven,
Daar 't pligt uit dankbaarheid betracht,
Maar 't werken kan die rust niet geven,
Waar naar de ziel zoo hijgend smacht.
Hoe diep g'uw schuld voor God moogt voelen,
De zonde zal steeds feller woelen,
Zoo lang gij niet op Jezus ziet.
Rigt, waar g' ook henen wilt, uw gangen,
Als zondaar moet gij gunst ontvangen,
Uw eigen deugd verdient die niet.

4.

Ach! zal dit booze vleesch nog woelen,
Wanneer mijn laatste stond genaakt,
En zal ik stervend nog gevoelen,
Dat zonde mij ellendig maakt?
Maar, o mijn Vader! wat moog wijken,
Uw vast verbond zal niet bezwijken,
Uw eed wordt nooit van kracht beroofd;
Uw Zoon voldeed aan uw bevelen,
Volbragt uw wet in al haar deelen;
En ik, ik heb in Hem geloofd.

5.

O Gij, die onze schuld woudt boeten
Door uwe gadelooze pijn,
O Heiland! leer mij aan uw voeten
In eigen oog een zondaar zijn
Met al mijn deugd, bij al mijn werken,
Vind ik geen' troost, die mij kan sterken,
Geen hoop, dan die ik op U bouw:
Op uw genade zal ik leven,
Op uw gena' den doodsnik geven,
O Heer! aan wien ik mij vertrouw.

L V.

VASTE GROND DER HOOP.

1.

God heeft ons zijn woord gegeven;
'tWoord van God blijft eeuwig waar:
Wat zou ons dan ooit doen beven,
Zelfs in 't allergrootst gevaar?
't Woord van God blijft eeuwig waar,
Zelfs in 't allergrootst gevaar;
Wat zou ons dan ooit doen beven?
God heeft ons zijn woord gegeven!

2.

Trotsche bergen zullen wijken,
Vaste rotsen eens vergaan;
Zijne trouw zal nooit bezwijken,
Zijn verbond blijft eeuwig staan:
Laat de wereld zelfs vergaan,
Zijne trouw blijft eeuwig staan;
Wat ooit wanklen moog of wijken,
Zijn verbond zal nooit bezwijken.

3. Treu-

3.

Treurigen, het hoofd naar boven!
't Hoofd naar boven, hoopt op God!
Wat Hij zweert, moet gij gelooven,
Zelfs in 't hachlijkst levenslot;
Vest uw vaste hoop op God,
Zelfs in 't hachlijkst levenslot,
Heft blijmoedig 't hoofd naar boven!
Wat God zweert moet gij gelooven.

L V I.

OPWEKKING TOT KINDERLIJK VERTROUWEN.

1.

Geen dwaze vrees beklemm' uw harte;
Of wanhoopt ooit een kind?
Gevoelt het niet in al zijn smarte,
Dat hem zijn vader mint?
Geen dwaze vrees beklemm' uw harte,
Uw Vader kent zijn kind.

2.

U al uw zonden te vergeven
Dat is uws Vaders eer;
En, hebt gij ook op nieuw misdreven,
Reeds heeft, wat wilt gij meer?
Uw Vader al die schuld vergeven:
Geef dan uw' Vader d'eer.

3.

Nog leeft, nog werkt in u het kwade,
't Is billijk, dat gij vreest;
Maar hoop met een op Gods genade,
En bid om zijnen Geest;
Die overwint in u het kwade,
En alles, wat gij vreest.

4.

Het kind vertrouwt zich aan zijn' vader,
Dat is een vader waard;
Uw Vader ook! wien hebt gij nader
In hemel of op aard?
Uw Schepper is uw trouwe Vader,
Al uw vertrouwen waard.

5.

Ontvang het pand van zijne liefde,
Ontvang zijn' eigen' Zoon;
Omdat uw treurig lot Hem griefde
Verliet Hij zijnen troon,
En ſtierf voor zondaars: God is liefde!
Ontvang Hem in zijn' Zoon.

6.

Och! was ik zoo uit God geboren,
Ik deed geen zonde meer;
Zoo zucht gij: 't is ook u beſchoren,
Geloof en dien den Heer;
Dan juicht g', ik ben uit God geboren,
Ik doe geen zonde meer!

7.

Wij mogen alles van Hem wachten;
Geen vader is zoo mild:
Hij geeft op ons gebed de krachten,
En helpt, zoo gij maar wilt.
Bid, zondaar! bid, laat God niet wachten;
Die Vader is zoo mild.

8.

Wie wil voor Hem niet gaarne leven,
Wie kiest zich zelv' den dood?
Gevallen Englen mogen beven,
Maar gij, vrees gij geen' nood:
Gij kunt met Jezus eeuwig leven,
Voor u is hel, noch dood.

9. Geen

9.

Geen dwaze vrees beklemm' het harte,
Of wanhoopt ooit het kind?
Het voelt, te midden zijner ſmarte,
Dat hem zijn vader mint:
Geen dwaze vrees beklemm' dan 't harte,
Uw Vader kent zijn kind.

LVII.

BLIJDSCHAP DES GELOOFS.

1.

O hoe blij te moede,
Gever van al 't goede,
Maakt Gij mij het hart!
Die op U vertrouwen
Doet G'uw heil aanſchouwen,
Redt G' uit alle ſmart.
Nimmermeer
Doet Gij, o Heer,
Vriend en troost in droefenisſen!
Mij verkwikking misſen.

2.

'k Zal met zin en lusten
In uw' wil berusten,
Wat Gij wilt is goed:
Niets vermag mijn pogen;
Maar uw mededoogen
Rust mij toe met moed.
Als 't heelal
Zich neigt ten val,
Als uw oordeel angst zal wekken,
Zult Gij mij bedekken.

3.

Aan mijn laatste snikken
Denk ik zonder schrikken,
Mijn Verlosser leeft!
't Ligchaam moog verderven,
'k Weet, dat Hij, na 't sterven,
't Heerlijk wedergeeft.
Bange dood,
O laatste nood!
Doe vrij 't hart van zondaars siddren,
Wat heb ik te siddren!

4.

Ook voel ik met smarte
Zonde, die in 't harte
Mij met kracht bestrijdt:
Doch uit al dit kwade
Redt mij uw genade,
Naar uw woord, altijd.
't Zuchtend hart,
Dat in zijn smart
Redding van uw gunst blijft wachten,
Zult Gij niet verachten.

5.

Dat ik in U roeme,
U mijn' Vader noeme,
Vrij tot U mag treên;
Dat ik, als ik sterve,
Uwen hemel erve,
Komt van U alleen.
Dat uw hand
Mij houdt in stand,
Dat Gij mij behoedt voor 't kwade,
O! dat is genade.

6. Je-

6.

Jezus, die uw leven
Voor mij hebt gegeven,
Opdat nimmer nood
Hopeloos mij griefde,
Groot is uwe liefde,
Sterker dan de dood!
En ik, Heer!
Zou tot uw eer
In uw heil mij niet verblijden,
U mijn hart niet wijden?

7.

U opregt te vreezen
Moet mijn blijdschap wezen,
Zonde mijn verdriet:
Wereldsch vergenoegen,
O! dat is 't genoegen
Mijner ziele niet;
Mijn gemoed
Kan al het goed,
Waar hier dwazen ooit naar trachten,
Rijk in U, verachten.

8.

Heeft het goed der aarde
Wezenlijke waarde,
Schept het vreed in 't hart?
Neen! wat zijn vermaken,
Daar wij hier naar haken?
IJdelheid en smart.
Gij verheugt
Met ware vreugd;
Gij zult allen, die U eeren,
Eeuwig weder eeren.

9.

Vol van uw genade,
Trouw behoed voor 't kwade,
Leef ik in U blij:
Dat die vreugd mijn harte,
In de grootste smarte,
Steeds tot sterkte zij!
Zoo verblijd
Wacht ik den tijd,
Om het doodsdal door te streven
Naar het eeuwig leven.

LVIII.

GELOOFSROEM.

1.

Twijfling zwijg, zwijg bange smarte!
God, die trouw is, is mijn vrind,
En zijn Geest zegt aan mijn harte,
Dat ik eeuwig ben Gods kind.
Vrees voor straf doet mij niet sagen,
Wil mijn hart mij al verklagen,
Nogtans vat ik moed in smart;
God is meerder, dan mijn hart.

2.

Hij, de kenner van 't verborgen,
Kent ook mij, en weet alleen,
Hoe ik hier in al mijn zorgen
Hijg' naar zijnen dienst alleen.
Ja, Hij weet, hoe diep mijn zonden
Steeds op nieuw mijn ziel doorwonden:
Niet mijn ongeloof en waan,
Mijn geloof dat ziet Hij aan.

3.
Mij heeft Hij zijn' Zoon gegeven,
  Door 't geloof nam ik Hem aan:
Ja, ik weet het, ik zal leven,
  En door Hem ten hemel gaan.
Zelfs eer ik nog was geboren,
Heeft mij God in Hem verkoren,
  Eer de ſtem van zijne magt
  Immer iets had voortgebragt.

4.
Wie zou dien nu nog verklagen,
  Wien God zelf verkoren heeft?
Wie zou daar 't verdoemen wagen,
  Waar God zelf de vrijſpraak geeft?
Neen, geen hel kan mij vervaren,
Wien God zelf wou vrijverklaren,
  Wien geen ſchuld, hoe groot, verdoemt,
  Daar mij God regtvaardig noemt.

5.
Jezus Christus is geſtorven,
  Is verrezen ook voor mij;
Heeft de zegepraal verworven,
  Die verworven ook voor mij.
Aan Gods regterhand gezeten,
Zal Hij nimmer mij vergeten;
  Neen, uit deernis met mijn lot,
  Treedt Hij voor mij in bij God.

6.
Trots de wereld en haar' laster,
  Trots de hel en al haar woên,
Steun ik op Gods liefde vaster;
  God zal mij getrouw behoên.
Niets dat mij van God kan ſcheiden,
'k Zal, wat ramp mij moog verbeiden,
  Juichen midden in de pijn,
  Meer dan overwinnaar zijn.

7.

Ruwe ſtormen mogen woeden,
 Alles om mij heen zij nacht,
God, mijn God zal mij behoeden,
 God houdt voor mijn heil de wacht.
Moet ik lang zijn hulp verbeiden,
Zijne liefde blijft mij leiden:
 Door een' nacht, hoe zwart, hoe digt,
 Voert Hij mij in 't eeuwig licht.

8.

Ja, verleidend is 't vermogen,
 Op ons hart, van 's werelds goed,
Glans van eer verbijstert d'oogen,
 Weeldeteugen ſmaken zoet;
Vleijend is de gunst der grooten,
Vaak met groot gevaar genoten:
 Hooge lof leidt ligt van God,
 En nog ligter bittre ſpot.

9.

Maar, wat lot, of dood of leven,
 Smaad of eer, mij ooit verwacht',
Jezus zal mij nooit begeven;
 Ben ik zwak, bij Hem is kracht:
Gunst van menſchen, raad van vrinden,
Bittre haat van kwaadgezinden,
 Hoogte, diepte, vreugd of rouw,
 Niets ontrooft mij aan Gods trouw.



HET DANKBAAR LEVEN VAN DEN CHRISTEN.

L I X.

WERKDADIG GELOOF.

1.

Al wie Gods woord niet houdt, en zegt,
„ Ik kenne God", ſpreekt logen;
't Geloof is in hem niet opregt,
Hij heeft zich zelv' bedrogen:
Maar wie dat woord getrouw bewaart,
Die is uit God, en niet van d' aard.

2.

't Geloof, dat door het woord ontſtaat,
Dat moet ook liefde werken;
Hoe hooger uw vertrouwen gaat,
Hoe meer het die moet ſterken:
't Geloof verlicht ons niet alleen,
Het ſterkt, en reinigt ons met een.

3.

Gezuiverd door des Heilands bloed,
Schenkt God ons zijn genade;
Die dit vertrouwen op Hem voedt,
Die wacht zich ook van 't kwade:
Hij wordt dus daaglijks, meer en meer,
Gelijk aan 't beeld van zijnen Heer.

4.

Zij zijn 't, die God in gunst aanſchouwt,
Die zich gehoorzaam toonen;
In elk, die Gods geboden houdt,
Moet ook de liefde woonen:
Een daaglijks werkzaam Christen toont
Het waar geloof, dat in hem woont.

5. God

6.

God blijft in ons, en wij in Hem,
Als w' in de liefde blijven;
Door haar voelt zich der Englen stem
Tot Gods verheffing drijven:
God is de liefd', en Hij bemint
Geen hart, waar Hij geen liefd' in vindt.

L X.

BRON VAN GOEDE WERKEN.

1.

Zoo gij, in ijver tot uw' pligt,
Niet door Gods liefde zijt ontsteken,
Zoo roem niet, dat g' iets goeds verrigt,
De ware deugd blijft u ontbreken;
Zoo wellust, vleeschlijk overleg,
Of hoogmoed u ten goede raden,
Al doet gij ook de beste daden,
Bij God hebt g' uw belooning weg.

2.

Wees, door de grootheid van uw' geest,
Het wonder en 't geluk der menschen,
Bedoelt g' u zelv' in alles meest,
Is d' eer het wit van uwe wenschen,
Is 't niet Gods liefde, die u drijft,
Zoo weet, dat gij, bij 't grootst vermogen,
Bij Englenwijsheid, in Gods oogen
Niets meer, dan klinkend koper, zijt.

3. Sticht

3.

Sticht huizen, geef daar d'armoe' brood,
Deel kleedren uit, die naakten dekken,
Ontruk de weduw aan haar' nood,
Blijf 't weesken tot een' vader ſtrekken,
Deel onder hen uw haav' en goed;
Nog niets hebt g' in Gods oog gegeven,
Zoo liefd' en dank uw hart niet dreven,
Niets, dat u eenig voordeel doet.

4.

Beſchaam den grootſten heldenmoed,
Red ſteden, volken, heele landen,
Vergiet voor 't vaderland uw bloed,
Laat voor de waarheid u verbranden;
Voert niet de liefd' in u 't gebied,
Te dwaas zoudt g' u daarop verlaten;
't Kan alles u voor God niet baten,
Hij acht all' uwe werken niet.

5.

Was doen bij Hem alleen de pligt,
Zoo kon Hij ons tot alle dingen,
Door banden der natuur, zeer ligt,
Door krachten zijner almagt, dringen:
Voor Hem, die alles geeft en maakt,
Geldt wijsheid niets, niets gelden krachten;
Hij wil het doel zijn van uw trachten,
Hij eischt, dat gij in liefde blaakt.

6.

Een hart, voor dwaze zelfsmin doof,
Door ijdlen hoogmoed niet verheven,
Vernieuwd tot liefd' uit waar geloof,
Door zuivre godsvrucht aangedreven;
Dat is 't, wat God in ons behaagt,
En, zoo wij niet dat hart bezaten,
Zoo zou een leven ons niet baten,
Dat roem op Englendaden draagt.

7.

Vergrijp u dus niet aan den fchijn,
Noch aan den klank der ijdle namen,
Vraag niet flechts, wat uw daden zijn,
Vraag meer uit welk een hart zij kwamen,
Doorzoek voor God, die alles ziet,
Of 't ook door liefde zij ontfteken;
Hij, wien 't aan liefde blijft ontbreken,
Heeft ook het waar geloove niet.

8.

Bezielt u liefde jegens God,
Zij zal u in het goeddoen fterken,
Gij zult de kracht van haar genot
Aan liefde tot den naasten merken;
De liefde, die gij oefnen zult,
Is goedig, zonder list of treken,
Lacht nooit om 't aanzien van gebreken,
Zij zwelt niet op, z' is zelfs geduld.

9.

Zij fluit het oog voor 's naasten kwaad,
Neemt nimmer in zijn' val behagen,
Werkt nooit uit fchandlijk' eigenbaat,
Kan 't al gelooven, hoopen, dragen;
Zij is 't, die ons met kracht voorziet,
Om naar volmaakte deugd te ftreven,
Zij maakt Gods wil uw vreugd en leven,
En namaals zelfs begeeft z' u niet.



LXI.

WET VAN GOD.

1.

Ik nader voor uw heilig' oogen,
Oneindig' Oppermajesteit!
Gij, die geen zonde kunt gedoogen,
Eischt dankbre liefd' en heiligheid;
De schrik van Horeb is verdwenen,
Gena' en waarheid zijn verschenen;
D' Immanuël uit Ephrata
Wou, door gehoorzaamheid en lijden,
Ons van den vloek der wet bevrijden,
Dat is volbragt op Golgotha.

2.

Maar, als ik in 't geloove roeme,
Doe ik dan ook de wet te niet?
Neen! Jezus! wien 'k mijn' Heiland noeme,
Dat leert uw Evangelie niet!
't Gebod is heilig, wijs, regtvaardig,
't Geloof maakt mij tot goeddoen vaardig;
'k Gehoorzaam uit erkentenis;
'k Geloof, en toon graag in mijn daden,
Dat, die mijn schuld op zich wou laden,
Geen dienaar van de zonden is.

3.

Al ben ik niet als Abrams zonen
't Egyptisch diensthuis uitgeleid,

God wil mij grooter gunst betoonen,
Voor vloek schenkt Hij mij zaligheid;
Hij wil mij al mijn schuld vergeven,
Opdat ik tot zijn eer zou leven,
Dan, dan ben ik in waarheid vrij:
Geef mij, mijn God! dat ik uw wetten
Ten regel van mijn doen moog zetten,
Uit dankbaarheid gehoorzaam zij.

4.

Ik ben den dienst der valsche goden,
Ik ben der groov' afgoderij,
Bij 't licht der waarheid, wel ontvloden,
Daar is geen ander God, dan Gij;
Maar, ach! het snood bedrog der zinnen,
En 't zondig eigen t' overwinnen,
Dat valt mij zwaar, en baart mij smart:
Och! mogt, wat ooit mijn driften streelde,
Geboorte, rijkdom, eer of weelde,
Nooit afgod wezen voor mijn hart.

5.

Geen beeldendienst kan mij bekoren,
Ik buig voor hout noch steen de knie̊n;
Maar of ik daarom naar behooren
U steeds in geest en waarheid dien'?
Ach! neen, ik blijf in 't pligt betrachten
Te vaak mijn eigen daden achten,
Naar 't geen voor menschen deugdzaam scheen:
Naar 't geen in uw oog niets beteekent,
Heb ik mijn' godsdienst vaak berekend,
Gij, God! ziet op het hart alleen.

6. Laat

6.

Laat nimmer mij iets zwaarder wegen,
  Dan uw geduchte naam, o God!
Nooit worde laf door mij gezwegen,
  Wanneer men uwen naam bespot;
Behoed mij voor ligtvaardig zweren,
Voor misbruik van den naam des Heeren,
  Wanneer ik met mijn' naasten spreek,
En, kan ik uwen eed niet mijden,
Leer mij dan liever alles lijden,
  Dan dat ik ooit dien eed verbreek.

7.

Uw eerdienst zij mijn zielverlangen,
  Zij steeds mijn eer en zaligheid,
Dat uwe heilleer, daar ontvangen,
  Mij voor den hemel toebereid':
Mijn arbeid eindig' in zes dagen,
En mijn gezin, van werk ontslagen,
  Vier' dan den rustdag nevens mij.
Uw roem, mijn Schepper! zij geprezen,
Maar dat, nu Jezus is verrezen,
  Die rustdag Hem geheiligd zij!

8.

Geef Heer! dat ik mijn ouders eere,
  Voor hunne zorge dankbaar zij,
Uit hun ervaring wijsheid leere,
  Door liefd' en eerbied hen verblij'.
Dat elk, wat rang hij ook bekleede,
Zijn kracht tot aller heil bestede,
  En nuttig zij in zijnen stand,
Opdat, door U, o God van orde!
Elk naar uw woord gezegend worde
  In een gelukkig vaderland.

9.

Partijschap, haat en zucht tot wreken,
Wanneer men mij beleedigd heeft,
Blijv' eeuwig ver van mij geweken,
Daar Gij mij al mijn schuld vergeeft:
Mijn Heiland bad voor moordenaren,
Voor hun, die zijne beulen waren,
In 't midden van de felste pijn;
En ik, zou ik, om beuzelingen,
Mijn' medemensch naar 't leven dingen,
Ik liever 't beeld des satans zijn?

10.

Heer! reinig Gij mijn hart en daden;
Ook dan, wanneer geen mensch mij ziet,
Vest Gij uw oog op al mijn paden,
En donkerheid bedekt mij niet:
Laat mij het huwlijk heilig wezen,
Leer mij d'afschuwlijk' ontucht vreezen,
Ontzag voor U behoede mij;
Help mij verzoekingen verwinnen,
Beteugel drift en lust der zinnen,
Geef, dat ik biddend waakzaam zij.

11.

Geef, Heer! dat ik in al mijn' wandel
De trouw en eerlijkheid beminn',
Opregtheid heersch', in al mijn' handel;
Zoo tracht ik nooit naar vuil gewin,
Zoo drijf ik, door mijn braafheid kloeker,
Met mijn bezitting nimmer woeker,
Pleeg nooit bedrog met waar of maat,
Sta gierigheid en spilzucht tegen,
En 't goed, in uwe gunst verkregen,
Blijv' nog ten zegen voor mijn zaad.

12. Be-

12.

Bewaar mijn tong voor logenſpreken!
Gij, die de God der waarheid zijt,
Zult vroeg of laat de valschheid wreken;
Opregten rijst het licht altijd!
Dat ik nooit twist of tweedragt zaaije,
Mijns naasten woord noch daad verdraaije,
Nooit anders ſpreke, dan ik denk:
Moet ik een prooi des lasters wezen,
O God! die in mijn hart kunt lezen,
Dat mij uw gunst vertroosting ſchenk'!

13

Heer! maak mij in mijn lot te vrede
Met wat ik heb, en wat ik ben,
En deelt G' aan andren gaven mede,
Die ik niet heb, ja zelfs niet ken;
Leer mij dan uw beſtelling prijzen,
'k Verdien niet een der gunstbewijzen,
Die Gij aan mij genadig biedt:
Leer m'U voor alles dankbaar eeren,
O God! zoo zal ik nooit begeeren
Mijns naasten goed, ook 't minſte niet.

14.

Ja, 'k weet het, U geheel te minnen,
U boven al, mijn Heer en God!
Met kracht, gemoed, verſtand en zinnen,
Is 't eerst en tevens 't groot gebod:
Maar 'k weet ook, dat mijn' medemenſchen
Te doen, te willen en te wenſchen,
Al wat mijn hart voor mij verlangt,
Daar aan gelijk ſtaat, God der goden!
En dat aan deze twee geboden
De hoofdſom mijner pligten hangt.

15.

O God! ik beef! zoo moest ik wezen,
Maar wat ben ik? wat zijn mijn daân?
'k Moest uw geduchtste straffen vreezen,
Zoo Gij mijn schuld woudt gadeslaan:
Maar, eeuwig dank! voor al mijn zonden
Wordt bij mijn' Jezus heil gevonden;
Vernieuw mijn hart door zijne kracht,
Ontsteek dat hart tot ware liefde,
Want in dit ééne woord DE LIEFDE
Wordt uw geheele wet volbragt.

LXII.

JEZUS VOORBEELD.

1.

Heilge Jezus! mij ten leven,
Ter heiligmaking mij gegeven,
Hoe heerlijk zijt G' in heiligheid!
Hemelsch voorbeeld! al de luister
Van Englen heiligheid wordt duister,
Bij 't licht van uwe heiligheid:
O Gij! zoo onbesmet,
Gij zijt mijn Hoofd en wet;
Heilge Jezus!
O, heilig mij!
Dat ik als Gij
In hart en wandel heilig zij.

2.

's Vaders wil was boven allen,
O Jezus! steeds uw welgevallen,
Gij zweegt voor Hem op alles stil;
Och! mogt all' mijn levensdagen,
Wat Hem behaagt ook mij behagen,
Mijn wil zich voegen naar zijn' wil,

Mijn

Dat ik met al mijn' lust
In zijnen wil berust';
Hoor mijn zuchten,
O, heilig mij!
Dat ik als Gij
In alles onderworpen zij.

3.

Steeds arbeidzaam, vol van zorgen,
Waart G' altijd bezig, van den morgen
Tot aan den laten avondſtond;
's Vaders wil was daags uw ſpijze,
't Gebed uw nachtrust, Hem ten prijze:
Och! dat G' ook mij nooit ledig vondt,
Maar werkzaam nacht en dag,
Waar ooit uw oog mij zag;
Leer mij waken,
O, heilig mij!
Dat ik als Gij
Ook in mijn roeping wakker zij.

4.

Welk een liefde, wat meêdoogen,
Wat tederheid blonk in uw oogen,
Wat minzaamheid in uw gelaat;
Haters zelfs, zoo wel als vrinden,
Elk mogt U willig, vaardig vinden
Tot troost of hulp, met raad en daad:
Och! waar die minzaamheid
Ook in mijn doen verſpreid;
Dierbre Heiland!
O, heilig mij!
Dat ik als Gij
In al mijn' omgang minzaam zij.

5.

Gij, o Jezus! Gij onſchuldig
Verdroegt het ſcherpſte leed geduldig,
Gij ſcholdt niet weder, wie U ſchold;
D'eer uws Vaders aan te randen
Mogt uwen ijver doen ontbranden,
Gij zweegt wanneer 't uw eere gold;
Geen terging ſtoord' uw rust,
Vergeving was uw lust:
Lieve Jezus!
O, heilig mij!
Dat ik als Gij
Zachtmoedig, graag vergevend zij.

6.

Ootmoed deed U, Heer der heeren!
Den lof van menſchen ligt ontberen,
Uws Vaders eere zocht Gij maar;
Waar men aardſchen roem of voordeel
Ooit voorkeur gaf, uw wikkend oordeel
Beſtuurde juist den evenaar:
Gij, die geen hoogheid zocht,
Hoe groot G' ook wezen mogt,
Gij, d' ootmoed zelf!
O, heilig mij!
Dat ik als Gij
Voor God en mensch ootmoedig zij.

7.

Reine Jezus! geene togten
Van 't vleesch, geen driften overmogten
De reinheid immer van uw hart,
Kuischheid heerscht' in al uw leden,
Nooit waart Gij, door begeerlijkheden,
Of lusten in haar' ſtrik verward;

Uw

Uw doen was naar Gods wet,
Uw denken onbefmet:
Kuifche Jezus!
O, heilig mij!
Dat ik als Gij
Ook kuisch van hart en wandel zij.

8.

Matig in uw levenswijze
Mat U de rede drank en fpijze,
Nooit dartelheid of lekkernij;
Niets, dat meer uw' honger ftilde,
Dan 't doen van 't geen uw Vader wilde,
Dit was uw fpijs, uw lekkernij;
In zelfsverloochening
Vond G' uw verzadiging:
Heilge Jezus!
O, heilig mij!
Dat ik als Gij
In drank en fpijze matig zij.

9.

Heilge Jezus! vorm mijn leden,
Mijn krachten en begeerlijkheden,
Dat aan mij alles U gelijk',
't Oog in 't zien, de voet in 't wandlen;
Dat in mijn denken, fpreken, handlen,
In alles uwe beeldnis blijk':
Hervorm vooral, volmaak
Mijn hart naar uwen fmaak;
Heilge Jezus!
O, heilig mij!
Tot ik als Gij
Geheel volmaakt en heilig zij.



LXIII.

LIEFDE TOT GOD.

1.

Zal een kind zijn' vader minnen,
  Liefdrijk God! en zullen wij
U, o Vader! niet beminnen,
  Zulken Vader niet als Gij,
U niet boven alles achten?
  U, die alles waardig zijt,
  Komt ons goed, onz' eer en tijd,
Al ons denken, al ons trachten,
  Wat men fpreke, kiez' of doe,
  Komt het U niet eeuwig toe?

2.

Wie kan uwe liefde peilen?
  Neen, wij kunnen 't nimmermeer,
Englendoorzigt zou hier feilen,
  Elk ftaat hier verftomd, o Heer!
O genaderijk ervaren,
  Onuitfpreeklijk zalig goed,
  Dat Gij ons hier fmaken doet!
O weldadig zorgen, fparen,
  Liefdrijk weldoen aan een kind,
  Dat U veel te flaauw bemint!

3.

En wij mogen ons beroemen
  In dat heerlijk kinderlot,
U in Christus Vader noemen,
  Vader, U, oneindig' God!

Wij,

Wij, wij wederſpannelingen,
Wij, bedorven van natuur,
Overtreders ieder uur,
Wij van zulk een voorregt zingen!
Nimmer geven w' U, o Heer!
Van die gunst, naar waarde, d'eer.

4.

Wij weêrſpannig, tegenſtrevend,
Spottend met uw hoog gezag;
Gij verſchoonend, graag vergevend,
Steeds ontfermend al den dag;
Wij gevoelen, wij gevoelen,
God! daar is geen God, als Gij,
Gij alleen zijt waard, dat wij
Onze liefd' en ons bedoelen
Eenig rigten naar U heen,
Vader! ja, naar U alleen.

5.

Och! drong eens dat alvermogen
Uwer liefd' alomme door;
Open aller blinden oogen,
Open aller dooven oor;
Geef, dat alle ſtervelingen,
Geef, dat ouderdom en jeugd,
Jood en Heiden, eens verheugd,
Van uw liefd' in Christus zingen,
Juichen om uw heerſchappij,
Meer U minnen nog, dan wij.



LXIV.

LIEFDE TOT JEZUS.

1.

Wie blijft U geen liefde fchuldig,
Die uw trouw zoo menigvuldig
  Voor een' worm, een Adamskind,
  Jezus! voor een' zondaar vindt?
Wij gevoelen 't, maar ons harte
Zegt ons daaglijks nog met fmarte,
  Dat, wat onze liefd' ook fchijn',
  Wij te flaauw in liefde zijn.

2.

Waar blijkt ons opregt verlangen,
Om uw gunstbewijs t'ontvangen?
  Waar is liefd' in U alleen,
  Nergens buiten U, te vreên?
Dank voor uw verzoenend lijden,
Kracht, om voor uw eer te ftrijden,
  Vreugd, die zich in U verlust,
  Moed, op uw gena' gerust?

3.

Waar is vlijt, die uw behagen
Trouwlijk dient, niet los bij vlagen,
  Schrik voor 't kwaad, dat U verftoort,
  Ootmoed, bevend voor uw woord,
Hart en hand, tot hulp ontfloten
Van uw arme gunstgenooten,
  Deugd, die uit uw liefde welt,
  Kwaad met weldoen vroom vergeldt?

4. Waar

4.

Waar blijkt ongeduld, ontfteken
Als men U te na durft fpreken?
  Waar geduld, dat lief en leed
  U ten dienst geheel vergeet?
Dit, dit regte liefdeteeken
Zien w' ons overal ontbreken;
  Vreugd en rouw, verkeerd geduld,
  Moed en vrees ontdekken fchuld.

5.

Onze liefde doelt op voordeel,
Zoekt ons zelven flechts; uw oordeel,
  Eer en liefde geldt daar minst,
  Waar gewinzucht vlamt op winst:
Wereldliefde, die ons prikkelt,
En in zoo veel kommer wikkelt,
  Schoon van ouds uw vijandin,
  Wint, betoovert hart en zin.

6.

Heiland! Liefdebron vol liefde,
Die U diep in 't harte griefde,
  't Leven kostte met uw bloed,
  Stook, och ftook een liefdegloed
In ons koud gemoed genadig,
Sterk dat liefdevuur geftadig,
  Dat het, in geluk en nood,
  Altijd gloeije tot mijn' dood!



LXV.

LXV.

LIEFDE TOT JEZUS.

1.

'k Heb Jezus lief! Hij is mijn licht en kracht,
Waarheen ik mij in angst en droefheid wende;
Och, wierd alom dien Redder uit ellende,
Van mij, van elk die hulde toegebragt!

2.

'k Heb Jezus lief! Hij heeft Gods regt voldaan;
Geen vloek der wet kan immermeer ons treffen,
Wij mogen 't hoofd vrijmoedig opwaarts heffen,
Zijn Midlaarsdood bragt ons verzoening aan.

3.

'k Heb Jezus lief! Hij reinigt mijn gemoed,
Door woord en Geest, van mijn onreine vlekken,
Die Hem tot ſmart, en mij tot ſchande ſtrekken,
Daar Hij zijn beeld in mij herleven doet.

4.

'k Heb Jezus lief! Hij leidt mij langs zijn pad,
En ſtiert daarop mijn kinderlijke ſchreden,
Hij ziet vooruit het wanklen mijner treden,
En, eer ik val, heeft Hij mijn hand gevat.

5.

'k Heb Jezus lief! ik zal, verruimd van hart,
Den last, dien Hij mij oplegt, willig dragen:
Zijn doel, zijn wil is ook mijn welbehagen,
Wat Hem mishaagt is mijn verdriet, mijn ſmart.

6.

'k Heb Jezus lief! Hij zal mij door zijn' raad
Geleiden tot den laatſten mijner dagen;
Dan wordt mijn ziel van alle zond' ontſlagen,
Dan dank ik Hem voor al 't geleden kwaad.

7.

'k Heb Jezus lief! de blijde dag genaakt,
Die alles voor en in mij zal volenden;
't Gewormte moog in 't graf mijn ligchaam ſchenden,
Geen nood, daar Hij, Hij zelf mijn ſtof bewaakt.

8.

Verlosten, juicht! hebt Jezus lief, dat wij,
Dat wij ons zaam in dat gevoel vereenen;
Laat dankbaarheid aan zijne voeten weenen,
Wie, wie verdient die tranen, zoo als Hij?

LXVI.

AFMANING VAN DE ZONDE.

1.

O God! die eindloos goed en groot,
Voor ons uw' Zoon gaaft in den dood,
Gij eischt, dat deugd en heiligheid
Ons hier ten hemel voorbereid'.

2.

Och! dat uw Geest ons hart verlicht',
In ons de magt der zonde zwicht',
En wij, door uwen Zoon geleerd,
Zien, hoe G'ons waar geluk begeert.

3.

Wat oogst de mensch hier zonder deugd?
Een lang berouw na korte vreugd:
Bedwelming wijkt, verdooving zwicht,
En nu, nu dreigt het jongst gerigt.

4.

Wie hier zijn kracht der zonde wijdt,
Wijdt een bedrieglijk werk zijn vlijt:
't Geluk, dat hij zoo angstig zoekt,
Wordt vaak zelfs bij 't genot vervloekt.

5.

Maar die op uw genade bouwt,
En dankbaar uwe wetten houdt,
Vindt hier de rust reeds in 't gemoed,
En eens bij U het hoogste goed.

6.

Bij elken pligt, getrouw betracht,
Verliest de zond' iets van haar kracht,
Bij elken lust hier eens voldaan,
Wint zij te meer in krachten aan.

7.

Algoede God! och, leer ons zien,
Dat wij, waar wij de zonde vliên,
En ons ontworstlen aan haar juk,
Den weg betreên tot waar geluk.

8.

Leer ons, hoe 't zaad, met smart gezaaid,
Eerlang met blijdschap wordt gemaaid;
De zaaijer hier slechts uren schreit,
De maaijer juicht voor d'eeuwigheid.

9.

Leer ons, hoe 't kwaad ons zelv' verlaagt,
Aan 't waar geluk des levens knaagt,
En, onder al de vreugd der aard,
In 't eind toch niets, dan wroeging baart.

10. Leer

10.

Leer ons, hoe bij al 't aardsch verdriet,
Hij toch het zaligst lot geniet,
Die een gerust geweten heeft,
En voor geen' dood of oordeel beeft.

11.

Leer ons, dat wie U Vader noemt,
Daar hij in 't kruis van Jezus roemt,
Bij 't licht, dat zijne leer verſpreidt,
Hier dagelijks rijpt voor d'eeuwigheid.

12.

O Vader! Gij, die op 't gebed
Van zondaars, om uws Zoons wil, let,
Sta ons in onze nooden bij,
En maak ons van de zonde vrij.

LXVII.

OOTMOED.

1.

Mij naar alles ſtil te voegen,
  Hoe veracht en bitter 't ſchijn',
Zonder woorden, met genoegen,
  Aller knechten knecht te zijn,
Nooit te pralen met mijn gaven,
Nooit om menſchen roem te ſlaven,
  Heer! ik zoek bij U alleen
  Deze wijsheid met gebeên.

2.
Leer mij ſtil op paden wandlen,
Waar uw oog alleen mij ziet,
Stil verdragen, zwijgend handlen,
Al ziet mij de wereld niet:
Jezus! Gij kunt, door uw leering,
Harten vormen tot bekeering;
Bron van ootmoed! leer Gij mij
Stil, ootmoedig zijn als Gij.

3.
Schoon 'k vergeten, ongeprezen,
Bitſen hoon te lijden had,
Schoon 'k mijn' broedren vreemd mogt wezen,
Elk van mij terugge trad,
'k Zou nog vrolijk juichen mogen,
Sloeg ik maar gedurig d' oogen,
Jezus! op het geen Gij deedt,
Toen Gij alles voor mij leedt.

4.
God des needrigen en ſtillen,
Wien geen menſchen roem behaagt,
Die, wat G' ooit moogt doen of willen,
Eenzaam doet, of eenzaam draagt;
God van hun, die nimmer klagen,
Als zij zware lasten dragen,
Die, hoe hoog ook 't leed moog gaan,
Zwijgend d'oogen op U ſlaan!

5.
God! Gij zijt mijn God, ik kniele
Vol van vreugd voor uwen troon,
Gij verkwikt, vertroost mijn ziele
In het aanſchijn van uw' Zoon.
Jezus! die U zelv' verzaakte,
Gij gezegend' en volmaakte,
Maak mij naar uw voorbeeld, Heer!
Regt ootmoedig tot uw eer.

LXVIII.

LXVIII.

ZELFSVERLOOCHENING.

1.

Zalig! zalig, niets te wezen,
In ons eigen oog, voor God,
Eigen' zin en lust te vreezen,
Steeds te rusten in ons lot,
Needrig, kinderlijk en ſtil
Ons te voegen naar zijn' wil.

2.

Is ons zielverdervend eigen
Nog zoo dikwerf ongezind,
Om zich tot dien wil te neigen,
Waar het hart maar rust in vindt;
Werp die trotschheid dan, o Heer!
Door uw' Geest in ons ter neêr.

3.

Wat wij hebben, of vermogen,
Wat ons lief is, wat ons lust,
Al 't begeeren onzer oogen,
Ons genoegen, onze rust,
Wat men denke, ſpreke, doe,
Alles hoort den Hemel toe.

4.

Niets met al, niets zijn wij waardig;
Eischt Gij dan uw giften weêr,
Nimmer is dit onregtvaardig,
Alle ding behoort zijn' Heer:
Leendet Gij ons eenig goed,
't Was uit goedheids overvloed.

5.

U te danken zijn wij schuldig,
Maar ook, eischt Gij ons iets af,
Niets te weigren ongeduldig;
't Keert te rug tot Hem, die 't gaf:
Gij, o Heer! zoo wijs als trouw,
Weet best, wat ons schaden zou.

6.

Vragen wij, wat goed of kwaad is,
Voor 't geloof is alles goed;
Al wat d' uitvoer van uw' raad is,
Vader! dat is alles goed:
Altijd goed en wijsheid is 't,
Wat de Wijsheid zelv' beslist.

7.

Mag uw naam maar eer ontvangen,
't Ga ons slecht, of 't ga ons goed,
Dat alleen is ons verlangen,
Trouwe Vader! wat Gij doet:
Eer is 't ons, hoe laag het schijn',
Zalig, niets voor U te zijn.

LXIX.

BROEDERLIEFDE.

1.

In welken oord men vromen vindt,
Hun aller lust en leven
Is Jezus aantekleven;
In Hem zijn w' allen eensgezind,
In Hem zijn w' allen één,
En eeuwig lotgemeen.

2. Wij

2.

Wij naderen tot éénen troon,
Als 't kroost van éénen Vader,
Door éénen Geest te gader,
Tot éénen God door zijnen Zoon,
Die eens, voor aller ſchuld,
Gods eiſchen heeft vervuld.

3.

In Hem is God onz' aller God;
Eén Heiland, één behoeder
Is onzer aller broeder:
Eén uitzigt is onz' aller lot,
Eén Geest, die allen leidt
In 't ſpoor der zaligheid.

4.

Als één van ziel, als één van zin;
Die één belang gevoelen,
Die 't zelfde wit bedoelen,
Verbinden w' ons in broedermin;
Zoo dat w', in vreugd en pijn,
Elkandren alles zijn.

5.

Komt, wandelaars op 't zelfde ſpoor!
Wij reizen met elkandren,
Wij helpen d' een den andren;
Eén vriend, één leidsman gaat ons voor,
In Hem, en door zijn kracht,
Maakt eendragt meerder magt.

6.

Komt, ſterken wij dien liefdeband!
Eén ſtrijd is 't, dien wij ſtrijden,
Eén lijden, dat wij lijden,
Op reis naar 't hemelsch vaderland,
Waar w' eenmaal binnentreên;
Daar zijn wij eeuwig één.

7. Gij,

7.

Gij, Jezus! die ons zaam verbindt,
Wil zelf dien band verſterken,
Laat liefde liefde werken;
Dat, waar ons ooit de wereld vindt,
Zij, uwen naam ter eer,
Van ons ook liefde leer.

LXX.

LIEFDE TOT VIJANDEN.

1.

God! oneindig in genâ',
Eindloos groot in 't ſchuldvergeven,
Slaat Gij ons, uw haatren, ga',
Schenkt G' afvalligen het leven;
Hoe betaamt het ons, dat wij
Ook vergevend zijn, als Gij.

2.

Ja, uw liefd', uw zondaarsmin
Stort ons liefde tot verdragen,
Naar uw godlijk voorbeeld, in;
Wie ons haten, lastren, plagen,
Wij vergeven graag, o Heer!
Ons vergeeft Gij eindloos meer.

3.

Wie zal bij uw majeſteit
Zijn geringheid ooit gevoelen,
En nog wraak en bitterheid
In zijn harte laten woelen?
Ootmoed maakt het hart gedwee,
Duldt geen' wrok, zoekt liefd' en vreê.

4. Lij-

4.

Lijden w'immer om uw zaak,
Gij zult zelf uw zaken rigten,
Nimmer ſtaat aan ons de wraak;
't Blijft de zaligst' onzer pligten,
Dat wij ook in lijdzaamheid
Volgen, waar het Lam ons leidt.

5.

Geef ons, dat wij in geloof
Op des Heilands voorbeeld ſtaren;
Hij, voor ſmaad en laster doof,
Bad zelfs voor zijn moordenaren,
Toen men Hem aan 't kruis verhief:
Zoo had Hij zijn' vijand lief.

L X X I.

LIEFDE TOT VIJANDEN.

1.

'k Wil nimmer iemands nadeel zoeken,
Schoon hij mijn nadeel zoekt;
Mijn' vijand wil ik nooit vervloeken,
Offchoon hij mij vervloekt.
Zachtmoedig wil ik hem bejeegnen;
Al dreigt hij, 'k dreig hem niet,
En ſcheldt hij mij, ik wil hem zeegnen,
Omdat mijn Heer 't gebiedt.

2.

Mijn Heiland, aan geen misdaad ſchuldig,
Vergold met liefde haat,
En leed zachtmoedig en geduldig
Het allergrootſte kwaad.
Zou ik, zijn leerling, weder ſchelden,
Daar Hij nooit weder ſchold,
Ik niet met liefde haat vergelden,
Gelijk Hij haat vergold?

3.

't Is waar, mishandling te vergeten
Blijft steeds een zware pligt;
Maar, als voor God een goed geweten
Ons vrijspreekt, valt het ligt.
'k Wil mij verbeetren, en niet klagen,
Dan leert mijn vijand mij,
Dan leer ik wijzer mij gedragen,
Hoe leed hem dit ook zij.

4.

'k Zal dan met zorg den misslag mijden,
Dien hij van mij verzon,
En ook dat kwaad in mij niet lijden,
Dat hij niet weten kon.
Zoo wil ik mij zachtmoedig wreken,
Zijn' lof elk doen verstaan,
En sluiten 't oog voor zijn gebreken;
Kan hij mij dan nog smaân?

5.

Om hem zijn' wrevel moe' te maken,
Vergeef ik hem mijn leed,
En ben, waar 't ooit zijn heil moog raken,
Tot zijnen dienst gereed.
En wordt hij, tot mijn leed en schade,
Door weldoen meer verwoed,
'k Wil voor hem bidden om genade
Tot God, die mij behoedt.

LXXII.

LXXII.

MEDEDEELZAAMHEID.

1.

Wel hem, die zich verstandig draagt,
Waar d' armoe' zit te kwijnen,
Of, waar z' in 't donker kermt of klaagt,
Een' straal van troost doet schijnen,
Wiens hart om 's naasten lijden bloedt,
En die hem graag, met raad of goed,
Uit al zijn magt wil helpen.

2.

Wil ons op aard, ontfermend' God!
Voor broodsgebrek bevrijden,
Maar geef, dat w' uit een ruimer lot
D' ellende mild verblijden:
Och! laat ons elk in nood, of pijn,
Of armoe' straks ter hulpe zijn,
En Jezus voorbeeld volgen.

3.

O Jezus, troost in alle leed,
Getrouwe Vriend der armen!
Al wat Gij hier aan menschen deedt
Was eindeloos erbarmen;
Voor ons zelfs gaaft G' U in den dood,
Wat moeten wij dan in den nood
Niet graag aan armen geven?

4.

Maak ons volvaardig op hun klagt,
Tot hulp in hunne smarte,
En, zoo 't ons ooit ontbreekt aan magt,
't Ontbreek ons nooit aan 't harte;
Elk liefdewerk word' in uw kracht,
In uwen naam, door ons volbragt,
Dan zal het God behagen.

LXXIII.

WAAKZAAMHEID.

1.

Neen, 'k heb den prijs nog niet verkregen,
Nog zwak blijft hier de beste deugd,
Maar, waakzaam steeds op al mijn wegen,
Jaag ik dat kleinood na met vreugd:
Ons hart, ontbloot van waakzaamheid,
Wordt tot zorgloosheid ligt verleid.

2.

Zoo lang ik omzwerf door dit leven,
Ben ik een kind, dat wagglend gaat;
't Past elk bedachtzaam acht te geven,
Die, als zijn naaste valt, nog staat:
Zelfs een bestreden booze lust
Wordt nooit in ons geheel gebluscht.

3.

De tijd kan ook verbeetring baren,
Is dan verbeetring altijd deugd?
Het wordt bedaardheid met de jaren,
Wat heete drift was in de jeugd;
En, ach! hoe vaak ziet onze waan
Voor deugd het werk der jaren aan!

4.

Vaak is het kunst en ijdel pralen,
Het geen men godsvrucht in u acht;
De nijd, of snoode zucht tot smalen
Had u welligt in haat gebragt;
Gij wilt voortaan voorzigtig zijn,
Vliedt niet de laakzucht, maar den schijn.

5. Om-

5.

Omdat een drift u niet kan roeren,
Die ſterk in 't hart van andren leeft,
Waant gij, geen drift kan u vervoeren,
Daar toch elk hart zijn wereld heeft:
Hem, wien noch goud noch eerzucht roert,
Heeft vaak een lonk, een woord vervoerd.

6.

Vaak ſlaapt in 't hart de drift ten kwade,
Gij ſchijnt zachtaardig van gemoed;
Nu kunt gij dulden, dat men ſmade,
Maar ſtraks ſtuift gij weêr op, en woedt,
En ſcheldt zoo liefdeloos, zoo heet,
Als die u eerst ſchold immer deed.

7.

Vaak waant gij, in het eenzaam leven,
U deugdzaam in de ſtille rust,
Naauw hebt g' u in 't gewoel begeven,
Of aanſtonds werkt de booze lust;
Dan wordt gij ras het waken moe',
En geeft aan 't kwade ſtrafbaar toe.

8.

Gij offert zwakkre driften Gode,
Door ſtrengheid in uw levenswijs,
Maar hebt uw liefſte lusten noode,
Zeer noode, voor zijn liefde prijs;
Dit is het oog, dit is de voet,
Die gij u zelv' ontrukken moet.

9.

Gij zijt regtvaardig; ook beſcheiden?
Mint matigheid; maar ook geduld?
Gij laat geen' armen hulp verbeiden;
Vergeeft g' uw' vijand ook zijn ſchuld?
Uw hart, hoe goed het u ook ſchijn',
Moet aller zonden vijand zijn.

10.

Ach! 't hart is vol van ſnoode listen,
Vol van bedrog in elken hoek;
Dus past de waakzaamheid den Christen,
En daaglijks ernſtig onderzoek:
Hoe vaak ziet onze dwaze waan
Den ſchijn van deugd voor 't wezen aan.

11.

God kan alleen dat hart doorgronden:
Maar zoekt gij, voor zijn aangezigt,
Opregt naar uw verborgen zonden,
Hij geeft u telkens meerder licht;
Dan is uw weg en gang gewis,
Dan wandelt g' in geen duisternis.

12.

Wees niet vermetel, waak ten ſtrijde,
Zeg nooit, ik heb genoeg gedaan;
Elk hart heeft zijne zwakke zijde,
Daar valt de zielevijand aan:
Zorgloosheid dreigt u met den val,
Waak daarom ſteeds, waak overal.

13.

Wil mij, door uw genade, ſterken
Tot al wat aan mijn roeping past,
En zet, op 't pad van goede werken,
O God! mijn wankle ſchreden vast,
En houd mijn hart, in waakzaamheid,
Altijd voor uwe komst bereid.



LXXIV.

LXXIV.

GEESTELIJKE STRIJD.

1.

Hoe naauw ik mij aan U verbind',
'Wat zaligheid ik in U vind',
Nog houdt de lust van 't zondig vleesch
Mijn hart, o God! gestaâg in vrees;
Hoe sterk gevoel ik vaak dien drang,
Wat valt die strijd mij zwaar en bang!

2.

De deugd, o ja! ik vind ze schoon,
Zij strekt zich zelv' ten grooten loon,
Ik volg haar pad met vreugd en moed,
Ik weet, dat, die geen zonde doet,
Die zijne pligten niet vergeet,
Met reden hoogst gelukkig heet.

3.

Maar, o hoe ras word ik ontrust
Door onderdrukten boozen lust!
Die zet mij tot zorgloosheid aan,
Tot hoog gevoel en trotschen waan;
Gelukt hem dit, ik dwaas! dan schijn
Ik straks mij zelv' een held te zijn.

4.

Een held? maar ach! wat ben ik ras?
Hij valt welhaast, die zorgloos was,
Hij steunt zoo op zijn eigen kracht,
Dat hij geen hulp van boven wacht,
Versmaadt zijn looze weêrpartij,
Wordt loom en traag, zelfs sluimert hij.

5. Hoe

5.

Hoe na is hij dan bij zijn' val,
Als hij, verzocht van overal,
Van buiten, in zijn eigen hart,
Door drift, door winzucht, vrees of smart,
Aan 't strijden moet; hoe ligt. hoe ligt
Verliest hij alle kracht, en zwicht!

6.

Ik voel mijn zwakheid, ja, mijn God!
Hoe ligt verleidt gevaar en spot,
Verstrooijing, driften, trotsche waan,
Kwaad voorbeeld, weekheid van bestaan,
Een fijn gevoel voor weeld' of smart,
Hoe ligt verleiden zij het hart!

7.

Wie kan mij helpen? Gij alleen,
Gij zijt mijn hoop, en anders geen:
Och! dat mijn zwakheid immer mij,
Ten mijnen nutt', voor oogen zij;
Och! dat ik op U bouw' in nood,
Aan U getrouw tot in den dood.

LXXV.

TOEVLUGT IN VERZOEKINGEN.

1.

Hier is het nog beproevingstijd,
Hier leven wij nog steeds in strijd,
Hier, waar de booze heimlijk loert,
Het zwakke vleesch zich zelf vervoert,
De kracht der zinnen lokt en trekt,
En menig voorbeeld lust verwekt.

2. Vaak

2.

Vaak nemen zonden d' overhand,
En overstroomen 't gansche land;
Wees op uw hoede, 't jongst gerigt
Brengt al 't verborgen aan het licht;
Wees door 't geloof altoos bereid,
En bid met ernst om waakzaamheid.

3.

De wereld kleedt haar schandlijk kwaad,
Voor 't oog somtijds in deugdsgewaad,
Prijst ons 't genot des levens aan,
Houdt vroomheid voor bedrog en waan;
En wie verwacht standvastigheid
Van hem, die zelf graag wordt verleid.

4.

Mijn opzet is wel toetezien,
Maar hoe zal 'k al dat kwaad ontvliên,
Daar ik gevaren bij gevaar,
En strik bij strik, alom ontwaar?
Mijn vijand dreigt aan alle zij';
Waar vlugt ik heen? waar berg ik mij?

5.

Gij, Jezus! moet ons hulpe biên,
Ik blijf vertrouwend op U zien;
Ben ik niet een van uwe leên,
Uw broeder, Heer! uw vleesch en been?
Verlaat mij niet in dezen staat,
Opdat ik U ook niet verlaat.

6.

'k Erken, 't geloof is zwak, maar Gij,
Gij sterke Held! Gij staat mij bij,
Ik weet, wat ik van U verwacht,
Wat ik vermag door uwe kracht;
Op U verlaat in allen nood
Mijn hart zich vast tot in den dood.

V 7. Met

7.

Met U, o Heer! kan ik beſtaan,
Al zou de wereld zelfs vergaan;
De huichlaar beev', de zondaar ſchrikk',
Maar ik, ik vrees geen' oogenblik:
Want hij, wiens toevlugt bij U is,
Komt nimmer in verdoemenis.

8.

Gij zijt het dan, op wien ik hoop
In 't moeilijk perk van mijnen loop,
Tot daar de kroon in 't eind mij wacht,
Waar naar mijn hart zoo hijgend ſmacht:
Heer! ſta in allen ſtrijd mij bij,
Dat ik door U verwinnaar zij.

LXXVI.

OM BIJSTAND VAN GODS GENADE.

1.

Ik vind mij, Heer! zoo broos, zoo zwak van aard,
Verleid, vervoerd, en van uw' weg geweken:
Och help mij, Heer! der zonden boeijen breken,
Verbreek het juk, dat mij zoo zeer bezwaart.
Och! breng mij weêr te regt door uw gena',
Die is 't begin, de voortgang en het ende
Van 't pad des heils; al waar ik elders ga,
Verzink ik, ach! nog dieper in ellende.

2.

Zoo uw gena' niet voor mij henen gaat,
Geen' aanvang maakt, niet wekt, niet meê wil werken,
Niet bij mij blijft, wie zal mijn' arm dan ſterken?
Helaas! mijn God! dan weet ik troost noch raad.
Schenkt Gij geen licht, zoo kan mijn oog niet zien;
En zie ik niet, wat goeds zal ik bedrijven?
Verlaat Gij mij, dan zal ik moeten vliên,
En moet ik vliên, hoe zal ik bij U blijven?

3. Uw

3.

Uw goedheid werk' het willen en het doen,
Zoo werk ik ook met vreezen en met beven,
Gij zelf hebt mij uw' eigen' Zoon gegeven,
Gedenk aan Hem, o God! en aan zijn' zoen;
Gaaft Gij Hem niet om onzentwil ten dood?
Wat hebben wij dan niet van U te wachten?
Ik weet, dat Gij geen' ſmeekeling verſtoot:
't Gebroken hart zult Gij toch niet verachten.

4.

Dat uw gena' met zachte kracht mijn hart,
Mijn ziel, mijn' zin beweeg en buig' ten goede,
In heil en ramp beſchaduw' door uw hoede:
Zoo ſta ik pal in blijdſchap en in ſmart.
Doe mij verſtaan, hoe ver uw goedheid gaat,
Wat Gij belooft, zoo krijg ik nieuwe krachten,
Dat ſterkt mijn hart in onſpoed en in ſmaad,
Dat leert mij, U ter eer, mijn' pligt betrachten.

5.

Och! mogt mijn pligt mij ſteeds ter harte gaan,
En wordt die eens aan uwen wil gewogen,
Laat mij ook dan voor uwe heilig' oogen,
Door uw gena', in Jezus bloed beſtaan!
Gij hebt uw hulp mij dikwijls aangeboôn,
Gij zondt mij die zoo menigmaal van boven,
Verleen mij die nu weder in uw' Zoon,
Zoo zal mijn hart, zoo zal mijn mond U loven.



LXXVII.

CHRISTEN PLIGT.

1.

Waak, Christen! waak, blijf in 't geloof,
Dat niemand u die kroon ontroov'.
Gedraag u manlijk, wees kloekmoedig
In 's Heeren aanbevolen werk,
Standvastig, onbeweeglijk, ſterk,
Volijvrig, altijd overvloedig:
Uw arbeid zal in onzen Heer
Niet ijdel wezen; Hem zij d' eer!

2.

Voeg, Christen! bij geloove deugd,
Den fieren moed in ſmart en vreugd,
Om ſteeds het kwaad te wederſtreven;
Voeg bij de deugd een kloek verſtand,
Dat eigenzin en waan verbant;
Bij kloek verſtand een matig leven;
Voeg bij de matigheid geduld,
Als God wil, dat gij lijden zult.

3.

Voeg bij geduld godzaligheid,
Opdat, daar gij uw licht verſpreidt,
De menſchen op uw voorbeeld ſtaren;
Blijf, naar 't volmaakst en groot gebod,
Met liefd' en eerbied jegens God,
De broederlijke liefde paren,
En, met dien broederlijken zin,
Ook d' algemeene menſchenmin.

4.

O God! sta met uw' Geest ons bij,
Opdat dit alles in ons zij;
Steeds meerder in ons word' bevonden;
Dan zullen wij met waar gevoel
Het heilig, U betaamlijk doel
Van 't groot verlossingswerk doorgronden,
Och! dat ons zoo de jongste dag
Niet ledig, niet onvruchtbaar zag.

5.

Dan, zoo geheiligd in 't gemoed,
Zoo voor den hemel opgevoed,
Dan zien w' ons rijkelijk beschoren
Den ingang in uw eeuwig rijk;
O God! die zoo genadiglijk
In Jezus ons hebt uitverkoren:
Hem zij de lof, door al 't geslacht,
Hier en daar boven toegebragt!

LXXVIII.

De WARE CHISTEN de BESTE BURGER.

1.

Komt, Chrismen! toont met woord en daad,
Dat, wie de ware godsvrucht smaad,
Een Christen zonder huichlarij,
Altijd de beste burger zij.

2.

Zich zijner roeping steeds bewust
Werkt hij in zijnen kring met lust;
Hij streeft naar grootheid, geld, of goed,
Nooit hooger, dan hij streven moet.

3. Zoo,

3.

Zoo, vlijtig in zijn eigen werk,
Jaagt hij naar rang in Staat, noch Kerk;
Wat God hem geev', of wat hij misſ',
Hij ſchaamt zich nooit het geen hij is.

4.

Erkentnis van Gods albeſtuur
Dooft in hem al 't onedel vuur
Van wrok, partijſchap, vleijerij,
Wie ook aan 't roer van zaken zij.

5.

Hij geeft gewillig ſchot en lot,
Hij bidt voor 't heil des lands tot God;
Getrouw, gehoorzaam aan 't gebied,
Schendt hij zijn heilig' eeden niet.

6.

Of, roept hem God tot hooger' ſtaat,
Om nut te doen met raad of daad,
Dan is hij edel, deugdzaam, vrij,
De ſteun en d' eer der maatſchappij.

7.

Zoo, Heiland! zijt Gij voorgegaan,
Zoo hebt Gij zelf ons voorgedaan;
Gij, die de Vorst der vorsten waart,
Werdt dienstknecht op uw eigen aard.

8.

O! dat uw voorbeeld elk en mij,
Als mensch en burger, heilig zij;
Dan wordt nooit, in den burgerſtaat,
Uw naam, om mijnentwil, geſmaad.

9. Ver-

9.

Verheerlijkt op den troon van God
Bestuurt Gij aller volken lot;
En ord', en regt, en veiligheid
Komt ons van U, door d'overheid.

10.

Mogt overheid en burger nu
Eerbiedig bukken, Heer! voor U:
Elk vreez' dien God, die 't gansch heelal
Door U regtvaardig rigten zal.

11.

Zoo bidden w' U, voor wie regeert,
Wie Regter is, wie Godsdienst leert,
Zoo bidden w' U voor elken stand;
Geef orde; heil zij 't vaderland!

OEFENING EN VOORDEELEN DES GEBEDS.

LXXIX.

NUTTIGHEID DES GEBEDS.

1.

O Heer! hoe heuglijk is het lot,
Hoe zoet, hoe zalig is 't genot,
  Dat hier het hart mag smaken,
Als 't U in Christus Vader noemt,
Bij 't bitterst leed in U nog roemt,
  Die 't alles wel zult maken,
U zelfs zijn minste nooden klaagt,
En uit elk onheil redding vraagt.

2. Wat

2.

Wat heil voor zondaars, welk een eer,
Tot aller heeren Opperheer
Als kind te mogen ſpreken,
Van Hem vertroosting, kracht en licht,
Bij elk bezwaar, tot elken pligt
Vertrouwend afteſmeeken!
Zulk bidden in de grootſte ſmart
Dat is reeds troost voor 't biddend hart.

3.

Dat dan geen donker oogenblik
't Kleinmoedig hart vervull' met ſchrik,
Geen onheil ons doe wijken!
Neen! voor den troon, waar God ons wacht,
Is raad, en troost, en moed, en kracht:
Welk hart zou dan bezwijken?
't Is God, die onze tranen telt,
En 't ſmeekend kind ter hulpe ſnelt.

4

Stort eigen dwaasheid ons in ſmart,
O, dat geen vrees ons weenend hart
Verwijder' van Gods oogen!
God is een vader, die vergeeft,
Die blijdſchap in verlosſen heeft,
Een God vol mededoogen,
Die, op het ſtil geloofsgebed,
Het zuchtend kind uit angſten redt.

5.

O Jezus! die den ſtrijd volſtreedt,
Die lijdend badt, en biddend leedt,
Wil Gij ons bidden leeren;
Uw Geest vuur onzen ijver aan,
Die leer' ons tot den Vader gaan,
En Hem als Vader eeren:
Zoo worden wij reeds hier bereid
Voor 't eeuwig lied der dankbaarheid.

LXXX.

LXXX.

KINDERLIJK TOEVERZIGT.

1.

Een ander zij vervuld met ſchrik,
Wanneer hij God hoort noemen;
Ik mag m' in Hem beroemen,
Ik vrees voor Hem geen' oogenblik:
En waarom zou ik vreezen?
Hij wil mijn Vader wezen:

2.

Mijn trouwe Vader, die zijn kind,
Hoe zeer 't ook af moog zwerven,
En tegen Hem 't bederven,
Als 't zwarte van zijn oog bemint:
Die 't geen ik heb misdreven
Mij altijd wil vergeven.

3.

Mijn goede Vader ſtelt zijn eer
In eindeloos ontfermen,
Hij luistert naar mijn kermen:
Kom ik tot Hem in Christus weêr,
Met tranen en met zuchten,
Zoo heb ik niets te duchten.

4.

Bekommeringen ken ik niet
Voor heden of voor morgen;
Ik laat mijn' Vader zorgen:
Mijn Vader, die mijn nooden ziet,
Zal mij, door heel mijn leven,
Al wat mij nut is geven.

5.

O zaligheid! wanneer mijn hart,
Gefpeend aan zijne lusten,
In 's Vaders wil kan rusten,
Zijn' wensch kan misfen zonder fmart,
En zich kan vergenoegen,
Hoe Hij het ook wil voegen.

6.

Schenkt Hij mij hier een fober deel,
Dat doet Hij uit genade,
Iets meerder deed mij fchade;
'k Heb weinig, want mij nut niet veel:
Zou Hij niet best het weten,
Hoe Hij 't mij toe moet meten?

7.

Schiet ik aan moed of kracht te kort,
Om tegen 't kwaad te ftrijden,
Mijn Vader ziet mijn lijden:
Ja, zelfs de tranen, die ik ftort,
Wil Hij met zorg vergåren,
En in zijn flesch bewaren?

8.

Zijn immer zonden mij tot fmart,
Die ik, hoe zij m' ook knagen,
Nooit aan een' mensch durf klagen,
'k Ontlast bij Hem mijn zwoegend hart:
Want Hij geneest mijn fmarte,
En reinigt mij het harte.

9.

Al blijft in alles, wat zij zegt,
Mijn ftramme tong fchier fteken,
'k Durf tot mijn' Vader fpreken,
Hij kent mijn taal, al fpreek ik flecht,
Tot ftaamlen neigt Hij d' ooren,
Zelfs zwijgen wil Hij hooren.

10.

Wil Hij mij fomtijds door verdriet
En rampen zwaar kastijden,
'k Draag met geduld dat lijden;
Een' bastaardzoon kastijdt Hij niet:
En zou 'k die liefdeflagen
Dan als zijn kind niet dragen?

11.

Ik mag, hoe zeer een ander fchrikk',
Wanneer hij God hoort noemen,
Ik mag m' in Hem beroemen:
Ik vrees voor Hem geen' oogenblik,
En waarom zou ik vreezen,
Hij wil mijn Vader wezen.

LXXXI.

OM OPGEWEKTHEID TOT BIDDEN.

1.

O God! hoe zalig is 't voor 't hart
Zijn nooden U te klagen!
Hoe zalig, met berouw en fmart,
Vergeving U te vragen;
Hoe zalig, U naar 't hemelhof,
In geest en waarheid, onzen lof
Vertrouwlijk op te zenden!

2.

Maar, ach! ons hart, zoo hard als fteen,
Zelfs bij 't gezigt van zonden,
Wil niet tot U naar boven, neen!
't Is vast aan 't ftof gebonden;
't Ontbreekt ons, Heer! aan lust en moed,
Wij kunnen 't logge vleesch en bloed
Tot bidden naauwlijks dringen.

3.

O God! dat kwaad grieft ons zoo zeer,
Meer dan all' aardsche smarten;
Woont dan uw goede Geest niet meer
In hard' en koude harten?
Is Hij dan met zijn onderrigt,
Vertroosting, aandrift, kracht en licht,
Bedroefd, van ons geweken?

4.

't Is waar, wij durfden vaak zijn stem
En leiding wederstreven,
Zoo hebben wij, wij zelv' aan Hem
Daar reden toe gegeven:
Wij pleegden met het vleesch steeds raad,
Dies woog de neiging tot het kwaad
In ons gedurig over.

5.

Zie ons dan, Vader! in den nood'
Tot uwen schoot gedreven;
Wat aardsche vader zou, voor brood,
Zijn' kindren steenen geven?
En Gij, zoudt Gij niet nog veel meer
Den Geest, waarom w' U smeeken, Heer!
Ons op ons bidden schenken?

LXXXII.

DAGELIJKSCH GEBED.

1.

O groote God, die t' aller tijd
In Christus onze Vader zijt!
Wij storten onzer aller nood
Ootmoedig in uw' Vaderschoot.

2. Doe

2.

Doe ons gelooven op uw woord,
Dat Gij ons arme zondaars hoort,
Niet om onz' eigen waardigheên,
Maar om uw' Zoon, om Hem alleen.

3.

Geef, dat wij op uw Vadertrouw,
Hoe ſchuldig zich ons hart beſchouw',
Niet twijfelen, of Jezus bloed
Heeft al die ſchuld voor ons geboet.

4.

Dat ſteeds in ons dit vast geloof
De liefde tot het kwaad verdoov',
En dagelijks ons meer geleid'
Tot Christendeugd en heiligheid.

5.

Geef ons, dat uw getuigenis
En woord, dat eeuwig zeker is,
Ons alles zij in vreugd en ſmart,
Als 't eenig rustpunt van ons hart.

6.

Dat ſteeds, o hoogſte Majeſteit!
Ons hart uw tegenwoordigheid,
Bij al zijn pogen, diep gevoel',
Opdat het U alleen bedoel'.

7.

Stort ons die liefde tot U in,
Die zich vertoont in menſchenmin:
Opdat, waar w' op uw aard ook treên,
Wij vreugd verſpreiden om ons heen.

8.

Dat onze hand graag tranen droog',
Weldadigheid ons hart verhoog',
En, onder hoog of laag bedrijf,
De menschheid ons ſteeds heilig blijv'.

9.

Sterk, waar verzoeking lokkend lacht,
Ons zinlijk hart door uwe kracht,
En geef ons tot de deugd ſteeds moed,
Al kost z' ons welvaart, eer en goed.

10.

Lacht ons op aarde voorſpoed aan,
Dat wij naar dankbren ootmoed ſtaan;
Of vloeit ons ramp op ramp hier toe,
Dat z' ons uw' Zoon gelijken doe.

11.

Dat ſlechts, bij voorſpoed of bij leed,
Ons hart geen' oogenblik vergeet,
Hoe, zonder zelfsverloochening,
Geen ſterveling ooit ten hemel ging.

12.

Dat wij in welſtand of in nood
Gedurig denken aan den dood,
En die gedacht' ons daaglijks meer
Bedachtzaamheid en wijsheid leer'.

13.

Zal onze leeftijd hier voortaan
Uit oogenblikken ſlechts beſtaan,
Zoo vind' de dood ons vroeg bereid,
En rijp' voor U en d'eeuwigheid.

14. Of

14.
Of wel bestemd' uw albestier
Ons eene langre loopbaan hier,
Begeef, wat immer ons ontschiet',
Ons dan ook in de grijsheid niet!

15.
En is ons eind eens daar, o Heer!
Zie dan genadig op ons neêr,
En dat, om Jezus dierbaar bloed,
Uw vrede heersch' in ons gemoed.

LXXXIII.

BEDE OM GELOOF EN HEILIGHEID.

1.
God, enkel licht,
Voor wiens gezigt
Niets zuiver wordt bevonden,
Ziet ons bevlekt,
Met schuld bedekt,
Misvormd door duizend zonden.

2.
Der sterren pracht
Is bij Hem nacht,
Hoe hel zij schittren mogen:
En wij belaân
Met euveldaân,
Wat zijn wij in zijn oogen?

3.
Heer! waar dan heen?
Tot U alleen,
Gij zult ons niet verstooten:
Uw eigen Zoon
Heeft tot uw' troon
Den weg ons weêr ontsloten.

4. Ja,

4.

Ja, Amen! ja,
Op Golgotha
Stierf Hij voor onze zonden;
En door zijn bloed
Wordt ons gemoed
Gereinigd van de zonden.

5.

Maar, ach! wat ſmart!
Dit dwaalzick hart
Doet ons gedurig vreezen.
O God! G'aanſchouwt,
Hoe 't ons berouwt
Steeds weêr bevlekt te wezen.

6.

Wil, U ter eer,
Steeds meer en meer
't Geloof in ons verſterken!
Dan zullen wij,
Gereed en blij,
Uit liefde 't goede werken.

LXXXIV.

ZUCHT OM MEERDERE HEILIGING.

1.

Vader, vol van mededoogen!
Zie op mijn ellende neêr,
Wend tot mij erbarmend' oogen;
Vader, vol van mededoogen!
Zie op mijn ellende neêr,
Vorm mij, vorm mij tot uw eer.

2. O!

2.

O! Gij ziet het, wat ik lijde
Bij 't bederf, dat in mij woont,
Hoe ik worstle, hoe ik ſtrijde;
O! Gij ziet het, wat ik lijde
Bij 't bederf, dat in mij woont,
En zich telkens nieuw vertoont.

3.

Duizend bittre hartetranen,
U alleen bekende ſmart,
Doen de vreugd mijns levens tanen;
Duizend bittre hartetranen,
U alleen bekende ſmart,
Knagen rustloos aan mijn hart.

4.

Moest mijn eigen deugd mij ſchoren,
't Regt hier gelden, geen gena',
Ach! ik waar gewis verloren,
Moest mijn eigen deugd mij ſchoren,
't Regt hier gelden, geen gena',
Als ik voor uw vierſchaar ſta.

5.

Zelfs mijn tranen en gebeden
Keeren ſchuldig tot mij weêr,
Als ik tot uw' troon mag treden;
Zelfs mijn tranen en gebeden
Keeren ſchuldig tot mij weêr,
Smeeken om vergeving, Heer!

6.

Hoe ik dieper poog te delven,
Hoe ik meer bederf ontmoet;
Ach! ik wanhoop aan mij zelven:
Hoe ik dieper poog te delven,
Hoe ik meer bederf ontmoet,
Daar mijn kracht voor zwichten moet.

7.

Heiland, eindloos van ontfermen!
  Die geen' zondaar ooit verſmaadt;
Heiland, eindloos van ontfermen!
'k Werp mij raadloos in uw armen:
  Nu mij alles hier verlaat,
  Daar, en daar alleen is raad.

8.

Ja, in U is redding, leven,
  Schuldvergeving, kracht tot deugd,
Van uw' Vader mij gegeven;
Ja, bij U is redding, leven,
  Schuldvergeving, kracht tot deugd,
  Ware zielrust, reine vreugd.

9.

O! dat kinderlijk vertrouwen,
  Dat, bij al 't gevoel van ſchuld,
Op Gods Vadertrouw blijft bouwen;
O! dat kinderlijk vertrouwen,
  Dat, bij al 't gevoel van ſchuld,
  In 't gemoed geen twijfling duldt!

10.

Dit geloof geeft moed en krachten,
  Staaft, dat God waarachtig is:
O! hoe blijft mijn harte ſmachten,
Hoe naar dat geloove trachten,
  Dat, bij voorſpoed en gemis,
  Leeft op Gods getuigenis!

11.

Dierbre Heiland! hoor mijn ſmeeken,
  Wek in mij dien kinderzin;
Dan moog alles mij ontbreken:
Dierbre Heiland! hoor mijn ſmeeken,
  Stort mijn hart dien kinderzin
  Voor uw liefd' en bijſtand in!

12.

Blijf, in leven en in sterven,
't Eenigst rustpunt van mijn hart!
Wat, wat kan mijn ziel niet derven,
Blijft G' in leven en in sterven,
Onder voorspoed, onder smart,
't Eenigst rustpunt van mijn hart!

LXXXV.

GEBED IN VERZOEKINGEN.

1.

Liefdevolle Hemelvader!
Wien ik nader
Met een diep verslagen ziel;
Steeds mijn toevlugt in het lijden,
Kracht in 't strijden,
Als de nood het bangste viel!

2.

Zie mij voor uw' troon gebogen,
Sla uw oogen
Gunstig neder op mijn smart;
't Woelen der verdorvenheden
In mijn leden,
Zond' op zond' ontrust mijn hart

3.

Naauw ben ik gevaar ontvloden,
Of mijn nooden,
Nieuwe nooden groeijen aan;
Nieuwe heiren van verzoeking,
Wier verkloeking
Ik, helaas! niet kan weêrstaan.

4. Strij-

4.

Strijden moest ik, maar mijn krachten
Zijn ſlechts klagten;
Ach! waar berg, waar berg ik mij!
't Hart, ſteeds morrend en t' onvrede,
Strijdt niet mede,
Groot' Ontfermer! ſta mij bij.

5.

Aller ſchepslen mededoogen
En vermogen
Schiet te kort in mijnen nood:
Vader! Gij alleen, o Vader,
Licht en Rader!
Gij zijt Redder uit den dood.

6.

Jezus Christus heeft geleden,
Heeft volſtreden,
Overwonnen, ook voor mij,
Helſche list en magt gebonden,
Dood en zonden
Overwonnen, ook voor mij.

7.

Jezus ſtreed, en leed onſchuldig
En geduldig,
Klaagde, dat Gij Hem verliet:
Zoudt Gij, Vader! mij verlaten?
Mij verlaten,
Nu G' in Jezus op mij ziet?

8.

Geef mij Jezus Geest in 't lijden,
En in 't ſtrijden
Jezus afkeer van het kwaad:
'k Zal Hem dan ſtandvastig volgen,
Hoe verbolgen
Ook de zee van rampen ſlaat.

LXXXVI.

Tegen VERSTROOIJING van GEDACHTEN.

1.

Helaas, dat zwerven der gedachten!
Hoe leidt ons 't ijdel zingenot
Steeds af van 't heil, dat wij verwachten,
Van 't geen Gij wilt dat wij betrachten,
Van uw gemeenſchap zelfs, o God!

2.

Niet ſlechts bij aardſche bezigheden
Kwelt ons die zwerfzucht van het hart,
Maar dan zelfs, als wij met gebeden
Of dankerkentnis tot U treden,
Gevoelen wij die bittre ſmart.

3.

Bij onze godsdienstoefeningen,
In 't eenzaam en in 't openbaar,
Is d' aandacht naauwlijks te bedwingen,
Geſtaâg verrast door beuzelingen;
Helaas! wat valt die last ons zwaar.

4.

Wie helpt ons dit met moed beſtrijden,
Wie breekt de kracht der ijdelheên,
Wie zal ons treurig hart verblijden,
Wie zal ons van dien last bevrijden,
Van zulk een zwerfzucht? Gij alleen!

5.

Och! zie ons aan uw voeten weenen,
O Jezus! zie op onze ſmart,
Och! wil ons vaardig hulp verleenen;
Nooit zondt Gij klagers hulploos henen,
Nooit kon U dat van 't liefdehart.

6.

Leer Gij ons dan ootmoedig ſmeeken,
Gij, die d' ontferming zelve zijt,
Help ons de kracht der zwerfzucht breken;
Dan wordt ons denken en ons ſpreken
Geheel, alleen aan U gewijd.

LXXXVII.

AMEN.

1.

Ja, Amen! Vader, ja!
Gij ſlaat ons ſmeeken ga',
Gij zult ons niet beſchamen:
Het woord van uw gena'
Blijft, Vader! eeuwig Ja,
In Christus, Ja en Amen.

2.

Gij, die ons bidden ziet,
Verlangt ook, dat wij niet
Slechts vragen, maar verwachten:
Ons bidden is geen wensch,
Die opgaat tot een' mensch,
Wien 't faalt aan wil, of krachten.

3.

Ons oog is op uw' Zoon,
Die ons tot uwen troon,
Als Midlaar, in wil leiden;
Al wat ons hart begeert,
Gelijk zijn voorſchrift leert,
Dat mag 't geloof verbeiden.

4. Geeſt

4.

Geeft ware Christuszin
Ons reine wenſchen in,
Heeft die ons hart genezen,
Dan moet de ganſche ziel,
Die biddend nederviel,
Bij 't opſtaan, Amen wezen.

5.

Dit Amen geeft U eer,
Dit Amen vraagt niet meer,
Zou God mijn bede ſchenken?
Dit Amen ſtelt gewis,
Dat Hij, die d' Amen is,
Zijn waarheid nooit zal krenken.

BIJ DE VIERING VAN DEN OPENBAREN GODSDIENST.

LXXXVIII.

VOORTREFFELIJKHEID DER OPENBARING BOVEN DE REDE.

1.

„ O mensch, geloof aan uwen God!"
Is, Heer! uw onbepaald gebod,
Och! dat uw Geest dien pligt ons leere!
Wat komt, in dezen kinderſtaat,
Ons meerder dan 't geloof te baat?
't Bevel daartoe is weldaad, Heere!

2. Wat

2.

Wat zou ons naauwbeperkt verſtand,
Ons kortziend oog, dat ſchaars 't verband
Der dingen doorziet, ooit ontdekken?
Zoo uw onfaalbaar onderrigt
Ons niet, waar onze rede zwicht,
Ter heldre fakkel mogt verſtrekken.

3.

Waar zou ons hart, in elken nood,
Waar, bij het naadren van den dood,
Ooit uitkomst zien in zijn' ellende,
Zoo 't niet, in zijnen donkren nacht,
Bij 't licht, door Jezus aangebragt,
Zich tot een' God, een' Vader wendde?

4.

Wat wisten wij met zekerheid
Van alles, wat na 't graf ons beidt,
Slechts door het redelicht omgeven?
Waar leerden wij die pligten aan,
Die ons, in dit ons eerst beſtaan,
Reeds vormen voor een hooger leven?

5.

Ja, uw bevel is weldaad, Heer!
Waar zou, was hier 't geloof niet meer,
Onz' eindigheid de rust verbeiden?
Neen! in ons tegenwoordig lot
Kan onbepaald geloof aan God
Alleen tot hooger' ſtand ons leiden.

6.

't Zegt weinig, of de geest in 't end,
In 't geen hij van uw werken kent,
Eén ſtip meer van 't geheel vergader';
Maar, dat van 't eindloos ſchepslental
Geen muschjen ooit op aarde valt,
Dan met uw' wil, dit troost ons, Vader!

7. 't Zegt

7.

'T Zegt weinig, dat ons zoekend oog
Eén ſtar te meer ontdekken moog,
Waar millioenen 't oog ontvlugten;
Maar, dat dezelfde Majeſteit,
Die z' allen voert, ook ons geleidt,
Dit doet ons voor geen rampen duchten.

8.

'T Geloof aan God verhoogt den moed,
Het troost ons hart in tegenſpoed,
En leent in nood en dood ons krachten.
Och! dat w' ootmoedig, needrig, kleen,
Met dit geloof ons pad betreên,
Van dit geloove troost verwachten!

9.

Stort, Vader! ons dien kinderzin,
Dat onbepaald vertrouwen in
Op uwe leiding door dit leven,
Dat wij gerust aan uwe hand
Hier ſpoeden naar het vaderland,
En op uw woord den doodſnik geven.

LXXXIX.

VOORTREFFELIJKHEID VAN JEZUS LEER.

I.

Wat zwoegt g', o mensch! naar goud of eer,
Daar gij in Jezus reine leer
Den grootſten ſchat bezit op aarde!
Waar is u hooger heil bereid?

Zij voedt u op voor d' eeuwigheid,
En schenkt u eenmaal Englenwaarde,
Zij stemt uw hart tot ware deugd,
En vormt uw ziel voor hemelvreugd.

2.

O! voel de waarde van dien schat,
Die 't grootst geschenk in zich bevat,
Dat in het stof u kon verbeiden,
Een gift der hoogste liefde waard,
God gaf ze door zijn' Zoon aan d'aard,
Om menschen tot Hem opteleiden:
Zij wijst, bij al den aardschen druk,
Den zeekren weg tot waar geluk.

3.

Lacht u hier ware grootheid aan,
Gij kunt z', op uwe levensbaan,
Alleen van haren invloed wachten;
Z' is juist geschikt voor uwen stand,
Staat met uw' aanleg in verband,
En is berekend naar uw krachten:
Mensch! zoo zij u geen' bijstand biedt,
Bereikt gij uw bestemming niet.

4.

Beproef, of ooit in schooner licht
Volmaakter beeld voor uw gezigt
Van menschelijke grootheid zweefde,
Dan d' echte Christen wezen zou,
Die, aan zijns Heilands leer getrouw,
Haar met zijn hart en daân beleefde,
En daaglijks in die deugden won,
Die hij door haar bereiken kon.

5. Waar

5.

Waar vindt g' een' God, een Majesteit,
Zoo vlekkeloos in heiligheid,
Zoo boven allen lof verheven,
Zoo vreeslijk voor het boos gemoed,
Maar voor 't boetvaardig hart zoo goed,
Zoo rijk, zoo mild in 't schuldvergeven?
Kom, toon m' een' God, zoo groot, zoo goed,
Als Jezus leer aanbidden doet.

6.

Waar dringt de reinste menschenmin
Met zoo veel kracht ten boezem in,
Waar zijn de driften min verbolgen,
Dan daar, waar 't hart geen' vijand heeft,
Voor haatren bidt, altijd vergeeft,
En 't beste Wezen na leert volgen;
Waar spreidt menschlievendheid zoo schoon,
Zoo goddelijk een' glans ten toon?

7.

Baart liefd' alleen hier reine deugd,
Slechts Jezus leer, die 't hart verheugt,
Doet haar ter bron der deugd verstrekken;
Wie zonder liefd' om d' eerkroon loopt,
Wordt ligt door loon of straf genoopt,
Kan hoogmoed tot zijn taak ligt wekken:
Voor liefde, ware liefd' alleen,
Was pligt en zaligheid steeds één.

8.

De liefde tot den hoogen God
Vereent ons hart met zijn gebod,
Doet ons Hem dienen zonder vreezen;
De liefde tot den evenmensch
Maakt zijn geluk tot onzen wensch,
Doet ons hier alles voor hem wezen:
Waar is een deugd, die meer bekoort,
Waar vloeit z' uit reiner bronnen voort?

9.

Waar wordt aan uw beklemd gemoed
Vergeving, om een godlijk bloed,
Voor al uw ſchuld om niet geſchonken?
Waar wil een Geest, door niets beperkt,
Die 't willen en 't volbrengen werkt,
Uw hart, uw magtloos hart ontvonken?
Waar loopen Gods volkomenheên
Zoo met ons waar geluk in een?

10.

Waar vindt de mensch in zijn verdriet
Den troost, dien Jezus leer hem biedt?
Waar is in 't lijden God hem nader,
Waar ziet zijn oog in ſchooner licht,
Ook waar de tuchtroe' nimmer zwicht,
Het doel van een' vergevend' Vader?
Waar is zijn eeuwig zalig lot
Gegrond op d' eer van zijnen God?

11.

O ſtervling! wat u ooit ontzink',
Dat deze leer nog voor u blink',
Waar gij uw jongſten ſnik zult geven;
Zij is het licht voor uwe voet,
De ſtaf, die u voor wanklen hoedt,
Uw zeekre gids tot beter leven;
Met haar zijt gij in elken kring,
In elken ſtand Gods kweekeling.

✚

XC.

X C.

VOOR DE PREDIKATIE.

1.

Dat w' U deez' dag, o Jezus! wijden,
Hem vrolijk vieren in den geest,
Den dag, waarop wij ons verblijden,
Dat Gij weêr uit het graf verreest;
Laat ons uw eer alleen bedoelen,
Uw eer, die al ons leven is,
Dan zullen w' in ons hart gevoelen
De kracht van uw verrijzenis.

2.

Hier zullen wij ons met uw vrinden,
Die voor uw godlijk aanzigt ſtaan,
Door liefd' en door geloof verbinden,
Vermelden uwe liefdedaân;
Hier, waar uw heilgen zich verzaamlen,
Hier zingen w' U ons needrig lied,
Al kunnen wij uw' lof maar ſtaamlen:
't Ootmoedig hart verſmaadt Gij niet.

3.

Hier danken w' U, met al uw leden,
Hier wordt uw liefdeſtem gehoord,
Hier zenden w', in uw' naam, gebeden
Tot Hem, die ons als Vader hoort:
Zend uwen Geest nu in ons midden,
Verlicht, vertroost ons hart, o Heer!
Dan zal ons zingen, hooren, bidden
Ons zalig zijn, en U tot eer.



X C I.

VOOR DE PREDIKATIE.

1.

Wij wijden, gunstrijk' Opperheer!
Deez' feestdag aan uw' dienst en eer:
Heb dank! uw godlijk welbehagen
Vergunt ons rust van bezigheên,
En roept ons, om aan U alleen
Godsdienstig' offers optedragen;
Verhef ons hart nu boven 't ſtof,
En ſtem het, Heer! tot uwen lof.

2.

O Vader! dat uw vriendlijk oog
Ons hart beſtrale van omhoog!
Daar wij met onze ſmeekgebeden,
In naam van Jezus, uwen Zoon,
Vertrouwlijk naadren tot uw' troon:
O milde Bron van zaligheden!
Stort, in den rijkſten overvloed,
Uw' zegen uit in ons gemoed.

3.

Och! dat uw Geest den Leeraar ſterk',
Het zegel zett' op al zijn werk;
Dan zal uw woord ons hart doordringen,
Dan brengt het ſchoone vruchten voort:
Door dankbren ijver aangeſpoord
Zal onze mond dan vrolijk zingen;
Dan is ons leven, voor altijd,
Geheel aan uwen dienst gewijd.



XCII.

VOOR DE PREDIKATIE.

1.

Wij, allerhoogste Majesteit!
In uwe tegenwoordigheid
Godsdienstig in uw huis verschenen,
Wij buigen ons ootmoedig neêr,
En smeeken U, wil, U ter eer,
Ons uwen Geest bij 't woord verleenen.

2.

Bepaal Gij zelf ons zwerfziek hart,
Zoo ligt in zond' en zorg verward;
Verleen Gij zelf ons luistrend' ooren,
Doe ons de waarheid regt verstaan,
En laat ons diep ter harte gaan,
Wat Gij ons tot ons heil doet hooren.

3.

Maak, door uw woord, ons zoo bekend
Met ons bederf en diep' ellend,
Dat wij in ootmoed die betreuren,
En geef, dat uw getuigenis
Van 't geen uw Zoon voor zondaars is,
Ons uit die droefnis op moog beuren.

4.

Wil, door een vast geloof, ons hart,
Bij lief en leed, bij vreugd en smart,
In Hem vertroosten en versterken;
Ontsteek dus, in ons koud gemoed,
Een' onuitbluschbren ijvergloed
Tot dankbaarheid en goede werken.

5.

Uw eer, ons heil zij 's Leeraars doel,
Verwek in hem een warm gevoel
Tot krachtig spreken, vurig bidden:
Gij hebt ons immers zelf verklaard,
„ Al waar men in mijn' naam vergaârt,
„ Daar ben Ik zelf ook in uw midden."

XCIII.

VOOR DE PREDIKATIE.

1.

Lieve Jezus! zie ons zaam
Hier op uw bevel vergaderd,
Waar ons hart in uwen naam
Dankbaar tot den Vader nadert;
Och! wees zelf nu in ons midden,
Bij ons danken, bij ons bidden.

2.

Heiland! Gij hebt aan uw Kerk,
Uwen Heilgen Geest gegeven,
Die 't geloof in 't harte werk'
Door uw woord ten eeuwgen leven;
Dat ons nimmer iets op aarde
Bij uw heilleer koom in waarde.

3.

Zet ons harte door dien Geest
Voor uw liefdelessen open,
Dat wij dagelijks onbevreesd
Op uw heilbeloften hopen,
Tot dat G' ons geloofsvertrouwen
Eens verwisselt in aanschouwen.

XCIV.

VOOR DE PREDIKATIE.

1.

Sla, o God vol mededoogen!
Sla uw oogen
Nu genadig op ons neêr,
Daar wij, in uw huis verſchenen,
Ons vereenen,
Naar uw voorſchrift, tot uw eer.

2.

Dat ons hart uw' Geest verbeide,
Die ons leide
In uw waarheid, naar uw woord;
Schenk uw' bijſtand tot gelooven
Nu van boven;
Spreek dan, uw gemeente hoort.

XCV.

NA DE PREDIKATIE.

U, Vader! U zij lof en prijs
Voor 't onderwijs,
Aan ons gegeven,
Uw woord, uw waarheid maak ons vrij,
En blijv' ons bij,
Door al ons leven:
Doe ons, o Oppermajeſteit!
Uit dankbaarheid
Uw' wil betrachten,
En ſteeds geloovig, om uw' Zoon,
Van uwen troon
Uw' zegen wachten.

XCVI.

NA DE PREDIKATIE.

Hallelujah! eeuwig dank en eere,
Lof, aanbidding, wijsheid, kracht,
Word', op aard en in den hemel, Heere!
Voor uw liefd', U toegebragt!
Vader! ſla ons ſteeds in liefde gade;
Zoon des Vaders! ſchenk ons uw genade;
Uw gemeenſchap, Geest van God!
Amen! zij ons eeuwig lot.

XCVII.

BIJ DEN DOOP.

1.

U, God en Heer!
Zij eeuwig eer,
Wij roemen uw genade;
Ontfermend ſlaat
Gij ook ons zaad,
Om Jezus offer, gade.

2.

Hoe zondig zij
Ook zijn, als wij,
Onrein voor U geboren;
Gij, zalig lot!
Gij zijt hun God,
Aan wien zij toebehooren.

3.

Heeft uwe hand
Den doop, ten pand
Van uw verbond, gegeven,
Die blijde troost
Doet ons dit kroost,
Met vreugd, U overgeven.

4.

Uw zondaarsmin
Stort blijdschap in,
En lust, en moed, en krachten:
Der oudren pligt,
Hoe zwaar, wordt ligt
Voor hun, die op U wachten.

5.

Wil ons beleid
Met waakzaamheid,
Ons kroost uw' zegen geven:
Zoo zullen zij,
Zoo zullen wij
U hier, en eeuwig leven.

XCVIII.

NA DE BEDIENING VAN DEN DOOP.

1.

Wij danken U, barmhartig' God en Vader!
Dat G' uit gena' ons en ons kroost te gader,
Om 't bloed uws Zoons, all' onze schuld vergaaft,
Ons door uw' Geest hebt tot uw Kerk doen komen,
Tot leên uws Zoons, tot kindren aangenomen,
En door den Doop, dit heil ons plegtig staaft.

2.

Wij bidden U, wil ons om Jezus hooren,
Aanschouw het kroost, thans door den Doop herboren!
Dat hen uw Geest, uw Heilge Geest regeer,
Opdat het, vroom en Christlijk opgetogen,
In ware deugd steeds wandle voor uw oogen,
En wassen moog in Christus, hunnen Heer.

3.

Zoo word' uw gunst, uw Vadergunst geprezen,
Die G' ook, o Heer! ons allen hebt bewezen;
Zoo ſtemm' ons hart ſteeds met uw wetten in,
Opdat het trouw, in alle deugdbetooning,
Zijn' Heiland volg', als Leeraar, Priester, Koning,
En onder Hem, wat zonde kweekt, verwinn';

4.

Opdat uw Naam, o eindloos goede Vader,
O Zoon, o Geest, o eenig' God te gader!
Door hun en ons altijd verheerlijkt word';
Opdat ons hart U dankbaar eer bewijze,
U vrolijk roem', U rustloos loov' en prijze,
Tot dat de tijd in d' eeuwigheid zich ſtort.

XCIX.

BIJ DE BELIJDENIS PREDIKATIE.

1.

Zie ons te zaam uw' naam belijden,
O God! met eerbied voor uw' troon,
Ons zelven U ten dienſte wijden
In Christus uwen lieven Zoon,
Vereenigd in gevoel van zonden,
In uitzigt op zijn ſchuldrantſoen;
Och! dat w', in liefde zaamverbonden,
Uw liefde dankbaar hulde doen.

2.

Ja, zondaars zijn wij, diep bedorven,
W' erkennen dit voor U met ſmart;
Maar Jezus, aan het kruis geſtorven,
Geeſt rust en troost aan 't ſchuldig hart:
Die waarheid is 't, die ons te zamen
Aan U, en uwen wil verhecht,
Waar op ons hart geloovig, Amen,
Met al uw kindren, Amen zegt.

3. Door

3.

Door éénen Heer zijn onze harten,
Door éénen Geest en doop vereend,
Eén Trooster is het, die in ſmarten
Ons zamen ſterkt, en hulp verleent;
't Is één geloof, waar door wij leven,
Eén hoop op uwe zaligheid;
Eén hart wilt Gij ons allen geven,
Dat hebt Gij zelf ons toegezeid.

4.

Och! heilig ons dan in uw waarheid,
Zij voer' in ons ſteeds heerſchappij,
Uw woord, o Vader! is de waarheid;
Zet Gij ons licht en ijver bij,
Zoo zullen w' uwer ons nooit ſchamen,
Wien hart en mond geheel behoort,
Zoo, zoo verbinden w' ons te zamen
In trouw aan U, en aan uw woord.

5.

Gedenk aan onze nieuwe leden,
Die, door 't belijden van uw' naam,
Met ons nu in verbindnis treden;
O Vader! heilig z' in uw' naam,
Dat niets hun' ijver ooit verdoove,
Uw liefd'; uw waarheid blijv' hun bij,
Dat hun geloof opregt geloove,
Hun keus de keus des harten zij.

6.

Bewaar, o God! hun ziel en zinnen,
Dat, hoe de wereld vleijen moog,
Zij boven alles U beminnen,
In vreeze wandlen voor uw oog:
Zoo rigten zij getroost hun treden
Op Jezus ſpoor, hoe zwaar 't ook ſchijn',
Zoo zal, op 't geen zij nu beleden,
Hun wandel 't ſprekendst Amen zijn.

C.

Bij de VOORBEREIDING tot het AVONDMAAL.

1.

Het heuglijk tijdstip nadert weêr,
  Dat w' in uw bitter lijden,
Met diepen ootmoed, ons, o Heer!
  Aan 't Avondmaal verblijden;
Wil ons, bij 't naadren van dit feest,
Den invloed van uw' goeden Geest
  Ter voorbereiding schenken,
Opdat w' aan uw' verzoeningsdood,
Die zoo veel heils voor ons ontsloot,
  Naar waarde mogen denken.

2.

Uw liefde, die aan ons nog dacht
  In 't bitterst van uw lijden,
Toen G', in den allerbangsten nacht,
  Uw' laatsten strijd gingt strijden:
Uw liefde schonk ons dezen disch,
Daar wij, tot uw gedachtenis
  Ons zaam vereenen zouden,
En, met het oog op die gena',
Die G' ons beweest op Golgotha,
  Uw liefdefeestmaal houden.

3.

Ontfermer! nooit verdienden wij
  't Geringste mededoogen,
Gena', oneindig groot en vrij,
  Wilt Gij aan ons verhoogen:
Verslaafd aan 't zinnelijk genot,
Geheel afvalligen van God,

Ver-

Vertreders van zijn wetten,
Had ons de hoogste Majesteit
Ten doel van haar geregtigheid
En straffen kunnen zetten.

4.

Uw tusschenkomst hebb' eeuwig eer!
Verteeder maar ons harte,
Dan vallen w' aan uw voeten neêr,
Dan voelen wij, met smarte,
Met weedom, voor uw aangezigt,
Wat snoodheid in dien afval ligt,
Wat boosheid in de zonden:
Bewaar ons bij dat smartgevoel,
Opdat w' ootmoedig, naar uw doel,
Uw' liefdedood verkonden.

5.

Geen ontrouw, die Gij in ons ziet,
Geen flaauwheid in het strijden,
Geen misdaad blijv' er, die wij niet
U weenende belijden;
Opregtheid, die geen kwaad verbloemt,
Geen zonden immer zwakheên noemt,
Beziel' ons voor uw oogen:
Gij, die voor ons aan 't kruis voldeedt,
Wiens liefde van geen wanklen weet,
Zult onze tranen droogen.

6.

Of zouden w' aan uw liefdemaal,
U, Jezus! nog verdenken,
U bij dit vriendelijk onthaal,
Nog geen vertrouwen schenken?
Och! leer ons hier, bij brood en wijn,
Die panden uwer liefde zijn,

Uw

Uw ligchaam onderſcheiden,
En dankbaar, in verbindtenis
Met al uw volk, aan dezen disch
Uw' roem naar eisch verbreiden.

C I.

BIJ HET AVONDMAAL.

1.

Broeders, komt! de Heiland noodt,
Laat ons zijnen dood verkonden,
Komt, gedoopt in zijnen dood,
Komt! door Hem verlost van zonden
Geven wij Hem hart en hand;
Zijn verbond houdt eeuwig ſtand.

2.

Neemt en eet, gij eet zijn brood,
Jezus Christus werd gegeven
Voor den zondaar in den dood;
Neemt en drinkt, gij drinkt ten leven,
Ja, Hij gaf zich in den dood,
In den bittren zondaarsdood.

3.

Laat, die zich met toeverzigt,
Jezus! in uw heil verblijden,
Eeuwig wandlen in uw licht,
Eeuwig aan uw' dienst zich wijden;
Dat hun hart van hoogmoed vrij,
Vol van uwen ootmoed zij.

4. Help

4.

Help de ziel, die raadloos schreit,
Naauwlijks op uw heil durft wachten,
Help haar, Heer der heerlijkheid!
Geef haar zwak vertrouwen krachten:
Die bedrukt van verre staan,
Neemt Gij met ontferming aan.

5.

Halleluja! Jezus dood
Wordt de wereld door verkondigd,
Jezus dood, die ons, hoe snood,
Hoe ontaard, bij God ontzondigt:
Zondaars! zwaar met schuld belaân,
Neemt zijn heil geloovig aan.

6.

Ja, tot in den hemel dringt
Ons gezang met blijde klanken,
Waar, van Engelen omringd
Alle zaligen Hem danken,
Eeuwig juichen van gena',
Van zijn liefd' op Golgotha.

CII.

BIJ HET AVONDMAAL.

1.

Komt! heffen w' ons eerbiedig hemelwaart,
Daar leeft de Heer, wiens zoendood wij nu vieren;
Mogt ootmoed, mogt geloof ons hart versieren,
Zoo ging de rouw met stille vreugd gepaard:
Bewondren wij met diep' eerbiedigheid
Zijn menschenliefd', op Golgotha gebleken,
Nu Hij zijn' disch voor zondaars heeft bereid,
Hun van die gunst ten onderpand en teeken.

2.

Dat niemand zegg', ik heb te zwaar misdaan!
Of is Hij voor godloozen niet geftorven,
En heeft Hij niet hun' zoen bij God verworven,
En wijst Hij ons dit aan zijn' disch niet aan?
Laat fchuldgevoel, bij zijne liefd', uw hart
Tot meer geloof en fterker liefde dringen;
Zoo wijkt de vrees, zoo lenigt zich de fmart,
En rust en vreugd zal ons met kracht omringen.

3.

Ik neem, geloof, en val aanbiddend neêr;
Wat zal ik, Heer! tot al uw goedheid zeggen?
Ik kan mij flechts voor uwe voeten leggen,
Gij kent mijn hart; ik heb geen woorden meer.
Geeft Gij U zelv' aan mij, ik mij aan U,
Sterk mijn geloof, dat werk van uw vermogen,
Aan uwen disch, en 'k leef alleen, om U
In leed en vreugd als Redder te verhoogen.

CIII.

BIJ HET AVONDMAAL.

Verhoogde Heiland! trek ons hart
Uit vrees en fmart
Tot U naar boven;
Laat ons, door uwen Geest geleid,
In needrigheid
Uw woord gelooven:
De waarheid ftraal ons helder aan,
Leer' ons verftaan,
Wat Gij wilt fchenken,
Opdat wij bij dat godlijk licht,
Naar lust en pligt,
Uw' dood gedenken.

CIV.

C I V.

Bij het AVONDMAAL.

Voor de BEDIENING.

1.

Laat ons, Heer! uw' dood gedenken,
't Leven vinden in uw' dood,
Wil ons licht en toegang ſchenken;
Laat ons uwen dood gedenken,
't Leven vinden in uw' dood,
Bij 't genot van wijn en brood.

2.

„ Neemt, het brood wordt u gegeven,"
Heer! dit was uw eigen taal,
„ 'k Heb mij zelv' voor u gegeven,
„ Neemt den wijn, gij drinkt ten leven,"
Heer! dit was uw eigen taal
In den nacht aan 't Avondmaal.

3.

Werwaarts zouden wij ons wenden,
Riept Gij ons, o Heiland! niet,
Zoo vol nooden en ellenden?
Werwaarts zouden wij ons wenden,
Wisten wij, o Heiland! niet,
Dat G' op zondaars nederziet?

4.

Zwaar zijn onze wanbedrijven,
Onze ſchuld is veel en groot,
Maar wie zou teruggeblijven
Om zijn zware wanbedrijven?
Onze ſchuld zij nog zoo groot,
Zulken zijn het, die Gij noodt.

5. Wa-

5.

Waren w' in onz' eigen oogen
 Niet bederf, van top tot teen,
Gij zoudt ons hier niet gedoogen;
Waren w' in onz' eigen oogen
 Niet bederf, van top tot teen,
 Dan zondt Gij ons ledig heen.

6.

Vol van ſchulden en van zonden
 Komen wij, met waar berouw,
Gij hebt ons rantſoen gevonden:
Vol van ſchulden en van zonden
 Komen wij, met waar berouw,
 Op uw woord: Gij zijt getrouw!

NA DE BEDIENING.

7.

U te loven, U te danken,
 Steeds te leven tot uw eer,
Met opregte vreugdeklanken
U te loven, U te danken,
 Steeds te leven tot uw eer,
 Zij nu al ons heil, o Heer!

8.

IJdel was, o ja! ons pogen,
 Steunden wij op eigen kracht;
Maar uw eindloos alvermogen
Onderſteunt het flaauwe pogen,
 Helpt en ſterkt de zwakke kracht
 Van de ziel, die U verwacht.

9. Wacht,

9.

Wacht, o ziel! dan met vertrouwen
Op den Heer, als Hij verbeidt,
Blijf op Hem uw hope bouwen;
Zulk een wachten met vertrouwen,
Zelfs wanneer de Heer verbeidt,
Strekt Hem meest tot heerlijkheid.

10.

Ja, die keus is nu bezworen
Bij 't gebruik van brood en wijn:
Heer! wil ons gebed verhooren,
Sterk ons in die keus, bezworen
Bij 't gebruik van brood en wijn,
Dan zal zij voor eeuwig zijn.

C V.

BIJ HET AVONDMAAL.

1.

Hier ben ik, om aan uwe smart,
Uw' bittren dood te denken,
En voel, van dezen disch, mijn hart
Tot U naar boven wenken:
Mijn Middelaar!
De schat is daar
Van allen, die U vreezen;
Daar wil mijn hart ook wezen.

2.

Mijn Heer en Heiland! welk een dank
Betaamt mij in deez' uren!
Wat hooge toon voegt aan mijn zang,
Om 't geen Gij moest verduren!

Gij mindet mij,
Gij ſtierft voor mij,
Gij hebt voor mijne zonden
Den zoen bij God gevonden.

3.

En U, mijn Vriend! U zou ik niet
Als mijn' Verloſſer roemen?
Niet ijvrig doen, wat Gij gebiedt,
U al mijn heil niet noemen?
Niet hand aan hand,
In naauw verband
Met all' uw ware vrinden,
M' in liefd' aan U verbinden?

4

Och! wil mij hier, bij brood en wijn,
In 't waar geloof verſterken,
Om U ſteeds meer getrouw te zijn,
Steeds naar Gods wil te werken:
Zoo word ik, Heer!
Steeds meer en meer
Gelaten, zacht en goedig,
En naar uw beeld ootmoedig.

5.

Eens komt de tijd, o ja! zoo wis
Wij zaam hier zijn gezeten,
Dat ik met U, aan uwen disch
Daar boven, eens zal eten;
O zalig goed!
Hoe groeit mijn moed,
Tot hopen en vertrouwen:
Geloof wordt eens aanſchouwen.



CVI.

C V I.

Bij het AVONDMAAL.

1.

Treed nu toe, verloste ziele!
Zit hier aan, verloste ziele!
Jezus zelf wil u vergasten;
't Staat u vrij hier toetetasten,
Ook voor u heeft Hij zijn leven
Willig in den dood gegeven:
Kom u hier, met al zijn vrinden,
Weêr op nieuw aan Hem verbinden.

2.

Snel Hem, ziel! geloovig tegen,
Neem uit zijne hand zijn' zegen;
Kom, Hij wil u hier verblijden
Bij 't gedenken aan zijn lijden,
Aan zijn tafel ſpijzen, drenken,
Uit zijn volheid alles ſchenken;
Kom, kom vol geloof en liefde,
O hoe groot was zijne liefde!

3.

Ik verheug mij, Heer! met beven,
'k Neem uit uwe hand het leven,
Hier wilt Gij U met uw vrinden,
Ook met mij, op 't naauwst verbinden,
Mijne ſchuld niet meer gedenken,
U, U zelv' mij eeuwig ſchenken;
Uw gena' is onafmeetlijk,
O! zij is mij onvergeetlijk.

4. Hei-

4.

Heiland! laat mij waardig komen,
Drinken uit uw levensstroomen;
Ja, Gij zult ook mijne klagten
Nu verhooren, nooit verachten:
Ach! hoe vaak zat ik te dorsten,
Naar U, Levensbron! te dorsten;
Nu mag ik blijmoedig komen,
Drinken uit uw levensstroomen.

5.

Gij, wien 's hemels reine scharen,
Die als ik ook zondaars waren,
Dank en lof en eere zingen,
Dat z' eens hier dat brood ontvingen;
Jezus! 'k val hier aan uw voeten,
Doe mij waardig U ontmoeten,
Eten van uw hemelspijze,
Mij tot heil en U ten prijze.

6.

'k Vier gedachtnis van uw lijden;
Tot een proef van dat verblijden,
Dat Gij hebt voor mij verworven,
Toen Gij zijt aan 't kruis gestorven,
Zoon des Vaders, Licht en Leven!
Godslam, ons ten zoen gegeven,
Godlijk offer voor mijn zonden,
Schuldig om mijn schuld gevonden!

7.

'k Zal mij in uw heil verblijden,
Eeuwig, eeuwig mij U wijden,
Om alleen voor U te leven,
Naar volkomenheid te streven;
'k Zal U eens, o Heer! daar boven
Beter kennen, beter loven,
Beter, vuriger beminnen,
Help mij, help mij overwinnen!

C V I I.

DANKZEGGING NA HET AVONDMAAL.

1.

'k Heb aan 's Heilands disch gezeten,
'k Heb gegeten
Van het brood, dat zielen voedt;
Daar, daar werd mij wijn geschonken,
Die, gedronken,
Zielverkwikking smaken doet:
Jezus zelf had door zijn boden
Mij doen nooden,
Ik verscheen op hoog ontbod,
En was welkom; dank zij God!

2.

't Brood, het welk ik daar zag breken,
Werd m' een teeken
Van zijn ligchaam, dat weleer
Werd voor mij aan 't kruis verbroken,
En doorstoken;
'k Zag den kruisdood van mijn' Heer:
In den wijn, dien 'k uit zag gieten,
Zag ik 't vlieten
Van zijn toen vergoten bloed;
'k Zag door Hem mijn schuld geboet.

3.

Laat ons zaam, met blijde klanken,
Jezus danken;
Christenschaar! die ook van Hem
't Heil, dat Hij mij deed erlangen,
Hebt ontvangen,
Loof den Heer met hart en stem!

Laat de dankbre vreugdegalmen,
Liedren, psalmen
Stijgen voor des Hoogsten troon,
Zing ter eere van Gods Zoon!

4.

Lof zij Hem, die ons onthaalde,
En bestraalde
Met gena' en majesteit;
Lof zij Jezus, door wiens sterven
Wij verwerven
Eindelooze zaligheid!
Jezus stierf aan 't kruis geklonken:
Hij, gezonken
In het graf, en opgestaan,
Heeft aan 's Vaders eisch voldaan.

5.

Lof zij Hem, die, opgetogen
In den hoogen
Aan des Vaders regterhand,
Ons nog, door een zigtbaar teeken,
Toe wil spreken;
Brood en wijn ons geeft ten pand,
Bij 't herdenken van zijn lijden,
Van zijn strijden,
Tegen zonde, dood en hel:
Dat al d'aard zijn' lof vertell'!

6.

Wie zou Hem geen' dank bewijzen,
Hem niet prijzen,
Hem niet loven? wie zich niet
Aan dien Herder overgeven,
Die zijn leven

Voor

Voor zijn ſchapen niet ontziet?
Wie Hem niet tot Heer begeeren,
Hem niet eeren,
Die ons van 't verderf behoedt,
Ons gekocht heeft door zijn bloed?

7.

'Lust ons, naar zijn welbehagen,
Steeds te jagen
Naar de hoogſte heiligheid;
'Lust ons Hem met vaste ſchreden
Na te treden,
Daar Hij ons ten hemel leidt;
't Lust ons Hem het oor te lenen,
Ons te ſpenen
Van de wereldſch' ijdelheên,
Hem te dienen, Hem alleen.

8.

Dierbre Jezus! zoo weldadig,
Zoo genadig,
Dierbre Zaligmaker! Gij,
Die 't geloof, dat G' in ons werktet,
Heden ſterktet,
Sta met uwen Geest ons bij,
Die verleen' ons moed en krachten!
Al ons trachten
Naar volmaking vordert niet,
Zoo uw Geest geen' bijſtand biedt.

CVIII.

DANKZEGGING NA HET AVONDMAAL.

1.

Wij hebben zaam aan Jezus disch gezeten,
Zijn' wijn gesmaakt en van zijn brood gegeten,
En zijn vervuld met dank en vrolijkheid:
Nu hart en mond voor God en mensch ontsloten!
Komt, heffen w', als versterkte dischgenooten,
Den lofzang aan der hoogste Majesteit.

2.

Gij hebt ons, Heer! oneindig veel vergeven,
Om Jezus dood vergunt Gij ons het leven,
Die onze schuld verzoende door zijn bloed!
Zie ons dan hier, vol dankbaarheid en vreugde,
Vol van den roem der hoop, die ons verheugde,
Met nieuwe kracht bij wijn en brood gevoed.

3.

Die kracht zij U, zij U alleen geheiligd,
En door 't geloof, in uwe kracht, beveiligd,
Voor elk, ten blijk wat Jezus dood vermag;
Dan zullen wij als broeders zamenwoonen,
Zijn heilig beeld in ons gedrag vertoonen
En kinderlijk U dienen met ontzag.

4.

Genaakt de tijd, dat onze ziel, ontbonden
Van 't logge vleesch, die kweekplaats van de zonden,
Niet langer deelt op aard aan 't Avondmaal,
Dan zullen w' U, o God van ons vertrouwen!
Van aangezigt tot aangezigt, aanschouwen
Bij 't lied des Lams aan 't beter Avondmaal.

CIX.

C I X.

DANKZEGGING NA HET AVONDMAAL.

1.

Jezus! die voor doemelingen,
Door uw' kruisdood, hebt geboet,
Zou ik niet uw liefde zingen,
Daar Gij mijn bezwaard gemoed
Zoo weldadig,
Zoo genadig,
Aan uw' feestdisch hebt gevoed?

2.

Meer verkwikking smaak ik nimmer,
Wat mij ook de wereld bied':
Arme wereld! waar 'k mij immer
Dwaaslijk door verleiden liet,
Wat m' ooit lustte,
Zieleruste
Vond ik, buiten Jezus, niet.

3.

'k Zal zijn liefde nooit vergeten;
Hij, wiens dood mijn leven is,
Deed mij naadren, nemen, eten,
Drinken aan zijn' liefdedisch,
Gaf m' in handen
D' onderpanden
Van mijn schuldvergiffenis.

4.

Amen! Amen! ik geloove;
Jezus! geef, dat schuld noch strijd
Immer mij dien troost ontroove:
Blijft het hier beproevingstijd,
Uw genade
Slaat mij gade,
'k Weet, dat Gij mijn Heiland zijt.

5.

Blijf mij in die hoop verfterken;
Zalig, dat Gij eeuwig leeft!
Mogt maar elk aan mij bemerken,
Dat de troost, dien Gij mij geeft,
Op mijn' handel,
Op mijn' wandel,
Tot verbeetring invloed heeft.

C X.

DANKZEGGING NA HET AVONDMAAL.

1.

U loov' en dank' wat in ons is,
O Heiland! die aan uwen disch
Op nieuw U zelv' ons hebt gegeven,
Die ons, door fchuld bezwaard, gemoed
Gefterkt hebt met uw vleesch en bloed
Tot een onfterflijk zalig leven.

2.

Nu juichen wij uit onzen nood;
Wij lagen midden in den dood,
Maar vonden 't leven in uw liefde;
Och! dat ons hart het nooit vergeet,
Wat Gij, Getrouwe! voor ons deedt,
Toen U de doodfchicht voor ons griefde.

3.

O! vierden wij gedachtenis
Van eene liefd' aan uwen disch,
Die duizend levens niet vergelden;
Hoe moesten w' in het lage ftof,
Door onzen wandel, uwen lof,
Uw gadelooze gunst vermelden!

4.

Ontvlam, mijn ziel! ontvlam voor Hem,
Paar dankbaar voor Hem hart en ftem,
Zijn eer zij eeuwig uw bedoelen!
Dat, wat in zond' en wereld blink',
Bij U voor eene liefde zink',
Die zelfs de dood niet kon verkoelen.

5.

Ja, dierbre Jezus, vriend in fmart!
Gij flechts hebt aanfpraak op ons hart,
Gij hebt ze door uw bloed verkregen;
Ja, dierbre Jezus! ja voortaan
Moest elke polsflag voor U flaan,
Moest Gij ons meer, dan alles wezen.

6.

Maar, ach! Gij kent uw maakfel, Heer!
Gij weet, hoe ras 't zich van U keer',
Naauw door U aan den dood ontrezen;
Och! dat uw liefd' ons tot U trekk'!
Wat uit ons voortvloeit blijft gebrek,
Wat G' in ons werkt zal heilig wezen.

7.

Och! dat de Geest, door U beloofd,
Die in U is, gezegend Hoofd!
Ook ons uw leden meer doe leven!
Dan leven wij, getrouwe Heer!
Tot uw en tot uws Vaders eer,
En ons geloof zal vruchten geven.

✤

OP

CXL.

JEZUS VRIJWILLIGE VERNEDERING.

1.

Immanuël! o doelwit onzer zangen!
Wij schepslen, wij, die 't aanzijn slechts ontvangen,
Wanneer ons God dit vlugtig leven geeft,
Wij eeren U, voor ons in 't vleesch geboren,
Gij hebt U zelf de sterflijkheid verkoren,
Gij, Eeuwge! kiest een mensch te zijn, en leeft.

2.

Gij, op den troon van 't groot heelal gezeten,
Zaagt reeds vooruit de lange jammerketen,
Die 't schandlijk kruis met uwe kribbe paart;
Gij hebt voor U die jamren zelf berekend,
Gij zelf 't ontwerp van al uw leed geteekend,
Gij kent uw lot, o Liefd'! en komt op aard.

3.

Schoon 't kinderhart geen weet heeft van gevaren,
Geen zorgen kent van rijper levensjaren,
Maar van elk uur zijn eigen vreugd geniet;
Gij, Jezus! mogt hier zulk een vreugd niet smaken,
Gij zaagt reeds toen uw lijdensuur genaken,
Gij zaagt uw kruis, maar Gij onttrokt U niet.

4.

De tijd snelt aan, en Gij voorspelt uw banden,
Gij ziet van ver uw' vijand knersetanden,
Gij weet, hoe reeds zijn list en boosheid woedt,
Gij ziet uw kruis, Gij telt de naadrend' uren,
Maar trekt vol moeds naar 's wreevlen vijands muren,
Daar G' openlijk een plegtig' intreê doet.

5. Gij,

5.

Gij, die op zee de ſtormen doet bezwijken,
Gij kunt de magt uws vijands wel ontwijken,
  Gij, ſterke Held! die 't Englenheir gebiedt,
Gij, wiens bevel uw volgelingen ſpaarde,
Wiens woord, „ Ik ben 't," uw vangren wierp ter aarde,
  Gij toont uw magt, maar Gij ontvlugt hen niet.

6.

Immanuël! o doelwit onzer zangen!
Al zien wij U in 't ſtof door angſten prangen,
  Daar, in dat ſtof, ontvouwt G' uw majeſteit;
Gij klaagt, en lijdt met een gevoelig harte,
Gij lijdt, maar lijdt gewillig al die ſmarte,
  Uw lijden is bij God gehoorzaamheid.

7.

Men hoort, als God zijn gramſchap toont, U klagen,
Gij kunt dien last niet onverſchillig dragen,
  't Geen ons verplet daar tegen worstelt Gij;
Gij ziet met angst het woên der hel genaken,
En Gij verzoekt uw vrienden, dat zij waken,
  Gij Jezus! hebt een menschlijk hart als wij.

8.

Ja, Jezus! Gij gevoelt, en daarom ſtrijdt Gij,
Gij eert Gods wil, en daarom, Jezus! lijdt Gij.
  Dat vrij 't heelal verſtomd U worstlen zie,
Gij rigt U op, en treedt uw' vijand nader;
Ja, hoe G' ook weent en ſmeekt, Gij zegt, „ mijn Vader!
  „ Niet mijn, niet mijn, uw wil alleen geſchie'."

9.

Gods wil geſchiedt. Wat ſchriktooneel op aarde!
Toen om U heen d' ontboeide hel zich ſchaarde,
  U hoonde met haar bitſe ſpotternij,
Met vreugd, van dorst, U, Jezus! hoorde klagen,
En diepst verneêrd aan uwen Vader vragen,
  „ Mijn God, mijn God! waarom verlaat Gij Mij?"

10.

Ja, Jezus! Gij gevoelt, en daarom klaagt Gij,
Gij hebt ons lief, en daarom, Jezus! draagt Gij,
Uw lust is, dat Gij 't leven ons verwerft;
't Is vruchtloos, wat het woên der hel U verge,
Hoe z' U verzoek', en hoe z' U lastrend terge,
Het is vergeefs, Gij Jezus! zwijgt, en sterft.

A. GEZANGEN OP JEZUS GEBOORTE.

CXII.

OP JEZUS GEBOORTE.

1.

Dit is de dag, dien God ons schenkt,
Waaraan thans ieder Christen denkt;
Hem viere wat in 't groot heelal
Door Jezus is en wezen zal.

2.

Men had hem eeuwen lang verwacht,
Tot dat Gods tijdperk was volbragt,
Toen zond Hij ons van zijnen troon
Het heil der wereld, zijnen Zoon.

3.

Als ik dat wonder vatten wil,
Staat mijn verstand vol eerbied stil,
't Verstomt bij 't geen het niet doorziet,
'k Aanbid, maar ik doorgrond het niet.

4. Op-

4.

Opdat de zondaar leven moog,
Daalt zelfs de Schepper van omhoog,
Verbergt zijn hooge majesteit,
Wordt vleesch, wordt onze zaligheid.

5.

U, die voor ons geboren zijt,
U zij ons hart, ons lied gewijd,
Wij voegen juichend onze stem
Bij 't Englenheir van Bethlehem.

6.

Geloofd, die komt in 's Heeren naam!
Wij Christnen zeegnen U te zaam,
U, Vredevorst! der vaadren wensch,
U Zaligmaker, God en mensch!

7.

Gij, al ons heil, ons hoogste goed!
Vereenigt U met vleesch en bloed,
Wordt onze vriend en broeder, Gij,
En, o! Gods kindren worden wij.

8.

Gedachte vol van zaligheid,
Die ons de ware vreugd bereidt,
Gedachte vol van majesteit,
Die heel ons hart ten hemel leidt!

9.

Door ééne misdaad vielen wij,
Door één' Verlosser zijn wij vrij;
Wie vreest nog, die een' Heiland heeft,
Die voor ons bij den Vader leeft.

10.

Roem, hemel! dien geboortedag,
Den ſchoonſten, dien de wereld zag,
Juich, aarde! nu g' uw' Koning ziet,
Zing Hem een nooit gezongen lied.

11.

Dit is de dag, dien God ons ſchenkt,
Waaraan eens heel de wereld denkt;
Hem viere, wat in 't groot heelal
Door Jezus is en wezen zal.

CXIII.

OP JEZUS GEBOORTE.

1.

Juicht, Christnen! juicht tot God omhoog!
Dat dankbre tranen uit uw oog
  Voor Hem d' Algoedheid vloeijen!
Viert vrolijk dezen blijden dag,
Den ſchoonſten, dien de wereld zag
  Aan hare kimmen gloeijen:
Gods liefde, met ons leed begaan,
Zag 't ſchuldig kroost van Adam aan;
  En Jezus werd geboren.
Hoe diep de menschheid zonk ter neêr,
Nu rees zij uit dien afgrond weêr,
  Veel ſchooner dan te voren.

2.

Wij voelen 't, Vader! onze lof
Zinkt bij uw liefde weg in 't ſtof;
  Wie kan haar waardig denken!
Toch klimt ons danklied tot uw' troon,
Gij ſchonkt ons uwen eigen' Zoon,
  Gij zult ons alles ſchenken.

O Je-

O Jezus, Broeder, Redder, Heer!
Wij vallen voor uw kribbe neêr,
Daar voelen w' onze waarde:
Maar, wat ons in de toekomst beid',
Gij blijft al onze heerlijkheid,
Gij, troost en licht der aarde!

3.

Hoe duur is 't menschdom U verpligt!
't Verſtand, door uwe leer verlicht,
Kwam ſtraks der waarheid nader:
Gij bragt ons tot Gods liefde weêr,
Het ſchuldigst hart valt in U neêr
Voor een' vergevend' Vader.
Het rijk des doods verloor zijn magt,
't Verſlindend graf zijn' donkren nacht,
't Gordijn werd opgeheven,
En 't oog zag aan zijn gindſche kust,
Na eene korte, zoete rust,
't Onſterflijk, eeuwig leven.

4.

Wie had in 't weemlend ſtof des doods,
Bij zoo veel ſchuld, in zoo veel noods,
Die uitkomst durven wenſchen?
Ontvlamd van godlijk liefdevuur,
Naamt Gij der Engelen natuur
Niet aan, maar die der menſchen:
Gij heft z' uit haar' verachten ſtand;
Gij voert ze tot Gods regterhand,
Niets kan haar eer vergrooten.
Wij ſtaren op uw rijksgebied,
En zien een eindeloos verſchiet
Van heil voor ons ontſloten.

5.

O God! dat zoo veel liefd' ons treff',
Dat haar ons eeuwig lied verheff',
En dankbaar tot U rijze!
Maar dat vooral ons hart haar eer',
En elk, naar Jezus reine leer,
U door zijn' wandel prijze;
Wat ſchijngenot het ſtof moog biên,
Dat wij op onzen Broeder zien,
En onze grootheid voelen:
Of zou de menschheid, in uw' Zoon
Verheven tot den wereldtroon,
Voortaan iets laags bedoelen?

C X I V.

Op Jezus Geboorte.

1.

Nog juicht ons toe die zaalge nacht,
Waar in 't geſtarnt met nieuwe pracht,
En 't Englenheir met nieuwe vreugd,
Zich over Jezus komst verheugt.

2.

Hij komt, die 't beeld des Vaders draagt,
Geboren uit een reine maagd,
Gods Zoon in 't vleesch, der Englen Heer,
God zelf, Hij komt, elk zing' Hem eer!

3.

O Zoon van God! den mensch gelijk,
Voor wie verlaat G' uw' troon en rijk,
Voor wie wordt Gij in 't ſtof verneêrd,
Die met een' wenk 't heelal regeert?

4. Voor

4.

Voor wie? voor heilig' Englen? neen!
Die zingen 't heil der aard alleen:
Voor zondaars daalt der Englen Heer,
Voor arme zondaars daalt Hij neêr.

5.

't Is hier, waar niets dan zonde woont,
Dat God zijn welbehagen toont:
„ Geluk voor d'aard, den mensch gena'!"
Zoo juicht Gods koor: Halléluja!

6.

Ons hart herhaal nog eens dat lied,
Wij hooren 't, maar doorgronden 't niet!
Gena' den mensch, Gods Zoon daalt neêr,
Geluk, o aarde! God zij d' eer!

7.

Kom, Christenſchaar! kom, zingen wij!
Het is voor ons, voor u, voor mij,
Dat God zijn' Zoon gegeven heeft,
Het is voor ons, dat Jezus leeft.

8.

God mensch voor ons! voor menſchen? ja!
O diept', o rijkdom van gena'!
Buig, zondig menschdom! buig u neêr,
Aanbid Gods liefd', en zing Gods eer!

9.

Wij buigen ons op Gods bevel,
Voor U, voor U, Immanuël!
Voor U, die ſmart en armoe' lijdt,
Omdat Gij onze Heiland zijt.

10.

Verberg hier vrij uw majeſteit,
Ons heil is in uw ſterflijkheid:
Wat zou uw leven zijn voor d' aard,
Zoo Gij als mensch niet ſterflijk waart?

11.

Dies loven w' U, Immanuël!
Uw dood verwint en dood en hel,
Uw dood maakt ons van zonden vrij:
Dies juichen en aanbidden wij.

12.

Geloofd zij God, die ons bemint,
Om U in ons behagen vindt,
En d' aard vervult met zijn gena',
Geloofd zij God! Halléluja!

CXV.

OP JEZUS GEBOORTE.

1.

Vier, blij van geest,
Vier 's Heilands feest,
Zing, Christen! Hem ter eer op schoone wijzen;
De liefde zij
De melodij,
Waar op wij Hem, den God der liefde, prijzen!

2.

Juich in uw lot!
Zoo mind' ons God,
Dat Hij zijn' Zoon der wereld wilde geven;
O! wie zijn wij,
Mijn God! dat Gij
Uw' eigen' Zoon der wereld wildet geven!

3.

Hij, God, werd mensch;
Der Vaadren wensch
Werd onze vriend, toen wij zijn haters waren;
Werd ons gelijk,
Om 't godlijk Rijk
En 's Vaders liefd', in 't vleesch ons t' openbaren.

4.

Geloof Gods ſtem!
Neem deel aan Hem,
Die, ons tot heil, zich zelven wou verzaken.
Hij gaat u voor
Op 't hemelſpoor;
Volg, volg Hem na! Hij zal ons zalig maken.

5.

'k Zal, in uw leên,
Uw vleesch en been,
U, Zoon van God! U kleeden, ſpijzen, drenken;
Der armen hart
In hunne ſmart
Vertroosten, Heer! en U daar bij gedenken.

6.

Door uwe magt
Is voortgebragt
Al wat beſtaat op aard' en in den hoogen;
Uw' roem verbreidt
De Christenheid,
En alle knie wordt eenmaal U gebogen.

7.

Loof, mensch! uw' God:
Juich in uw lot,
Nu Jezus komt, om voor uw ſchuld te lijden!
Halléluja!
Halléluja!
Wil, menschdom! u in Jezus komst verblijden!



CXVI.

Op Jezus Geboorte.

1.

Lof en dank en heerlijkheid
Zij der hoogste Majesteit,
Die in 't ongenaakbaar licht
Zijnen zetel heeft gesticht;
Eeuwig blijde hemelkoren!
Zingt een nooit gezongen lied,
Zingt het wonder nu geschied,
Jezus, Jezus is geboren!

2.

Aarde! zing des Hoogsten lof,
Nimmer hadt gij schooner stof;
Hij verscheen, der vaadren wensch,
't Woord wordt vleesch, Gods Zoon een mensch:
Wat geluk hebt gij verkregen!
't Zaligst heil, den waren vreê
Brengt u Jezus komste meê,
Aarde! juich om dezen zegen.

3.

Menschen, juicht! de hooge God,
Diep bewogen met uw lot,
Schonk u zijn' geliefden Zoon,
't Loflied rijze tot den troon:
God heeft in den mensch behagen!
Lof en dank en heerlijkheid
Zij der hoogste Majesteit,
Eeuwig, eeuwig, opgedragen!



CXVII.

ENGELENZANG.

Halleluja! looft den Heer,
Hoogste heemlen geeft Hem eer!
Halleluja! loof Hem aard!
God geeft zijnen Zoon aan d' aard;
God heeft in den mensch behagen.
Vreed op aarde, Jezus leeft!
Alles loov' wat adem heeft:
God heeft in den mensch behagen.

B. LIJDENS GEZANGEN.

CXVIII.

OP HET LIJDEN VAN JEZUS.

1.

Leer mij, o Heer! uw lijden regt betrachten,
In deze zee verzinken mijn gedachten,
O Liefde! die, om zondaars te bevrijden,
Zoo zwaar woudt lijden.

2.

'k Zie U, God zelv', in eeuwigheid geprezen,
Tot in den dood als mensch gehoorzaam wezen,
In onze plaats gemarteld en verslagen,
De zonde dragen.

3.

Ons hart bezwijkt, het beeft en doet ons deinzen,
Ontzaglijk kruis! als w' aan uw wondren peinzen,
O Liefde! 'k zie en voel in uwe wonden
Den vloek der zonden.

4.

De Heer is regt, een wreker van het kwade,
De Heer is goed, en schenkt ons zijn genade:
'k Mag liefd' en wraak met beving en vertrouwen
Aan 't kruis beschouwen.

5.

Dit slaat mijn' trots, al mijn verdienste, neder,
't Verlaagt mij diep, maar ô! 't verhoogt mij weder:
't Meldt mij mijn heil, die van Gods tegenstander
In vriend verander.

6.

Ik buk in 't stof, op U mijn' rotssteen bouw ik,
Ik zie uw bloed, en op dat bloed vertrouw ik;
'k Verlies mij zelv', daar 'k voel, hoe ik U griefde,
In uwe liefde.

7.

Zij overklimt onz' eindige gedachten,
Maar 'k moet van God iets goddelijks verwachten:
Ik ben een mensch, zou die zich onderwinden
Haar uittevinden?

8.

't Is 't grootst in God genade te bewijzen;
't Is 't grootst in ons ootmoedig die te prijzen,
Te zien hoe hoog, als wij gena' verkrijgen,
Gena' kan stijgen.

9.

Mijn Heiland! laat uw' Geest mij telkens leeren,
Hoe 'k in geloof uw' kruisdood moet vereeren,
Om in mijn hart de liefdevlam t' ontsteken
En aantekweeken.

10. Het

10.

Het goed te doen, het kwaad met zorg te mijden,
Heer! dezen pligt leert mij uw heilig lijden:
Zou 'k tevens mij het kwaad verooreloven
En 't kruis gelooven?

11.

Daar G' U voor mij hebt in den dood gegeven,
Hoe zou ik dan naar mijnen wil nog leven?
Zou 'k U, o Heer! die voor mijn ſchuld woudt lijden,
Mijn hart niet wijden?

12.

Zou ik mijn leed in kommerlijke dagen,
Het drukkendst kruis met lijdzaamheid niet dragen?
Daar Gij zoo veel uit liefde wilder dulden
Voor mijne ſchulden.

13.

Hoe zoud' ik ooit mijn broeders durven haten,
Voor wie Gij zelf uw leven hebt gelaten?
Neen, 'k zend als Gij voor hun, die mij vertreden,
Tot God gebeden.

14.

Ik wil geen' haat met wederhaat vergelden,
Niet die mij ſcheldt ooit grimmig wederſchelden;
Gij Heer, ons Hoofd! Gij hebt nooit kwaad vergolden,
Nooit weêr geſcholden.

15.

Och! dat mijn hart naar 't uw' in reinheid zweeme,
En in Gods kracht ik U ten voorbeeld neme:
Dit is de dank, dien 'k voor uw bitter lijden
U toe moet wijden.

16.

Oneindig heil! Gij leedt voor ons ten goede,
Ik ben verzoend in uwen dierbren bloede:
Mijn heil bij God hebt Gij, aan 't kruis geſtorven,
Voor mij verworven.

17.

Dit maakt mij hier reeds zalig door gelooven,
Dus zal mij niets, niets ooit dat heil ontrooven,
Ik zal, door U van heerlijkheid omgeven,
Voor eeuwig leven.

18.

Dit moet mij tot den ſtrijd ſteeds moedig maken,
Mij in 't geloof en in 't gebed doen waken,
'k Heb dan, zoo waar als Jezus leeft, den zegen
Zijns doods verkregen.

19.

Lokt mij 't gevlei der lusten in zijn ſtrikken,
Dan doe uw kruis mij voor de zonde ſchrikken,
En zoo ik ooit verflaauw' in goede werken,
Moog 't kruis mij ſterken.

20.

Hoor 'k ooit uw kruis door wereldwijzen doemen,
Een ergernis of eene dwaasheid noemen;
Och! dat het mij, wie ooit er ſpot meê drijve,
Gods wijsheid blijve.

21.

Vertoef! och wil die ſpotters niet verteren!
Och mogt nog een dier dwazen zich bekeeren,
Zoo vinde hij bij U, dien hij verſmaadde,
O Heer! genade.

22.

Och! als ik, Heer! om mijne zonden beve,
Dat dan uw kruis mij weder ruste geve:
Dat kruis zij mij dan vreed en vreugde tevens,
O God mijns levens!

✣

CXIX.

Op het LIJDEN van JEZUS.

1.

Ontsluit, o Heer! ontvlam ons hart,
En wil ons kracht verleenen!
Wij denken aan uw lijdensſmart,
Aan uwe liefd' en weenen;
Wat wondren van barmhartigheid
Hebt Gij voor ons ten toon geſpreid,
En aan het kruis bewezen!
Uw liefd' en trouw, die 't al volbragt,
Hier nooit genoeg door ons herdacht,
Zij eeuwiglijk geprezen!

2.

Schoon Gij God zelf, Gods eenge zijt,
Gij in het vleesch gekomen,
Gij hebt, daar Gij voor zondaars lijdt,
De ſchuld op U genomen.
't Verraad barst los, de hel genaakt,
De vriendſchap ſlaapt, de woede blaakt,
Gij wordt beangst, verſlagen:
„ Mijn Vader! zoo het mooglijk zij,
„ Och! deze beker ga voorbij!"
Zoo moet de Godmensch klagen.

3.

Uw zweet wordt bloed, Gij bukt in 't ſtof
Gelijk een worm ter neder;
En Gij, Gij Vorst van 't hemelhof
Hervat het bidden weder:
Gij voelt, daar onze ſtraf U treft,
En d' angst der ziele zich verheft,

Uw

Uw hart in liefd' ontbranden;
G' onttrekt U niet aan onze schuld,
Maar geeft met goddelijk geduld
U in der boozen handen.

4.

Gij Isrels Vorst, Gods eigen Zoon!
Gevangen en gebonden,
G' ontvangt der overtreedren loon,
En Gij, Gij kent geen zonden;
Men lastert U, Gij groot van moed
Verdraagt en zwijgt; men eischt uw bloed,
Gij laat het willig stroomen.
Om met dat bloed tot God te gaan,
Zijt Gij, met onzen vloek belaân,
In 't uur des doods gekomen.

5.

Verachtelijk ten toon gesteld,
Maar altijd groot van harte,
Verdraagt Gij valschheid, smaad, geweld,
En d' allerwreedste smarte;
Men ziet in U, schoon lang verbeid,
Thans geen gedaant' of heerlijkheid,
Durft zelfs uw Godheid schennen:
Voor U, wiens trouwe nimmer zwicht,
Verbergt uw vriend zijn aangezigt,
En veinst U niet te kennen.

6.

Gij 't offer, dat aan God behaagt,
Waar op al d' offers zagen,
Dat naar Gods raad de zonden draagt,
Gij draagt ook onze plagen;
Gij d' onschuld zelv', Gij duldt en zwijgt,
Daar Gij voor ons ten kruisberg stijgt,

Ge-

Gelijk een lam ter slagting:
Gij ondergingt het doodsgeweld,
En duldt, dat U de woede velt,
U, Israëls verwachting.

7.

Hoe klimt de nood! zij hebben wreed,
Uw hand en voet doorgraven,
En als U dorst, staan zij gereed,
Om U met gal te laven;
Uw smart ontvlamt hun spotternij,
Roept Gij tot God, dan lagchen zij,
Zij lastren uw vertrouwen:
„ Hij heeft," dus wordt uw hoop bespot,
„ Hij heeft vertrouwd op zijnen God!
„ Wat is nu zijn vertrouwen?".

8.

Bij 't zwijmen van het zonnelicht,
Verlaten van zijn vrinden,
Verbergt Hem God zijn aangezigt,
Waar in Hij troost moest vinden;
Hij riep en zweeg, nu klaagt Hij weêr,
Hij roept, Gij antwoordt niet, o Heer!
Hoor aarde! hoor Hem klagen:
„ Mijn God! waarom verlaat Gij Mij?"
De boosheid spot; en Gij, ook Gij,
Mijn God! Gij laat Hem klagen.

9.

Ziet heemlen, ziet Gods eengen aan,
Van zijnen God verlaten!
Die smart heb ik Hem aangedaan,
Om mij werd Hij verlaten:
De mensch, die U dien arbeid kost,
Wat is de mensch, dien Gij verlost?

Wat hebt G' in hem gevonden?
Mijn Jezus! 't is gena' alleen,
Och! dat ik nooit weêr, als voorheen,
U kruisig' door mijn zonden!

10.

W' aanbidden U! Gij wankelt niet,
Gij treedt den dood zelfs nader;
En, daar Gods wil aan U gefchiedt,
Noemt G' onzen Regter, Vader:
Gij neigt het hoofd, en 't aardrijk beeft,
Gij fterft, en 't veege menschdom leeft,
Gij 't eind der offeranden!
Het voorhang fcheurt, de weg ftaat vrij,
Het is volbragt! de heerfchappij
Des doods ligt nu aan banden.

11.

Gij fterft, en laat dien troost ons na,
De zonden zijn vergeven;
Gij hebt voldaan op Golgotha,
Dit geeft ons kracht ten leven:
Uw zoendood lenigt onze fmart,
Verkwikt, vertroost, verfterkt ons hart,
Niets heeft zoo groot een waarde.
Uw zoendood zij mijn fteun in nood,
Mijn heil in druk, en in den dood
Mijn laatfte troost op aarde.



CXX.

JEZUS LIEFDE IN ZIJN LIJDEN.

1.

Middelpunt van ons verlangen,
Trooster van 't ontrust gemoed,
Jezus! onze dankbre zangen
Loven uwen liefdegloed,
Gij woudt van den hemel dalen
Op deez' diep bedorven aard,
En voor ons de schuld betalen,
Die ons bang gemoed bezwaart.

2.

Liefde! met wat medelijden
Zaagt Gij Adams kindren aan!
Voor die snooden woudt Gij strijden,
Zulken van den vloek ontslaan;
Ja, Gij stortte bloed en tranen
In het bang Gethzemane,
Om voor ons den weg te banen
Naar 't gewest van rust en vreê.

3.

Liefde! Gij moest spottaal hooren,
Die U drong door merg en been;
Ja, Gij droegt uws Vaders tooren,
Gij voor allen, Gij alleen:
Welk een' beker moest Gij drinken
Op het aaklig Golgotha!
Daar liet G' U aan 't kruishout klinken,
Daar aanbidden w' uw gena'.

4. Liefd'

4.

Liefd'! in U is al ons leven,
Gij, Gij zijt ons hoogſte goed;
Ja, uw kruis heeft ons gegeven
Wat ons eeuwig juichen doet.
O hoe zijn w' aan U verbonden,
Jezus, Redder, 's Vaders Zoon!
Onze harten, onze monden
Juichen dankbaar tot uw' troon.

CXXI.

JEZUS GROOTHEID IN ZIJN LIJDEN.

1.

Knielt, Christnen! voor uw' Redder neêr,
Geeft aan den grooten lijder eer,
Wien Englen zelfs hun' lofzang wijden;
Hoe diep Hij ook vernederd zij,
Geen Engel was zoo groot als Hij,
Te midden van zijn gruwzaamst lijden.

2.

O Jezus! groot, waar 't oog hier ſtaart,
Gij ſpreekt, zoo ſpreekt geen mond op aard,
Gij zwijgt, uw zwijgen velt de ſnoodheid;
Uw grootheid rijst bij ſpot en hoon,
Uw kruis ſtrekt U ten glorietroon,
Hier is veel meer, dan menſchen grootheid.

3.

Gij ſtrijdt, zoo als geen mensch ooit ſtreed,
Gij lijdt, zoo als geen mensch ooit leed,
Niets deed U ooit uw zielrust derven;
Gij kent, Gij voelt en kiest uw lot,
Gij ſterft, en wie U ook beſpott',
Gij redt een wereld in uw ſterven.

4. Kniel',

4.

Kniel, aarde! kniel voor Jezus neêr,
Geef, hemel! geef Hem eeuwig' eer,
Hij, Hij moet aller lof ontvangen:
Maar gij, o mensch! aanbid in 't ſtof,
Wijd uwen Redder al uw' lof,
Zijn grootheid eeuwig uw gezangen.

CXXII.

JEZUS ONSCHULD.

1.

't Heelal getuig' van Jezus lof!
Laat ons zijn onſchuld zingen;
Al klinken onze toonen dof,
Zij geeft aan d' aard de ſchoonſte ſtof,
Z' is 't lied der Hemellingen.

2.

Wat Jezus deed was welgedaan;
Hij vlekloos, zonder zonden,
Hij kon in 't ſtrengst gerigt beſtaan,
En werd, al viel Hem d' afgrond aan,
Onſtraffelijk bevonden.

3.

Geen aanklagt laat Jeruzalem
Noch Galilea hooren:
„Ik vind geen ſchuld, niets kwaads in Hem,"
Zoo klinkt Pilatus Regterſtem
Der Priesterſchaar in d' ooren.

4. En

4.

En hij, die Jezus gangen weet,
Zelfs zijn verborgen paden,
Sprak, toen hij stervend schuld beleed,
En aan de waarheid hulde deed,
„ 'k Heb d' onschuld zelv' verraden!"

5.

Maar, o! wat haalt getuigenis
Van Regter en verrader
Bij 't geen oneindig meerder is?
Hij heeft, in zijn verrijzenis,
De vrijspraak van den Vader.

6.

Ja, Jezus! Gij, ja Gij alleen
Zijt rein in 's Vaders oogen,
Uw deugd blinkt door de wolken heen,
En, door haar' glans, wordt hier beneên
De Heiden zelfs bewogen.

7.

Ja, Jezus is beproefd als 't goud,
Al braakt de helgeest laster;
Het is vergeefs, wat kwaad men brouwt,
Wat list de boosheid zich verstout,
't Maakt Jezus deugd te vaster.

8.

Hij werd, zelfs toen Hem God verliet,
Aan 't vloekhout rein bevonden;
De schepping, die zijn lijden ziet,
Bezwijkt, maar Jezus wankelt niet
Bij al 't gewigt der zonden.

9.

Zijn onschuld is 't, die voor ons strijdt,
En ons de kroon zal geven;
Zij maakt, dat Hij, die ons bevrijdt,
Voor ons, niet voor zich zelven, lijdt,
Z' is 't leven van ons leven.

CXXIII.

ZIE DEN MENSCH.

1.

Is dat, is dat mijn Koning!
  Dat aller vaadren wensch!
Is dat, is dat zijn krooning?
  Zie, zie, aanſchouw den mensch!
Moet Hij dat ſpotkleed dragen,
  Dat riet, die doornenkroon?
Lijdt Hij dien ſmaad, die ſlagen?
  Hij, God! uw eigen Zoon!

2.

Ja, ik kost Hem die ſlagen,
  Die ſmarten en dien hoon;
Ik doe dat kleed Hem dragen,
  Dat riet, die doornenkroon.
Ik ſloeg Hem al die wonden,
  Voor mij moet Hij daar ſtaan,
Ik deed door mijne zonden,
  Hem al die jamren aan.

3.

O Jezus! man van ſmarten,
  Gij aller vaadren wensch,
Herinner aller harten
  't Aandoenlijk, „ zie den mensch!"
Laat mij toch nooit vergeten
  Die kroon, dat kleed, dat riet;
Dit trooste mijn geweten,
  't Is al voor mij geſchied.



CXXIV.

De VERLOSSER aan het KRUIS.

1.

Mijn Verlosser hangt aan 't kruis,
Hangt ten spot van snoode smaders;
Zoon des Vaders!
Waar is toch uw almagt thans,
Waar uw goddelijke glans?

2.

Mijn Verlosser hangt aan 't kruis,
Al zijn grootheid is verzwonden:
Niets dan wonden,
Builen, striemen overal,
Niets dan smarten zonder tal.

3.

Mijn Verlosser hangt aan 't kruis,
En Hij hangt er mijnentwegen,
Mij ten zegen.
Van den vloek maakt Hij mij vrij,
En zijn sterven zaligt mij.

4.

Mijn Verlosser hangt aan 't kruis,
Ook voor mij heeft Hij zijn leven
Veil gegeven.
Brand, mijn hart! ontbrand in gloed
Jegens Hem, mijn hoogste goed.

5.

Mijn Verlosser hangt aan 't kruis,
En ik zou den lust der zinnen
Nog beminnen?
Neen, ik ken geen kwaad zoo groot:
Deze kostte Hem den dood.

6. Mijn

6.

Mijn Verlosser hangt aan 't kruis,
En ik zou naar uw vermaken,
Wereld! haken?
Neen, o wereld! neen, ik zij
U gekruist, en gij aan mij.

7.

Mijn Verlosser hangt aan 't kruis,
En ik zou mij zijns nog schamen?
Zijns nog schamen?
Neen! wie mij hier ooit om sma',
'k Draag zijn kruis Hem vrolijk na.

8.

Mijn Verlosser hangt aan 't kruis,
En ik zou in droeve dagen
Troostloos klagen?
Klagen? neen! bij dit gezigt
Valt mijn zwaarste last mij ligt.

9.

Mijn Verlosser hangt aan 't kruis:
Hem verheerlijk' al mijn handel,
Al mijn wandel;
Hem, die met zijn bloed mij koopt,
In wiens dood ik ben gedoopt.

10.

Mijn Verlosser hangt aan 't kruis:
'k Heb mij, Heer! in dood en leven
U gegeven;
'k Leef, in vreugd en tegenheên,
'k Leef en sterf voor U alleen.



C X X V.

K R U I S L I E D.

1.

Mijn Heiland, Davids Zoon en Heer!
Wat zou mijn lust, mijn tong bedwingen,
Om van uw' kruisdood niet te zingen,
Waar 'k zoo veel nuts en godlijks leer?
Hier leer ik, wijs, mij zelv' vergeten,
Mijn' levensdroom vol ijdelheid,
Den lust die vleijende verleidt,
Den valschen waan van veel te weten.

2.

Daar hangt mijn Midlaar, Zoon van God,
Den armen mensch tot heil geschonken,
Aan 't ijslijk moordhout vastgeklonken,
Den Heiden en den Jood ten spot.
Daar zie 'k dat hoofd, dat eens met stralen
Zoo heerlijk blonk van hemelglans,
Gekroond met eenen doornenkrans,
Waar stroomen bloeds bij nederdalen.

3.

Daar zie 'k zijn lijf gescheurd, mismaakt,
Het lijf van Hem, die 't vee met huiden,
Den mensch met kleêren, 't veld met kruiden,
De lucht met starren dekt, gansch naakt.
Zijn hemelsch aanzigt, elks verlangen,
Zoo schoon als immer aanzigt was,
Bestierf daar, als een bloem in 't gras,
Die 't hoofd verflenst laat nederhangen.

4. Maar

4.

Maar 'k wijt het aan geen Pharizeen,
Geen Priesterschaar op Hem gebeten,
Geen' Regter over Hem gezeten;
't Is onze schuld, 't is d' onz' alleen:
Wij zondaars, wij, wij zelv', wij schonken
U, Heer! dien kelk, zoo wrang, vol gal,
Dien Gij aan 't kruis geheel en al,
Ten bodem toe, hebt leêg gedronken.

5.

Regtvaardigheid hield aan om straf,
Genade dong om vrij geleide,
Hier trad Gods wijsheid tusschen beide,
Die z' alle bei' voldoening gaf.
O wonderbare gunstbetooning!
O licht, dat zich van 't kruis verspreidt!
Hier schittert Gods geregtigheid,
Hier straalt genadige verschooning.

6.

Hem looft nu onze blijde tong,
Hem loven onze dankbre zielen;
Komt, laat ons zaam voor Jezus knielen,
Die voor ons aan den kruispaal hong:
Hier hebben wij 't bewijs gevonden
Van volle schuldvergiffenis;
Daar hangt, waar Hij gekruisigd is,
't Gescheurde handschrift van de zonden.

8.

Komt, volgen w' onzen Heiland na,
Komt, dat w' ons kruis, met welbehagen,
Ook achter Hem gemoedigd dragen!
Na 't kruis volgt ook de kroon weldra:
Zoo kan men best de kruisles leeren,
Zoo dooden w' ook den ouden mensch,
Zoo zal in ons de nieuwe mensch
Zijn krachten daaglijks zien vermeêren.

C X X V I.

JEZUS OP GOLGOTHA.

I.

Ja, Halleluja! 't is volbragt!
De bange nacht
Is gansch verdwenen;
De zon heeft weêr van 's hemels trans,
Met nieuwen glans,
Het kruis beschenen.
Het is volbragt, Immanuël
Heeft dood en hel
Hun prooi ontnomen.
Het is volbragt! van Golgotha
Doet Gods gena'
Vertroosting stroomen.

2.

Wat Jezus doen moest is volbragt,
Zijn deugd hield kracht
Door heel zijn leven;
't Geen Hij moest lijden is geleên,
De strijd volstreên,
De vreê hergeven.
Nu zal, daar alles is volbragt,
Geen bange klagt
Ons 't hart doorboren.
Triomf, triomf! van Golgotha
Zal nu weldra
De wereld hooren.

3.

Gevallen zondaars! ziet op Hem,
U lokt zijn ftem
Om toe te treden;
Hij lijdt, Hij fterft, Hij overwint,
Uw heil begint
Voor eeuwigheden.
Triomf, triomf! zing wereldrond,
Uit éénen mond,
Hij fchenkt ons 't leven!
Ja, Halleluja! 't is volbragt!
Wacht, ftervling! wacht
't Onfterflijk leven.

CXXVII.

HET IS VOLBRAGT.

1.

Komt, knielen wij voor Jezus zamen,
Met vrolijk uitzigt op ons lot!
Het is volbragt, volbragt, ja, Amen!
Het is voor ons volbragt bij God.
Het groote werk, dat Hij aanvaardde,
Al d'eeuwen door met fmart verwacht,
Dat is volbragt. Juich hemel, aarde!
Juicht zondaars! 't is voor u volbragt.

2.

Gij Jezus! hebt den last gedragen,
Dien zond' en fchuld te dragen gaf,
God zag uw werk met welbehagen,
En wendt van ons zijn ftraffen af:

Wij schuldig, schood, van God verdreven,
 Wij bleven ver van Eden staan,
Maar 't kruis werd ons de boom van 't leven,
 Dien wees uw Vader zelf ons aan.

3.

Wat d' oude godspraak deed verwachten,
 Wat ooit Gods regt gevorderd had,
Hebt Gij volbragt met al uw krachten,
 Volbragt op 't moeilijk lijdenspad;
Geen vlek, geen' mistred zagen d' oogen
 Der vlekkelooze Majesteit,
En 't vonnis, dat ons zal verhoogen,
 Is d' uitspraak der regtvaardigheid.

4.

Gods heiligheid, op aard verdonkerd
 Door Adams diep ontaard geslacht,
Daagt op met nieuwen glans en flonkert
 Bij 't heilrijk woord, „ Het is volbragt!"
Men hoort den Seraf lof betalen
 Aan uw verheven menschendeugd,
Ja, van uw menschheid schijnen stralen,
 Waar in de Godheid zich verheugt.

5.

Wij willen needrig Gode leven,
 U volgen, waar Gij ons geleidt,
Ons U geheel ten offer geven
 Met nooit volbragte dankbaarheid.
Getrouwe Leidsman! sla ons gade,
 Voleinder! laat, door uwe kracht,
Het heerlijk werk van Gods genade
 In ons ook eenmaal zijn volbragt.

CXXVIII.

Het is VOLBRAGT.

1.

Ja, Halleluja! wat verkeere,
Dat God belooft houdt eeuwig kracht;
Ja, Halleluja! U zij eere,
Verlosser, Redder! 't is volbragt!
Wat voorgevoel van eeuwig leven
Wekt deze zegetoon in mij!
Ja, mijne zonden zijn vergeven,
Opdat ik mij in God verblij'.

2.

Zou ik door ongeloof versmaden
Hem, die zijn trouwe nimmer krenkt,
En mij, hoe zwaar met schuld beladen,
Van alle schuld vergeving schenkt?
Zou 'k, met uw eigen woord gezegend,
Door twijfelzucht van verre staan?
En, daar mij zoo veel gunst bejegent,
Niet vrolijk tot een' vader gaan?

3.

Ja, 't is volbragt! en Gij, mijn Vader!
Berust in 't offer van uw' Zoon:
Och! dat ik op uw roepstem nader',
En U door twijfling niet meer hoon'!
Uw gift is uit genade, Heere!
Uit onverdiende gunst alleen;
Wat kan een zondaar, U ter eere,
Dan op uw woord slechts toetetreên?

4.

Leer mij, o Heer! dien pligt betrachten,
Door kinderlijk geloof geleid,
Dan zal mijn hart van liefde smachten,
Dan vind ik kracht tot heiligheid;
Dan zal mijn hoop mij nooit beschamen,
Daar 'k alles van uw waarheid wacht,
Dan zeg ik needrig, dankbaar, Amen
Op 't woord uws Zoons: „ Het is volbragt!"

CXXIX.

DE STERVENDE JEZUS.

1.

Ja! Jezus sterft, aan 't kruis geklonken,
Daar Hij de zonde torscht;
Zijn hoofd hangt neêr, en ligt gezonken
Op zijn vermoeide borst;
Zijn' geest beveelt Hij aan zijn' Vader,
Hij slaat zijn oogen neêr,
Zijn bloed verstijft in hart en ader,
En Jezus leeft niet meer.

2.

Hij sterft voor ons, o Christenscharen!
Voor ons vloeit Jezus bloed,
Zijn dood redt ons uit doodsgevaren,
Daar Hij voor zondaars boet:
Och! dat uw hart Hem dankbaar nader',
Wien zoo veel liefde drijft;
Gij vindt door Hem in God een' vader,
Die eeuwig vader blijft.

3. Komt,

3.

Komt, vallen wij voor Jezus neder,
Hij hoort ons dankgebed,
Zijn ſterven ſchonk ons 't leven weder,
Zijn dood heeft ons gered:
Wou Hij voor ons aan 't kruishout ſneven,
Voor ons geen ſmaad ontzien,
Och! dat wij eeuwig voor Hem leven,
Hem eeuwig hulde biên!

4.

Zie, daar wij in uw' naam vergâren,
O Jezus! op ons neêr!
Uw Geest, daar w' op uw' kruisdood ſtaren,
Ontvlamm' ons tot uw' eer:
Och! dat wij zoo uw' dood gedenken,
Dat ſteeds uw liefd' ons leid',
Dat zij ons kracht tot deugd moog ſchenken,
En eens de zaligheid.

CXXX.

DE STERVENDE JEZUS.

1.

Diep, o God! in 't ſtof gebogen,
Schuldig voor uw hoog gerigt,
Vloeijen tranen uit onz' oogen,
Dekt de ſchaamt' ons aangezigt.
'T Zondig ſtof ontvangt gena',
Jezus ſterft op Golgotha!
Voor een wereld diep verloren
Geeft God zijnen eengeboren'.

2.

Heilig, heilig, heilig Wezen!
  Aan uw wetten is voldaan;
Heilig, heilig, heilig Wezen!
  Siddring grijpt ons zondaars aan.
  O hoe schriklijk hangt Gods Zoon
  Voor de zonde hier ten toon!
God! om 't kwaad door ons bedreven
Moest uw Zoon aan 't kruishout sneven.

3.

Ja! Hij leed voor zulke snooden
  Helsche smart in zijn gemoed,
En Hij redt uit al hun nooden
  Adams kindren door zijn bloed.
  Englen staamlen zijnen lof,
  Ach! wat kan hier 't nietig stof?
Wij verzinken in die liefde,
Die voor ons aan 't kruis Hem griefde.

4.

Kan het hart die liefde roemen,
  Dat de zonde nog bemint?
Neen, wie ooit uw' naam moog noemen,
  Jezus! zij als Gij gezind.
  Wie zich op uw bloed verlaat,
  En de zonde schuwt noch haat,
Zal zijn snood vertrouwen boeten;
Hij vertreedt uw bloed met voeten.

5.

Om van zond' ons te bevrijden,
  Stierf Gods Zoon den wreedsten dood;
Wie zijn hart Hem toe wil wijden
  Houde, wat zijn mond gebood:
  Hoe de zond' ons ooit omring',
  Jezus! dat uw liefd' ons dring';
Woudt G' uit liefde voor ons sneven,
Dat wij eeuwig voor U leven!

6. Je-

6.

Jezus! uw verzoenend ſterven
Blijft het rustpunt van ons hart.
Als wij alles, alles derven,
Blijft uw liefd' ons bij in ſmart.
Och! wanneer mijn oog eens breekt,
't Angstig doodzweet van mij leekt,
Dat uw bloed mijn hoop dan wekke,
En mijn ſchuld voor God bedekke.

7.

Vader, vol van mededoogen!
Zie ons arme zondaars aan,
Sla op ons uw vriendlijk' oogen;
Jezus heeft voor ons voldaan,
Ja! Hij heeft voor ons voldaan,
God neemt ons als zondaars aan:
't Zelfde regt, dat Hem deed ſneven,
Schenkt ons 't eeuwig zalig leven.

CXXXI.

GEDULD NAAR JEZUS VOORBEELD.

1.

Wat bitter zielverdriet
O Jezus! leedt Gij niet;
Wat angſten, pijnen, ſlagen,
Wat ſmart aan 't kruis, wat ſpot
Hebt Gij, o Zoon van God!
Niet met geduld verdragen!

2.

Dat dulden in uw ſmart
Stilt in ons zwellend hart
De drift, die los wou breken;
Daar zelfs de Heiland zweeg,
Hoe hoog het lijden ſteeg,
Past mij daar ooit het ſpreken?

3.

Laat mij, o Heer! altijd,
Maar meest in zwaren ſtrijd,
Op U in 't lijden ſtaren!
Dat zal in mijn gemoed,
Hoe zeer ook 't onregt woed',
Het ſtil geduld bewaren.

4.

Dan dulden w' allen haat,
Al wordt met ſchand' en ſmaad
Zelfs onze trouw vergolden;
Al word ik onverdiend,
Zelfs van mijn' oudſten vriend,
Gelasterd en geſcholden.

5.

Dan draag ik allen last,
Dien G' op mijn ſchouders past,
Hoe zwaar die vall' te dragen;
Dan zal ik in mijn' nood,
Al duurt die tot mijn' dood,
Niet morren, zelfs niet klagen.

6.

Dan drink ik met geduld,
Den kelk, dien Gij mij vult,
Gij zult dien heilzaam maken,
En mij, hoe wrang hij vall',
Hoe zeer doormengd met gal,
Uw liefd' er in doen ſmaken.



CXXXII.

CXXXII.

GEDULD NAAR JEZUS VOORBEELD.

1.

Nooit viel mijn' Heiland kruis te zwaar
Hoe drukkend dan dat kruis ook waar,
Hij bleef altijd met welbehagen,
Wat Hem zijn Vader oplei', dragen:
Geen enkel onbetaamlijk woord
Werd ooit uit zijnen mond gehoord;
Hij, die nooit kwaad met kwaad vergold,
Hij zegend' elk, wie Hem ook fchold.

2.

Och! volgd' ik fteeds dat voorbeeld na,
Dat voorbeeld zonder wederga';
Och mogt ik fteeds dat fpoor betreden,
Al is 't met ongelijke fchreden:
'k Weet, dat mijn vleesch daar tegen ftreeft,
En mij gansch andre wetten geeft;
Maar geef, o Heer! mij lust en kracht,
Dat ik kloekmoedig die veracht'!

3.

Dan draag ik al wat mij de Heer
Heeft opgelegd, al waar 't nog meer;
Zou Hij mij met een' last bezwaren,
Die niet mijn kracht zou evenaren?
Dies zwijg ik Hem; al wat Hij doet
Is altijd heilig, wijs en goed:
Drukt mij zijn hand een poos ter neêr,
Ik vrees niet, want Hij redt mij weêr.

4.

Aan hoe veel kwaads ik ſchuldig ſta,
Mijn Regter zelf ſchenkt mij gena';
En ik, zou ik zijn Vaderſlagen,
Als zijn gehoorzaam kind, niet dragen?
O God! op wien mijn hoop blijft ſtaan,
Leer mij op U mijn oogen ſlaan,
Op U, die mij door korten druk
Hier opkweekt voor het hoogst geluk.

CXXXIII.

MENSCHELIJKE ZWAKHEID.

1.

Ach! hoe dwaas is 't met vertrouwen
Heil te bouwen
Op iets ſterflijks, wat is roem?
Wat ſtandvastigheid van menſchen?
Zij verſlenſen,
Zij vergaan gelijk een bloem.

2.

Jezus vrienden zelfs bezweken,
Stout in 't ſpreken,
In 't beloven wonder groot:
Maar zij zien Hem pas gegrepen
Henen ſleepen,
Of z' ontvlugten Hem in nood.

3.

Ach! hoe zwaar viel Hem dit lijden,
Dus te ſtrijden
Ongetroost en onverzeld!
Maar deez' zwakheid toont Hem krachtig
En almagtig;
Gansch verlaten houdt Hij 't veld.

4.

Christen! schaam u dan, die boozer
En trouwloozer,
Christus, vrij van ramp, verlaat:
Schaam u, als dien Heer onwaardig,
Die niet vaardig
Om zijn' dienst het liefste haat.

5.

Nog zijn ons veel zwaarder pligten
Te verrigten:
Ach ons armen! wie houdt stand
Tegen 's werelds dreigen, hoonen,
Vleijen, loonen?
Bied, o bied ons, Heer! de hand.

6.

Gij, van allen eens verlaten,
Wie ons haten,
Of ontwijken, blijf ons bij!
Blijf ons met uw liefd' omarmen,
En beschermen,
Schoon ons alles ontrouw zij.

7.

Leer ons hart zijn ontrouw kennen
En ontwennen,
Sterk ons in den jongsten nood:
Daar ons goed, en bloed, en leven
Gansch begeven,
Blijf ons bij, ook in den dood.



CXXXIV.

OP JEZUS BEGRAFENIS.

1.

Uw Heiland wordt in graf geborgen,
Deez' aard ontvangt Hem in haar' ſchoot;
En, Christen! zoudt gij dan nog zorgen,
Nog angstig zijn voor graf en dood?

2.

Hij, voor uw ſchuld aan 't kruis geſtorven,
Nam ook den vloek der zond' in 't graf:
Zoo is u 't leven weêr verworven,
Zoo ſterft g' ook eens der zonden af.

3.

Hier rust Hij uit van al zijn lijden,
Hier eindigt al zijn ſmaad en ſchand';
Zoo aanſtonds volgt de kroon op 't ſtrijden,
Zijn geest is reeds in 's Vaders hand.

4.

Dit graf houdt Hem niet lang geborgen,
Wat zegel ook den grafſteen ſluit';
Hij wacht ſlechts tot den derden morgen,
En ſtapt dan als verwinnaar uit.

5.

Nu zal u 't graf ten rustbed ſtrekken;
Haast, Christen! breekt die morgen aan,
Dat Jezus zelf ook u zal wekken,
En gij voor eeuwig op zult ſtaan.



C. GEZANGEN OP JEZUS OPSTANDING.

CXXXV.

DE OPSTANDING VAN JEZUS.

1.

Herinner u met vreugd, mijn geest!
Den dag van 't groote Christenfeest;
Houd Jezus in gedachtenis,
Zing Jezus, die verrezen is.

2.

Voel alle dankbaarheid voor Hem,
Als hoordet g' in dit uur zijn ſtem,
Als ſprak Hij, „ dat u vrede zij;"
Verblijd u zoo, mijn geest! in mij.

3.

Zie naar omhoog en bid Hem aan!
Hij leidt de ſtarren op haar baan,
Hij leeft, en heerscht in 't hoogst bewind;
Hij is uw Koning en uw vrind.

4.

De magt, de lof, d' eerbiedenis
Zij Hem, die was en eeuwig is,
Zijn naam word' overal verbreid,
Zijn roem verdure d' eeuwigheid!

5.

Geloof! gij heft ons hemelwaart,
Wat wordt de grootheid dezer aard,
Wanneer mijn geest het heil bedenkt,
Dat God, in zijnen Zoon, ons ſchenkt?

6.

Eens zonder zonde, ramp of pijn,
Als Englen eeuwig zalig zijn;
Is mij, ook mij, die heerlijkheid,
Oneindig God! door U bereid!

7.

Mijn hart bezwijkt van vreugd daarbij,
Verwondring, liefde dringen mij;
En vol van eerbied, dank en pligt
Val ik, o God! op 't aangezigt.

CXXXVI.

DE OPSTANDING VAN JEZUS.

1.

Ja, Amen! Jezus is in 't leven!
Zijn' grooten naam all' eer te geven
Moet u nu ernst, o Christen! zijn.
Mijn Heiland, aan het kruis gestorven,
Heeft leven uit den dood verworven:
God en een eeuwigheid is mijn.

2.

Laat ons Hem met aanbidding eeren,
Hem nooit door twijfeling onteeren,
Hij leeft, wij eindeloos met Hem.
Hij leeft, o hooge zielcruste!
Hij leeft, wat ons nu ooit geluste,
Al wat wij doen, doen wij door Hem.

3.

O ja, Gij leeft! Gij ziet ons hopen,
Ons hart, ons doen ligt voor U open,
Een schrik zij ons, wat U mishaagt:
Ons moet, wat Gij niet deedt voor dezen,
Wat Gij verbiedt, een helle wezen,
Schoon iedereen er roem op draagt.

4.

Ja, Jezus leeft! dat voelt ons harte,
Als 't Hem geloovig zoekt in ſmarte;
Het graf beſluit Hem langer niet:
Hoe meer wij Hem aanbiddend eeren,
En zijne liefd' in 't hart vermeêren,
Hoe meer Hij op ons nederziet.

5.

Ja, Jezus leeft! veel duizend harten
Gevoelden in de bangſte ſmarten
Den hoogen troost, dat Jezus leeft;
In heeten ſtrijd met boezemzonden,
In bangen doodſtrijd, ondervonden
Veel duizend harten, dat Hij leeft.

6.

Gij leeft, o Jezus! welk verblijden,
Wat zielverkwikking, als wij lijden,
Hoe zacht een troost in alle pijn!
Gij leeft, Gij leeft, en in den hoogen
Aanſchouwen w' U met deez' onz' oogen,
Als w' eens met U onſterflijk zijn.

CXXXVII.

DE OPSTANDING VAN JEZUS.

I.

Jezus leeft, en wij met Hem,
Dood! waar is uw ſchrik gebleven?
Jezus leeft, en zijne ſtem
Roept ook ons eens weêr in 't leven,
Zal ons eens met eer bekleên:
Dit is onze troost alleen.

2.

Jezus leeft, zijn is het rijk,
Elk moet Hem als Koning eeren;
Wij ook zullen Hem gelijk,
Eeuwig eens met Hem regeren.
Zou Gods woord ooit wanklen? neen!
Dit is onze troost alleen.

3.

Jezus leeft, wie nu nog vreest
Zou, en Hem, en God onteeren;
Zondaars mogen onbedeesd
Zich tot zijn genade keeren.
Jezus zendt geen zondaars heen:
Dit is onze troost alleen.

4.

Jezus leeft, ons hoogste goed,
Hem behoort geheel ons leven;
Ons past reinheid van gemoed,
Ons, het kwaad te wederstreven.
Jezus sterkt der zwakken schreên:
Dit is onze troost alleen.

5.

Jezus leeft, dit is gewis;
Waar ons pad ook heen moog leiden,
Zelfs geen magt der duisternis,
Niets zal ons van Jezus scheiden:
't Steunen op zijn mogendheên,
Dit is onze troost alleen.

6.

Jezus leeft, nu is de dood
Ons een ingang tot het leven;
Welk een rust in stervensnood
Zal dit woord ons harte geven:
„ Gij, o Heiland! Gij alleen,
„ Gij zijt onze troost alleen."

CXXXVIII.

De OPSTANDING van JEZUS.

1.

Juich nu, Christenſchaar!
Juich! het feest is daar,
Alles is volbragt,
Wet noch dood heeft magt,
Jezus heeft voldaan,
Hij is opgeſtaan,
God verklaart Hem vrij:
Eeuwig leven wij,
Aardsch en helsch geweld
Zijn ter neêr geveld;
Heerlijk ſtijgt Gods Zoon
Uit het graf ten troon.

2.

Christen! juich, Hij leeft,
Die u 't leven geeft,
Jezus overwon;
Al wat dooden kon,
Al der zonde kracht
Is te niet gebragt:
Christen! hoor zijn ſtem,
't Sterven, dat door Hem
U ten hemel leidt,
Mist zijn bitterheid;
't Graf, uw ſchrik weleer,
Is geen kerker meer.

3.

Aarde! ken uw' Heer,
Christnen! geeft Hem eer,
Zondaar! hoor zijn ſtem,
Englen hooren Hem;

Hij, de hel te sterk,
Hij voltooit zijn werk.
Leef, o Koning! leef,
Dat U niets weêrstreev';
Geef, dat w' aan uw hand
Treên naar 't vaderland:
Maak ons los van d' aard,
't Spoor loopt hemelwaart.

4.

Eeuwig leven wij
Opgewekt als Gij;
Hemel, zing triomf!
Aarde, galm triomf!
Onze woonplaats is
Thans zijn erfenis:
Englen, juicht triomf!
Menschen, roept triomf!
Daar zijn rijkstroon is
Ligt onz' erfenis;
Eeuwig leven wij
Opgewekt als Hij.

CXXXIX.

De OPSTANDING van JEZUS.

1.

Komt, heffen w' onzen lofzang aan!
De Heer is waarlijk opgestaan;
Ons past gejuich in plaats van klagen,
De Levensvorst heeft door zijn kracht
Den dood den doodsteek toegebragt:
De laatste vijand ligt verslagen.

2.

Hij, die voor ons zijn leven gaf,
Voor ons de kluisters brak van 't graf,
Hij heeft voor ons den ſtrijd volſtreden:
Nu zijn wij met Hem opgeſtaan,
Nu vangt het nieuwe leven aan,
Dat w' eeuwig in zijn' dienst beſteden.

3.

Dat vrees noch angst ons hart beknell';
Hij leeft voor ons: Immanuël
Kan, wil, noch zal ons ooit begeven;
Verwon Hij niet voor ons den dood?
En nu, wat zegt onz' aardſche nood?
Wij zullen eeuwig met Hem leven.

C X L.

De OPSTANDING van JEZUS.

1.

Looft Gods Zoon, den doodvertreder!
Hij, die ſtierf op Golgotha,
Geeft zich zelv' het leven weder:
Looft zijn' naam, Halléluja!
Ziet, Hij ſtierf op Golgotha!
Looft, aanbidt en dankt Hem teder!
Uit den grafkuil keert Hij weêr;
Aard en hemel geeft Hem eer!

2.

Laat ons zijne grootheid zingen,
Dat ons 't hart van blijdſchap beeft!
Laat ons lied ten hemel dringen
Hem, die ſtierf en eeuwig leeft,

Dat

Dat ons 't hart van blijdschap beeft!
Laat ons, laat ons vrolijk zingen
Hem, die stierf en eeuwig leeft,
Hem, die stierf en eeuwig leeft!

3.

Door uw leven vrijgesproken,
Zingen wij verrukt uw' lof!
Door dat heil tot ernst ontstoken,
Rukt de geest zich los van 't stof,
Stijgt zijn dank naar 't hemelhof:
Door uw leven vrijgesproken,
Looft U, Godmensch! aller mond,
U, die stierft en overwont.

4.

Toen in d' ochtendschemeringen
Nog het luistrend aardrijk zweeg,
Toen uit 's hemels hooge kringen
's Heeren Engel nederzeeg,
En bij 't graf aanbiddend zweeg,
Stondt Gij op: de Hemellingen
Zongen straks in 't Englenhof,
Doodvernietiger! uw' lof.

5.

Om Hem in het graf te vinden,
Ging zij heen, waar Christus sliep:
Maar wat moest zij ondervinden,
Toen Hij zacht, „ Maria!" riep,
En toen zij, „ Rabbouni!" riep?
Heer! ik zal U ook eens vinden
In het einde van mijn lot,
Waar uw God is en mijn God.

6. Breekt

6.

Breekt G' eens van ons graf de kluister,
Als G' ons met uw komst verblijdt;
'k Zie uw aanschijn dan vol luister,
Met de kroon op uwen strijd;
'k Zie U dan gelijk Gij zijt;
Breekt G' eens van ons graf de kluister,
O! dan ben ik in uw rijk
U, mijn Heiland! U gelijk.

7.

Looft den Heer, zingt Hem nu psalmen!
Jezus Christus overwon!
Vlecht den overwinnaar palmen,
Dien de dood niet houden kon:
Jezus Christus overwon,
Zingt Hem hooge zegepsalmen!
't Lied van 't overwinren koor
Galmt den wijden hemel door.

C X L I.

De OPSTANDING van JEZUS.

1.

Triomf! triomf! Immanuël
Verrijst, de magt van dood en hel
Moet voor zijn grootheid bukken:
Lof, eer den held, die overwon,
Die ons met God verzoenen kon,
En aan den dood ontrukken!
Triomf! triomf! Hij zegepraalt,
De volle losprijs is betaald,

De kwijtbrief afgegeven;
God ſpreekt van zijn' genadetroon:
„ 'k Berust in 't offer van mijn' Zoon,
„ Hij leeft, en gij zult leven."

2.

Triomf! wij zien op 't moordveld neêr,
Maar Jezus hangt aan 't kruis niet meer,
Reeds is de dood verſlonden:
Daar, waar het zoekend oog Hem mist,
Hangt, maar voor eeuwig uitgewischt,
Het handſchrift van de zonden.
Triomf! triomf! op Golgotha
Ontſpringen ſtroomen van gena',
Geen donder laat zich hooren;
In 't ſuizen van een' zachten wind
Spreekt God als vader tot zijn kind,
Nu langer niet verloren.

3.

Triomf! de Heer is opgeſtaan,
Wij kunnen vrolijk grafwaarts gaan,
Zijn liefde zal ons wekken;
Hij, d'eerſteling in zijnen ſtand,
Kan ons ten zeekren onderpand
Van ons verrijzen ſtrekken:
Triomf! triomf! wat hier bezwijk',
Eens zullen wij, aan Hem gelijk,
Verklaard, onſterflijk wezen,
Ja, opſtaan, opſtaan zal ons ſtof;
Zingt, ſtervelingen! Jezus lof!
Zijn naam blijft onvolprezen.



CXLII.

C X L I I.

De OPSTANDING van JEZUS.

1.

Zoo brak 't gewenschte tijdſtip aan,
Waarop ons 't heilrijkst licht mogt dagen;
De Heer is uit het graf gegaan,
't Geſchonden Godsregt is voldaan,
Wat zou nog ons geluk vertragen?

2.

Hij ſlond gewillig 't leven af,
Zoo wou Hij onze ſchuld betalen:
Nu rijst Hij heerlijk uit het graf,
Opdat wij, vrij van zond' en ſtraf,
Op dood en graf eens zegepralen.

3.

o Jezus! doe ons meer de kracht
Van uw verrijzing in ons merken;
't Geloof aan 't geen Gij hebt volbragt,
Dat gord' ons aan met moed en magt,
Tot wederliefd' en goede werken.

4.

Dat ſterk' ons in den vasten grond,
Waar op wij onze hope bouwen,
De hoop op dien gewenschten ſtond,
Dat w', opgewekt door uwen mond,
U in uw heerlijkheid aanſchouwen.

5.

Welzalig die U toebehoort,
Dien kan geen dood of graf doen beven,
Die gaat zijn' weg gemoedigd voort,
Daar hij zich vast houdt aan uw woord:
„ Die Mij gelooft zal eeuwig leven."

D. GEZANGEN OP JEZUS HEMELVAART.

CXLIII.

DE HEMELVAART VAN JEZUS.

1.

Aarde! zucht niet meer,
Kom den hemel nader,
Zing uws Redders eer:
Hij, de Vorst der aard,
Jezus Christus vaart
Tot zijn' God, zijn' Vader.

2.

Starren, zon en maan!
Dient Hem op zijn wenken,
Heemlen! bidt Hem aan,
Englen! hoort zijn ſtem,
Mensch! vertrouw op Hem,
Die aan u blijft denken.

3.

Ziet, Hij zegepraalt,
Die als Plaatsbekleeder
Onze ſchuld betaalt;
Hij, die uit ons oog
Heenvaart naar omhoog,
Zendt zijn Englen neder.

4.

Christmen! treurt niet meer,
Komt den hemel nader,
Zingt uws Redders eer:
Hij, het heil der aard,
Jezus Christus vaart
Tot uw' God, uw' Vader.

5. Hij,

5.

Hij, des menschen Zoon,
Hij, die 't al volbragt heeft,
Hij beklimt den troon;
Hij, de Zoon van God,
Hij beschikt ons lot,
Hij, die alle magt heeft.

6.

Ziet, o ziet Hem na!
Hij, die onze zonden
Droeg op Golgotha,
Leeft en bidt ook nu,
Ook, mijn ziel! voor u,
Hij droeg ook uw zonden.

7.

Schoon geen oog Hem ziet,
Wat zou 't zien hier baten?
Hij vergeet mij niet:
Schoon 'k zijn bijzijn mis,
Voor den Godmensch is
't Heengaan geen verlaten.

8.

Deed Hij aan het kruis
Ons zijn liefde blijken,
In zijns Vaders huis,
Waar Hij 't heil voltooit,
Zal zijn liefde nooit,
Nooit weêr van ons wijken.

9.

Zondaar! hoor zijn stem,
Buig u voor Hem neder,
Waak, en wacht op Hem!
Hij, die voor ons stierf,
't Leven ons verwierf,
Jezus komt eens weder.

10.

Leef, o Koning! leef!
Breng tot U ons nader,
Leef in ons en geef,
Dat ook eenmaal wij,
Opgewekt als Gij,
Leven bij uw' Vader!

11.

O! die dag breekt aan,
'k Zie zich d' Englen ſcharen
Langs de hemelbaan;
Hij, die ons geleidt,
Heeft den weg bereid,
Is vooruitgevaren.

CXLIV.

DE HEMELVAART VAN JEZUS.

1.

Looft den Koning, alle volken!
Looft Hem, die boven lucht en wolken
Ten troon ſtijgt, Hem Gods eigen' Zoon!
Looft uw' Heiland, Christenſcharen!
Ziet Hem voor u ten hemel varen,
U plaats bereiden voor Gods troon:
Verheft zijn majeſteit
Met diep' eerbiedigheid,
Halleluja!
Loof wereldrond!
Uit eenen mond,
Loof Jezus Christus, wereldrond!

2. Mensch-

2.

Menschheid! tot Gods troon verheven,
Wie alle magt reeds is gegeven
In Jezus, waar God schepslen heeft,
Menschheid juich, gevoel uw waarde,
Uw lot is niet bepaald aan d' aarde,
Eens leeft g' omhoog, waar Jezus leeft:
Hoe zalig is 't verschiet,
Waar 't oog den Koning ziet
In zijn' luister.
Weg stof der aard,
Een hart onwaard,
Dat eens tot God ten hemel vaart.

3.

Jezus, Redder onzer zielen!
Zie ons aanbiddend nederknielen,
Gij werdt voor ons, voor ons geslagt:
Dank, aanbidding, eeuwig' eere,
Lof, dank, aanbidding, eeuwig' eere
Word' U, Verlosser! toegebragt.
Na lijden, hoon en spot
Wordt heerlijkheid ons lot.
Halleluja!
Deugd triomfeert,
Want Gij regeert,
Ja! Halleluja! Gij regeert!



C X L V.

De HEMELVAART van JEZUS.

1.

Stijg nu mijn loflied! daar de Heer
Ten hemel voer met eeuwig' eer,
Hij dood — en helverwinnaar;
Een wolk ontvoert Hem aan het ſtof,
En ijlings juicht het hemelhof,
Lof zij den overwinnaar!

2.

Des hemels Heer, des menſchen Zoon
Stijgt in triomf op 's Vaders troon,
Nu juichen alle troonen:
Hij komt, de Heer der heerlijkheid,
Hij komt, bekleed met majeſteit,
Om eeuwig hier te woonen.

3.

Heel 't Englenheir knielt voor Hem neêr,
En juicht, Meſſias, onze Heer,
Geeft menſchen Englenwaarde,
Hij heeft het grootſte werk volbragt,
Zijn is de wijsheid en de kracht
In hemel en op aarde!

4.

Hoe heerlijk zijt G', o Heer, mijn God!
Wij deelen in uw heilrijk lot,
Voor ons voert Gij ten hemel;
Gij Hoogepriester! treedt vooraan,
Voor ons zijt G' eenmaal ingegaan,
Wij volgen U ten hemel.

5.

O Heer! die hemel, zee en aard
Almagtig riept, en nog bewaart,
O Heer! door wien wij leven:
Zoo lang wij zwoegen in het ſtof,
Blijv' ſteeds ons hart naar 't hemelhof,
Van 't ſtof, tot U verheven.

6.

Onttrek ons hart door uwe kracht,
Die 't alles werkt, daar 't al op wacht,
Aan 't aardsch', waar 't aan blijft hangen,
Laat ons van uw' genadetroon,
O Zoon des Vaders, 's menſchen Zoon,
Tot ſtrijden kracht ontvangen.

7.

Ja, Gij gedenkt aan onzen nood,
Gij, die voor ons gingt in den dood,
Dat wij dit nooit vergeten:
Gij zult, ſchoon G' in den hemel woont,
En 't Englenheir uw grootheid toont,
Uw broeders nooit vergeten.

CXLVI.

De HEMELVAART van JEZUS.

1.

Triomf, Halléluja! triomf!
Ja, tot in eeuwigheid triomf!
O glorie aller dagen!
Halléluja! Halléluja!
Wij ſtaan niet meer op Golgotha,
Maar bij den zegenwagen,

Die onzen Vorst, met blij geſchal,
Door lucht en wolken voeren zal,
Ver boven duizend zonnen,
Om, ons tot heil, voor God te ſtaan,
En zijnen vrienden voor te gaan,
Die hier den ſtrijd begonnen.

2.

Triomf, Halléluja! triomf!
Ja, tot in eeuwigheid triomf!
De ſtrijd is afgeſtreden;
De dood en hel knielt voor Hem neêr,
De gansche hemel geeft Hem eer,
Nu Hij zal binnen treden:
Hij komt, zoo roept de Seraf uit,
Hij komt, roept heel de hemel uit,
Al d' Englen knielen zamen;
Elias, Enoch, Abraham
En Mozes knielen voor het Lam,
't Juicht alles dankend, Amen!

3.

Triomf, Halléluja! triomf!
Ja, tot in eeuwigheid triomf!
Nu ſtaat de toegang open;
De Regter is geen Regter meer,
Wie wil, mag veilig op zijn' Heer,
Als op zijn' Vader, hopen.
Snelt aan gij allen, wien de ſchuld
Het bevend hart met vrees vervult,
Uw ſterkte zij vertrouwen:
Berust in 't geen Hij heeft volbragt,
Wie hier op Gods genade wacht
Zal eeuwig Hem aanſchouwen.

4. Triomf,

4.

Triomf, Halléluja! triomf!
Ja, tot in eeuwigheid triomf!
  Nu is de Zoon gezeten
Als Midlaar aan Gods regterhand,
Nu is de hemel vaderland,
  Dat mag verlosſen heeten!
Nu vindt het neêrgedrukt gemoed
Een' rijken troost in tegenſpoed,
  Voor duizende geſlachten;
Miljoenen zullen, Hem gewijd,
In druk beproefd, voleind in ſtrijd,
  Zijn toekomst zalig wachten.

C X L V I I.

DE HEMELVAART VAN JEZUS.

1.

Verheft u, Christnen! boven 't ſtof,
Vereenigt u tot Jezus lof,
  Nu wij Hem zien verhoogen;
De luister van zijn majeſteit
Straalt, in het rijk der heerlijkheid,
  In aller Englen oogen.
Dat ook de mensch zijn grootheid zing',
Daar Hij het rijksbewind ontving,
  En glorierijk aanvaardde:
Hij, ſchoon geen ſterflijk oog Hem ziet,
Is 't voorwerp van 't vereenigd lied
  Van hemel en van aarde.

2.

Wij buigen ons ootmoedig neêr
Voor U, gezalfde Vorst en Heer!
  Elk juich', de Koning leve!
Dat uw genadeheerschappij
Al d' eeuwen door gezegend zij,
  En heil aan 't aardrijk geve:
Och! dat de klank van 's Konings woord
Bij alle volken word' gehoord,
  En elk zijn beeldnis drage.
Wij, eeuwig aan uw' dienst gewijd,
Verlangen biddend naar dien tijd;
  Och! dat die heileeuw dage.

3.

Ons hart, dat zich op U verlaat,
Schroomt geen vervolging, hoon of smaad,
  Wij kunnen rustig zingen:
Nu Gij regeert, is alles wel,
De zonde, wereld, dood en hel
  Zijn uw verwonnelingen.
Wij wachten 't heil door U beloofd,
Wij zijn uw leden, Gij ons Hoofd,
  Gij zult ons nooit begeven;
Gij hebt den hemel ons bereid,
Waar wij met U in heerlijkheid
  Ook eeuwig zullen leven.



CXLVIII.

De HEMELVAART van JEZUS.

Komt Christnen! laat ons Jezus loven,
Komt heffen wij het hart naar boven!
  Daar zit de Koning op zijn' troon,
  Daar zegeviert Gods groote Zoon;
  Daar zij ons hart, daar is de schat,
  Die al ons heil in zich bevat.

2.

Is Hij ons Hoofd, zijn wij zijn leden,
Dan voegt het ons Hem natetreden:
  Al zwerven wij in tegenheên
  En vreemdlingschap nog hier beneên;
  Ons burgerregt is niet op aard,
  Hij baande 't spoor ons hemelwaart.

3.

Hij ging ons voor met lijdzaam lijden,
Hij ging ons voor in 't moedig strijden;
  Nu aan Gods regterhand gekroond,
  Ziet Hij zijn' arbeid rijk beloond:
  Komt, volgen wij ons heerlijk Hoofd!
  Ook ons is zulk een loon beloofd.

4.

Wil, Heer! in ons dien ijver wekken,
Wij voelen ons naar d' aarde trekken;
  Maak, Jezus! maak ons los van d' aard,
  Trek zelf ons harte hemelwaart,
  Schenk ons den Geest, door U beloofd,
  Dan volgen w' U, gezegend Hoofd!



E. GEZANGEN OP DE UITSTORTING VAN DEN H. GEEST, EN VERDERE GEVOLGEN VAN JEZUS VERHOOGING.

CXLIX.

DE UITSTORTING VAN DEN HEILIGEN GEEST.

1.

De Heer is waarlijk opgeſtaan,
En heerlijk uit zijn graf gegaan,
De vijand lag verſlagen;
Gods Englen daalden neêr op d' aard,
Niet langer met den vloek bezwaard,
Dien had Hij weggedragen.

2.

Hij voer weêr op, 't geſtarnt voorbij,
En heeft, ten loon, de heerſchappij
Uit 's Vaders hand verkregen:
Die Jezus kennen zijn verheugd,
Gods Englen deelen in hun vreugd,
Al 't ſchepſel in hun' zegen.

3.

Elk heff' met ons een' lofzang aan!
Gods Zoon heeft aan Gods regt voldaan,
Hij heerscht als aller Koning;
Hij zendt zijn' Geest, den Trooster, neêr:
Zingt, Halleluja! zingt zijn eer,
't Is 't feest van Jezus krooning.

4. Wie

4.

Wie zou, daar Jezus voor ons ſtierf,
En ons den Geest ten troost verwierf,
Wie zou zijn beeld niet dragen,
En vol van God, die in ons woont,
Den Geest, die ons zijn vriendſchap toont,
Niet zoeken te behagen?

5.

Wij mogen 't heil voor Jezus Kerk,
Des Vaders lust, des Geestes werk,
Al d' eeuwen door verwachten:
Hem, die bij God voor zondaars ſpreekt,
Hem, wien 't aan liefde nooit ontbreekt,
Ontbreekt het nooit aan krachten.

C L.

DE UITSTORTING VAN DEN HEILIGEN GEEST.

1.

Het hart omhoog! wij vieren 't heuglijkst feest,
Den blijdſten dag, die immer is geweest,
God gaf aan d' aard, op dezen dag, zijn' Geest;
Verheft uw klanken!
Wie zal met ons dien trouwen God niet danken?
Hij wou zijn' Zoon,
Hij wil ook ons verblijden:
Die voor ons ſtierf ontving, na 't zwaarſte lijden,
Den grootſten loon.

2.

Zoo zegepraalt op aarde Jezus eer,
Zoo daalt van Hem een ſtroom van zegen neêr,
Zoo blijkt Gods trouw, zoo keert de vrede weêr;
Zingt Gode pſalmen!
Elk tempelkoor moet van 't gejuich weêrgalmen:

Deez'

Deez' aard herleeft!
Wij deelen in dien zegen,
Nu God zijn' Geest, gelijk een milden regen
Na droogte, geeft.

3.

Juich, Christen! juich, in uwen God verheugd!
Dat alle vleesch thans deel' in onze vreugd,
Dat rijk en arm, dat ouderdom en jeugd
Voor God zich buigen!
Het laatst geslacht moet van dit heil getuigen,
Valt, volken! neêr,
Bukt voor Gods alvermogen,
Die Davids Zoon met luister wou verhoogen
Tot aller Heer!

4.

Ja, Jezus heerscht! het ongeloof verstomm',
De leer van 't kruis verspreid' haar kracht alom,
Heel 't aardrijk word' dien Heer ten eigendom,
Zijn haatren zwichten:
Trots alle magt zal God zijn' zetel stichten,
't Geloof verbeid',
Dat elk Hem eere geve,
Hem hulde doe, en juich', de Koning leve
In eeuwigheid!

C L I.

DE UITSTORTING VAN DEN HEILIGEN GEEST.

1.

O Geest van Vader en van Zoon!
Die ons den weg wijst tot den troon,

Getrouw' Bestierder onzer gangen!
U, die ons in de waarheid leidt,
U, die ons 't hoogst geluk bereidt,
U loven onze feestgezangen,
U, die in ons al 't goede werkt,
Bewaart, vermeerdert en versterkt.

2.

Toen Jezus alles hier op aard
Volbragt had, voer Hij hemelwaart,
En schonk U, om zijn Kerk te planten:
Bij sterken wind, die 't huis doordrong,
Zag elk verbaasd een vuurge tong
Op 't hoofd van uwe heilgezanten;
Straks waren zij met kracht omgord,
En hun uw gaven ingestort.

3.

Straks leerdet Gij door hunnen mond,
Dat elk verstomd, verbijsterd stond,
In velerhande vreemde talen;
Straks wrocht Gij wondren door hun hand,
Genezing, overal door 't land,
Van ongeneesselijke kwalen:
Dus bleek, wat grootheid Hij bezat,
Die U en hen gezonden had.

4.

Nu zegepraalde Jezus leer,
De Jood aanbad Hem als zijn' Heer,
Vervuld met schuldbesef en boete;
De Heidenen bij schaar op schaar,
Vergruisden afgod en altaar,
En vielen smeekend Hem te voete:
Zoo werd zijn rijk in korten tijd
Verbreid, gevestigd, wijd en zijd.

5.

Wij zelv', wier vaderen voorheen
Hier knielden voor een hout of steen,
Wij zelv' zijn sprekende bewijzen,
Ook hier hebt Gij uw rijk gesticht,
Ook ons bestraalt uw godlijk licht:
Wat tong kan U naar waarde prijzen?
Niet ons, o Heer! niet ons, o Heer!
Uw naam alleen hebb' eeuwig d' eer.

6.

Och! brak die dag ook spoedig aan,
Dat Kaffer, Moor en Indiaan
De knie voor U, o Jezus! bogen:
O Geest! o Geest! breek door, breek door!
Dat alle volk zijn heilleer hoor';
Zoo blijkt uw godlijk alvermogen,
Zoo wordt zijn godsdienst één alom,
En heel deez' aard zijn heiligdom.

C L I I.

De UITSTORTING van den HEILIGEN GEEST.

1.

Uw dankbre Christenschaar,
Verhoogde Middelaar!
Juicht in uw heerlijkheid;
Van uwen troon vol eer
Zondt Gij den Leeraar neêr,
Die in de waarheid leidt:
Uw woord houdt eeuwig stand,
Gij hebt uw Kerk geplant,
Gij blijft haar lot bestieren,
Gij schenkt haar uwen Geest,
Waarvan wij, op dit feest,
Verheugd, gedachtnis vieren.

2. Toen

2.

Toen kindsch' eenvoudigheid,
Door dezen Geest geleid,
Het licht der aard ontſtak,
De Galileeſche mond,
Voor 't ruime wereldrond,
In vreemde talen ſprak,
Toen vielen volken neêr,
Gewonnen voor een leer,
Die eer noch wellust baarde;
De tempels ſtortten om,
Het weerloos Christendom
Verwon de magt der aarde.

3.

Och! dat die heilfontein,
Zoo godlijk, mild en rein,
Niet vruchtloos voor ons vloeij';
Dat door de zaligheid,
Zoo ruim ons toegezeid,
Ons dankbaar hart ontgloeij'.
O Levensvorst! heb dank,
Dat w' onder 't blij geklank
Dier heilmaar zijn geboren,
En voor een' ſchooner' dag,
Dan immer 't menschdom zag,
Door U zijn uitverkoren.

4.

Och! waren w' aan uw' Geest
Altijd getrouw geweest,
Hoe rein waar onze vreugd:
Ach! elke goede zucht
Was van dien Geest de vrucht,
Zijn lokſtem tot de deugd.

O Heiland! leer ons zien,
Dat wij, door 't licht te vliên,
Altijd uw' Geest weêrstreven;
En dat aan ons gemoed
Elk aandrang tot het goed
Was door dien Geest gegeven.

5.

Geef nu, dat vóor zijn licht
Het blind vooroordeel zwicht',
Het bijgeloof verzink',
Uw eigen leer ons leid',
En deugd en heiligheid
Uit uw verlosten blink';
Dat nooit het diep gevoel
Van onmagt ons verkoel',
Maar w' aan uw woord gedenken:
„ De goede Vader let
„ Op 't kinderlijk gebed,
„ Hij zal zijn' Geest u schenken."

6.

Dat ras al d' aard U roem',
De Jood zich naar U noem',
De Heiden voor U buig',
En, waar het oog zich wendt,
Ook 's werelds uiterst end
Van uw' triomf getuig'!
O Jezus, trouwe Heer!
Het menschdom volg' uw leer,
Die 't menschdom moet verhoogen:
O Koning van uw Kerk!
Bekroon uw eigen werk,
Uw wenk is alvermogen.



C L I I I.

De UITSTORTING van den HEILIGEN GEEST.

1.

Verhef, verhef uw zegezangen,
Uw loflied, Christen! rijz' omhoog!
De Kerk heeft 's Vaders Geest ontvangen,
Hij daald' op aard voor aller oog;
Aan vuurtong, wind en vreemde talen
Erkennen w' onzes Konings trouw,
Daar Hij den Geest ons neêr doet dalen,
Den Geest, dien Hij ons zenden zou.

2.

De vreemdste volken zelfs getuigen,
Hier werkt, hier spreekt Gods majesteit,
Daar scharen zich aanbiddend buigen
Voor Jezus magt en heerlijkheid:
Triomf! zoo leeft, zoo heerscht de Koning,
Zingt zijne zegepraal alom!
De Geest, het pand van zijne krooning,
Maakt zich het hart ten heiligdom.

3.

Dankt, feestgenooten! dankt den Vader,
Geeft eer aan 's Vaders grooten Zoon,
Zijn Geest brengt ons der Godheid nader,
En voert ons loflied voor den troon;
U, U, Herschepper van ons harte!
U, trouwe Leidsman, goede Geest!
U, Waarheidsleeraar, Troost in smarte!
U wijden wij dit heuglijk feest.

4.

Bewaar ons, dat w' U nooit bedroeven,
Uw invloed is ons toegezeid;
Gij weet en ſchenkt, wat wij behoeven,
Gij blijft ons bij in eeuwigheid:
Zoo maakt G' ons vrolijk, moedig, heilig,
Zoo ſterkt G' ons in den bangſten nood;
Met uw geleide zijn wij veilig,
En gaan wij juichend in den dood.

CLIV.

UITBREIDING DER KERK.

1.

Op, nu op, het hart naar boven!
'T Is de dag van zaligheid;
Alles noopt ons God te loven
Voor het licht, dat Hij verſpreidt,
Daar men in den ouden dag
Alles ſlechts door neevlen zag.

2.

Maakte God, in vroeger jaren,
Jakob ſlechts zijn woord bekend;
Nu wil Hij zich openbaren,
Zelfs tot 's werelds uiterst end:
'T Heuglijk Evangeliewoord
Wordt van volk tot volk gehoord.

3.

Zij, die nooit van Jezus hoorden,
Heidnen blind en woest van aard,
Ver in 't Zuiden, ver in 't Noorden,
Worden tot Gods Kerk vergaârd:
Neger, Moor en Indiaan
Bidden ook den Heiland aan.

4. God.

4.

Goddelijke liefdekoorden
Trekken hen naar Jezus heen,
Maken uit verfchillend' oorden,
Wie z' ook zijn, hen met ons een,
Eén in Heer, geloof en doop,
Een in keuze, liefd' en hoop.

5.

Nieuwe broeders, Jezus leden!
Ja, wij zijn nu lotgemeen;
Smelten w' onze fmeekgebeden
Voor elkaâr dan ook in een,
Een in wensch, in hart en zin:
Bij 't geloof voegt broedermin.

C L V.

UITBREIDING DER KERK.

1.

Zingt, gij afgelegen landen!
Zingt, gij verfte volken! zingt;
Jezus reikt u zelf de handen,
Volken, hoort! zijn heilftem dringt
Ook in 't einde tot u door;
Al wat leeft dank' Hem daar voor.

2.

Jezus wil zijn' roem verhoogen,
Jezus, Gods en 's menfchen Zoon;
In zijn hand is alvermogen,
Menfchenliefd' omringt zijn' troon:
Welk een ftof tot lof en vreugd!
Hemel, aarde, weest verheugd!

3. Ja,

3.

Ja, wij zien ontelbre ſcharen
Luistren naar zijn liefdeſtem,
Hier beſchaafden, daar barbaren,
Vrijen, ſlaven dienen Hem;
Dalen rijst! zinkt bergen neêr!
Baant den weg voor onzen Heer!

4.

Ziet! Hij komt, om alle volken
Mild te zeegnen, als hun God;
Met Hem dalen uit de wolken
Stroomen neêr van heilgenot:
Zelfs in 't land van ſlavernij
Maakt de Zoon in waarheid vrij.

5.

Zoo, zoo zien wij 't Godsrijk komen,
't Koom ſteeds meerder elken dag!
Amen, zeggen alle vromen,
Kom, ja kom, o blijde dag!
Dat al 't menſchelijk geſlacht
Aan den Heer word' toegebragt!

CLVI.

BEWARING DER KERK.

1.

Houdt Christus zijne Kerk in ſtand,
Zoo mag de hel vrij woeden;
Gezeten aan Gods regterhand,
Kan Hij haar wel behoeden;
Hij is in alle leed
Tot hare hulp gereed,
Hij ſtaaft zijn' roem alom,
En waakt voor 't Christendom:
Dies mag de hel vrij woeden.

2. God

2.

God ziet zelfs Vorsten op den troon
Zich tegen Hem verzetten,
Hij ziet hen zijn' gezalfden Zoon
Versmaden in zijn wetten;
Zij schamen zich de leer
Van Jezus onzen Heer,
Zijn kruis is hun ten spot;
Maar hoe belacht hen God!
Zij mogen zich verzetten.

3.

De spotter mag de waarheid smaân,
Ons kan hij haar niet rooven,
D' onchristen mag haar tegenstaan,
Wij blijven haar gelooven:
U Jezus, U zij d' eer!
Die U verkiest tot Heer,
Uw woord opregt betracht,
Dien kan geen helsche magt
De zaligheid ontrooven.

4.

Gij, Christen! die op Hem vertrouwt,
Gij moet geen dreigen vreezen;
Die God, die van den hemel schouwt,
Zal ons een toevlugt wezen:
Der legerscharen Heer
Waakt voor zijn woord en eer,
Geeft ons geduld in nood.
En kracht, en moed in dood,
Wie zou dan dreigen vreezen?

✣

C L V I I.

Om BEKEERING van ZONDAARS.

1.

„ Ik wil niet, dat de zondaar ſneev',"
Zoo zweert God zelf, „ maar dat hij leev';"
Hij roept, „ bekeer, bekeer u dan
„ Tot Mij, die u behouden kan,
„ Verlaat, verlaat uw kwade paân,
„ Waarom zoudt gij verloren gaan?"

2.

Maar ach! dat dierbaar, godlijk woord
Wordt ſchaars van zondaars regt gehoord,
Hun dwaas, hun onbekeerlijk hart,
In 's werelds woest gedruisch verward,
Is voor die ſtem der liefde doof,
En wordt aan 't wis bederf ten roof.

3.

Och Heer! och Heer! leen ons gehoor,
Och! open zulken dooven 't oor,
Och! wierden z' eens hun groot gevaar,
Met ernst, met diep gevoel ontwaar:
Elk levensuur kan 't laatſte zijn,
En ach! wat zal dan 't einde zijn?

4.

Maak hen gevoelig voor den druk
Van 't hard en ſchandlijk zondejuk:
Zij wanen, in die ſlavernij,
Zich zelven, ach wat dwaasheid! vrij,
Hoe zeer haar keten hen onteer',
En tot den laagſten dienst verneer'.

5. Ver-

5.

Vertoon hun, hoe hun ledig hart
Eens word' verfcheurd van felle fmart,
Wanneer de fmaak van 's werelds zoet,
Verkeert in alfem, gal en roet;
Wanneer een vreugd, die haast vergaat,
Hun niets dan wroeging overlaat.

6.

Met wat geduld, wat teederheid
Heeft uwe hand hen niet geleid?
Wat zware rampen afgeweerd,
Gefchonken, wat hun hart begeert,
Ver boven allen wensch gedaan?
Maar wat G' ook deedt, daar hielp niet aan.

7.

Gij fchonkt hun nog oneindig meer;
Och! doe 't hun regt befeffen, Heer!
Gij fchonkt hun uwen lieven Zoon,
Hij, neêrgedaald van uwen troon,
Vergoot voor zondaars eens zijn bloed;
Maar, ach! zij treden 't met de voet.

8.

O God! geef onze beê gehoor,
Och! open hun het hart en oor,
Toon hun al 't goed, door hun veracht,
En wat verfchrikking hen verwacht;
Bewerk hen tot geloof, bekeer;
Bekeer Gij zelf den zondaar, Heer!

CLVIII.

Het LAATSTE OORDEEL.

1.

O Jezus! dat ik nooit vergeet,
Dat G' over alles, wat ik deed,
Hier na de Regter eens zult wezen;
Opdat ik hier, bij elken pligt,
Bij ieder werk, door mij verrigt,
Uw uitſpraak afwacht' zonder vreezen,
En juich', daar ik uw toekomst eer:
Kom, Jezus! ja kom haastig, Heer!

2.

O dag van ſchrik en heerlijkheid!
Als voor uw' glans en majeſteit
De glans der zonnen zal verdwijnen,
De dood U als verwinnaar eert,
Het ſtof ten leven wederkeert,
Gij op de wolken zult verſchijnen;
Als aard en hemel voor U vliedt,
En al wat leeft, U hulde biedt!

3.

Hoe rilt, hoe beeft op dat gezigt,
Wie willens blind voor 't godlijk licht,
Dat ieder een' in d' oogen ſtroomde,
Uw roepſtem ſmaadd', uw bloed vertrad,
En, waar 't geweten prikkels had,
Zich alles gaarn' als fabel droomde.
Hij ziet U, ijst, gilt uit: „ Hij is 't!"
Hij voelt zijn eeuwig lot beſlist.

4.

Maar wie, o God! zal daar bestaan,
Daar hier zelfs onze beste daân,
Getoetst aan onzen pligt, bezweken?
Wie zal bestaan, waar 't heiligst regt
Het lot van groot en klein beslecht,
En waarheid 't vonnis uit zal spreken,
Terwijl 't geweten voor 't heelal
't Regtvaardig vonnis staven zal?

5.

Hij, die, daar hem zijn deugd begeeft,
Zijn' Midlaar in zijn' Regter heeft,
Tot wien 't geloof hem had gedreven,
En sints zijn vreugd en wellust vond,
Om, naar de leer uit Jezus mond,
Hier dankbaar voor zijn' God te leven,
Hij ziet gerust het oordeel aan;
Gods waarheid doet hem veilig staan.

6.

Wie beev', hij beeft niet voor 't gerigt,
Hij wandeld' in het godlijk licht;
En, sloeg 't bederf hem duizend wonden,
Hij weet, hij voelt in zijn gemoed,
Hem reinigt Jezus Christus bloed,
Het reinigt hem van alle zonden:
Geen vonnis baart hem vrees of smart;
Hij heeft de vrijspraak in zijn hart.

7.

Mijn Heiland! dat uw toekomst mij
Tot troost in mijne loopbaan zij,
Tot baak en rigtsnoer van mijn' handel,
Ter noordstar, die mij veilig leidt
Op mijne reis naar d' eeuwigheid;
Opdat ik als een wijze wandel',
En juich', daar ik uw toekomst eer:
Kom, Jezus! ja, kom haastig, Heer!

Op BIJZONDERE TIJDEN en GELEGENHEDEN.

CLIX.

Op het NIEUWE JAAR.

1.

't Is God, die 't licht heeft voortgebragt,
De zon en maan doet rijzen,
Om ons 't verloop van dag en nacht,
En maand en jaar te wijzen:
Laat ons, voor 't afgeloopen jaar,
Met dank den Opperzegenaar,
Den God der eeuwen prijzen!

2.

U, groote God! die eeuwig leeft,
Van wien wij 't licht ontvongen,
Die ons een veilge wooning geeft,
U zij een lied gezongen!
U, die ons vreed en welvaart schenkt;
Met raad en troost aan ons gedenkt,
U loven onze tongen.

3.

Wil in dit jaar, weldadig Heer!
Ons ook uw' zegen geven,
En uwen Geest, om U ter eer
In uwe vrees te leven:
Gij deelt ons aardsche welvaart meê,
Als wij maar, met ons lot te vreê,
Naar 't ware heilgoed streven.

4. Geef

4.

Geef ons, naar uwe liefd' en trouw,
Genoegelijke tijden,
Maar, zoo die vreugd ons ſchaden zou,
Geef ons dan kruis en lijden:
Verſterk met lijdzaamheid ons hart,
En laat ons nooit, in druk en ſmart,
Gelukkiger' benijden.

5.

Toon Neêrlands volk uw Vaderhart,
Gelijk in oude dagen,
Vertroost bedrukten in hun ſmart,
Die U hun nooden klagen;
Begunstig ieder goede daad,
En wil, o God! met heil en raad
Onz' overheden ſchragen.

6.

Dat wijsheid hier haar majeſteit,
En 't regt zijn' luister toone;
Dat Godsvrucht en tevredenheid
In onzen lande woone;
Dat trouw en liefde bij ons zij:
Dit, lieve Vader! bidden wij
In Christus uwen Zone.

C L X.

Op het NIEUWE JAAR.

1.

Uren, dagen, maanden, jaren
Vliegen als een ſchaduw heen;
Ach! wij vinden, waar wij ſtaren,
Niets beſtendigs hier beneên!

Op den weg, dien wij betreden,
  Staat geen voetſtap, die beklijft:
Al het heden wordt verleden,
  Schoon 't ons toegerekend blijft!

2.

Voorgeſlachten kwijnden henen,
  En wij bloeijen op hun graf;
Ras zal 't nakroost ons beweenen:
  't Menschdom valt als blaadren af.
't Stof, door eeuwen zaamgelezen,
  Houdt het zelfde graf bewaard:
Buiten U, o eeuwig Wezen!
  Ach! wat was de mensch op aard!

3.

Maar door U aan 't niet onttogen,
  Liet uw gunst hem niet alleen;
Godlijk licht omſcheen zijn' oogen,
  En zijn nietigheid verdween:
Onder uw genadeleiding
  Wordt hem deze levensbaan
Slechts ontwikkling, voorbereiding
  Tot een eindeloos beſtaan.

4.

Dat de tijd hier 't al verover',
  Aan geen tijdperk hangt mijn lot;
Gij, Gij blijft mij altijd over,
  Gij blijft eindeloos mijn God:
Welk een ramp mij hier ook nader',
  'k Vind in U mijn rustpunt weêr;
Gij blijft in uw' Zoon mijn Vader,
  Wat verander', wat verkeer'.

5. Va-

5.

Vader, onder al mijn nooden,
Vader, onder heil en ſtraf,
Vader, ook in 't rijk der dooden,
Vader, ook in 't zwijgend graf;
Waar ik ooit verandring ſchouwe,
Gij, o God! houdt eeuwig ſtand:
Ook mijn ſtof rust op uw trouwe,
Sluimert in uw Vaderhand!

6.

Snelt dan, jaren, ſnelt vrij henen
Met uw blijdſchap en verdriet;
Welk een ramp ik moog beweenen,
God, mijn God, verandert niet:
Blijft mij alles hier begeven,
Voortgeleid door zijne hand
Schouw ik, uit dit nietig leven,
In mijn eeuwig vaderland.

CLXI.

Op het NIEUWE JAAR.

1.

O! dat van mijne levensdagen
Geen uur geheel verloren ga!
Verloren uren, zij doorknagen
Het hart door naberouw te ſpa',
Elk levensuur, daar vliegt het heen,
't Keert nooit te rug op ons geween!

2.

Dat ieder oogenblik van 't leven
Mij boven alles dierbaar zij!
Geen uur, mij tot mijn nut gegeven,
Ga immer ongebruikt voorbij.
Nog is het dag; ſtraks komt de nacht,
Mijn taak zij voor zijn komst volbragt.

3.

Ik zie mijn' tijd daar henen ſnellen,
O Heer van tijd en eeuwigheid!
Leer mij mijn oogenblikken tellen,
En houd mij tot uw komst bereid:
Elk ſtipje van mijn' levenstijd
Zij U geheel, alleen gewijd!

4.

Leer mij naar mijn volmaking ſtreven,
En in mijn roeping al den dag
Steeds waakzaam door 't geloove leven,
Tot ik U daar aanſchouwen mag,
Waar eens de mensch te rijker maait,
Hoe meer hij hier op aarde zaait.

CLXII.

OP HET NIEUWE JAAR.

1.

Wij treên een' nieuwen tijdkring in;
In uwen naam zij ons begin,
Getrouw' Behoeder van ons leven!
Wat onheil in dit jaar ons beid',
Gij zult ons nooddruft, veiligheid,
Gij zult in Christus alles geven.

2. Gij,

2.

Gij, Gij verandert nimmermeer;
Met vaderliefd' en trouw, o Heer!
Bestuurdet G' onze lotgevallen;
Met wijsheid hadt Gij die bepaald,
En nimmer heeft uw raad gefaald:
Uw alziend oog waakt over allen.

3.

Uw liefd', Ontfermer! kent geen peil,
Gij zorgdet teeder voor ons heil,
Gij, die ons uwen Zoon woudt geven,
Die eens voor onze zonden stierf,
Uw Vadergunst voor ons verwierf,
En ons hier vormt voor 't hemelleven.

4.

Welzalig hij, die op U bouwt,
Geheel zijn lot aan U vertrouwt,
En dag aan dag op U blijft wachten,
Die dus, gesterkt in U zijn' God,
Ook kinderlijk uw rein gebod
In zijne roeping blijft betrachten.

5.

Wanneer 't geloofsoog op U ziet,
Dan kwelt de donkre toekomst niet,
Dan is geen nacht voor ons te duister;
Dan juichen w' op oneffen paân,
En zien, bij d' uitkomst van uw daân,
Uw liefd' en wijsheid in haar' luister.

6.

Gord Gij ons aan met nieuwen moed,
Gij, Gij almagtig, wijs en goed!
Blijf ieder' avond, ieder' morgen
Ons uitzigt, ook in bangen nood;
Al trof dit jaar ons zelfs de dood,
Gij kunt, Gij zult voor eeuwig zorgen.

7.

Dat ieder dan het zorgen ſtaak,
Geen' kommer voed', maar biddend waak,
Zijn' pligt betracht', U blijv' gelooven;
Dan ſchrikt ons hart voor geen gevaar;
En niets zal, in 't vernieuwde jaar,
Uw gunst, o Vader! ons ontrooven.

CLXIII.

OP DE LENTE.

1.

Looft God! laat ons, zijn' naam ter eer,
Een' blijden lofzang zingen;
Looft God! daar is de lente weêr
Met al haar zegeningen;
Looft God! die, wat Hij ſchiep, bewaart,
En alles zegent naar zijn' aard;
Looft, looft Hem al zijn werken!

2.

De grond, die lang verſtorven lag,
Ontwaakt ten leven weder;
Daar ſtroomt, met elken nieuwen dag,
Een nieuwe zegen neder:
De rups, die op een blaadje leeft,
De vogel, die de lucht doorzweeft,
Verheugt zich in zijn leven.

3.

Den mensch verkwikt een zachter lucht,
De bloemen, rijk in kleuren,
Doorwaſemen die zachter lucht
Met zoete balſemgeuren;

Die

Het vee, ontweken aan de ſtal,
Vindt jeugdig groen langs berg en dal,
En huppelt door de velden.

4.

't Gelaat van 't aardrijk is verheugd,
't Geboomte lacht ons tegen,
De groenend' akker juicht van vreugd,
En groeit bij 's Hemels zegen:
Want God, wiens hand aan al wat leeft
Het aanzijn en het leven geeft,
Betoont zich allen gunſtig.

5.

Looft God! want Hij is ons nabij,
Zingt alle zijne heiren!
De Heer is ons alom nabij
In heemlſen, aarde, meiren:
U looft, o God! ons hart en mond;
G' omringt ons, waar wij zijn in 't rond,
Met uwe gunst en liefde.

6.

Gij roept de wolken over 't land,
Dat zij de velden drenken,
En ons de gaven van uw hand
In rijken voorraad ſchenken;
Dauw, regen, wind en zonneſchijn,
Die dienaars van uw almagt zijn,
Verkondigen uw goedheid.

7.

Daar ſtroomt zelfs uit uw donderlucht,
Als al uw ſchepslen beven,
Verſterking, wasdom, rijke vrucht,
Gezondheid, voorſpoed, leven;
Dan breekt de zon op nieuw weêr door,
En mensch, en vee, en vooglenkoor
Zijn weder in U vrolijk.

8.

Gij geeft al wat ons hier verheugt,
Gij, gever aller gaven!
Maar wil ons eens met hooger vreugd,
Uit Jezus volheid, laven:
Omhoog looft U der Englenschaar,
En och! dat wij U ook eens daar,
Als zij onsterflijk, loven.

CLXIV.

OP DEN ZOMER.

1.

Laat ons van uwe voorzorg zingen,
O God! in 't zoele jaarsaizoen;
Dat wij, dat al uw stervelingen
Uw mildheid dankbaar hulde doen;
Van d' opgang tot den nedergang
Verheff' U aller lofgezang.

2.

Waarheen in 't rond onz' oogen weiden,
Maakt Gij uw wondre goedheid groot;
Der kudden geeft Gij ruime heiden,
En uwen menschenkindren brood;
Gij zorgt voor elk: de rups, de bij,
Den kleinsten worm verzadigt Gij.

3.

Met uwe zomerzon stroomt leven
In elke borst, in elke plant;
De vreugd gaat door de dalen zweven;
Het rundvee dartelt op het land;
Bezield door haren zachten gloed,
Vermaakt de visch zich in den vloed.

4.

Onz' akkers juichen van uw' zegen,
Als hun de dauw verfrisfching fchenkt,
Of hen na droogt' een malfche regen
Tot zwelling hunner airen drenkt;
De beek, die door de dalen zwiert,
Verkwikt den wandlaar en 't gediert'.

5.

Zoo heffen dalen, wouden, velden,
Vereenigd U het loflied aan;
Daar ftaan ze, die uw eer vermelden,
Het groeijend ooft, het rijpend graan;
Wat plantje, dat Gij niet voorziet?
Het kleinfte zelfs vergeet Gij niet.

6.

Wij blijven op uw voorzorg bouwen,
En, met den landman, bij zijn vlijt,
Den oogst aan uw beftel vertrouwen:
Bewaar ons zijn' gezetten tijd,
Uw heil verblijd' ons! nooit veracht
Gij 't hart, dat op uw' zegen wacht.

7.

Wat leeft en ademt loov' den Heere!
Zingt nu deez' aard reeds zulk een lied,
Hoe zal zij juichen Hem ter eere,
Als zij zich eens herfchapen ziet!
Eerst dan rijst, Vader! uit het ftof,
Voor uwe goedheid, hooger lof.

CLXV.

Op den Herfst.

1.

Reeds daalt, met een omwolkt gezigt,
De zon vroegtijdig neder,
En later toont haar zwakker licht
Zich aan den hemel weder:
Het ſchoon ſaizoen is heengeſneld,
En reeds wordt op het dorre veld
De ruwe ſtorm vernomen;
Het laatſte bloempje neigt ter aard,
En d' adem van den herfst ontblaârt
De ſchaduwrijkſte boomen.

2.

Zoo wijkt de zomer met zijn pracht,
Maar niet, o God! uw zegen:
Neen, boom en weid' en akker ſmacht
Der winterrust reeds tegen;
Die rust maakt nieuwen groei gereed,
Ook loont de dorschvloer 's landmans zweet:
Geen ſpijs zal ons ontbreken,
Daar God in aller nood voorziet;
Of, leidt Hij zelfs de vooglen niet,
Om ſpijs, in warmer ſtreken?

3.

Uw voorraadſchuren opent Gij,
O God! voor menſchenkindren,
De ruwheid van het jaargetij
Zal nooit uw zorg vermindren;
Al wierd uw liefde menigmaal
Door ons miskend bij 't mildst onthaal,

Gij wilt die fchuld vergeven:
Och! geef ons, dat w', in ons gedrag,
U vruchten dragen dag aan dag,
En dankbaar voor U leven.

4.

U, die ons fteeds ten vader zijt,
U blijven wij verwachten,
Al nadert 's levens wintertijd,
Al flijten onze krachten;
Ook in dien herfst des levens zal
Ons hart, bij fmart of ongeval,
Niet vruchtloos op U bouwen:
Gij blijft den ouderdom ten ftaf,
Gij blijft tot aan, tot over 't graf,
In Christus ons vertrouwen.

CLXVI.

OP DEN WINTER.

1.

God wenkt, daar ftorten regenvloeden
Op veld en akker daaglijks neêr;
De ftorm, de ftroomen in hun woeden,
De droeve nevel meldt zijn eer.
De zon, ons zijdlings en van verren
In 't kortst der dagen, maan en fterren
Bij heldren, langen winternacht,
De zeên, ontweldigd aan haar kluister,
Verkondigen des Scheppers luister,
Verheffen zijne liefd' en magt.

2.

Hij riep de zon en ſprak: keer weder
Terug op uwe wijde baan!
Zij ging, zonk daaglijks vroeger neder,
En lacht' ons halfrond ſchaars meer aan.
Hij riep de winden, en zij brulden;
De ſneeuwwolk, en haar vlokken vulden
Den grond, en jaagden rustloos bij.
Hij ſprak: gij ſtroomen ſtolt! zij ſtolden;
Gij meiren woedt! en ijlings rolden
Hun golven, ijlings bruisten zij.

3.

Van haren arbeid rust onz' aarde,
Zij ſluimert, door Gods hand bedekt,
Opdat zij nieuwe kracht vergaârde,
Tot dat de lent' op nieuw haar wekt:
De landman heeft het late koren
Vertrouwd aan haar geploegde voren,
De Schepper waakt ook over 't graan;
Dood ligt het daar, de zon zal 't leven
Bij haar terugkomst wedergeven,
En bloeijend zal 't op d' akker ſtaan.

4.

Zoo zinken wij in 't eind ook mede,
Vermoeid en afgemat, in d' aard,
En ſluimren daar in ſtillen vrede,
Door Hem, die nimmer ſlaapt, bewaard.
Opdat ons ſtof herrijz' in waarde,
Geeft Hij het afgeteld aan d' aarde,
En eischt het eens van d' aard weêr af:
Zijn eeuwge lentedag zal komen,
Dan, dan verlaten zijne vromen
Vol nieuwe levenskracht het graf.

5. O

5.

O dag des levens, dag der weelde!
Hoe wenscht mijn hart uw heil nabij!
Verrijsniszon! wier hoop mij streelde,
Wanneer zult g' opgaan over mij?
'k Moet eerst verrotting nog aanschouwen,
't Verganklijk' eerst aan 't stof vertrouwen,
Het zaad moet sterven, eer 't ontspruit,
Zou ik, een Christen, 't sterven vreezen?
Neen! welkom, zalig zal 't mij wezen,
Het loopt in eeuwig leven uit!

CLXVII.

IN DEN OOGST.

1.

Zoo wijd op aarde schepslen leven,
Hebt Gij hun 't aanzijn, Heer! gegeven,
En leven zij uit uwe hand;
Die schenkt hun overvloed van spijze,
Zoo dat zich elk, op zijne wijze,
Gelukkig vindt naar zijnen stand.

2.

Om ons bij 't leven te bewaren,
Schenkt Gij ons volle korenairen,
Maakt Gij haar korlen zwaar en groot;
Het voedzaam brood, dat zij ons schenken,
Doet ons aan uwe goedheid denken,
Die, die alleen verleent ons brood.

3.

Gij schept de vrucht van struik en boomen,
Gij hebt de knopjes voort doen komen,

Gestoofd in warme zomerlucht,
De malsche vruchten, die ons laven;
Wat boomgaard, weid' en heid' ons gaven,
Van U is 't al, en vee, en vrucht.

4.

Gij, Heer! schenkt alles; Gij verzadigt,
Gij helpt, Gij sterkt, Gij begenadigt
Uw schepslen door uw grensloos rijk;
Al waar U uwe werken prijzen,
Wilt Gij U groot en goed bewijzen;
Wie is, o God! aan U gelijk?

5.

Laat ons die weldaân uit uw handen
Ontvangen, als gewisse panden
Van uwe gunst in Christus bloed,
Waarin w' uw Vaderliefde smaken,
En in die liefde tot U blaken,
Die Gij ten dank ontvangen moet.

CLXVIII.

IN DEN OOGST.

1.

O Vader! die uw kindren voedt,
Wie is als Gij, zoo mild, zoo goed?
W' erkennen uwen zegen;
Erkennen? neen! w' erkennen 't niet!
Onrein is 't hart, en koud is 't lied,
Al stroomt uw gunst ons tegen.

2. Ont-

2.

Ontfermer! Gij, Gij geeft ons brood,
De graankorl, die haar kiemtje schoot,
Woudt G' in den grond bewaren:
Bij regen, dauw en zonneschijn
Doet Gij haar' halm geladen zijn
Met vette korenairen.

3.

Verzorger! God van al wat leeft,
Die ons zelfs boven bidden geeft,
Wie moet uw' naam niet prijzen?
Och! mogt de toon van 't staamlend lied,
Het welk ons zondig hart U biedt,
Tot U ten hemel rijzen.

4.

Dat steeds ons hart op U vertrouw',
Steeds op uw vaderzorge bouw',
En nooit U moog verdenken:
Gij schonkt ons uwen eigen' *Zoon*;
Wat zult Gij, Vader! van uw' troon
Ons met dien *Zoon* niet schenken?

CLXIX.

OP EENEN BEDEDAG.

1.

Daar laat Gods liefdestem zich hooren,
Zij eischt ons op, met Land en Kerk,
Tot diep ootmoedig biddagswerk;
Komt, openen wij hart en ooren,
Belijden w' elk ons snood bestaan,
Bij 't roemen van Gods groote daân.

2.

Wij juichen, Heer! om uwe daden,
Gij hebt ons Land en Kerk gespaard,
Ons boven duizenden bewaard,
En met uw weldaân overladen,
Bevoorregt met uw heilig woord,
Met uw gena', alom gehoord.

3.

Ons land ligt in geen' vloed bedolven,
Nog tiert op heid' en weid' ons vee,
God hoedt de scheepvaart op de zee,
En leidt ze door de woeste golven,
Hij schenkt der nijverheid het brood,
En maakt alom zijn goedheid groot.

4.

Laat ons zijn trouw, zijn gunst verheffen,
Hij keerde zware rampen af,
Hij mengde zoet in bittre straf;
En, welke smart ons ooit mogt treffen,
Zijn roede bleef een vaderroe',
God wordt het weldoen nimmer moe'.

5.

Maar ach! men bleef zijn goedheid tergen,
Hoe schaars erkende 't Vaderland
In alles zijne goede hand;
De zonde steeg tot hooge bergen,
Zijn dienst werd roekeloos vertreên,
Zijn waarheid schandelijk bestreên.

6.

O ja! dat moeten wij belijden
Voor U, o God! die alles weet,
Och! dat het elk in waarheid deed,
Elk U 't verslagen hart mogt wijden,
En pleiten om vergiffenis,
Die in uw' Zoon oneindig is.

7. Leer

7.

Leer elk, hoe hij is afgeweken,
Bekeer ons ieder tot zijn' pligt,
Och! treed met ons niet in 't gerigt;
Wilt tot ons hart van vrede ſpreken,
Stort uwen Geest op Neêrland neêr,
Opdat het tot U wederkeer'.

8.

Dan zult Gij 't Vaderland verſchoonen,
Dan blijft ons d' oude zegen bij,
Dan roemen, ja, dan juichen wij:
„ Der vaadren God blijft bij ons woonen,
„ Wij zijn een volk, een erfenis,
„ Wiens God de Heer der heeren is."

CLXX.

OP EENEN BEDEDAG.

1.

Ik zal dan, op deez' ſtatelijken dag,
Eenſtemmig met de duizenden van zielen,
Door 't ganſche land, voor uwen zetel knielen
Met beed en dank, met boet' en diep ontzag;
Grootmagtig' God! die ons daar toe ontboodt,
Vergun ons, naar uw heilig welbehagen,
't Vereend gebed, uit allen onzen nood,
In Christus U geloovig op te dragen.

2.

Gij ziet mij bij de zaamgevloeide ſchaar,
Maar diep beſchaamd om mijn ondankbaarheden;
'k Heb duizendmaal uw wetten overtreden,
Mijn zondenſchuld maakt meê de landsſchuld zwaar:

Geef,

Geef, dat ik die, met allen hier vergaârd,
In 't hart gevoel', en openlijk belijde,
Opdat uw gunst dat hart, met ſchuld bezwaard,
Door uwen Geest, door uwen troost verblijde.

3.

Ontferm, ontferm, o Heer! ontferm U toch!
O Regter, zoo genadig als regtvaardig!
't Is waar, wij zijn uw ſtraffen dubbel waardig,
Maar onverdiend ſpaart uwe hand ons nog:
Geef, dat die hand ons tot bekeering leid';
Och geef! och geef, dat wij, in die verſchooning,
Den vaderwenk van uw langmoedigheid
Erkennen met opregte dankbetooning.

4.

Zoo mogen wij, naar 't voorſchrift van uw woord,
Uw gunsten en kastijding regt betrachten,
Uw' wil ons heil, uw' dienst ons hoofddoel achten,
Door uw geduld en weldoen aangeſpoord,
Zoo mogen wij in uwe vrees voortaan
Den besten weg, dien Gij ons wijst, betreden,
En uw bevel eerbiedig gadeſlaan,
Als d' eerſte wet voor volk en overheden.

5.

Ja, dan alleen, dan zullen wij gewis
Een volk van U bemind, gezegend wezen;
Aan hun, o God! die U in waarheid vreezen,
Bevestigt Gij al uw beloftenis:
Dan zult Gij vreed en welvaart en geluk
Rondom ons heen gebieden en verlengen;
Dan zullen wij, bevrijd van ramp en druk,
U offers, die U welgevallen, brengen.

6. Ver-

6.

Verlicht daartoe genadig ons verstand,
Bestuur ons hart, verteeder ons geweten!
Dat w' U, den God der vaadren, niet vergeten
In huisgezin, in kerk, in vaderland;
Dat w' aan uw eer, aan uwen dienst altijd
't Bijzonder en gemeen belang verbinden,
En, 't zij uw hand ons zegen', of kastijd',
In uwe gunst ons waar genoegen vinden.

7.

Zoo zij voor ons deez' dank- en bededag,
Voor 't gansche land, tot een verblijdend teeken,
Hoe veel bij U het waar boetvaardig smeeken,
Ontfermend God! om Jezus wil, vermag:
Zoo blijk', dat Gij aan schuldigen vergeeft
Op smeekgebeên, in Hem U opgedragen;
Zoo blijk', dat Gij, de God der vaadren, leeft,
En bij ons blijft met gunstig welbehagen.

CLXXI.

Op eenen BEDEDAG.

1.

Zie ons ootmoedig tot U naadren,
O God! zoo eindloos goed als groot,
Gij waart de God van onze vaadren,
Gij waart hun Redder in den nood;
Wij staren op het voorgeslacht,
En zien alom uw liefd' en magt.

2.

Hoe nietig klein was hun vermogen,
  Hoe groot de taak door hun volend,
Wat ramp is hen voorbij gevlogen,
  Wat redding bleef hun onbekend!
  Gij waart hun steun bij 't gruwzaamst wee;
  Zoo staat geen rots in 't hart der zee.

3.

God! zou ons hart het ooit vergeten,
  Wat Gij voor onze vaadren deedt,
Toen dwinglandij het vrij geweten
  Met al de magt der aard bestreed?
  Uw almagt, uw ontferming bood
  Hun 't eenigst uitzigt in den nood.

4.

Hier moesten zij 't geweld verduren
  Van oorlog, hongersnood en pest;
Daar rezen wreede martelvuren,
  En moordschavotten door 't gewest;
  En overal doorweekt' in 't rond
  Het edelst bloed den bangen grond.

5.

Maar Gij, Gij streedt met hunne scharen,
  En benden slonken om hen heen;
Pest, oorlog, honger, moordenaren
  En bloedgerigt werd afgestreên,
  En uit den zwartsten nacht van nood
  Verrees het liefflijkst morgenrood.

6.

Nu eens scheen zelfs de hoop verloren,
  Daar slechts een wonder redden kon;
Maar Gij, Gij hadt hun hulp beschoren,
  En 't zinkend Vaderland verwon:
  Zelfs eeuwge wetten der natuur
  Eerbiedigden uw albestuur.

7. Dan

7.

Dan ſcheen de zee hun aan te wrokken,
En dreigd', op 't buldren van d' orkaan,
Hunn' veegen erfgrond inteſlokken,
Of aan verwoesting afteſtaan:
Daar rees de noodkreet tot uw' troon,
Gij wenkt, en zee en ſtormwind vloôn.

8.

O Gij, der vaadren vast vertrouwen,
Hun hulp en toevlugt in 't gevaar!
Waar kan ons oog deez' grond aanſchouwen,
Daar niet uw almagt zigtbaar waar?
Geheel het oude Nederland
Was ſteeds een wonder van uw hand.

9.

Hoe diep in 't ſtof zonk 't nakroost neder,
Sints 't U der vaadren God verliet:
Och God! Och God! keer tot ons weder,
Wij zinken, redt uw' almagt niet;
Reeds oogsten w' op onz' eigen paân
De wrange vruchten onzer daân.

10.

Wij pleiten, Heer! op uw genade,
Die nooit den boeteling verſtoot;
Ook zij kwam 't voorgeſlacht te ſtade,
En blijft nog altijd eindloos groot:
Wij pleiten, knielend voor uw' troon,
Op 't bloed van uwen lieven Zoon.

11.

Red, ſchraag, verſterk door uw vermogen
Wat eens uw hand gewrocht heeft, Heer!
En 't Vaderland ſlaat dankbaar' oogen
Van nieuws op U, zijn' Redder, weêr:
Zoo word' door voor- en nageſlacht
Uw' naam de glorie toegebragt.

CLXXII.

IN GROOTE DROOGTE.

1.

Het aardrijk dorst, het zucht tot God omhoog,
Zijn vrucht verdort, het graan verdroogt in d' airen;
En, hoe het oog den hemel aan moog ſtaren,
Geen wolkje toont zich aan zijn' effen boog:
Och Heer! Och Heer! zie, hoe het alles kwijnt,
Het zucht tot U, die alles draagt en zegent,
Die met uw zon de boozen zelfs beſchijnt,
En over hen, en over goeden regent.

2.

Gij, Gij behoudt natuur in haren ſtand,
Almagtig' God! Gij wenkt, daar zinkt zij neder,
Gij wenkt op nieuw, daar rijst haar ſchoonheid weder;
Wat is en wordt beſtaat door uwe hand:
W'erkennen, Heer! uw oppermajeſteit,
Wat ons ook treff', uw oordeel is regtvaardig;
Wij pleiten ſteeds op uw meêdoogendheid,
Al zijn wij zelfs uw zwaarſte ſlagen waardig.

3.

Gij toch, o Heer! die ſlaat, en ook geneest,
Gij tuchtigt ons, maar plaagt ons niet van harte;
Gij waart van ouds een toevlugt onder ſmarte,
Ontſermer is uw naam altijd geweest:
Och! om uws naams, en om uws Zoons wil, Heer!
Verkwik het land door eenen milden regen,
Zie niet op ons, maar op zijn offer neêr,
En geef, o God! onwaardigen uw' zegen.

CLXXIII.

CLXXIII.

BIJ OVERVLOEDIGEN REGEN.

1.

O God! bewaar het veldgewas,
Dat d' akkers ons voorſpelden;
Het ligt als in een' waterplas
Op onze drasſche velden.
O Gij! die onzen kommer ziet,
Gebied de wolken, dat zij niet
Des landmans hoop verwoesten.

2.

Ontſluit uw zegenrijke hand,
Verkwik, in onze dalen,
Eens weêr het half verdronken land
Met warme zonneſtralen:
Geef drooge weiden aan ons vee,
En deel een' rijken voorraad meê
Van voedzaam brood voor menſchen.

3.

't Is waar, wij hebben zwaar misdaan,
Altijd gehecht aan 't kwade;
Maar zie ons in ontferming aan,
Verleen ons, Heer! genade:
Zoudt Gij, die ons het hemelsch brood,
In uwen Zoon, zoo gunſtig boodt,
Ons 't aardſche brood onthouden?

4.

Och hoor ons, en bewaar ons, Heer!
Den oogst en zijne tijden;
Schraag onze wankle hope weêr,
Dat w' ons in U verblijden,
Als 't graan, met zoo veel zorg gezaaid,
In volle ſchoven, blij gemaaid,
Gevoerd wordt in de ſchuren.

CLXXIV.

IN WATERSNOOD.

1.

Help God! de nood is hoog gerezen,
De vloed groeit immer aan,
Behoed ons, wij vergaan!
Och! wil ons toch genadig wezen,
Gij, Redder uit gevaren,
Gij kunt alleen bewaren.

2.

Ontfermer! zie ons biddend knielen
Voor uw' genadetroon,
Aanſchouw ons in uw' Zoon;
Ach! zou de vloed ons land vernielen,
De vrucht des velds doen ſterven,
En haav' en vee verderven!

3.

Beveilig onze vastigheden,
Schraag die door uwe hand,
Houd dijk en dam in ſtand,
Beſtraf, o Hoorder der gebeden!
't Geweld van wind en ſtroomen;
Een wenk zal die betoomen.

CLXXV.

NA STORM EN WATERSNOOD.

1.

Dat nu elk d' Algoedheid prijze,
't Loflied rijze!
Zingen wij nu God ter eer,
Looft Hem, die, en wind, en baren
Deed bedaren,
Knielt voor Hem aanbiddend neêr.

2.

Door der stormen loeijend woeden
Storten vloeden,
Hoog gestegen, plotsling neêr;
Wij, door d' ongetemde golven
Schier bedolven,
Zagen nergens uitkomst meer.

3.

Maar Gij Heer! woudt U ontfermen,
Op ons kermen;
Op ons roepen, wij vergaan!
Toondet Gij uw alvermogen:
Opgetogen
Zien wij onze redding aan.

4.

IJlings woudt Gij uitkomst schenken;
Op uw wenken
Toonde 't al gehoorzaamheid:
Gij geboodt, de winden zwegen,
Ja, zij zwegen
Voor die stem der majesteit.

5.

Nu, nu juichen onze harten,
Vrij van ſmarten;
Heer! wat zijt Gij goed en groot!
Gij, door eindloos mededoogen
Straks bewogen,
Schenkt ons leven uit den dood.

6.

Wil nu aan verleegnen denken,
Hulpe ſchenken,
Waar men nog geen uitkomst ziet,
Leer ook daar uw redding wachten:
Donkre nachten
Worden licht, als Gij 't gebiedt.

CLXXVI.

IN OORLOG.

1.

Zie erbarmend op ons neêr!
Om erbarming, God en Heer!
Om erbarming ſmeeken wij.
Heer! wie is een God als Gij,
Wie een God, zoo goed, zoo groot?
Hoor ons, red ons uit den nood!
Overal dreigt zwaard en dood.

2.

D' oorlogsvlam ſtijgt in de lucht,
Vrede, vreugd en zegen vlugt:
't Krijgsheir ſtroomt aan alle kant,
Als een zondvloed, over 't land,
Alles ſmijt het in zijn vaart,
Als een hagelſtorm, ter aard;
Bloed en dood begeert zijn zwaard.

3. Ach!

3.

Ach! daar onregt en geweld
Ook den besten krijg verzelt,
Wie, o God! wie ſiddert niet,
Als hij aan all' oorden ziet,
Dat ook ware heldenmoed
Straks uit heete wraakzucht woedt!
Wat vergiet hij? broederbloed!

4.

Zien wij al die gruwlen aan,
Siddrend moeten wij vergaan!
Om erbarming ſmeeken wij:
Een erbarmend God zijt Gij!
Och! gedenk niet aan de ſchuld,
Die ons hart met ſchrik vervult;
Red ons ſpoedig! ſchenk geduld!

5.

Allen, volk en overheên,
Dringen tot U met gebeên:
Wat is onze zwakke magt
Tegen uw geduchte kracht?
Zoo Gij in 't gerigt wilt gaan,
Ach! hoe zouden wij beſtaan?
Wij vergaan! ach! wij vergaan!

6.

Jezus Christus! met het bloed,
Dat voor ſnoode zondaars boet,
Treedt G' uit loutre menſchenmin
Voor hun bij den Vader in:
Wees daar onze Voorſpraak, Gij!
Om erbarming ſmeeken wij;
Och! om redding ſmeeken wij.

7.

Schenk ons uwen Geest, wiens kracht
't Hardst gemoed als was verzacht,
Van den vijand broedren maakt,
In wier hart de liefde blaakt;
Zend dien Geest ons van omhoog!
Allen ſlaan wij 't ſchreijend oog
Smeekend tot U naar omhoog!

8.

Gij, almagtig' God! wiens wil
Tot de ſtormen ſpreekt: weest ſtil!
Spreek nu ook op onze beê
Tot het zwaard: keer in de ſcheê!
Spreek nu tot de tweedragt: wijk!
Weer het oorlog uit uw Rijk!
Want de wereld is uw Rijk.

9.

't Menschdom om die gunst verheugd
Looft dan uwen naam vol vreugd;
Met de harpen in de hand
Dankt U 't volk van ieder land.
Hoor ons! hoor ons! ſmeeken wij;
Een ontfermend God zijt Gij!
Och! om vrede ſmeeken wij.

CLXXVII.

IN VREDE.

1.

Looft God met verrukten geest!
Looft Hem op ons vredefeest!
D' oorlogsvlammen zijn gebluscht,
Alles is in vreed en rust.

Laat

Laat ons zaam met jubelklanken,
  Met de ſtem, en met het hart,
  Boven alle vrees en ſmart,
Onzen Redder juichend danken.

2.

  Loof Hem, dierbaar Vaderland!
  Dank ootmoedig, dank de hand,
  Die aan 't woedend krijgsgeweld
  Eindlijk perk en palen ſtelt!
Die ons aan den last ontrukte,
  Aan den last, voor ons zoo bang,
  Aan den last, die nu zoo lang
Onze zwakke ſchouders drukte!

3.

  Looft Hem, visſchers aan het ſtrand!
  Steekt gerust en blij van land,
  Vreest geen onrust op de zee,
  Alles, alles is in vreê!
Loof Hem, zeeman! langs de baren
  Kunt gij weêr, uit ieder oord,
  Oost of west of zuid of noord,
Voorraad voor uw land vergâren.

4.

  Land- en veeman! looft nu God,
  Juicht in uw gezegend lot!
  Zendt uw rundren in de wei',
  Drijft uw ſchapen op de hei',
Gaat gerust uw akkers zaaijen:
  's Vijands hand ſleept thans uw vee
  Langer niet geweldig meê;
Gij zult zelv' uw koren maaijen.

5.

Stedelingen! looft den Heer!
Hoopt op d' ouden welvaart weêr;
Voor den koopman druk vertier,
Nering voor den winkelier,
Bezigheid voor handwerkslieden,
En, voor fchamel' armen, brood:
God, die ons den vreê gebood,
Wil zijn heil daartoe gebieden!

6.

Mogt vooral ons hart van dank
Gloeijen al ons leven lang!
Mogt voorvaderlijke deugd
In de Nederlandfche jeugd,
Met den Godsdienst, weêr herleven!
Mogt hier fpaarzaamheid en vlijt
Woonen, als in vroeger' tijd!
Dat zou hoop op welvaart geven.

7.

Schenk daartoe uw' Geest, bekeer,
Heer! dit volk, uw volk weleer:
Geef aan d' Evangelieftem,
Op de harten, kracht en klem.
Och, dat velen die gelooven!
Dat zal ons, na bangen druk,
Zegenen met dat geluk,
Dat geen oorlog ons zal rooven.



CLXXVIII.

CLXXVIII.

IN VREDE.

1.

De Heer is God, de Heer is God!
De God des vredes, onze God!
Juich' elk van blijder harte.
Roemt, volken! d' Oppermajesteit;
Zijn almagt sprak, en vrolijkheid
Vervangt de bangste smarte:
Geeft eer
Dien Heer!
Halleluja!
Halleluja!
Dat uw klanken
Hem, den God des vredes, danken!

2.

Heft aan! God geeft ons juichensstof;
Wat juichen kan verheff' zijn' lof!
Heft aan! Hij geeft ons vrede;
Hij heeft de vlam des krijgs gebluscht,
't Keert alles op zijn' wenk tot rust,
Het zwaard keert in de schede.
Uit nood
En dood
Heeft Hij 't leven
Ons hergeven!
Steden, velden,
Alles moet zijn heil vermelden.

3.

Keer, handlaar! zee- en landman! keer
Nu dankend tot uw ruste weêr;

God zelf heeft z' u geschonken:
Bij vlijt en godsvrucht zal ons land
Herleven, als in vroegren stand,
Hoe diep ook nu gezonken.
Zoo groeij'
En bloeij',
Bij Gods zegen,
Allerwegen,
Door den vrede,
Neêrlands welvaart op uw bede!

4.

Ja, God des vredes! blijf ons bij;
Uw vreed, uw gunst in Christus zij
Ons uitzigt, aller vreugde.
Dat élk, dat jeugd en ouderdom
Zich, bij dit vredefeest, alom,
In U alleen verheugde!
Dat nu
Tot U
't Halleluja,
't Halleluja
Hooger rijze!
Halleluja! U ten prijze.

CLXXIX.

MORGENZANG.

1.

Mijn eerst gevoel zij dankbaarheid,
Waar 'k meê tot God genake,
Daar 't morgenlicht zijn stralen spreidt,
En ik verkwikt ontwake.

Tot

Tot Hem verheft zich hart en ftem,
Voor zijne gunstbewijzen;
Ik leef, beweeg m' en ben in Hem,
Zou ik mijn' God niet prijzen?

2.

Ja, Schepper van dit wereldrond,
Maar in uw' Zoon mijn Vader!
Duld, dat ik in deez' ochtendftond
Eerbiedig tot U nader':
Deez' dag zij heel aan U gewijd,
Dat blijven al mijn dagen!
Dan zal ik, door uw gunst verblijd,
Mijn' onfpoed vrolijk dragen.

3.

Is voorbereiding 't groote doel
Van dit kortftondig leven,
Dat ik den prijs des tijds gevoel',
Mij tot die taak gegeven!
Och! dat ik vlijtig woekren leer'
Met d' afgewogen uren;
Het eens vervloogne keert niet weêr,
Maar wat het wrocht blijft duren.

4.

Ik ken 't verderf, dat in mij woelt,
En mijne kleine krachten;
Maar als mijn hart zijn' pligt bedoelt,
Durf ik uw' bijftand wachten.
Ach! zou ik angftig voorwaarts treên,
En bij uw heilwoord vreezen?
Gij wilt mijn leidsman hier beneên,
Waar 'k feil, mijn Vader wezen.

5.

Met U verzoend in Jezus dood,
En door zijn bloed geheiligd,
Is, en in voorspoed, en in nood,
Mijn pad door U beveiligd.
'k Treed dus op mijn bestemming aan,
Door lief en leed te gader,
En ook de stil geweende traan
Brengt mij haar telkens nader.

6.

Door uwen goeden Geest geleid,
En moedig door uw' zegen,
Voel ik mij tot mijn taak bereid,
Juich ik deez' dag weêr tegen:
Dat ik, met kinderlijk ontzag,
Slechts aan uw wetten hange,
En een, mijn roeping waard, gedrag
Mijn morgenlied vervange!

CLXXX.

AVONDZANG.

1.

'k Wil U, o God! mijn' dank betalen,
U prijzen in mijn avondlied;
Het zonlicht moge nederdalen,
Maar Gij, mijn Licht! begeeft mij niet:
Gij woudt mij met uw gunst omringen,
Meer dan een vader zorgdet Gij,
Gij, milde Bron van zegeningen!
Zulk een ontfermer waart Gij mij.

2. Uw

2.

Uw trouwe zorg wou mij bewaren,
Uw hand heeft mij gevoed, geleid;
Gij waart nabij in mijn bezwaren,
Nabij in elke moeilijkheid:
Deez' avond roept mij, na mijn zorgen,
Tot rust voor ligchaam en voor geest.
Heb dank! reeds van den vroegen morgen
Zijt Gij mijn heil en hulp geweest.

3.

Dank, Vader! dank voor die genade!
Verdiend' ik zulks, ik zondaar? neen!
Sloegt Gij naar 't regt mijn zonden gade,
Waar bergd' ik mij, waar vlugtt' ik heen?
Maar neen! ik mag, ik wil niet vreezen,
Gij ſpreekt mij vrij om Jezus bloed:
Dit zal 't verſlagen hart genezen,
Zoo ſmaak ik rust voor mijn gemoed.

4.

Laat uwe hand mij nu ook dekken,
'k Verlaat m' op U, ook in den nacht;
U word', als Gij mij weêr zult wekken,
Op nieuw mijn lofzang toegebragt:
En zoo ik nooit weêr mogt ontwaken,
Aan U beveel ik dan mijn' geest,
Om voor den troon die rust te ſmaken,
Die hier mijn uitzigt is geweest.

5.

Ik weet, aan wien ik mij vertrouwe,
Al wisſelen ook dag en nacht;
Ik ken de rots, waar op ik bouwe,
Hij feilt niet, die uw heil verwacht.
Eens, aan den avond van mijn leven,
Breng ik, van zorg en ſtrijden moe',
Voor elken dag, mij hier gegeven,
U hooger, reiner loflied toe.

DOOD EN EEUWIGHEID.

CLXXXI.

OP DEN DOOD

1.

Hoë zal 't mij dan, o dan eens zijn!
Als ik, verlost van ſmart en pijn,
Ontwaak tot hooger waarde,
Door geene zonde meer misleid,
Ontheven van de ſterflijkheid,
Niet meer de mensch van aarde:
Wees blij
In mij,
Voel, tot ſterking,
Hier de werking
Van dat leven,
Ziel! dat God u daar zal geven.

2.

'k Verheug m', en echter beeft mijn hart,
Zoo drukt mij nog het juk der ſmart,
De vloek der zonde neder:
Maar God, God zelf verligt mijn juk,
Mijn hart verſterkt zich door den druk,
Gelooft, verheft zich weder.
Jezus
Christus!
Wil mij geven,
U te leven,
U te ſterven,
't Rijk uws Vaders eenmaal t' erven.

3.

Veracht den doodſchrik dan, mijn geest!
De donkre doodsweg, dien gij vreest,

Is

Is 't pad tot blij aanschouwen;
Wat beeft, wat ijst gij voor uw lot?
De donkre doodsweg voert tot God,
Hij voert tot blij aanschouwen:
Die rust,
Gods rust
Gaat ons denken,
Al ons denken
En gelooven
Onuitspreeklijk ver te boven.

4.

'k Weet niet, wat uur het wezen moog,
Dat, Heer! bij 't breken van mijn oog,
Mij tot uw dooden zamelt;
Veelligt omgeeft mij ook hun nacht,
Eer ik deez' bede heb volbragt,
Uw' lof heb uitgestameld.
Vader!
Vader!
Ik bevele,
Ik bevele
In uw handen,
Nu mijn' geest in uwe handen.

5.

Ligt breekt dat uur nog lang niet aan,
'k Ben ligt nog ver van 't eind der baan,
Waar d' eerekroonen blinken;
Maar zal, terwijl ik U verbeid,
De hutte mijner sterflijkheid
Eerst laat in d' aarde zinken:
Wil Gij
Dan mij,
Vader! sterken;
Dat mijn werken
Mij daar volgen,
Voor den troon des Regters volgen.

6. Hoe

6.

Hoe zal 't mij dan, o dan eens zijn!
Als ik, verlost van ſmart en pijn,
Hem beter loof naar waarde,
Volmaakt in onbeſmette deugd,
Een deelgenoot der hemelvreugd,
Niet meer de mensch van aarde:
Heilig,
Heilig,
Heilig zingen
W' U daar, zingen
Prijs en eere,
U, die waart en zijn zult, eere.

CLXXXII.

OP DEN DOOD.

1.

Stille rustplaats van Gods dooden!
'k Denk aan u met zoete vreugd,
Eindpaal van verdriet en nooden,
Rustplaats na den ſtrijd der deugd!
Zouden wij voor 't ſterven beven,
Siddren voor dien jongſten nood?
Jezus liet voor ons zijn leven,
Jezus overwon den dood.

2.

Jezus leeft! Hij is verrezen,
Jezus leeft in eeuwigheid!
Ik zal eeuwig bij Hem wezen,
Dat heeft Hij mij toegezeid;

Eens

Eens zal ik als Hij verrijzen,
  Juichend opſtaan uit mijn graf,
En dien Heiland eeuwig prijzen,
  Die mij 't eeuwig leven gaf.

3.

Zou ik naar die kroon niet ſtreven,
  Naar die kroon, die nooit vergaat?
'k Wil alleen voor Jezus leven,
  Die mijn hoop geheel verzaadt:
Wereld, ach! wat is uw waarde
  Bij 't volzalig hemelhof?
Wijk, ja wijk, o nietig' aarde!
  Wijk al wat mij boeit aan 't ſtof.

4.

Vrome, vroeg geſtorven vrinden!
  Slechts zijt gij mij wat vooruit,
'k Zal u allen wedervinden,
  Als ons Jezus 't graf ontſluit;
Eerlang zal ik met u rusten,
  'k Rijp al vast voor d' eeuwigheid,
'k Staar vast op die blijde kusten,
  Daar mij 't hoogst geluk verbeidt.

CLXXXIII.

OP DEN DOOD.

I.

Wijk aardsch geluk vol wisſelvalligheên,
Ontwijk ons oog! wat heil kunt gij ons geven?
  Al wat ons hart nog aantrekt hier beneên
Is ijdle damp, waar dwazen ſlechts naar ſtreven:
  Niets houdt hier ſtand, niets dan de dood alleen,
Het zeker eind van 't nietig menschlijk leven.

2.

Oneindig' God! wiens onbegrensde magt
Der menschen tijd zoo juist heeft afgemeten,
Och! dat ik steeds aan mijne broosheid dacht',
Och! dat ik nooit mijn sterfuur mogt' vergeten:
Zoo ijl ik 't lot, dat mij hierna verwacht,
Blijmoedig toe met een gerust geweten.

3.

Om Jezus wil maak ons van schulden vrij,
De band is sterk, die ons aan 't stof blijft knellen,
De zondedienst is d' ergste slavernij,
Hij knelt te meer, hoe meer de jaren snellen;
Zoo vliegt de dag der zaligheid voorbij,
En ijlings zal de zeis des doods ons vellen.

4.

Vorm tot uw' dienst ons hart, o heilig' God!
Dan zal in ons een vuur van ijver branden;
Uw dienst alleen geeft onvermengd genot,
En maakt ons vrij van droeve zondenbanden:
Dan juichen wij in ons toekomstig lot,
En stellen ons blijmoedig in uw handen.

CLXXXIV.

OP DEN DOOD.

I.

Als ik, wanneer mijn sterfuur slaat,
Het pad des doods betrede,
Dan gaat Gij, Heer! mijn toeverlaat,
Met uw genade mede:
Zijt Gij mijn toevlugt steeds geweest,
Ook dan beveel ik U mijn' geest,
Gij zult hem wel bewaren.

2. Mijn

2.

Mijn schuld is zwaar, en veel, en groot,
Maar dat doet mij niet sagen;
Ik vrees wel, in den laatsten nood,
Nog veel gewetensslagen:
Maar aan uw' dood zal mijn gemoed,
En aan uw godlijk offerbloed
Dan nog met vreugd gedenken.

3.

Ik ben uw lid, Gij zijt mijn Hoofd,
Noch Engel, dood, noch leven,
Niets, dat mij ooit aan U ontrooft,
Gij hebt m' uw woord gegeven;
En sterf ik nu, ik sterf den Heer,
Gij zelf hebt mij het leven weêr,
Door uwen dood verworven.

4.

Omdat Gij uit het graf verreest,
Zal ik ook eens verrijzen,
En, waar Gij mij een erfdeel weest,
Verheerelijkt U prijzen:
Dan kom ik bij U in uw rijk,
En leef met U onsterfelijk;
Daarop ontslaap ik blijde.

5.

Waar, waar is dan uw roof, o graf!
Waar dan uw prikkel, zonden!
Hier leggen wij de wapens af,
Na zoo veel strijd en wonden;
En is de doodslaap eens volbragt,
Dan wekt Gij ons door uwe kracht,
O Jezus! voor den hemel.



CLXXXV.

CLXXXV.

OP DEN DOOD.

1.

Wil mij, wanneer mijn ſterfuur naak',
O Jezus! niet begeven;
Geef, dat mijn hart dan naar U haak',
Veelmeer, dan in dit leven:
Dan wordt mijn ziel door U behoed,
Die ziel, waarvoor G' uw dierbaar bloed
Aan 't kruishout hebt vergoten.

2.

O Heiland! dood van onzen dood,
En leven van ons leven,
Indien mijn ſchuld, zoo zwaar, zoo groot,
Mijn hart dan nog doet beven,
Laat mij dan alles, wat Gij deedt,
Wat Gij voor mij zoo bitter leedt,
Tot mijnen troost gedenken.

3.

Zoo 't hart dan nog voor ſterven vreest,
En voor de laatſte ſnikken,
Och! mogt mij dan uw goede Geest
Met heil en vreugd verkwikken:
Weer allen bangen angst dan wijd,
Opdat ik, in den laatſten ſtrijd,
De zege weg moog dragen.

4.

Verkwik mij, in den laatſten nood,
Met uwe laatſte pijne,
Uw ziel, voor mij bedroefd ten dood,
Vertrooste dan de mijne:

Mijn

Mijn Heiland! och! verlaat mij niet,
Wanneer ik, in dat zwaar verdriet,
Daar lig van elk verlaten.

5.

Men zag uw bloedzweet in den hof
Op d' aarde nederdruipen,
En U, gelijk een worm in 't ſtof,
Vol bittren zielangst kruipen:
Geef, dat mij dit tot ſterkte zij,
En, dekt het koude doodzweet mij,
Ik dan nog op U hope.

6.

Het vleesch is zwak; doch doet Gij maar
Den geest gewillig wezen,
Dan zal ik, zelfs in geen gevaar,
Hoe ſchriklijk ook, ooit vreezen:
Hoe donker 't dal des doods ook zij,
Gaat Gij maar met en nevens mij,
Dan kom ik ras ten einde.

7.

Uw vreê, bij mijnen laatſten ſnik,
Bewaar mijn hart en zinnen,
'k Zal dan kloekmoedig allen ſchrik
En ſmart des doods verwinnen;
Geef mij, dat ik, met vol verſtand,
Mijn' geest beveel in 's Vaders hand,
Uw' troost gevoel' in 't harte.

8.

Laat zorg of liefde mijn gemoed
Aan 't aardſche niet doen hangen,
Doe mij naar U, mijn eeuwig goed,
Met alle kracht verlangen;
Dan roep ik onophoudelijk,
Kom, haal m', o Jezus! in uw rijk,
Ja, Amen! ja, kom ſpoedig!

CLXXXVI.

Op den Dood.

1.

Spoedig zal het uurtje komen,
Dat mij uit deez' jamren haalt;
Bij Gods zacht ontslapen vromen
Is de rust mij reeds bepaald:
Waarom dan zoo bang geklaagd,
Daar mijn heil in 't sterven daagt?

2.

Treurig' oogenblikken lijdens
Brengen mij in rust en vreugd;
Weinig oogenblikken strijdens
Leevren mij de kroon der deugd,
Die de Heer elk', die gelooft,
Zelf eens drukken zal op 't hoofd.

3.

Onze korte, droeve dagen,
Vol van jamren en geween,
Snellen spoedig onder 't klagen
Ongemerkt als droomen heen;
Want ons leven en ons leed
Zijn een hand, een hand slechts breed.

4.

Heiligen van vroeger' jaren
Kwijnden hier, gedrukt van kruis:
Nu zijn zij, bij d' Englenscharen,
Eeuwig bij hun' Vader t' huis;
Schoon hun vleesch, in 't graf verteerd,
Reeds tot stof is weêrgekeerd.

5.

Word ik ook bij mijne vaadren
In het graf ter neêrgeleid;
God zal eens mijn ſtof vergaadren,
Leven doen voor d' eeuwigheid:
Daar verwacht mij vol genot
Bij mijn' Heiland en mijn' God.

CLXXXVII.

DE DOOD VAN DEN CHRISTEN.

1.

Hoe zacht zien wij de vromen
Den dood hier zonder ſchroomen
Blijmoedig tegengaan!
Waar al de vreugd van 't leven
Den zondaar moet begeven,
Daar vangt de vreugd des Christens aan.

2.

De dood verbreekt zijn banden,
Hij heft zijn dankbre handen
Tot God, zijn' ſteun en hoop,
Die hem geen' troost laat derven,
Maar vreugdevol leert ſterven
Na eenen welvolbragten loop.

3.

Zijn kalm, gerust geweten
Wordt niet van een gereten
Door bange vrees voor ſtraf;
Het licht van Gods genade
Komt zijnen nacht te ſtade,
En glanst hem voor tot over 't graf.

4.

Niets doet zijn heilzon tanen;
Hier vlieten geene tranen
 Van angst, hier ſteent geen klagt:
Zijn hart, tot God verheven,
Schouwt in het eeuwig leven,
En zielrust ſchudt zijn ſterfbed zacht!

5.

Hij troost en leert de zijnen,
Die om zijn leger kwijnen
 In tranen en verdriet;
Zijn zegen ſtroomt hun tegen,
En God vervult dien zegen,
En wijkt ook van de zijnen niet.

6.

Nu dalen, onder zangen,
Om zijne ziel t' ontvangen,
 Gods Englen om hem heen:
Hij ſtemt in hunne koren,
Doet d' eer huns Konings hooren,
Door hem als Redder aangebeên.

7.

Leer mij, o God! hier ſtreven
Naar dat regt Christlijk leven,
 Dat zulk een eind verwerft,
Opdat ik, na dit zwerven,
Ook eenmaal moge ſterven,
Zoo als de ware Christen ſterft!

✤

CLXXXVIII.

HET TEGENWOORDIGE EN TOEKOMENDE LEVEN.

1.

Ik ben een vreemdling op deez' aard,
  En kort zijn mijne dagen,
En last op last, die mij bezwaart,
  Vermeêrt mijn ſtof tot klagen:
Maar eeuwig heil, voor 's Vaders troon,
Verſtrekt mij eens ten heerlijk' loon,
  En geeft mij moed in lijden.

2.

Thans nog gedrukt door 't zwaar gewigt,
  Door 't lastig pak der zonden,
Vergeet ik telkens mijnen pligt;
  Wie kent, wie telt mijn zonden?
Maar eens word ik van zonden vrij,
Eens heilig, zalig, Heer! als Gij,
  Wat troost voor mij in 't leven!

3.

De ſpotter ſmaadt uw' *Zoon*, o God!
  Den *Zoon*, voor ons geſtorven,
Verſmaadt, om 't nietig aardsch genot,
  Het heil, door Hem verworven:
Maar eens, eens beeft der ſpottren tal,
Daar Hij als Regter zitten zal,
  En wij, wij eeuwig juichen.

4.

Hier klaag ik vaak U, dag en nacht,
  Met tranen mijne zorgen,
En 't hart herhaalt dezelfde klagt,
  Bij 't licht van elken morgen;
Een blik ten hemel troost mijn hart,
En eens vergeet ik alle ſmart
  In 't eeuwig zalig leven.

5.

Denk ik, wat ramp mij hier nog wacht',
Wat ſmart in verre dagen;
En vraag ik, ach! van waar dan kracht,
Om al dien last te dragen?
Dan maakt een blij vooruitgezigt
Op d' eeuwigheid mijn lasten ligt,
En geeft mij moed en krachten.

6.

Wanneer de dood, 't zij traag of ras,
Tot mijne ſponde nadert,
Wanneer tot mijner vaadren asch
God ook mijn asch vergadert,
Dan ſterf ik blij: voor Jezus troon
Vindt elk, die overwint, zijn' loon,
Ook ik zal dien daar vinden.

7.

Heer! wat Gij over ons beſcheidt,
Schenk ons dien troost in 't harte;
Zoo ſterk' de hoop op d' eeuwigheid
Ons in onz' aardſche ſmarte:
Dit zij mijn heil, wanneer ik ſterf,
Het deel, dat ik voor eeuwig erf,
Voor eeuwig, ja, voor eeuwig!

CLXXXXIX.

De HOOP der ZALIGHEID.

1.

Zoo blij de landman moe' van 't ploegen
De neigend' avondſchaduw groet;
Zoo blij zien wij bij al ons zwoegen,
Dat onze dag ten einde ſpoedt:
Niet eeuwig zal die hope kwijnen,
Die naar het uur der ruste ſmacht;
Die oogenblik zal haast verſchijnen,
Hoe lang ook hijgend ingewacht.

2.

Eens zullen wij met Jezus leven,
Dan voelt, dan kent men geen verdriet;
Dat uitzigt moet ons nooit begeven:
Zij die gelooven haasten niet.
De dood zal ons die ruste ſchenken,
Dies ſtappen wij met vreugd naar 't graf;
Blijmoedig aan het graf te denken
Is ook een vrucht, die 't kruis ons gaf.

3.

Zinkt haast ons vleesch in 't graf ter neder,
In 't graf is geen vermoeijing meer;
Eens hooren wij de wekſtem weder
Tot hooger heil bij onzen Heer:
En dan, dan worden w' al te gader
Door Hem volzalig ingeleid
In 't eeuwig huis van zijnen Vader;
Daar heeft Hij zelf ons plaats bereid.

4.

Nooit kan 't geloof te veel verwachten,
Des Heilands woorden zijn gewis;
't Faalt aardſchen vrienden vaak aan krachten,
Maar nooit een' vriend als Jezus is:
Wat zou ooit zijne magt beperken?
't Heelal ſtaat onder zijn gebied,
Wat zijne liefde wil bewerken,
Ontzegt Hem zijn vermogen niet.

5.

Die hoop leert wijs en heilig leven,
Zij lenigt zelfs den zwaarſten druk,
Zij zal aan 't hart voldoening geven,
Dat ſmachtend uitziet naar geluk;
Zij geeft gelatenheid in 't lijden,
Als 't kwaad ons aangrijpt of belaagt,
Zij leert in boeijen zich verblijden,
Als d' onſchuld die om Jezus draagt.

6

Die hoop moet al ons leed verzachten:
Komt reisgenooten! 't hoofd om hoog!
Voor hun, die 't heil des Heeren wachten,
Zijn bergen vlak en zeeën droog.
O zaligheid niet aftemeten!
O vreugd, die alle ſmart verbant!
Daar is de vreemdlingſchap vergeten;
En wij, wij zijn in 't vaderland!



C X C.

Het VERLANGEN naar den HEMEL.

1.

Hoe hijgt ons 't hart, om, van dit vleesch ontbonden,
Ontbonden van de lasten onzer zonden,
In vrije lucht, in 't vaderland daar boven,
God voor zijn' troon t' aanbidden en te loven:
Geen wachter, die bij nacht
Met meer verlangen smacht
Naar 't licht, eer 't aan komt breken;
Geen moe' gevloden hert,
Dat ooit met grooter smert
Verlangt naar waterbeken.

2.

Och! of ons God haast derwaarts t' huis wou halen,
In 's Vaders huis, het eind van alle kwalen,
Waar Hij ons zelf de tranen van onz' oogen,
Hier rood geschreid, teêrhartig af zal droogen;
Daar, waar wij vrij van pijn,
Bevrijd van moeite zijn,
En eeuwig vrij van klagen;
Daar, waar wij voor altijd,
Als winnaars van den strijd,
De zegekroonen dragen:

3.

Daar zal na 't licht geen duisternis meer komen,
Daar wordt geen vreugd door droefheid weggenomen,
Daar heeft men voor geen krankheên ooit te vreezen,
De zwakste zelfs zal daar heldhaftig wezen;
Daar heeft geen schoonheid vlek,
Genoegen geen gebrek,

De

De liefde geen verkoeling;
Daar vreest de roem geen' nijd,
Daar kent men geen verwijt
Van lage zelfsbedoeling.

4.

Armzalig' aard! verblijf van leed en rampen,
Waar meê wij hier, zoo lang wij leven, kampen,
Wij zijn u moe'; och! wierden w' eens ontflagen
Van 't zware juk, dat gij ons hier doet dragen:
Verlos ons van dit kruis,
Heer! haal ons fpoedig t' huis,
Die hijgend naar U fmachten;
Maar neen! leer Gij ons ftil,
Gelaten in uw' wil,
Met lijdzaamheid U wachten.

CXCI.

DE OPSTANDING.

1.

Zou mij dood en graf doen beven?
Neen, ik weet op wien ik bouw:
Jezus leeft, en ik zal leven,
Eeuwig blijft zijn woord getrouw.
Jezus leert den dood verachten,
Jezus overwon zijn krachten,
Hij is 't Hoofd van al zijn leên,
Zijne zeeg' is hun gemeen.

2.

Neem dan vrij mijn ftof, o aarde!
Tot het ftof, dat gij bedekt;
Eens herrijs ik weêr in waarde,
Door Gods almagt opgewekt.

Je-

Jezus zal zijn woord dan ſtaven,
Hij beheerscht het ſtof der graven:
  Wie in Hem gelooft, verbeidt
  Leven en onſterflijkheid.

3.

Dierbre Heiland! die mijn ſmarte,
  Die mijn ſchulden hebt getorscht,
Dierbre Heiland! ook mijn harte
  Eert U als den Levensvorst.
Zouden uw beloftenisſen,
Uwe woorden immer misſen?
  Neen, miljoenen kwijnden heen,
  Moedig op uw trouw alleen.

4.

Op uw ſtem, ſtaat op gij dooden!
  Staat de dood zijn zeeg' U af;
Op uw ſtem, ſtaat op gij dooden!
  Rijst het leven uit het graf:
Leven, leven, eeuwig leven
Zal uw liefde mij dan geven,
  En geen zonde, ſmart of pijn
  Zal in eeuwigheid meer zijn.

5.

Kon 't geloof aan uwe liefde
  Mij hier ſterken in den nood,
Kon 't geloof aan uwe liefde
  Mij doen juichen in den dood,
Wat zal 't zijn, als mijn vertrouwen
Eens verwisſelt in aanſchouwen,
  En een liefde mij beſtraalt,
  Daar geloof noch wensch bij haalt!

6.

Och! versterk in mij die hope,
  Opdat ik, met nieuwe kracht,
Juichend mijne loopbaan loope,
  Aan wier eind de kroon mij wacht:
Met het oog op U geslagen,
Kan geen last mijn' loop vertragen;
  Wat is 't leed, dat hier ons beidt,
  Bij de vreugd der eeuwigheid?

CXCII.

TROOST DES EEUWIGEN LEVENS.

1.

Na eene proef van weinig dagen
  Is ons een eeuwig heil bereid;
Daar, daar verandert al ons klagen
  Voor eeuwig in tevredenheid:
  Hier oefent zich der vromen deugd,
  Die d'eeuwigheid bekroont met vreugd.

2.

't Is waar, de vrome smaakt op aarde
  Reeds menig blij, ja zalig uur;
Maar al die blijdschap, van wat waarde,
  Is onvolmaakt en kort van duur:
  Hij blijft een mensch, 't bedaardst gemoed
  Is wisselbaar als eb en vloed.

3.

Nu plaagt hem veege ligchaamsmarte;
  Dan kwelt hem 's werelds woest gerucht;
Nu kampt eens binnen in zijn harte
  Een vijand, die meer wint, dan vlugt;
  Dan zinkt hij weêr, door 's naasten schuld,
  In kommer en in ongeduld.

4. Hier,

4.

Hier, waar de godsvrucht vaak moet lijden,
Waar d' ondeugd vaak op rozen treedt,
Waar zich de welvaart ziet benijden,
Waar 't hart bedrukten ligt vergeet;
Hoe kan een mensch hier vrij van pijn,
Hoe vrij van eigen zwakheid zijn?

5.

Hier zoeken wij, 't wordt ginds gevonden,
Daar zullen wij, in 't heiligst licht,
Al 't godlijk ſchoon der deugd doorgronden,
Waar voor al andre ſchoonheid zwicht,
Als wij den God der liefde zien,
En eeuwig, eeuwig hulde biên.

6.

Daar zal Gods heilige beſchikking
Mijn wil zijn, en mijn zaligheid;
Daar vind ik eeuwige verkwikking,
In al wat mij omringt, verſpreid;
Daar doet ſteeds nieuwe heilwinst mij
Gevoelen, dat ik eeuwig zij.

7.

Daar zal 'k in helder licht betrachten,
Wat hier op aarde donker ſcheen;
Daar wonderbaar en heilig achten,
Wat niemand doorzag hier beneên;
Daar eert mijn ziel, met lofgezang,
Gods ſchikking in haar' zamenhang.

8.

Daar zullen wij den troon omringen,
Waar God zich heerlijk openbaart,
Het heilig, heilig, heilig zingen
Hem, die voor ons eens ſtierf op aard;
En heel der Englen zalig koor
Juicht, prijst Hem al de heemlen door.

9.

Daar zal ik met de blijde ſcharen,
Gelijk in licht en reinheid, ſtaan,
En 't nooit geſtoord geluk ervaren
Met heilgen heilig omtegaan;
Daar wordt, tot eeuwige geneugt,
Hun heil mijn heil, mijn vreugd hun vreugd.

10.

'k Zal daar den vriend mijn' dank betalen,
Die mij den heilweg wijzen wou,
En hem, zelfs millioenen malen,
Nog zeegnen voor zijn' liefd' en trouw;
Daar vind ik bij mijn' God en Heer,
Dien trouwſten vriend op aarde, weêr.

11.

Daar roept, o mogt mij God dit geven!
Veelligt een zalig' ook tot mij,
„ Wees welkom, gij hebt mij het leven,
„ De ziele mij behouden, gij!"
O God! wat zaligheid, hoe groot!
Een ziel te redden van den dood.

12.

Wat zijt gij, ondermaanſche kwalen,
Bij al den glans der majeſteit,
Die ons daarboven zal omſtralen,
Door aller eeuwen eeuwigheid?
Wat is een oogenblik van druk,
Bij zulk een eindeloos geluk?



LIJST

L IJ S T

D E R

G E Z A N G E N.

N. 41.

IV.

GELOOF EN VERTROUWEN.

V.

HET DANKBAAR LEVEN VAN DEN CHRISTEN.

VI.

OEFENING EN VOORDEELEN DES GEBEDS.

VII.

BIJ DE VIERING VAN DEN OPENBAREN GODSDIENST.

N°. 90. Vóór de Predikatie.
91. ————————
92. ————————
93. ————————
94. ————————
95. Na de Predikatie.
96. ————————
97. Bij den Doop.
98. Na den Doop.
99. Bij de Belijdenis Predikatie.
100. Bij de Voorbereiding tot het Avondmaal.
101. Bij het Avondmaal.
102. ————————
103. ————————
104. ————————
105. ————————
106. ————————
107. Dankzegging na het Avondmaal.
108. ————————
109. ————————
110. ————————

VIII.

Op CHRISTELIJKE FEESTDAGEN.

N°. 111. Jezus vrijwillige vernedering.

A. *Gezangen op Jezus Geboorte.*

112. Op Jezus geboorte.
113. ————————
114. ————————
115. ————————
116. ————————
117. Engelenzang.

B. *Lijdensgezangen.*

N°. 118. Op het lijden van Jezus.
119. ————————
120. Jezus liefde in zijn lijden.
121. Jezus grootheid in zijn lijden.
122. Jezus onſchuld.
123. Zie den Mensch.
124 De Verlosſer aan het kruis.
125. Kruislied.
126. Jezus op Golgotha.
127. Het is volbragt.
128. ————————
129. De ſtervende Jezus.
130. ————————
131. Geduld naar Jezus voorbeeld.
132. ————————
133. Menſchelijke zwakheid.
134. Op Jezus begrafenis.

C. *Gezangen op Jezus Opſtanding.*

135. De opſtanding van Jezus.
136. ————————
137. ————————
138. ————————
139. ————————
140. ————————
141. ————————
142. ————————

D. *Gezangen op Jezus Hemelvaart.*

143. De hemelvaart van Jezus.
144. ————————
145. ————————
146. ————————
147. ————————

N°.148. De hemelvaart van Jezus.

E. *Gezangen op de uitstorting van den H. Geest, en verdere gevolgen van Jezus verhooging.*

149. De uitstorting van den H. Geest.
150. ————————
151. ————————
152. ————————
153. ————————
154. Uitbreiding der Kerk.
155. ————————
156. Bewaring der Kerk.
157. Om bekeering van zondaars.
158. Het laatste Oordeel.

IX.

OP BIJZONDERE TIJDEN EN GELEGENHEDEN.

N°.159. Op het nieuwe Jaar.
160. ————————
161. ————————
162. ————————
163. Op de Lente.
164. Op den Zomer.
165. Op den Herfst.
166. Op den Winter.
167. In den Oogst.
N°.168. In den Oogst.
169. Op eenen Bededag.
170. ————————
171. ————————
172. In groote droogte.
173. Bij overvloedigen regen.
174. In watersnood.
175. Na storm en watersnood.
176. In Oorlog.
177. In Vrede.
178. ————————
179. Morgenzang.
180. Avondzang.

X.

DOOD EN EEUWIGHEID.

N°.181. Op den dood.
182. ————————
183. ————————
184. ————————
185. ————————
186. ————————
187. De dood van den Christen.
188. Het tegenwoordig en toekomend leven.
189. De hoop der zaligheid.
190. Het verlangen naar den Hemel.
191. De opstanding.
192. Troost des eeuwigen levens.



LIJST

LIJST

VAN ALLE

GEZANGEN,

NAAR RANG VAN HET A. B. C.

Xx 2 'k Heb

Leer

M.

N.

O.

R.

S.

Zing,

LIJST VAN ALLE GEZANGEN NAAR RANG VAN HET A. B. C.



WIJZEN DER GEZANGEN.

I. *Eigene zangwijze.*

Halléluja! lof zij den Heer!
Aanbid den Vader, geeft Hem eer,
Den Schepper aller dingen!
Den roem van zijn barmhartigheid,
Zijn wijsheid, magt en majesteit
Moet al het schepsel zingen.

II. WIJZE: *Psalm* 36.

III. WIJZE: *Psalm* 89.

IV. WIJZE: *Mein herzens Jesu, meine lust.*

De Heer is God, en niemand meer;
Verheerlijkt Hem, gij vromen!
Wie is, als aller schepslen Heer,
Zoo heerlijk, zoo volkomen?
De Heer is groot, zijn naam is groot,
De luister zijner deugden groot,
Oneindig groot zijn wezen.

V. WIJZE: *Psalm* 66.

VI. WIJZE: *Gezang* 4.

VII. *Eigene zangwijze.*

Op bergen en in dalen,
En overal is God!
Waar wij ook immer dwalen,
Of zitten, daar is God;
Waar mijn gedachten zweven,
Of ſtijgen, daar is God;
Omlaag en hoog verheven,
Ja, overal is God!
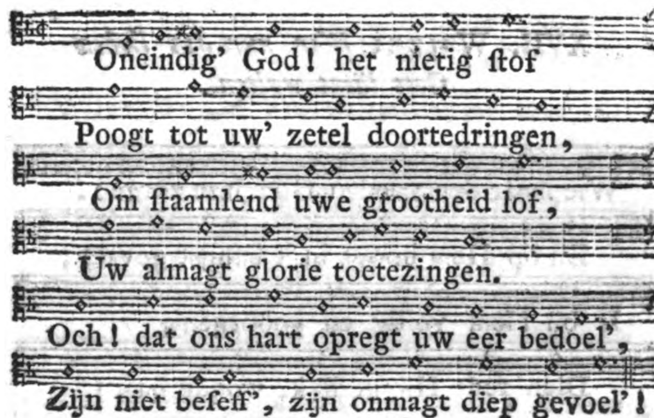
VIII. Wijze: *Franſche Cantique 65. (met eene verzetting in den laatſten regel.)*

O God! eer 't aardrijk was gegrond,
Eer G'al, wat eenmaal niet beſtond,
Uit niet riept in het wezen;
Eer d'aanvang was van plaats en tijd,
Waart G'alles, wat Gij heden zijt,
Oneindig, nooit volprezen.

IX. Wijze: *O finster ſtand, ô ſelges leben.*



X. Wijze: *Preisz, Lob, Ehr, Ruhm, Danck &c.*



XI. Wijze: *Pſalm 42.*

XII. Wijze: *Pſalm 66.*

VII. *Eigene zangwijze.*

Op bergen en in dalen,
En overal is God!
Waar wij ook immer dwalen,
Of zitten, daar is God;
Waar mijn gedachten zweven,
Of ſtijgen, daar is God;
Omlaag en hoog verheven,
Ja, overal is God!

VIII. WIJZE: *Franſche Cantique 65. (met eene verzetting in den laatſten regel.)*

O God! eer 't aardrijk was gegrond,
Eer G'al, wat eenmaal niet beſtond,
Uit niet riept in het wezen;
Eer d'aanvang was van plaats en tijd,
Waart G'alles, wat Gij heden zijt,
Oneindig, nooit volprezen.

IX. Wijze: *O feliger ftand, ô felges leben.*

Waar zijn de wijzen, die mij zeggen
Al 't geen de hooge Godheid kent?
Wat ftervling weet mij uit te leggen,
Waar Gods verftand begint en endt?
Hem, in 't onnaakbaar licht gezeten,
Heeft nimmer menfchenoog gezien.
Hoe is zijn naam? zoudt gij hem weten?
Wat eindig fchepfel noemt mij dien?

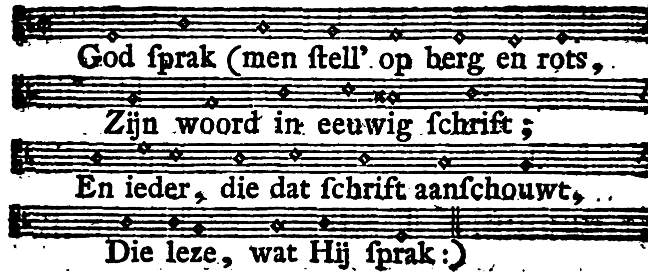
X. Wijze: *Preisz, Lob, Ehr, Ruhm, Danck &c.*

Oneindig' God! het nietig ftof
Poogt tot uw' zetel doortedringen,
Om ftaamlend uwe grootheid lof,
Uw almagt glorie toetezingen.
Och! dat ons hart opregt uw eer bedoel',
Zijn niet befeff', zijn onmagt diep gevoel'!

XI. Wijze: *Pfalm 42.*

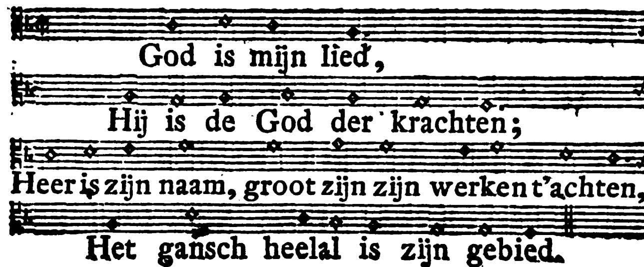
XII. Wijze: *Pfalm 66.*

XIII. *Eigene zangwijze.*



XIV. *en* XV. WIJZE: *Pſalm* 36.

XVI. WIJZE: *Gott ist mein Lied.*



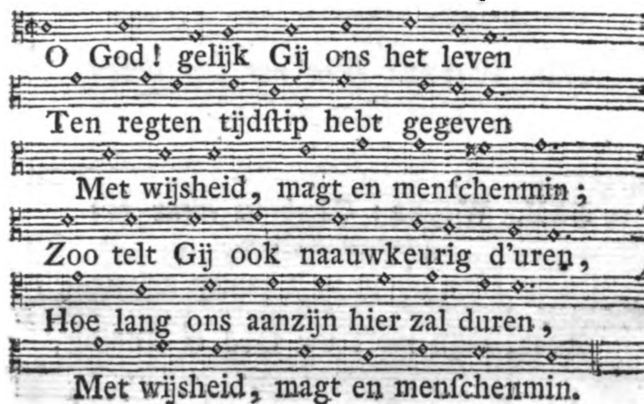
XVII. WIJZE: *Wer nur den lieben Gott läszt walten.*



XVIII. WIJZE: *Fr. Cant.* 86. (*met verandering van den derden regel.*)



XIX. WIJZE: *Auf dich, mein Vater! will ich trauen.* (*met eenige verandering.*)
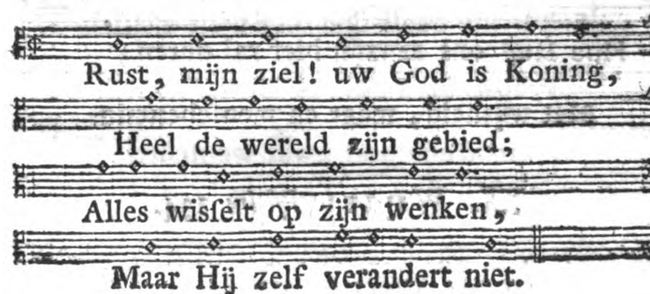


XX. WIJZE: *Pſalm* 134.

XXI. Wijze: *O gesegnetes regieren.*



XXII. Wijze: *Gluck zu creuz von ganzem herzen.*



XXIII. WIJZE: *Wenn mein ſtundlein vorhanden ist.*

Wat zwoegt een handvol ſtofs, tot mensch
Bezield voor oogenblikken,
Om hier de toekomst naar zijn' wensch
En klein ontwerp te ſchikken!
Daar wijsheid, die geen' eindpaal heeft,
En tijd en eeuwigheid doorzweeft,
't Heelal beſtuurt en regelt.

XXIV. *Eigene zangwijze.*

Als de nacht van bange zorgen
't Uitzigt uwer hoop bedekt,
Als de lichtſtraal van den morgen
Ons, uit dezen nacht van zorgen,
Slechts tot nieuwe zorgen wekt:
Ach! wie geeft dan nog voor menſchen
Troost in zulk een bitter lot?
Ja, aan d'eindpaal uwer wenſchen,
Christen! ſtaat er hulp voor menſchen,
Staat uw Vader en uw God.

XXV. WIJZE: *Gezang* 4.

XXVI. WIJZE: *Pſalm* 130.

XXVII. WIJZE: *Pſalm* 77.

XXVIII. *Eigene zangwijze.*

Moet gij ſteeds met onſpoed ſtrijden,
Christen! treur niet om uw lot,
Hulp ontbreekt u nooit in 't lijden:
Moet gij ſteeds met onſpoed ſtrijden,
Wees tevreden met uw lot,
O, uw Redder is uw God!

XXIX. WIJZE: *Jeſu! meines lebens leben.*

Vloei nu, laat u niet bedwingen,
Stille traan! voor God geſchreid,
Vloei nu, vloei nu onder 't zingen
Van het lied der dankbaarheid:
Tot een eeuwig zalig leven
Is mijn aanzijn mij gegeven;
'k Voel verrukt reeds hier beneên,
Wat ik word' voor eeuwigheên.

XXX. WIJZE: *Psalm* 35.

XXXI. WIJZE: *Psalm* 65.

XXXII. WIJZE: *Wachet auf, ruft uns die stimme.*

Heer! uw schepping, aard en hemel,
Was nu volbragt, en aard en hemel,
En alles, wat Gij schiept, was goed;
Ook de mensch, uw beeld op aarde,
Bestemd tot heil van hooger waarde,
Was, Heer! U waardig, regt en goed,
Voorzien van kracht en licht
Tot elken reinen pligt,
U ter eere:
Uw Adam was,
Uw Eva was
In alle neiging onbevlekt.

XXXIII. WIJZE: *Gezang* 4.

XXXIV. Wijze: *Ich ruf zu dir, Herr Jesu Christ!*



XXXV. *Eigene zangwijze.*



XXXVI. Wijze: *Jesu, meine freude.*

Heugelijke tijding,
Bron van hartverblijding,
Evangeliewoord,
Woord van God gegeven,
Woord van eeuwig leven!
Zalig, die u hoort;
Zalig hij, wiens harte gij,
Met een onverwrikt vertrouwen,
Leert op God te bouwen!

XXXVII. *Eigene zangwijze.*

O zonde! bron van al d' ellende,
Die 't vlugtig menschdom, sints 't u kende,
Verzinken doet in leed,
'k Heb duizendmaal u afgezworen;
Wat kon m' op nieuw in u bekoren,
Dat ik voor u mijn' God vergeet?

XXXVIII. WIJZE: *Sollt ich meinem Gott nicht singen.*

Alle roem is uitgesloten!
Onverdiende zaligheên
Heb ik van mijn' God genoten,
'k Roem in vrije gunst alleen;
Ja, eer ik nog was geboren,
Eer Gods hand, die alles schiep,
Iets uit niet tot aanzijn riep,
Heeft zijn liefde mij verkoren:
God is liefd', o Englenstem,
Menschentong, verheerlijkt Hem!

XXXIX. WIJZE: *Jesus meine zuversicht.*

Jezus neemt de zondaars aan!
Roept dit troostwoord toe aan allen,
Die van 's levens regte baan
Op den dwaalweg zijn vervallen:
't Regte pad leert Hij hen gaan,
Jezus neemt de zondaars aan!

XL. WIJZE: *Ach Gott und Herr!*

Zoo ſlaat G'uw oog,
Nog van omhoog,
O God! op zondaars neder!
Het ſchuldig kind
Van Adam vindt
In U een' vader weder!

XLI. WIJZE: *Mir nach, ſpricht Christus,* (*met verandering in den tweeden regel.*)

Juicht heemlen op een' hoogen toon,
Om 't heil, waartoe wij zijn verheven!
De Regter zelf gaf ons zijn' Zoon
Tot onzen troost in dood en leven;
Opdat Hij voor de zonden ſtierf,
En 't leven door zijn' dood verwierf.

XLII. WIJZE: *Ich dank dir ſchon* &c. (*met eene kleine verandering in den tweeden regel.*)

O denkbeeld, dat ons leven geeft!
Wat ſtervling waant u door te denken,
Dat God zoo lief de wereld heeft,
Om ons zijn' Zoon te ſchenken?

XLIII. WIJZE: *Pſalm* 42.

XLIV. WIJZE: *Die wanderſchaft in dieſer zeit.*

Wij knielen voor uw' zetel neêr,
Wij Heer! en al uw leden,
En eeren U als onzen Heer,
Met liedren en gebeden.
Dat alle magt, hoe hoog, hoe groot,
Voor U, o Gods getuige,
O eerstgeboren' uit de dood!
Zich diep eerbiedig buige.

XLV. WIJZE: *Gezang* 19.

XLVI. WIJZE: *Ich dank dir ſchon, durch deinen Sohn.*

Kom, Christenſchaar! kom, knielen wij
Voor Jezus, onzen Koning!
't Heelal erkent zijn heerſchappij,
Al is een ſtal zijn wooning.

XLVII. WIJZE: *Pſalm* 36.

XLVIII. WIJZE: *Pſalm* 81.

XLIX. *Eigene zangwijze.*

Verlosser, Vriend! o hoop, o lust
Van die U kennen, neem het lied,
Dat U in 't stof een stervling biedt,
Een zondaar, die uw voeten kust:
Een zondaar, een verlost', o Heer!
En nu geen zondaar meer.
O! neem het aan,
Gij laat geen' bidder staan,
Gij hoort in Hemellingen
Verloste zondaars zingen;
O! neem het aan.

L. Wijze: *Gezang* 38.

LI. Wijze: *Psalm* 38.

LII. Wijze: *Gezang* 21.

LIII. Wijze: *Psalm* 86.

LIV. *Eigene zangwijze.*

Waar toe toch al dat angstig ſchroomen?
Komt twijfelzucht ons ooit te ſta'?
Wie moet niet als een zondaar komen,
Niet enkel leven door gena'?
O zalig hij, die, uit zijn nooden
Tot Jezus en zijn heil gevloden,
Daar dankbre liefdetranen ſchreit!
Op 't woord des Vaders te vertrouwen,
En door 't geloof den Zoon t' aanſchouwen
Is hier de weg tot heiligheid.

LV. Wijze: *Pſalm* 42.

LVI. *Eigene zangwijze.*

Geen dwaze vrees beklemm' uw harte;
Of wanhoopt ooit een kind?
Gevoelt het niet in al zijn ſmarte,
Dat hem zijn vader mint?
Geen dwaze vrees beklemm' uw harte,
Uw Vader kent zijn kind.

LVII. WIJZE: *Gezang* 36.

LVIII. WIJZE: *Gezang* 29.

LIX. WIJZE: *Mir nach, ſpricht Christus, unſer Held.*

Al wie Gods woord niet houdt, en zegt,
„ Ik kenne God ", ſpreekt logen;
't Geloof is in hem niet opregt,
Hij heeft zich zelv' bedrogen:
Maar wie dat woord getrouw bewaart,
Die is uit God, en niet van d'aard.

LX. WIJZE: *Wenn zur vollführung deiner pfligt.*

Zoo gij, in ijver tot uw' pligt,
Niet door Gods liefde zijt ontſteken,
Zoo roem niet, dat g' iets goeds verrigt,
De ware deugd blijft u ontbreken;
Zoo wellust, vleeschlijk overleg,
Of hoogmoed u ten goede raden,
Al doet gij ook de beste daden,
Bij God hebt g' uw belooning weg.

LXI. WIJZE: *Gezang* 54.

LXII. WIJZE: *Gezang* 32.

LXIII. WIJZE: *Gezang* 38.

LXIV. WIJZE: *Pſalm* 77.

LXV. WIJZE: *Pſalm* 116.

LXVI. WIJZE: *Die Seele Christi heil'ge mich.*

O God! die eindloos goed en groot,
Voor ons uw' Zoon gaaft in den dood,
Gij eischt, dat deugd en heiligheid
Ons hier ten hemel voorbereid'.

LXVII. WIJZE: *Gezang* 29.

LXVIII. WIJZE: *Liebe, die du mich zum bilde.*

Zalig! zalig, niets te wezen,
In ons eigen oog, voor God,
Eigen' zin en lust te vreezen,
Steeds te rusten in ons lot,
Needrig, kinderlijk en ſtil
Ons te voegen naar zijn' wil.

LXIX. WIJZE: *Psalm* 21.

LXX. WIJZE: *Abglanz aller Majestät.*

God! oneindig in gena',
Eindloos groot in 't schuldvergeven,
Slaat Gij ons, uw haatren, ga',
Schenkt G'afvalligen het leven;
Hoe betaamt het ons, dat wij
Ook vergevend zijn, als Gij.

LXXI. WIJZE: *Psalm* 65.

LXXII. WIJZE: *Gezang* 4.

LXXIII. WIJZE: *Gezang* 17.

LXXIV. *en* LXXV. WIJZE: *Gebed des Heeren.*

LXXVI. WIJZE: *Psalm* 51.

LXXVII. WIJZE: *Psalm* 84.

LXXVIII. WIJZE: *Psalm* 100.

LXXIX. Wijze: *O Ewigkeit! du freudenwort!*

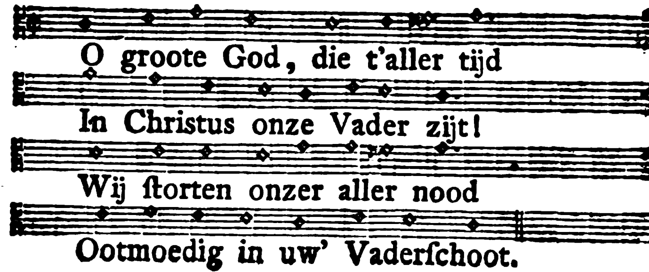
O Heer! hoe heuglijk is het lot,
Hoe zoet, hoe zalig is 't genot,
Dat hier het hart mag smaken,
Als 't U in Christus Vader noemt,
Bij 't bitterst leed in U nog roemt,
Die 't alles wel zult maken,
U zelfs zijn minste nooden klaagt,
En uit elk onheil redding vraagt.

LXXX. *Eigene zangwijze.*
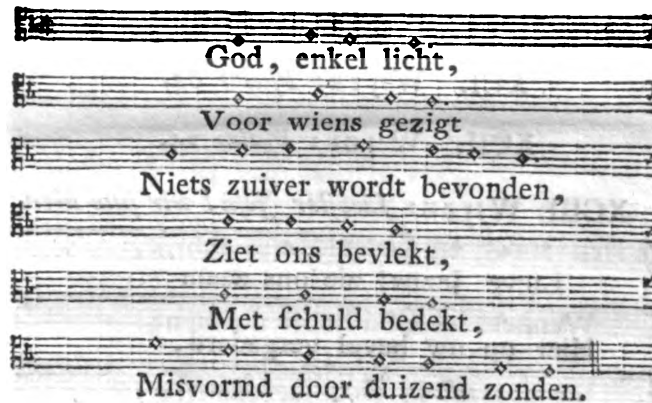
Een ander zij vervuld met schrik,
Wanneer hij God hoort noemen;
Ik mag m' in Hem beroemen,
Ik vrees voor Hem geen' oogenblik:
En waarom zou ik vreezen?
Hij wil mijn Vader wezen:

LXXXI. Wijze: *Gezang* 23.

LXXXII. WIJZE: *Herr Jesu Christ, dich zu uns wend.*



LXXXIII. WIJZE: *Franſche Cant.* 104.

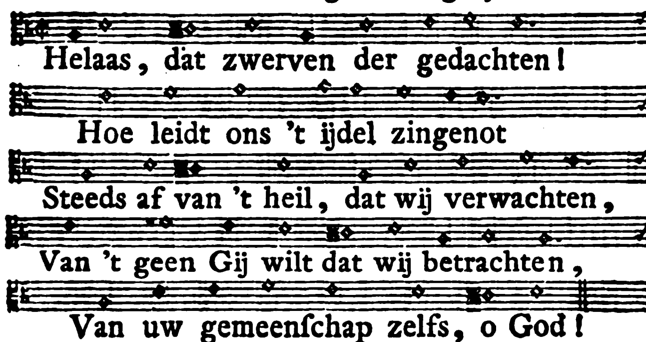


LXXXIV. WIJZE: *Gezang* 28.

LXXXV. WIJZE: *Pſalm* 38.

WIJZEN DER GEZANGEN.

LXXXVI. *Eigene zangwijze.*



LXXXVII. WIJZE: *Simeons Lofzang.*

LXXXVIII. WIJZE: *Pſalm* 113.
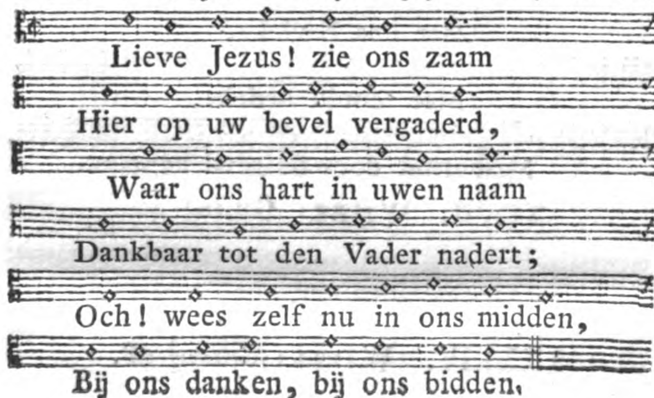
LXXXIX. WIJZE: *Pſalm* 84.

XC. WIJZE: *Pſalm* 66.

XCI. WIJZE: *Pſalm* 84.

XCII. WIJZE: *Pſalm* 24.

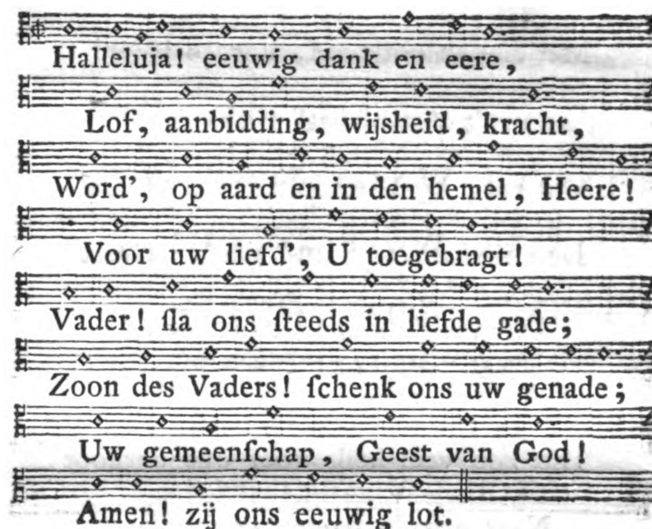
XCIII. WIJZE: *Liebſter Jeſu! wir ſind hier.*



XCIV. WIJZE: *Psalm* 38.

XCV. WIJZE: *Psalm* 138.

XCVI. WIJZE: *Herr und Aeltster deiner Creuz-Gemeine.*



XCVII. WIJZE: *Gezang* 40.

XCVIII. WIJZE: *Psalm* 103.

XCIX. WIJZE: *Psalm* 66.

C. WIJZE: *Mein Herzens - Jesu, meine lust!*
(met herhaling der drie laatste regels.)

Het heuglijk tijdstip nadert weêr,
Dat w' in uw bitter lijden,
Met diepen ootmoed, ons, o Heer!
Aan 't Avondmaal verblijden;
Wil ons, bij 't naadren van dit feest,
Den invloed van uw' goeden Geest
Ter voorbereiding schenken,
Opdat w'aan uw' verzoeningsdood,
Die zoo veel heils voor ons ontsloot,
Naar waarde mogen denken.

CI. WIJZE: *Gezang* 39.

CII. WIJZE: *Psalm* 51.

CIII. WIJZE: *Psalm* 138.

CIV. WIJZE: *Gezang* 28.

CV. WIJZE: *Was Gott thut, das ist wohl gethan.*

Hier ben ik, om aan uwe smart,
Uw' bittren dood te denken,
En voel, van dezen disch, mijn hart
Tot U naar boven wenken:
Mijn Middelaar!
De schat is daar
Van allen, die U vreezen;
Daar wil mijn hart ook wezen.

CVI. WIJZE: *Schmücke dich, o liebe seele!* (*Naar het Berlijnsch Choraalboek.*)

Treed nu toe, verloste ziele!
Zit hier aan, verloste ziele!
Jezus zelf wil u vergasten;
't Staat u vrij hier toetetasten,
Ook voor u heeft Hij zijn leven
Willig in den dood gegeven:
Kom u hier, met al zijn vrinden,
Weêr op nieuw aan Hem verbinden.

CVII. *Eigene zangwijze.*

'k Heb aan 's Heilands disch gezeten,
'k Heb gegeten
Van het brood, dat zielen voedt;
Daar, daar werd mij wijn geschonken,
Die, gedronken,
Zielverkwikking smaken doet:
Jezus zelf had door zijn boden
Mij doen nooden,
Ik verscheen op hoog ontbod,
En was welkom; dank zij God!

CVIII. WIJZE: *Psalm* 103

CIX. WIJZE: *Sieh, hie bin ich, Ehren-König.*
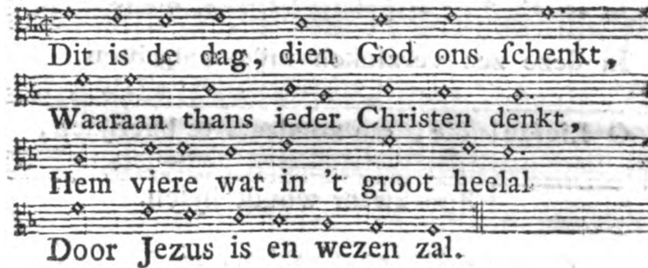
Jezus! die voor doemelingen,
Door uw' kruisdood, hebt geboet,
Zou ik niet uw liefde zingen,
Daar Gij mijn bezwaard gemoed
Zoo weldadig, zoo genadig,
Aan uw' feestdisch hebt gevoed?

WIJZEN DER GEZANGEN.

CX. Wijze: *Psalm* 24.

CXI. Wijze: *Psalm* 103.
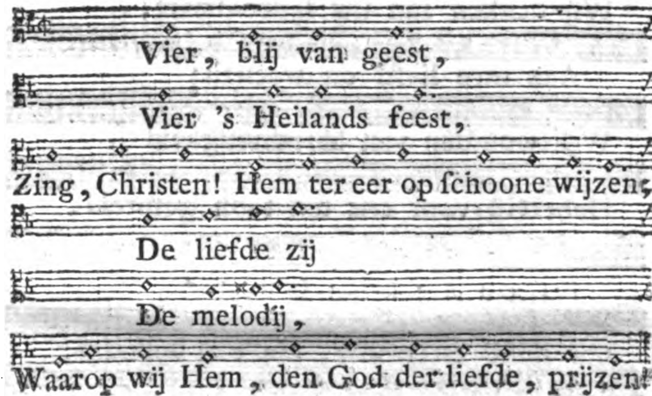
CXII. Wijze: *Vom himmel hoch.*



CXIII. Wijze: *Psalm* 36.

CXIV. Wijze: *Psalm* 134.

CXV. Wijze: *O Jesu Christ! dein kripplein ist.*
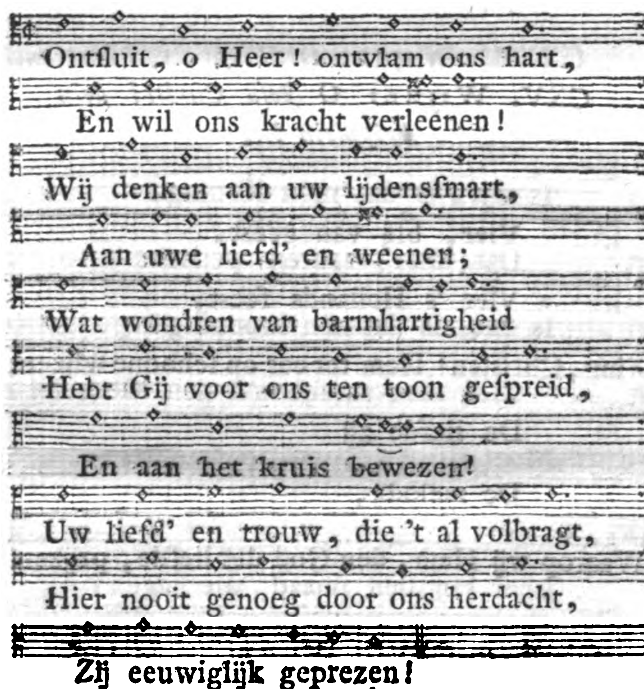


CXVI en CXVII. Wijze: *Psalm* 150.

CXVIII. WIJZE: *Herzliebster Jesu, was hast du verbrochen.*



CXIX. WIJZE: *O Jesu, Quel der gütigkeit.*



CXX. Wijze: *Gezang* 21.

CXXI. Wijze: *Psalm* 24.

CXXII. Wijze: *Mein herzens Jesu, meine lust*, (*met weglating der herhaling.*)

't Heelal getuig' van Jezus lof!
Laat ons zijn onschuld zingen;
Al klinken onze toonen dof,
Zij geeft aan d'aard de schoonste stof,
Z'is 't lied der Hemellingen.

CXXIII. Wijze: O *Haupt, voll blut und wunden.*

Is dat, is dat mijn Koning!
Dat aller vaadren wensch!
Is dat, is dat zijn krooning?
Zie, zie, aanschouw den mensch!
Moet Hij dat spotkleed dragen,
Dat riet, die doornenkroon?
Lijdt Hij dien smaad, die slagen?
Hij, God! uw eigen Zoon!

CXXIV. *Eigene zangwijze.*



CXXV. WIJZE: *Pſalm* 17.

CXXVI. WIJZE: *Pſalm* 138.

CXXVII. WIJZE: *Gezang* 9.

CXXVIII. WIJZE: *Pſalm* 66.

CXXIX. WIJZE: *Pſalm* 65.

CXXX. WIJZE: *Pſalm* 42.

CXXXI. WIJZE: *Maria's Lofzang.*

CXXXII. WIJZE: *Pſalm* 73.

WIJZEN DER GEZANGEN.

CXXXIII. WIJZE: *Pſalm* 38.

CXXXIV. *Eigene zangwijze.*

Uw Heiland wordt in 't graf geborgen,
Deez' aard ontvangt Hem in haar' ſchoot;
En, Christen! zoudt gij dan nog zorgen,
Nog angstig zijn voor graf en dood?

CXXXV. WIJZE: *Gezang* 112.

CXXXVI. *Eigene zangwijze.*

Ja, Amen! Jezus is in 't leven!
Zijn' grooten naam all' eer te geven
Moet u nu ernst, o Christen! zijn.
Mijn Heiland, aan het kruis geſtorven,
Heeft leven uit den dood verworven:
God en een eeuwigheid is mijn.

CXXXVII. WIJZE: *Gezang* 39.

CXXXVIII. WIJZE: *Pſalm* 47.

CXXXIX. WIJZE: *Pſalm* 24.

CXL. WIJZE: *Solt ich meinem Gott nicht fingen*, (*met weglating van de herhaling.*)

Looft Gods Zoon, den doodvertreder!
Hij, die ftierf op Golgotha,
Geeft zich zelv' het leven weder:
Looft zijn' naam, Halléluja!
Ziet, Hij ftierf op Golgotha!
Looft, aanbidt en dankt Hem teder!
Uit den grafkuil keert Hij weêr;
Aard en hemel geeft Hem eer!

CXLI. WIJZE: *Pfalm* 36.

CXLII. *Eigene zangwijze.*

Zoo brak 't gewenschte tijdftip aan,
Waarop ons 't heilrijkst licht mogt dagen;
De Heer is uit het graf gegaan,
't Gefchonden Godsregt is voldaan,
Wat zou nog ons geluk vertragen?

WIJZEN DER GEZANGEN.

CXLIII. WIJZE: *Psalm* 81.

CXLIV. WIJZE: *Gezang* 32.

CXLV. WIJZE: *Gezang* 8.

CXLVI. *en* CXLVII. WIJZE: *Psalm* 36.

CXLVIII. WIJZE: *Psalm* 105.

CXLIX. WIJZE: *Gezang* 8.

CL. WIJZE: *Psalm* 22.

CLI. WIJZE: *Psalm* 84.

CLII. WIJZE: *Psalm* 19.

CLIII. WIJZE: *Psalm* 66.

CLIV. *en* CLV. WIJZE: *Gezang* 68.

CLVI. WIJZE: *Ein veste burg ist unser Gott,*
(met verandering in den 1 en 3 regel.)

Houdt Christus zijne Kerk in ſtand,
Zoo mag de hel vrij woeden;
Gezeten aan Gods regterhand,
Kan Hij haar wel behoeden;
Hij is in alle leed
Tot hare hulp gereed,
Hij ſtaaft zijn' roem alom,
En waakt voor 't Christendom:
Dies mag de hel vrij woeden.

CLVII. WIJZE: *Gebed des Heeren.*

CLVIII. WIJZE: *Pſalm* 84.

CLIX. WIJZE: *Es ist das heil uns kommen her.*

'T Is God, die 't licht heeft voortgebragt,
De zon en maan doet rijzen,
Om ons 't verloop van dag en nacht,
En maand en jaar te wijzen:
Laat ons, voor 't afgeloopen jaar,
Met dank den Opperzegenaar,
Den God der eeuwen prijzen!

CLX. WIJZE: *Gezang* 21.

CLXI. WIJZE: *Gezang* 17.

CLXII. WIJZE: *Pfalm* 113.

CLXIII. WIJZE: *Allein Gott in der höh fey ehr.*

Looft God! laat ons, zijn' naam ter eer,
Een' blijden lofzang zingen;
Looft God! daar is de lente weêr
Met al haar zegeningen;
Looft God! die, wat Hij fchiep, bewaart,
En alles zegent naar zijn' aard;
Looft, looft Hem al zijn werken!

CLXIV. Wijze: *Gezang* 17.

CLXV. Wijze: *Gezang* 119.

CLXVI. Wijze: *Gezang* 54.

CLXVII. Wijze: *Gezang* 136.

CLXVIII. Wijze: *Gezang* 8.

CLXIX. Wijze: *Pſalm* 57.

CLXX. Wijze: *Pſalm* 51.

CLXXI. Wijze: *Gezang* 17.

CLXXII. Wijze: *Pſalm* 51.
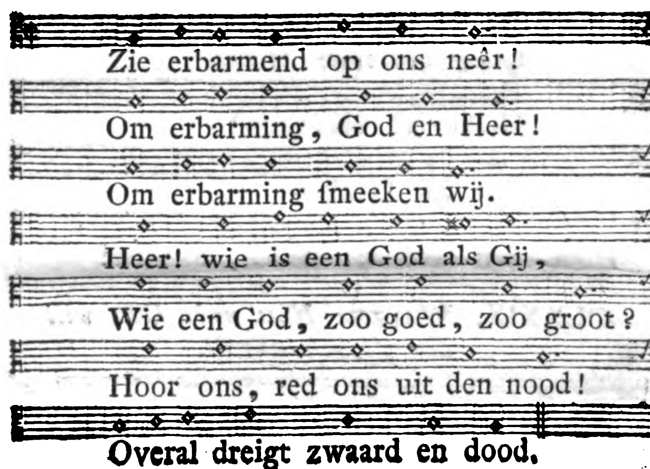
CLXXIII. Wijze: *Wo Gott der Herr nicht beij uns hält.*

O God! bewaar het veldgewas,
Dat d'akkers ons voorſpelden;
Het ligt als in een' waterplas
Op onze draſsche velden.
O Gij! die onzen kommer ziet,
Gebied de wolken, dat zij niet
Des landmans hoop verwoesten.

CLXXIV. Wijze: *Psalm* 31.

CLXXV. Wijze: *Psalm* 38.

CLXXVI. Wijze: *Singen wir aus herzens grund.*



CLXXVII. Wijze: *Psalm* 150.

CLXXVIII. Wijze: *Wie schön leuchtet der Morgenstern.*

De Heer is God, de Heer is God!
De God des vredes, onze God!
Juich' elk van blijder harte.
Roemt, volken! d'Oppermajesteit;
Zijn almagt sprak, en vrolijkheid
Vervangt de bangste smarte:
Geeft eer Dien Heer!
Halleluja! Halleluja!
Dat uw klanken
Hem, den God des vredes, danken!

CLXXIX. Wijze: *Was mein Gott will das g'scheh allzeit.*

Mijn eerst gevoel zij dankbaarheid,
Waar 'k meê tot God genake,
Daar 't morgenlicht zijn stralen spreidt,
En ik verkwikt ontwake.
Tot Hem verheft zich hart en stem,
Voor zijne gunstbewijzen;
Ik leef, beweeg m' en ben in Hem,
Zou ik mijn' God niet prijzen?

CLXXX. WIJZE: *Gezang 9.*

CLXXXI. WIJZE: *Gezang 178.*

CLXXXII. WIJZE: *Gezang 21.*

CLXXXIII. WIJZE: *Psalm 119.*

CLXXXIV. *en* CLXXXV. WIJZE: *Gezang 23.*

CLXXXVI. WIJZE: *Gezang 68.*

CLXXXVII. WIJZE: *Nun ruhen alle wälder.*

Hoe zacht zien wij de vromen
Den dood hier zonder ſchroomen
Blijmoedig tegengaan!
Waar al de vreugd van 't leven
Den zondaar moet begeven,
Daar vangt de vreugd des Christens aan.

CLXXXVIII. Wijze: *Gezang* 163.

CLXXXIX. Wijze: *Psalm* 66.

CXC. Wijze: *Psalm* 79.

CXCI. Wijze: *Gezang* 29.

CXCII. Wijze: *Gezang* 17.

